

3500
Ν. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ
Π. ΓΥΝΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ Ο.Ε.Σ.Ε

ΜΕ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α.Ε.
ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 9 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ν. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ
Π. ΓΥΝΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ Ο.Ε.Σ.Β

ΜΕ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΣ

19150

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α.Ε.
ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 9 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Α'. Πρόλογος (στ. 1—122)

Ἡ σκηνὴ ἐστὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ταύρων τῆς Σκυθίας (ἐστὶ σημερινὴ Κριμαία τῆς Ρωσσίας) ἐμπρὸς τὸν ὠρεῖον ναὸν (Δωρικοῦ ρυθμοῦ) τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος, ποῦ ἦτο κτισμένος πάνω σὲ ἀπότομον βράχο, κοντὰ ἐν τῇ Μαύρῃ θάλασσᾳ. Εἰς τὰ γείσα (ποδιές) τοῦ ναοῦ εἶναι καρφωμένα ἀνθρώπινα κεφάλια, ὅπλα καὶ ἄλλα τροπαια. Ἐμπρὸς εἰς τὸν ναὸν εἶναι βωμὸς αἱματομένος ἀπὸ ἀνθρωποθυσίας. Στὸ βάθος τῆς σκηνῆς φαίνονται βουνὰ καὶ ἄγρια δάση· πίσω ἀπὸ τὸν ναὸν καὶ δεξιὰ ὥς πρὸς τοὺς θεατὰς ἐκτείνεται ἡ παραλία καὶ ἡ πόλις τῶν Ταύρων.

Ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν ναὸν ἡ Ἰφιγένεια περὶ ὧλεως.

στ. 1—66. Περίληψις. — Ἡ Ἰφιγένεια διηγουμένη τὸν βίον τῆς λέγει διὰ τὸν πατέρα τῆς Ἀγαμέμνων συγκεντρώσας εἰς τὴν Ἀδλίδα πτόλον χιλιῶν πλοίων δὲν μποροῦσε νὰ ἀποπλεύσῃ, ἂν δὲν ἐθυσίᾳζε εἰς τὴν θεὰν Ἀρτέμιν τὴν κόρην τοῦ Ἰφιγένειαν. Πρὸς τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὴν γὰρ νὰ τὴν πανθρεύσῃ δῆθεν μὲ τὸν Ἀχιλλέα, ἀλλὰ ἀντὶ γάμων ἔσφαξεν αὐτὴν ὡς ὁ Ἰῶλος πίστευσε. Ἡ θεὰ ὅμως ἤσπασε τὴν κόρην καὶ, ἀφοῦ ἐν τῇ θεῷ τῆς ἔβαλε ἔλαφον γὰρ νὰ σφαγῇ, ἔστειλε ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ταύρων ἱέρεια πρὸς τὸν ναὸν τῆς. Ἐκεῖ αὐτὴ εἶχε καθήκον νὰ ἐτοιμάζῃ γὰρ θυσιάαν ὅλους τοὺς ξένους, ποῦ ἔρχοντο ἢ τρικυμία στὴν ἀφιλόξενη ἐκείνην χώραν, σύμφωνα μὲ κάποιον βάσβαρον ἔθιμον, ποῦ ἔπρεπε νὰ θυσιάσων ἐν τῇ θεᾷ Ἀρτέμιν. Ἀφοῦ εἶσι διηγῆται τὴν αἰτία γὰρ τὴν ὁποία βρόσθηκε ἐκεῖ, λέγει πρὸς τοὺς αἰθέρας τὸ φοβερὸν ὄνειρόν τῆς, τὸ ὁποῖον τὴν ἔκαμε νὰ πιστεύῃ διὰ τὴν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ὀρέστης. Ἐτοιμάζεται μάλιστα νὰ προσφέρει νεκρωσίμους τιμὰς (χοάς) εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἐπειδὴ βραδύνουν αἱ Ἑλληνίδες δοῦλαι, ποῦ τῆς εἶχε δώσει ὁ βασιλεὺς Θόας, μπαίνει πάλιν εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ ἴδῃ τί συμβαίνει.

Ἑρμηνεία Ἰφιγένειας. — Ὁ Πέλοψ, ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου (ὁ Ταντάλειος), στὴν Πίσαν ὅταν ἤλθε [καὶ ἐνίκησε μὲ τὸ γοργὸν τοῦ ἄρεος (= θοᾶσιν ἵπποις)], πανθρεύτηκε τὴν κόρην τοῦ Οἰνόμαρον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν γεννήθηκε (= ἔβλασται) ὁ Ἀτρεΐδης τοῦ Ἀγ-

τρέως δὲ υἱὸς [ἦτο] ὁ Μενέλαος καὶ ὁ Ἀγαμέμνων ἀπὸ αὐτὸν (=τοῦ) δὲ γεννήθηκα ἐγώ, ἡ Ἰφιγένεια, τῆς θυγατέρας τοῦ Τυνδάρεω κόρη, τὴν ὁποίαν ὁ πατέρας [της], ὅπως πιστεύεται (=ὡς δοκεῖ), ἔξ αἰτίας τῆς Ἑλένης ἔσφαξε στήν Ἀρτεμι μέσα στίς ἑακουσμένες κοιλάδες (=πυχαῖσι) τῆς Αὐλίδος, κοντὰ σὰ περιστρεφόμενα θεύματα (=ἀμφὶ δῖναις), ποῦ ὁ Εὐριπος στριφογυρίζων ἀδιάκοπα (=ἐλίσσων θαμ') μὲ τοὺς συχνοὺς ἀνέμους (=πυκναῖς αὔραις) τῇ σκοτεινῇ θάλασσα ταράσσει (ἢ : φέρει πολίρροιας στὴ σκοτεινὴ θάλασσα=κυανέαν ἄλα σιρέφει).

Ἐκεῖ δηλαδὴ ὡς γνωστὸν (=δὴ) στόλον Ἑλληνικὸν ἀπὸ χίλια πλοῖα ἔμαζενσεν ὁ βασιλεὺς Ἀγαμέμνων, διότι ἤθελε νὰ πάρῃ γιὰ τοὺς Ἀχαιοὺς τὸν στέφανον τῆς λαμπρᾶς νίκης τοῦ Ἰλίου, καὶ νὰ πάρῃ ἐκδίκησιν γιὰ τὴν προσβολὴν ποὺ ἔγινε στὸν σύζυγο (=τοῦς ὑβρισθέντας γάμους) τῆς Ἑλένης, χαριζόμενος (ἢ : προξενῶν εὐχαρίστησιν (=χάριν φέρων) εἰς τὸν Μενέλαον. Ἐπειδὴ δὲ εὗρισκε [πότε] μεγάλη νημεμία καὶ [πότε] δυνατοὺς ἀνέμους (ἢ : ἐπειδὴ δὲν εὗρισκεν οὐριον [γιὰ τὴν Τροίαν] ἄνεμο), κατέφυγε στὴν πυρομαντεία (ἢ : εἰς τὰς διὰ τοῦ πυρὸς θυσίας=ἐς ἔμπυρα), καὶ ὁ Κάλχας [τοῦ] εἶπε τὰ ἑξῆς : « Ἀγαμέμνων, ἀρχηγὲ αὐτῆς ἐδῶ τῆς ἑλληνικῆς ἐκστρατείας (=Ἑλλάδος στρατηγίας), δὲν θὰ μισθώσῃς νὰ βγάλῃς (=ἀφορμίσῃ) τὰ πλοῖα ἀπ' ἐδῶ (=χθονός), προτοῦ πάρῃ ἡ Ἀρτεμις σφαγμένην τὴν κόρην σου Ἰφιγένειαν, διότι ἔταξες (=ἠῤῥξω) δι' αὐτὴν θυσίας εἰς τὴν φωσφόρον (ἢ : φωτοφόρον) Θεάν, τὸ πῖδ' ὁμορφο (=δ.εὶ κάλλιστον) ποῦ θὰ [σοῦ] ἔφερνε ἡ χρονιά Κορὴν λοιπὸν σὸ ἐπίτ[ιστον] ἡ σύζυγός σου (=σὴ δάμαρ) ἡ Κλυταιμῆστρα γέννησε—θεωρῶν ὡς τὸ πῖδ' ὁμορφο γέννημα [τῆς] χρονιαῖς ἐμὲ (ἢ : ἀποδίδων τὸ βραβεῖον τῆς ὁμορφίᾳς εἰς ἐμὲ)—, τὴν ὁποίαν πρέπει σὺ νὰ θυσιάσῃς. » Καὶ μὲ τοὺς δόλους (ἢ : τεχνάσματα) τοῦ Ὀδυσσεῶς μὲ ἀπέσπασαν (=παρείλοντο) ἀπὸ τὴν μητέρα [μου] γιὰ νὰ [μὲ] πανδρεύσουν [τάχα] μὲ τὸν Ἀχιλλέα. Ἀφοῦ δὲ ἦλθα στὴν Αὐλίδα ἡ δύστηνη (ἢ : ἡ δόλια) κρατηθεῖσα στὸν δέρα (ἢ : σηκωτὰ=μεταρσία) πάνω ἀπὸ τὸν βωμὸν ἐπρόκειτο νὰ φονευθῶ (=ἐκαινέμην μὲ σπαθί' ἀλλὰ ἡ Ἀρτεμις μὲ πῆρε κρυφά (ἢ : μὲ ἀπέσπασε=ἐξέκλεψε με) ἀφοῦ ἔδωκε ἀντὶ ἐμοῦ ἑλαφὸν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς, καὶ (=δὲ) ἀφοῦ μὲ ἔστειλε μέσα ἀπὸ τὸν λαμπρὸν αἰθέρα μὲ ἐγκατέστησε (=ῥικισε) στὴ χώρα αὐτῇ τῶν Ταύρων, δπὼν εἶναι βασιλεὺς τῆς χώρας (=οὗ γῆς ἀνάσσει) ὁ Θόας, βαρβάρους σὲ βαρβάρους, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ ἔχει πόδια γρήγορα σὰν πτερὰ (ἢ : ἐπειδὴ τρέχει γρήγορα σὰν νὰ εἶχε πτερὰ=ὥκὺν πόδα τιθεὶς ἴσον πτεροῖς) πῆρε αὐτὸ ἐδῶ τὸ ὄνομα γιὰ τὴν ταχυποδία [του] (=ποδοκλείας χάριν). Μὲ ἔβαλε (=τίθησι) δὲ ἱέρειαν εἰς αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς ναοὺς, συνεπέειρε τοῦ ὁποῖου (=δθεν) κάμνομεν χοῆσιν ἐθίμων (=νόμοισι), ποῦ εὐχαριστοῦν τὴν θεάν, ἐορτῆς, τῆς ὁποίας μόνον τὸ ὄνομα εἶναι ὠραῖον, τὰ δὲ λοιπὰ—σιωπῶν, διότι φοβοῦμαι τὴν θεάν.—Δηλαδὴ (=γάρ) ἐπειδὴ ὑπῆρχε συνθήκη εἰς τὴν πόλιν καὶ προτοῦ [ἔλθω ἐγὼ ἐδῶ] νὰ θυσιάζουν κάθε ἄνδρα Ἕλληνα ποὺ ἐπέφτει (ἢ : ποὺ φθάνει) ἐδῶ

σαντὴ τῇ χώρᾳ, κάμνω μὲν τὰ προκαταρκτικὰ τῆς θυσίας (=κα-
τάρχομαι), γὰρ τῇ φρικτῇ σφαγῇ δὲ (=σφάγια ἀρετῆς) φροντί-
ζουν ἄλλοι (=ἄλλοισι μέλει) μέσα σαντὰ ἐδῶ τὰ ἀνάκτορα τῆς θεᾶς.

Τὰ δὲ παράδοξα ὄνειρα (=καὶνὰ φάσματα) ποῦ ἦλθε καὶ
[μοῦ] ἔφερε (ἦκει· φέρουσα) ἡ νύκτα, θὰ εἶπω στὸν αἰθέρα, ἐάν
βέβαια (=δὴ) εἶναι κάποιο φάρμακο (=τι ἄκος) τοῦτο [δηλ. ἡ
ἀφοῦ ἔφυγα ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν χώραν κατοικοῦσα στὸ Ἄργος καὶ
(δὲ) ὅτι κοιμῶμουν μέσα στοὺς παρθενῶνας [μας], [μοῦ φάνηκε δὲ]
ὅτι ἐσεῖσθη ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς (=νότια χθονὸς) ἀπὸ σεισμὸν καὶ
ὅτι ἔφυγα καὶ ἀφοῦ στάθηκα ἔξω διὰ εἶδα καθαρά (=εἰσίδειν) νὰ
πίπτει τῶν ἀνακτόρων ὁ θοιγκὸς (ἦ: ἡ στεφάνη τοῦ τοίχου τῶν ἀνα-
κτόρων), καὶ (=δὲ) ὅτι ὀλόκληρος ἡ στέγη σωριάστηκε (ἦ: κατέπε-
σεν εἰς ἐρείπια=εῤῥεῖριμον βεβλημένον) στὴ γῇ (=οὐδας) ἀπὸ τὰς
κορυφὰς τῶν στύλων. Μόνον ἓνας στῦλος μοῦ φάνηκε ὅτι ἀπέμεινε
ἀπὸ τοὺς πατρικοὺς μου οἴκους, ἀπὸ δὲ τὸ κιονόκρανον (=ἐκ δ' ἐπι-
κράνων) διὰ ἔβγαλε (=καθεῖναι) ξανθὰ μαλλιά καὶ ὅτι πῆρε φωνὴν
ἀνθρωπίνην, καὶ ἐγὼ τιμῶσα αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἑνοκτόνον τέχνην ποῦ
ἔκασκῳ κλαίουσα ὅτι τὸν ῥάντιζα [μὲ νερὸ ἁγιασμένον] (=ὕδαίνειν)
ὡς μελλοθάνατον· αὐτὸ δὲ τὸ ὄνειρο εἶσι ἐξηγῶ (=συμβάλλω)· ἀπέ-
θανεν ὁ Ὀρέστης, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ῥάντισα μὲ νερὸ (=κατηρξάμην)
διότι στῦλοι οἰκῶν εἶναι τὰ ἀρσενικὰ παιδιὰ· ἀποθνήσκουν δὲ ὅσους
ραντίσουν (=βάλῃσι) τὰ ραντίσματά μου (ἦ: ὅσους ἀγγίσω μὲ τὸ
ραντίσμα μου). Οὔτε καὶ ἐξ ἄλλου (=αὐ) μπορῶ νὰ σχετίσω (ἦ: ἀπο-
θώσω) τὸ ὄνειρον μὲ τοὺς συγγενεῖς (=φίλους)· διότι ὁ Στράφιος
δὲν εἶχε υἱόν, ὅτε ἐγὼ χανάμουν (ἦ: ἐθυσιαζόμην).

Τώρα λοιπὸν στὸν ἀδελφὸ [μου] ἐπιθυμῶ νὰ προσφέρω χοῆς πα-
ροῦσα σὲ ἀπόντα—διότι αὐτὰ [τοῦλάχιστον] μπορῶ [νὰ προσφέρω]—
μαζὶ μὲ τὰς ὑπηρετίας, τὰς ὁποίας μοῦ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς, γυναικας
Ἑλληνίδας. Μὰ γιὰ ποιά αἰτία δὲν φάνηκαν ἀκόμη (=οὐπω πά-
ρσις); Θὰ πάω [νὰ ἰδῶ] μέσα σαντὰ τὰ ἀνάκτορα τῆς θεᾶς (ἦ:
μέσα σαντὸν τὸν ναόν=εἴσω τῶνδε δόμων ἀνακτόρων θεᾶς) εἰς τὰ
ὅποια κατοικῶ.

στ. 1-66 Πέλοψ, υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Φρυγίας Ταντάλου, σύζυγος
τῆς Ἰπποδάμειας, κόρης τοῦ βασιλέως τῆς Πισατίας Οἰνομάνου. Οὗτος ἔλαβε
ἀποφασιστὴν ὅτι μέλλει νὰ ἀποθάνῃ, ὅταν πανθρευθῇ ἡ κόρη του Ἰπποδάμεια.
Τοῦτο φοβούμενος ὁ Οἰνόμαος ἐκάλει εἰς ἀγῶνα ἀματοδρομίας ἀπὸ Πίσης
μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ τοὺς μνηστῆρας τῆς κόρης του μὲ τὴν ὑπό-
σχεσιν ὅτι θὰ ἐδίδεν αὐτὴν εἰς τὸν νικητὴν. Ἐξώρμα ἐκαστος τῶν μνηστή-
ρων, ὁ δὲ Οἰνόμαος μετὰ τὴν θυσίαν κοιοῦ ἐδίκαε τὸν μνηστῆρα ἔχον δόρυ,
μὲ τὸ ὁποῖον ἐφόνευσεν αὐτόν· μόλις τὸν ἐφθανε. Ἔτσι ἐφανεύθησαν πολλοί,
ὁ Πέλοψ μέλλων καὶ αὐτὸς νὰ διαγωνισθῇ παρῆυεν εἰς ἀπικτίαν τὸν ἡνίο-
χον τοῦ Οἰνομάνου Μυρτίλον, ὁ ὁποῖος ἀφῆρεσε τοὺς ἥλους ἀπὸ τοὺς τροχοὺς
τοῦ ἀρματός τοῦ κυρίου του· εἶσι μόλις ἤρριξεν ὁ ἀγὼν τὸ ἄρμα διεσπάρθη
καὶ ὁ Οἰνόμαος ἀνέτραπῃ. Ὁ Πέλοψ ἐνίκησε καὶ ἐγυνερεύθη τὴν Ἰπποδά-
μειαν, ὁ δὲ Οἰνόμαος ἀπέθανεν ἀπὸ λύπην ἡ ἐφανεύθη ὑπὸ τοῦ Πέλοπος.
Ὅλα αὐτὰ εἰς γνωστὰ εἰς τοὺς τότε θεατὰς ὑπαινίσσεται ὁ ποιητὴς μὲ τὰς
λέξεις Ὑσσίαν Ἰπποῖς.—Ταντάλειος=1) ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Τάνταλον· 2)
ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου· τὸ ἐπίθ. ἀπὲρ γενικῆς ἢ τοῦ πατρωνυμικοῦ Τανταλί-

δης (πρβλ. Τυνδαρείας θυγατρὸς, Ἀγασμενόνειος). — Πίσσα, πηγή ἐν Ὀλυμπίᾳ τῆς Ἥλιδος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὠνομάσθη καὶ αὐτὴ ἡ Ὀλυμπία. — μολών, χρο-
 μη. χρόνον ἀόρ. τοῦ ποιητῆ ὁ βλώσκω, μ. μέλλ. ποιοῦμαι, ἀόρ. ἔμολον,
 πρβλ. μεμβλώκα. — τοῦ=τούτου, γεν. τῆς καταγωγῆς. — Τυνδαρείας θυγα-
 τρὸς, δηλ. τῆς Κλυταιμῆτρας· τὸ ἐπιθ. Τυνδαρεΐα (πρβλ. Ταντάλειος)
 ἀντὶ τοῦ πατρωνυμικοῦ Τυνδαρεῖς=ἡ κόρη τοῦ Τυνδάρου = Ἰφιγένεια καὶς
 παράθεσις εἰς τὸ ἐγώ. — δίνῃ (ἡ)=περιστροφῇ, στριφονύσμα. — ἦν ἄμφι...
 πατὴρ=ἦν πατὴρ ἔσφαξεν, ὡς δοκεῖ. — Ἑλένης εἵνεκα ἄμφι δίναις ὡς
 Εὐρύππος ἐλίσσω θανά πικναῖς αὐραῖς σπράφει κυανέαν ἄλα. — πυκναῖς
 αὐραῖς, δοτ. ὄρν. — ἄμφι δίναις ἐμπρόθ. προσδ. σημ. τὸ πλησίον. — ἔσφαξε
 ἀντὶ ἔθυσσε, ἵνα δηλώσῃ τὴν σκληρότητα τῆς πράξεως — ὡς δοκεῖ,
 προσδιορίζει τὸ ἔσφαξε. — κλειναῖς διότι ἐκεῖ συνεκεντρωθήσαν ὅλοι οἱ Ἑλ-
 ληνες ἢ Ἄυλις ἔχε δύο λιμένας πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νοτον· ὁ τελευταῖος
 ἐκαλεῖτο βαθὺς λιμὴν, σήμερον δὲ Βαθύ.

γάρ, διασφατικὸς — Ἰλίου, γεν. ἀντικειμενικὴ εἰς τὸ καλλινικὸν στε-
 φανον=καλὸν στέφανον νίκης — λαβεῖν — μετελθεῖν, ἐκ τοῦ θέλων
 αἰτλγ. μτχ. — Ἀχαιοῖς, δοτ. χαρ. — μετέρχονται=παίρνω ἐκδικήσιν — πνευ-
 μάτων, ἐνν. δεινῶν ἐκ τοῦ προηγουμένου· δεινῆς ἀπλοίας. — τυγχάνων,
 αἰτλγ. μτχ. — ἔμπυρα, ἐνν. ἱερά. — Ἑλλάδος στρατηγίας=ἐλληνικῆς ἐκστρα-
 τείας ἢ λ. Ἑλλὰς ἔχει ἔδω τὴν ἀρχικὴν ἐπιθετικὴν σημασίαν (Ἑλλὰς γῆ
 καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ γῆ ἐγένεν οὐσιαστικόν). — εὐ μὴ ἀφορμίσῃ, ἐννοώ-
 τερον τοῦ εὐ μὲ ὅστις. μέλλοντος· τὸ ὁ ἀφορμίζομαι (δμορ.)=κάνω τὸ
 πλοῖον νὰ ἐκπλεύσῃ. — φωσφόρος θεά, δηλ. φῶς (πυρρὸν) κρατοῦσα θεά
 εἶναι ἡ Ἀρτεμις ὡς προσωποποίησις τῆς σελήνης. — τίκτει, ἱστορικὸς ἐνεστώς. —
 καλλίστειον=βραβεῖον κάλλους· ἀναφέρων· τὸ μάντευμα ἐθεώρησε ὡς τὸ
 ὁραϊκότατον γέννημα τοῦ εἵναι ἐκείνου τὴν Ἰφιγένειαν — χρῆ· τὸ καθήκον
 τοῦτο ἐπιβάλλει εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα ἡ εὐχὴ (τὸ τάμα) ποῦ ἔκομε εἰς τὴν
 θεαν. — τέχνας, δοτ. ἱρῶν. — τέχνας εἶναι οἱ δόλοι, τὰ τεχνήσματα τοῦ
 Ὀδυσσεύς, διότι οὗτος ἐπενόησε νὰ καλέσῃ τὴν Ἰφιγένειαν μὲ τὸ προσχημα
 οἰα θὰ τὴν ἐνύμφευσεν μὲ τὸν Ἀχιλλέα. ἐνθ' ἐπρόκειτο νὰ τὴν θυσιάσουν. —
 ἐπὶ γαμοῖς, ἐμπρόθ. προσδ. σημ. σκοπόν. — ἔκκινώμην, πρτ. τῆς ἀποπειρας.
 — ἐξέκλειψεν, ἀντικμ. με· τὸ αὐτὸ εἶναι ἀντικμ. καὶ εἰς πέρφασα. — Ἀχαιοῖς,
 ἀντικμ. εἰς τὸ ἀντιδούσας — διὰ... αἰθέρα, ἐμπρόθ. προσδ. σημ. τὴν διὰ τό-
 πον κινήσιν. — γῆς, ἀντικμ. τοῦ ἀνάσσει· εὐ, ἐπίρρ. σοπ. — ποδοκλαίεα χά-
 ριν, ἐμπρόθ. προσδ. τοῦ αἰτίου. — τόδε δηλ. εἰς τὸ ὄνομα Θῶας — τοῖσδ', ἡ
 ἀντικμ. αὐτῇ, διότι ἡ Ἰφιγένεια προλογίζει πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. —
 νόμοισι, ἀντικμ. τοῦ χρώμεσθ' ἢ συντ. χρώμεσθα νόμοισιν ἐσθρῆς, ἥς
 μόνον τοῦνομα καλὸν, τὰ δ' ἄλλα... ἡ Ἰφιγένεια σιωπᾷ διότι φοβεῖται
 νὰ εἴπῃ τὴν λέξιν αἰσχροῦ· ἐννοεῖ δὲ τὰς ἀνθρωποθυσίας, τὰς ὁποίας ἡ ἥρωὶς
 ἀποδοκιμαεῖ, ὡς βορβάρους. — νόμος=ἔθιμον — καὶ πρὶν, δηλ. πρὶν νὰ γίνῃ
 ἡ Ἰφιγένεια ἱέρεια τῆς Ἀρτέμιδος — ὅς ἂν κατέλθῃ· ἡ ἀοριτολογικὴ προ-
 ταισις ἐπείγει θεσιν αἰσιατικῆς, ἡ ὁποία εἶναι ἀντικμ. τοῦ θύειν. — κατάρχο-
 μαι=καίμην τὰ προκαταρκτικὰ τῆς θυσίας, δηλ. θαντίζω τὴν κεφαλὴν τοῦ
 θύματος μὲ ἁγισμένον νερό — σφάγια ἄρρητα=σφιχτὴ σφαγὴ. — ἂ καίνω...
 ταῦτα λέγει μετὰ μικρὸν παῦσιν — φάσματα καίνω=δνεῖρα παρόμοια· οἱ ἄρ-
 χαιοὶ ἐπίστευον ὅτι ἡ διήγησις τοῦ ὄνειρου εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ τὴν
 ἥλιον ἠδύνατο νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν ἐνδεγόμενον κίνδυνον ἢ το ἀποτροπῇ (ἔκμορ)
 τοῦ κινδύνου. — ἔδοξε=ἔδοξα ἐν ἴπνω=ὠνεῖρετο· ἔκ· τοῦτον ἐξαρτῶνται
 τὰ ἀπρφ. οἰκεῖν — εὐδαῖν· ἐκ τοῦ ἔδοξα ἐνν. στ. 46 καὶ 48 ἔδοξε μοι, ἐκ
 τοῦ ὁποίου τὰ ἀπρφ. σισσθῆναι — φεύγειν — εἰσιδαῖν. — πίπτοντα — βεβλη-
 μένον, κτγμ. μτχ. ἐκ τοῦ εἰσιδεῖν — ἐρείφιος=κατεργρημένος εἰς ῥεῖμα
 (ἐπιθ. δικατάληκτον). — τὸ εὐδαῖς=τὸ ἔδαφος, ἡ γῆ. Ἀφ' οὗ ἐπεσε ὅλη ἡ στέγη,
 ἔπεσαν καὶ οἱ στυλοὶ, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ περὶ τὸν νὰ ἀναφερῇ ὁ ποιητὴς. ἐφ' οὗ
 σον λέγει ἀμέσως κατασφάγει ὅτι μόνον ἓνος στυλὸς ἔμεινε στὴ θεῖα ροῦ. — δῶ-
 μων, γεν. διαιρητ. — λαλεῖσθαι — καδεῖναι — λαβεῖν — ὑδραίνειν, ἐκ τοῦ
 ἔδοξε μοι. — κλαίουσιν, τροπ. μτχ. — τέθνηκε... ἀσυνδέτως διότι εἶναι ἐπε-
 ρήγησις — κόμας ξανθὰς· οἱ ἄρχαιοι τὸ ὑπερτατό ἐκάλουν θένον εἰς τὰ
 ξανθὸν χρῶμα διὰ τοὺς καλλίστους ἥρωας, τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Μενέλαον,

Ξανθούς, λέγει ὁ "Ὀμηρος" ὁμοίως ὁ Πίνδαρος τὰς **Χαρίτας** Ξανθὰς—**γὰρ**, αἰτιολογεῖ τὸ **τέθνηκε**· ἡ **Ἰφιγένεια** παρερμηνεύει τὸ **δνειρον**, τὸ ὁποῖον εἶναι τραγικὴ εἰρωνεία.—**χέρνι** (ἡ)=ἀγισμὸν νερόν.—**Στρόφις**, βασιλεὺς τῆς Φωκίδος, εἶχε λάβει σύζυγον τὴν ὁδελφὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος Ἀναξιβίαν—**ὦλ-λύμην**, δηλ. ἐν Αὐλίδι.—**χραί**=προσφορά ὑγρῶν (μέλιτος, οἴνου, ὕδατος) πρὸς νεκρούς. Ἡ **Ἰφιγένεια** εὐρισκομένη ἐν Ταύροις (**παροῦσα**) προσφέρει γοῶς πρὸς τὴν τοῦ ἀδελφοῦ μακρὰν κειμένην νερόν (**ἀπέντι**).—**δυναίμεθ' ἄν**, ἐνν. **γε δοῦναι**.—**Ἑλληνίδας γυναῖκας**, παρὰδοσις ἡ ὁποία καθ' ἑξῆς συμφωνήσας πρὸς τὸ ὅς ἀντί τὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὸ **προσπέλοισι** Ἀἰ πρόδοιοι εἶχον λάβει τὴν ἐντολήν τὰ μετὰσπον τῆς τελέσεως τῶν χοῶν ἔτσι ὁ ποιητὴς παρουσιάζει τὴν παροδὸν τοῦ χοροῦ—**δομοὶ ἀνακτόρων**, περικυκλῶντες ἄντι: **ἀνακτορά** τῆς θεᾶς=ναός.—**ἐν οἷσι ναίω**: ἡ **Ἰφιγένεια** ὡς ἱερεῖα κατοικεῖ εἰς τὸν ναόν. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ **Ἰφιγένεια** εἰσέρχεται εἰς τὸν ναόν, παρουσιάζονται δὲ εἰς τὴν σκηνὴν ἐξ Ἀλκίονος ὁ Πυλάδης καὶ ὁ Ὀρέστης, ἀμφότεροι δὲ κατασκοπεύουν μὲ προσοχὴν.

στ. 67—122. Περίληψις.—**Ἀφοῦ** μῆλκε σιὸ ναὸ ἡ **Ἰφιγένεια** προσφυλακτικὰ παρουσιάζονται σιὴ σκηνὴ ὁ **Ὀρέστης** καὶ ὁ **Πυλάδης** καὶ μὲ φόβον ἐξετάζουν τὰ περίε· πεισθέντες δὲ οἱ αὐτοὶ εἶναι ὁ ναὸς ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ πάθουν τὸ ξόανον τῆς **Ἀριέμδος**, κατὰ τὴν **παραγγελίαν** τοῦ **Φοῖβου** **Ἀπόλλωνος** διὰ τὰ ἀπαλλαγῇ ὁ **Ὀρέστης** ἀπὸ τὴν **καταδίωξιν** τῶν **Ἐρινύων**, βλέπουν τὸ ἀδύνατον τῆς ἐπιτυχίας καὶ οἰκτιρεῖ ὁ **Ὀρέστης** τὸν κακότροπον θεόν, προτιρέπει δὲ τὸν **Πυλάδην** νὰ φύγουν ἄπρακτοι. **Ἄλλ'** ὁ πιστὸς φίλος τοῦ παρατηρεῖ οἱ ἡ φυγὴ δὲν ἀρμόζει εἰς αὐτοὺς καὶ τὸν προτιρέπει νὰ κρυφθοῦν σιὸς βράχους τῆς ἀκρογιαλίας καὶ τὴν νύκτα νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν ναὸν ἀπὸ τὰς με-
τιόπας ποῦ ἦσαν **κεναί**, καὶ νὰ ἐπιτύχουν τὸν σκοπὸν τῶν. Προσθέτει δὲ οἱ οἱ μὲν ἀνδρῶναι πάντοτε τολμοῦν, οἱ δὲ δειλοὶ περιφρονοῦνται. Ἡ πρότασις τοῦ **Πυλάδου** ἔγινε δεκτὴ καὶ οἱ δύο φίλοι ἐξέρχονται τῆς σκηνῆς.

Ἑρμηνεία. **Ὀρέστης.**—Κοίτα, πρόσθε μὴπως εἶναι· κανεῖς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σιὸ δρόμο.—**Πυλάδης.**—Βλέπω καὶ (=δὲ) κατασκοπεύω στρέφων τὸ βλέμμα [μου] παντοῦ.—**Ὀρ.**—Πυλάδη, σοὺ φαίνεται ὅτι αὐτοὺς εἶναι ὁ ναὸς (=μέλαθρα) τῆς θεᾶς, ὅπου ἀπὸ τὸ **Ἄργος** κατευθύναμε τὸ πλοῖον διὰ μέσον τῆς θαλάσσης (=πον-
τιαν);—**Πυλ.** **"Εἴσι νομίζω** (=ἐμοίγε [δοκεῖ]). **Ὀρέστη** σὺ δὲ πρέπει νὰ συμφωνήσῃς μαζί μου (=σοὶ δὲ **συνδοκεῖν** χρεῶν).—**Ὀρ.**—Καὶ ὁ βωμός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον στάζει αἷμα ἑλληνικὸ (=Ἑλ-
λην φόνος) [σοῦ] φαίνεται ὅτι εἶναι τῆς θεᾶς;—**Πυλ.**—Ἀπὸ τὰ αἵ-
ματα τουλάχιστον (=γοῦν=γὰρ) ἔχει Ξανθὰ (ἡ: κόκκινα) τὰ θριγκώ-
ματα (ἡ: τὸ γεῖσον: ἡ: τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ βωμοῦ).—**Ὀρ.**—Καίω δὲ ἀπ' αὐτὰ τὰ θριγκώματα βλέπεις λάφυρα κορμιασμένα;—**Πυλ.**—
Τῶν θυσιασθέντων ξένων [εἶναι] βέβαια τὰ **στολίδια** (=ἀκροθίνια)
[δηλ. αἱ ἀποκοπεῖσαι κεφαλαί, ποὺ κρεμοῦσαν ὡς στολίδια εἰς τὸ ἐπι-
στυλιον τοῦ ναοῦ].—**Ἄλλα** πρέπει νὰ κατασκοπεύῃς καλὰ **στρέφων**
ὁλόγυρα (=ἐγκυκλοῦντ') τὰ μάτια [σου].—**Ὀρ.**—Φοῖβε, ποῦ μὲ
ἔφερες πάλιν μέσα εἰς αὐτὸ τὸ **δίχτυ** (=ἄρκυν) μὲ τὸ χρησμὸ σου;
ἀφοῦ **ἐξεδικήθην** (ἡ: πῆρα πίσω=ἐκείσάμην) τὸ αἷμα τοῦ πατέρα

[μου] φρόνησας τὴν μητέρα [μου]; ἀπὸ τὰς διαδεχομένας δὲ ἀλλή-
 λας Ἐρινῶς (=διαδοχαῖς Ἐρινῶν) ἐδιωκόμεθα φουγάδες, μακρὰν
 (=ἔξεδροι) τῆς χώρας, καὶ πέρασα ἐξ ὁλοκλήρου (=ἔξέπλησα)
 δρόμους πολλούς πολυστροφούς (ἦ: μὲ καμπάς=καμπίμους). Ἀφοῦ
 δὲ ἦλθα σὲ ἠρώτησα πῶς μπορῶ νὰ γλυτώσω ἀπὸ τὴ μανία (ἦ: νὰ
 φθάσω στὸ τέλος τῆς μανίας), ποῦ μὲ ἀνάγκαζε νὰ τρέχω γρήγορα
 (=τροχηλάτου) καὶ ἀπὸ τὰ βάσανά μου, τὰ ὁποῖα ὑπέφερα μαρτυ-
 ρικά (=ἐξέμochθουν) περιπλανώμενος σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Σὺ δὲ
 διέταξες νὰ ἔλθω εἰς τὰ ὄρια (=ὄρους) τῆς Τουρικῆς χώρας, ὅπου ἡ
 ἀδελφὴ (=σύγγονός) σου Ἀρτεμις ἔχει βωμούς, καὶ νὰ πάρω τὸ
 ἄγνωστον τόπον [καὶ] ἀφιλόξενον· σὲ δὲ ἐρωτῶ (=ἰστορῶ), Πυλάδη,
 —διότι σὺ [εἶσαι] βοηθός μου· σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ κοπιαστικὸν ἔργον (=πό-
 νου) — τί νὰ κάμωμε; οἱ περιβάλλοντες τὸ οἰκοδόμημα τοῖχοι (ἦ: ὁ
 περιβολος= ἀμφίβληστρα τοίχων) βέβαια (=γὰρ) [εἶναι], βλέπεις, ὕψη
 λοί· ποῖον ἀπὸ τὰ δύο, θὰ ἀναβοῦμε καὶ θὰ φθάσωμε ὥς τὸ ἐπάνω μέ-
 ρος τοῦ ναοῦ (=δωμάτων προσαμβάσεις ἐκρησόμεσθα); πῶς βέβαια
 (=οὐδὲν) εἶναι δυνατόν νὰ διαφύγωμεν (ἦ: νὰ μὴ μᾶς νοιώσουν); ἢ
 [θὰ φθάσωμεν εἰς τὸν ναὸν (=ἐκρησόμεσθα)] ἀφοῦ μὲ μοχλοῦς
 παραιτιάσωμεν τὰ χάλκινα κλεῖθρα (ἦ: τίς χάλκινες ἀμάρες; ἢ μάντια
 λους), πράγματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἴμεθα ἀνίδεοι (ἦ: δὲν ἔχομε ἰδέαν=
 οὐδὲν ἴσμεν); ἐάν δὲ συλληφθῶμεν νὰ ἀνοίγωμεν τὰς πύλας καὶ νὰ
 μηχανευόμεθα νὰ παραιτιάσωμεν τὴν εἴσοδον (=ἐσβάσεις μη-
 χανώμενοι), θὰ σκοτωθῶμε (ἦ: χαθήκαμε). Ἐμπρὸς λοιπὸν
 (=Ἀλλά), πρὶν χαθῶμε, ἂς φύγωμε μὲ τὸ πλοῖον (=νεὼς ἔπι) μὲ
 τὸ ὁποῖον ἦλθαμε (=ἐναυστολήσαμεν) ἐδῶ. Πυλάδης. Νὰ φύ-
 γωμε μὲν δὲν πρέπει οὔτε καὶ συνηθίσαιμε, μὰ (=δὲ) καὶ τὸν χρη-
 σμόν τοῦ θεοῦ δὲν πρέπει νὰ προδώσωμεν ἀπὸ δειλίαν (=οὐ κα-
 κιστέον)· ἀφοῦ δὲ ἀπομακρυνθῶμεν (=ἀπαλλαχθέντες) ἀπὸ τὸν
 ναὸν ἂς κρυφθῶμεν (=κρύψωμεν δὲ μας) σὲ σπηλιές, ποῦ ἡ μαύρη
 θάλασσα πλύνει καλὰ μὲ τὸ νῦμα (=διακλύζει νοτίδι), μακριὰ
 ἀπὸ τὸ πλοῖό [μας], μήπως κανεὶς ὅταν παρατηρήσῃ τὸ σκάφος [τὸ] πῇ
 στοὺς ἄρχοντας τοῦ τόπου (=βασίλευσι) καὶ ἔτσι μᾶς πιάσουν μὲ τὴ
 βία· ὅταν δὲ ἔλθῃ (=μόλῃ) ἡ σκοτεινὴ νύκτα (ἦ: ἡ νύκτα ποῦ μὲ
 τὸ σκοτάδι τῆς προστατεύει=νυκτὸς ὄμμα λυγαίας), [τότε] πρέπει νὰ
 τολμήσωμεν βέβαια (=τοί) νὰ πάρωμε ἀπὸ τὸν ναὸν τὸ λείον (=ξε-
 στὸν) ἄγαλμα μεταχειριζόμενοι (=προσφέροντες) κάθε τρόπον.
 Γιαυτὸ (=δέ γε) κύτταξε μεταξὺ (=εἶσω) τῶν τριγλύφων ὅπου ὑπάρ-
 χει κενὸν νὰ κατεβῶμε (ἦ: νὰ κατεβάσωμεν τὸ σώμά μας=δέμας

καθεῖναι): διότι τοὺς κινδύνους (=πόνους) οἱ ἄνδρες τοιμοῦν, οἱ δὲ δειλοὶ δὲν εἶναι τίποτε παντοῦ.

Ορ.—Δὲν κάμαμε μὲν βέβαια (=τοι) τόσο μακρινὸν ταξίδι μετὰ τοῦ κουπί, μολὶς δὲ ἐτελείωσε (ἦ: μόλις δὲ φθάσαμε στὸ τέρμα=ἐν τερμάτων δέ) θὰ ξεκινήσωμε γιὰ νὰ γυρίσωμε στὴν πατρίδα (=νόστον ἀροῦμεν) πίσω (ἦ: ἀφοῦ κάμαμε τόσο μεγάλο ταξίδι μετὰ τοῦ κουπί, δὲν πρέπει νὰ γυρίσωμε πίσω στὴν πατρίδα ἀπράκτοι). Ἀλλὰ καλὰ εἶπες **πράγματι** (=γὰρ), πρέπει νὰ πεισθῶ [σὲ σένα]· πρέπει νὰ προχωρήσωμε [ἐκεῖ] **ὅπου** (**ὅποι** **χθονός**) **κρυφθέντες** (=κρύπναι δέμας) θὰ διαφύγωμεν τὴν προσοχὴν. Διότι δὲν θὰ γίνω βέβαια ἐγὼ αἷτιος **νὰ μὴ ἐκπληρωθῇ** (ἦ: νὰ ματαιωθῇ=**πείσειν** **ἄχρηστον**) ὁ χρησμός· πρέπει νὰ τοιμῶσωμεν· διότι κανεὶς κόπος δὲν φέρει εἰς τοὺς νέους **πρόφασιν** (**σκήψιν**) [νὰ ἀποφεύγουν τοὺς κόπους]

στ. 67—122. ἐν στίβῳ, ἐνν. ἐστὶ. —μελαθρον = στέγη, ὄροφῃ, κατοικία (ἐνταῦθα) ναός. —ποντίαν, κτηγμ., διὰ μέσου τῆς θαλάσσης. —ἐμοίγ', ἐνν. δοκεῖ. —συνδοκεῖν, ἐκ τοῦ χρεῶν ἐστὶ=πρέπει νὰ συμφωνήσης. —ἔλλην, ἐπιθετικῶς=ἐλληνικός. —ἔξ αἰμάτων, ἐμπρόθ. προσδ. τοῦ αἵτιος. —γούν, ἐλαττωματικὸς=γε. —θρίγκωμα=θρίγκος, =γείσον' ἡ ἀνωτάτη σειρὰ λίθων εἰς τὸν τοῖχον, ἡ ὁποία συνήθως προεξέχει. —ξάνθ=ξανθὰ. —κόκκινα ἀπὸ τὰ αἵματα ὁ Πυλάδης συμπερναίνει ὅτι ὁ βωμὸς εἶναι τῆς Ἀρτέμιδος. —ἀκρεθίνια (ἀζρος. =ἰς=σωρός)=τὸ ἀνώτατον μέρος σωροῦ, τὸ ἐκτεκτὸν μέρος καρπῶν ἢ λαφύρων· ἐνταῦθα νοθεύονται αἱ ἀποκοτειναὶ κεφαλαὶ τῶν θυσιασθέντων ζώων, τὰς ὁποίας ὡς στολίδια οἱ βάραβροι εἶχον κρεμάσει κεικωθέν τὸν θρίγκου. —ἄρκυς (ἦ) —θες=δίχτυ, παγίς. —χρήσας, τροπ. μτχ. χρόνου ἀορ. τοῦ ὁ **χρᾶς**=χρησιμοδοτῶ. —ἔτεισάμην, ἀορ. τοῦ **τίνομαι** (ἐνεργ. τίνω)=λαμβάνω ἐκδικεῖσθαι. —αὐ: τοῦτο δηλοῖ ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλη μοχθηρία τοῦ θεοῦ, δηλ. ἡ ἐνσολὴ νὰ φονεύσῃ τὴν μητέρα του. Ὁ Ὀρέστης παραβάλλων τὰ τεῖχη πρὸς δίκτυον, ὀλιγοψυγεὶ καὶ μέμφεται τὸν θεόν. —**διαδοχαῖς** Ἐρινύων: αἱ Ἐρινύες διεδέχοντο ἀλλήλας ἵνα καταδικάσωσιν ἀδικώπως. —ἔξεδροι, τὸ ἐπίθ. ἀντὶ τῆς προθέσεως ἐκ. —**τροχὴλάτος**=ὁ ἐπὶ τροχῶν ἐλαυνόμενος τὸ ἐπίθ. δηλοῖ τὴν ταχύτητα μετὰ τὴν ὅποιαν ἐνεργεῖ ἡ μανία ἀναγκάζουσα τὸν ἥπ' αὐτῆς· κατεχόμενον νὰ τρέχῃ γρήγορα **ἐξέμοχθους**: ὁ στίχος οὗτος προσδιορίζει τοὺς ἐν Ἑλλάδι πόνους κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐν τῇ Ταυρικῇ. —**ἐλθεῖν**—**λαβεῖν**—**δοῦναι**, τὰ ἀπορμ. ἐκ τοῦ εἰπας· τὸ πεσεῖν, ἐκ τοῦ φασί. —**λαβόντα**, χρον. μτχ. —**ἐκπλήσαντ'**, τροπ. μτχ. —**πεσεῖν**: τὸ ἀρχαιότατον ἔθνος ἐθεωροῦντο ὡς πεσόντα ἐξ οὐρανοῦ ἦτοι τοῦ Διὸς καὶ ἐκαλούντο **διοπετῆ**—τὸ δ'. . . **πέρα**: ἡ πρόστις αὐτῇ κείται παρενθετικῶς. —**δράσαντ'** ὑποθ. μτχ. —**ἔξειν**, ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ἐνν. **εἰπας**· **ἡπεισθείς**, σίτλη μτχ. —**ἐνθάδε**, προσδιορίζει τὸ **ἦμα**. —**ιστορῶ**=**κρωτῶ** ὁ Ὀρέστης ἀφήσας τὴν πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα μομφὴν καλεῖ εἰς σάκεψιν τὸν Πυλάδην. —**πότερα**. . . ἡ **χαλκώτευσκα**, διπλῇ ἐρώτ. —**ἐκβησόμεθα**: ἡ ἐκ πρόθεσις σημαίνει τὸ τέρμα —**τοίχων**, ἡ γεν. σημ. τὴν ὕλην ἐν' τῇς ὁποίας εἶναι κατεσκευασμένα τὰ ἀμφίβληστρα, τὰ ὁποία ἀνωτέρω ὠνόμασε ἄρκυν. —**ὕψηλά**, τὸ ἐπίθ. εἰς τὸ τέλος τῆς προτ. χάριν ἐμφάσεως. —**κλήθηρα**, εἶναι ἡ ἀμπάρα, ὁ μάντιλος, ὁ ὁποῖος ἦτο χάλκινος καὶ ἐνεργεῖ μετὰ μολὸν νὰ παραλύσῃ. —ἦ, ἐνν. **ἐκβησόμεθα**. —**ἀνείγοντες**—**μηχανώμενοι**, κτηγμ., μτχ. ἐκ τοῦ **ληφθῶμεν**. —**ἀλλὰ** (μετὰ προσκ. ἢ ὑποτακτ. ὡς ἐνταῦθα) εἶναι προτροπικὸς = ἐμπρὸς λοιπὸν (ἀλλὰ.. **φεύγωμεν**) — **εἰδόμεν**, ἐνν. **φύγομεν**. —**φεύγειν μὲν**, ἡ ἀπόδοσις τοῦ μὲν εἰς τὸ: **ναοῦ δ' ἀπαλλάχθέντες**. —**δέμας**, λέγεται ἐπὶ ζώντων. **σῶμα** δὲ ἐπὶ νεκρῶν —**νοτίς** (ἦ) —**ἰδος** = **κῆμα** **δικακλύζει** = **πλύνει** καλῶ. καλὰ Ὁ Πυλάδης πολὺ φρόνιμα συμβουλεύει νὰ κρυφθῶν εἰς σπήλαια ποῦ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πλησιάσουν ἄνθρωποι, διότι τὰ στόμα αὐτῶν βρέχονται καλὰ ἀπὸ τὰ κύματα. Ὁμοίως καὶ μακρὰν τοῦ πλοίου. —**εἰσιδών**, χρον. μτχ. —**βασίλευσι**, ἐνν. γενικῶς τοὺς ἀρχοντας τοῦ

τόπου. — λυγχιος = σκοτεινός. μαῦρος ἐνταῦθα ἔχομεν προσωποποιῶν ὅτι ἡ νύκτα παριστάνεται ἔχουσα ὀφθαλμόν νυκτὸς ὄμμα = νύξ — προσφέροντε, πτώσιν αἰε., ἀνέκει δὲ εἰς τὸ τολμητεον = δεῖ τολμᾶν — τριγλυφες, ἐπιθ. = ὁ ἔχων τρεῖς γλυφάς· ὡς οὐσιαστὶς ἡ τριγλυφός καὶ τὸ τριγλυφέν μῦθος ἔχον γλυφάς παραλλήλους τοῦτο εἰτίθετο πάνω ἀπὸ τὸ ἐπιστάλιον εἰς τοὺς δωρικῶν ρυθμοῦ ναοὺς. Μεταξὺ τῶν τριγλῶν ἕμενον κενα ἦτο ὁπαι, αἱ ὁποῖαι ἀργότερα ἐκλείσθησαν μετὰ πλάκας λείας ἀρχικῶς καὶ ἔπειτα ἀναγλυφους, αἱ ὁποῖαι ὠνομασθήσαν μετοπαι. Ἀπὸ τῶν κενά αὐτὰ συμβαίνει νὰ εἰσελθῶν εἰς τὸν ναόν. — ἄρῳμεν, μελλ. τοῦ αἴρω = σηκώνω αἴρω νόστον = ξεκινῶ γιὰ νὰ γυρίσω στὴν πατρίδα. — γάρ, βεβαιωτικὸς = πράγματι. — χωρεῖν, ἐκ τοῦ χρεῶν. ἐνν. δὲ ὁλοκρ. νῶ. ὅποι. συνάπτεται πρὸς τὸ χθονός· δέμας, ἀντικρ. τοῦ κρύψαντε (χρον ἢ τροπ. πτγ.). — τὸ τοῦδε, ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ: τὸ ἐμὸν, ὅπως το ὅδε πρὸς το: ἐγώ. οὐ τὸ τοῦδε αἷτιον γενήσεται = οὐ τὸ ἐμὸν αἷτιον γενήσεται = δὲν θὰ γίνω ἐγώ αἷτιος. — θέσφατον ἰθεός· φημί, τὸ = χρησμός. — σκήψις, ἡ = δικαιολογία πρόφορος σκήψιν. δηλ. τοῦ μὴ μεχεῖν (τῆς ἀποφυγῆς τοῦ μόθου).

Β. Πάροδος τοῦ χοροῦ (στ. 123—235)

[Φεύγουν ὁ Ὁρέστης καὶ Πυλάδης καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν ὀρχήστρα ὁ χορὸς ἀπαριζόμενος ἀπὸ δέκα πέντε σκλαβῆς Ἑλληνίδες (7+7+1). Ἀντὶ παρόδου ἔχομεν κομμόν, δηλ. ὁρῶν ἄμοιβαίον χοροῦ καὶ Ἰφιγένειας. — Τοὺς τρεῖς πρώτους στίχους λέγει μόνῃ ἡ κορυφαία τοῦ χοροῦ].

Χορός.

στ. 123—142 *Περίληψις*. — Ἡ κορυφαία ὁποτεινομένη πρὸς τοὺς κατοικοῦντας κοντὰ στὰς Συμπληγάδας τοὺς προτρέπει νὰ σιωποῦν, διότι πηγαίνουν σιὸν ναὸ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐπειτα ὁ ὅλος χορὸς ῥάλλει προσόδιον ἄσμα εἰς τὴν θεάν καὶ ἀπὸ τοῦ στ. 137 ἐρωτᾷ τὴν Ἰφιγένειαν, ἡ ὁποία τὴν σιγὴν ἐκείνη βγαίνει ἀπὸ τὸν ναόν, τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν τὰς προσεκάλεσε.

Ἑρμηνεία. — ὦπατε, σεῖς ποὺ κατοικεῖτε (= ὧ ναῖοντες) τοὺς δύο συγκρουμένους (= συγχωρούσας) βράχους τοῦ Εὐξεινίου πόντου. Κόρη τῆς Ἀητοῦς, Δίκτυν νὰ βουνήσια [θεά], στή δική σου αὐλή (ἢ: εἰς τὸν οἶκόν σου), στοὺς χονσοστολίστους θρησκευτῶν κοιλυτικῶν ναῶν [σου], σέβρω (= πέμπω) τὸ ἱερὸ παρθενικὸ [μου] πόδι δούλη ἀγίας κλειδούχου (ἢ σεμνῆς ἱερείας = θείας κληδούχου) ἀφοῦ παρήτησα (= ἐξαλλάξασα) τοὺς πύργους καὶ τὰ κάστρα τῆς Ἑλλάδος πάχει τὰ ὥρατα ἄλογα (= εὐήππου) καὶ τὴν Εὐρώπην μετὰ περιβόλια (= χόριον) τὰ καλὸ δένδρα, τίς πατρικὲς αὐλές [μου].

Ἠλθα, τί καινούργια; τί φροντίδα ἔχεις [στὸ νοῦν τοῦ σου]; γιατί με ἐστελες καὶ με κάλεσες στὸ ναὸ, κόρη τοῦ ἐλθόντος εἰς τοὺς πύργους τῆς Τροίας με ἔνδοξον στόλον χιλιῶν πλοίων καὶ με ἀμέτρητο στρατὸ (= μυριοτευχῆ), τέκνον τῶν ἐνδόξων Ἀτρείδων.

Β. Πάροδος.

στ. 123—142. εὐφχαμεῖτ' = εὐφημεῖτε· τὸ εὐφημῶ = λέγω εὐοίωνα λέγια· ἐπειδὴ ὁμως καὶ ἀκουσίως τίς ἠδύνατο παρενρισκόμενος συνήθως εἰς θυ-

γὰς/ ἀπὸ ἀγέλαδες ποὺ πλανῶνται ἐλεύθερες στὰ βουνὰ (= οὐ-
ρείων) καὶ κρασί (= λειβάς οἰνηράς Βάνχου) καὶ κόπο (ἧ: ἐργα-
σία) ξανθῶν μελισσῶν (ἧ: καὶ μέλι). τὰ ὅποια προσφέρονται κατὰ
συνήθειαν ὡς θελκτικὰ εἰς τοὺς νεκροὺς (ἦ: μὲ τὰ ὅποια εὐχαρι-
στοῦνται οἱ νεκροὶ ὡς πιστεύεται) — [Σὲ μιὰ ὑπηρετρίῳ] ἔλα/(= ἀλλὰ)
δὸς μου στὰ χέρια (= ἔνδος μοι) τὸ δλόχρυσον δοχεῖον (ἧ: προχύ-
την) καὶ τὴ νεκρικὴ (= Ἄϊδα/ σπονδὴ — Βλαστάρι τοῦ Ἀγαμέμνονος
ποὺ εἶσαι κάτω ἀπὸ τὴ γῆ (= κατὰ γαίης), αὐτὰς ἐδῶ [τὰς σπον-
δὰς] σοῦ τὰς στέλλω μὲ τὴ γνώμη πῶς εἶσαι νεκρὸς (ὡς φθιμένῳ)
δέξου δὲ [αὐτὰς] διότι στὸ μνημῆμά σου δὲν θὰ φέρω τὰ ξανθὰ μου τὰ
μαλλιά μὴτε τὰ δάκρυά μου. Διότι πῆγα καὶ κατοίκησα. (ἦ: βρίσκο-
μαι) στὰ ξένα = ἀπενάσθην/ μακρὰν βέβαια (= δὴ) τῆς δικῆς σου
καὶ τῆς δικῆς μου πατρίδος, ὅπου καθὼς πιστεύεται (= δοκῆμασι)
εὕρισκομαι σφαγεῖσαι ἢ ταλαίπωρη

στ. 143—178. Δυσθρήντος (θρήνος)=λιαν θρηνώδης — ὡς, αἰτιολογεῖ
τὴν κλητ. ἰὼ δμωαί — ἔλεγος (δ)=θρήνος, θρηνηλογία· ἐλεγείον, τὸ διατι-
χον καὶ ἐλεγεία=ἡ ἐλεγειακὴ ποίησις — ἀλύροις: διότι εἰς τὰ θρηνητικὰ
ᾄσματα δὲν συνάδουν ἡ λύρα, ἀλλὰ ὁ αὐλός· ἡ λέξις βόαν ἐξοβελίζεται, διὰ
τοῦτο δὲν ἡρμηνεύθη εἰς τὴν μετάφρασιν — ἐλέγους — οἰκτοῖς, παραθέσεις εἰς
τὸ θῆνους. — κήδειος οἰκτος = πένθιμο μοιρολόι, πένθιμος ἀναστεναγμός
(βόγγος) — οἶαι = τοιαῦτα γάρ, αἰτιολογεῖ δὲ τὰ προηγούμενα. — κατὰ-
κλειομένα, ἀτιθίζεται εἰς τὸ ἔγκειμαι, τὸ ὅποιον αἰτιολογεῖ — ζωῆς, γεν.
τῆς αἰτίας (= γιὰ τὴ ζωὴ). — οἶαν=τοιαύτην γάρ (θῆν) = ἀφοῦ τέτοια... —
νυκτός, γεν. τοῦ χρόνου — ὄρφνα (ἦ) = ἡ ὄρφνη = τὸ σκοτάδι· τὰς = τῆς
ὁποίας — ὀλόμην: ἡ ἐπανάληψις τοῦ ὁ φανερώσει τὸ πάθος τῆς ἡρώιδος. —
εἰς=εἰσὶ — γέννα (ἦ) = γενεά — φροῦδος (πρὸ ὄδους) = ὁ ἀπελθὼν καὶ
ἀφανὴς γενόμενος. Ἀφοῦ κατὰ τὸ δεικνόν χάθηκε ὁ μόνος υἱὸς τοῦ Ἀγαμέ-
μνονος, χάθηκε καὶ ἡ γενεά — μόχθων, γεν. τῆς αἰτίας (γιὰ τὰς συμφορὰς). —
με κασίγνητον, ἀντικρ. τοῦ συλᾶς· διπλὴ αἰε. ὅπως δέχεται καὶ τὸ ἀφαι-
ρεῖσθαι — κρατήρ=1) ἀγγεῖον εἰς τὸ ὅποιον ἀνακεινύονται ὑγρὰ· 2) κράμα
(ἐντύπαι) — ὕδραίνω=βρέχω, χύνω· τὸ ἀκριφ. ἐκ τοῦ μέλλω. — χοῆς· κρα-
τήρα τε τὸ κρατήρα ἐλεγχέται διὰ τοῦ: πηγὰς· οἰνηράς· λειβάς· πό-
νημα. — ἐκ μόσχων οὐρεῖων: τὸ γάλα παίρνει ἀπὸ νεαρῶν βοῶν καὶ ἐλευ-
θέρως περιπλακωμένην στὸ βουνό, ἵνα τοῦτο εἶναι δοῦν τὸ θυγατὸν πρὸ κα-
θαρό — οἰνηράς=ὁ ἀνήκων εἰς τὸν οἶνον· λειβή = σπονδὴ. — θελκτικῶν =
εὐάριστον, ὅτι θέλγει· κείτοι=κατ' ἔθιμον προσφέρεται — ἔνδος = δὸς εἰς
χείρας — τεύχος (τὸ)=ἀγγεῖον, ὁ προχύτης — Ἄϊδα· γεν. κλητ. =ἀνήκουσαν
εἰς τὸν Ἀἰδῶν=νεκρικὴν (σπονδὴν). — θάλας=βλαστάρι· μὲ τρυφερότητα ὀνο-
μάζει τὸν ἀδελφὸν τῆς βλαστάρι τοῦ Ἀγαμέμνονος· Ἡ Ἰφιγένεια χύνουσα
τὴν σπονδὴν κάμνει τὴν παροῦσαν εὐχὴν. — κατὰ γαίης, ἐμπρόσθ. προσθ. σημ.
τὸ ὑποκάτω — τάδε δηλ. αὐτὰς τὰς σπονδὰς. — ὡς φθιμένῳ: ἀπὸ τὸ δεικνόν
τῆς ἐσχημάτισε τὴν γνώμην ὅτι ὁ ἀδελφὸς τῆς ἦτο πλέον νεκρὸς. — καίταν·
κατὰ τὴν ταφὴν ἢ καὶ ἀργότερα, ἐάν ἀπουσιάσῃ, ἔκοπτον τὴν κόμην καὶ
τὴν προσέφερον εἰς τὸν ἀποθανόντα. — ἀπενάσθην, παθητ. ἀφ' ὃ τοῦ ἀπο-
ναίω = πηγαίνω νὰ κατοικήσω μακρὰν, βρίσκομαι στὰ ξένα. — δοκῆμα =
γνώμη· δοκῆμασι=ὡς δοκεῖ τοῖς ἀνθρώποις=ὡς πιστεύεται.

Χορός.

στ. 179—202. Περίληψις. — Αἱ ἑλληνίδες δοῦλαι ἀντιθρηνοῦσαι
ἐλπίκαρδα, λέγοντι ὅτι ἡ λάμψις τοῦ οἴκου τῶν Ἀτρεΐδων ἐξηφανίσθη.
Ὑπενθυμίζουσιν ὅτι ἀκολούθησαν πολλὰ δυστυχήματα ἀπὸ τότε ποὺ ὁ

Θυέστης ἔφθειρε τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀτρέως καὶ πῆρε τὸ χρυσόμαλλο ἀρνί. Καὶ τώρα τὸ σπῆτι σου πληρῶνει δίας τὰς ἀμαρτίας τοῦ γένους τῶν Τανταλίδων.

Ἑρμηνεία.— Ἀντίστροφα (= ἀντιπάλμους/ τραγούδι καὶ βαρβαρικὸν (ἢ: ἐξωτικὸν) ἀχὸν (ἢ: ἦχον=ἀχάν/ ὕμνων ἀσιατικῶν (= Ἀσιητῶν) θὰ σοῦ ψάλλω, δέσποινά μου (= γε), θρηνητικὸν τραγούδι (= τὰν ἐν θρήνοισι μοῦσαν), προσφιλὲς εἰς τοὺς νεκροὺς (ἢ: ποὺ ποθοῦνε οἱ νεκροὶ = νέκυσσι μελομένην), [τραγούδι] ποὺ τονίζει (= ἐν μολπαῖς ὕμνεϊ) ὁ Ἄδης χωρὶς παῖδνας (= δίχα παιδάνων) ἀλοῖμονο ἔσβησε (= ἔρρει) τὸ φῶς τοῦ θρόνου (= σκῆπτρον) τῶν οἰκῶν τῶν Ἀτρειδῶν, συμφορὰ, ἡ ἀκτίς τῶν πατρικῶν [σου] οἰκῶν [ἔσβησε] καὶ ἡ ἐξουσία (= ἀρχή) στὸ Ἄργος τῶν ἑαπλούτων βασιλείων [χάθηκε]. Ἡ μία συμφορὰ διαδέχεται τὴν ἄλλη (= ἐκ μόχθων ἄσσει), ἀφότου (= ἐπει) ὁ ἥλιος ἀλλάξας τροχίαν (= ἔδρας) μὲ τὸ στριφογύρισμα τοῦ πτερωτοῦ ἀρματός [του] (= ἡπποισι πταναῖς) ἔρριπεν ἄλλοῦ (= μετέβαλε) τὸ ἱερὸν ἀκτινοβόλον βέλομα [του] (= δὲμ' αὐγᾶς). Νέα συμφορὰ (= ἄλλα ὀδύνα) προσετέθη πάνω σὲ ἄλλες στὰ ἀνάκτορα ἐξ αἰτίας τοῦ χρυσῆς ἀρνίου. φόνος πάνω σὲ φόνον καὶ θλίψεις πάνω σὲ θλίψεις (= ἄχει!). Ἐκτοτε (ἢ: ἀπὸ αὐτὴν τὴν αἰτίαν) ἡ φωνὴ τοῦ αἵματος (= ποινὰ) τῶν Τανταλίδων ποὺ πρωύτερα (= πρόσθεν) σκοτώθηκαν εὗρισκει ἡλιανοποίησιν (= ἐκβαίνει) βέβαια εἰς τοὺς οἴκους [σου] (ἢ: εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς ὅπως τώρα εἰς τὸν Ὀρέστην) δείχνει δὲ προθυμίαν (= σπεύδει) ἐναντίον οὗτο ὁ δαίμων [τῆς ἐκδικήσεως] (ἢ: ἡ Νέμεσις) χωρὶς νὰ σοῦ ἀξίξῃ [νὰ σπεύδουν ἐναντίον σου] (= ἀσπουδαστ').

στ. 179—202. ἀντιπαλμός=ἀντίστροφος ᾧδὴ τὴν ὁποίαν ψάλλει ὁ χορὸς ἀπαντῶν εἰς τὸ τραγούδι τῆς Ἰφιγενείας. Τὰ δύο ἄσματα ἀντιστοιχοῦν κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ ὄχι μετρικῶς. — Ἀσιατᾶν=Ἀσιατῶν=ἀσιατικῶν. Ὁ ἦχος (ἀχά, ἦχη) τῶν ἀσιατικῶν ὕμνων ἦτο βαρβάρων, ἐξωτικῶς τὰ ἀσιατικὰ μοιρολόγια ἦσαν παθητικὰ (πρὸβλ. τὰ σημερινὰ τουρκικὰ σαρκιά). — μελομένων, μυχ. τοῦ μέλωμαι=εἶμαι ἀντικείμενος φροντίδος, ἀγάπης μελομένων, ἐπὶ μυχ.=ποῦ εἶναι προσφιλὲς (εἰς τοὺς νεκρούς). — δίχα παιδάνων. ὁ παῖδν ἦτο ὕμνος πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ εἶχε τόνον χαρμόσυνον ὁ Ἄδης δὲν τονίζει χαρμόσυνα τραγούδια καὶ διὰ τοῦτο λέγει: δίχα παιδάνων ἔρρει. τοῦ ὁ. ἔρρω=χάθηκα, ἔσβησα (προστ. ἔρρει. ἔρρετω. μέλλ. ἐρρήσω): σὺντ ἔρρει φῶς σκῆπτρων τῶν οἰκῶν τῶν Ἀτρειδῶν. Ἄργει, δοτ. τοπικῇ. — εὐελβος=εὐέλπουτος. ὁ πλούσιος τῶν Πελοπιδῶν ἦτο πολυεὐέλπιος. — ἀρχή. (=ἐξουσία), ἐνν. ἔρρει. — ἄσσει=πῆδα, πηγάζει. — δινευεύσας, μυχ. τοῦ δι νεύω=περιστρέφω κυκλικῶς, στριφογυρίζω. — μετέβαλε=ἔρριπεν ἄλλοῦ. Τοῦτο ἐγένε ἐξ αἰτίας σειρᾶς ἐγκλημάτων, τὰ ὁποῖα ὁ ποιητὴς ὡς γνωστὰ εἰς τοὺς θεατὰς ὑπανίσταται μόνον μὲ τὰς λέξεις χρυσᾶς ἀρνὸς ὀδύνα. Ὁ μῦθος ἐκεῖ ἔφη: ὅτι ὁ Ἀτρεὺς λαβὼν σὺντονον τὴν κόρην τοῦ Εὐρωσθέ- νους Ἀερόστην ἐγένε βασιλεὺς τῶν Μυκητῶν, ἐνεφανίσθη εἰς τὸ ποίμνιον τοῦ ἀρνίου χρυσόμαλλον, σύμβολον τῆς ἐξουσίας τοῦ Ἀτρεὺς ὁ ἀδελφὸς τοῦ δικαίου Θυέστης καθάρθωσεν διὰ τῆς ἀπίστου συζύγου τοῦ Ἀτρέως Ἀερόπης νὰ γίνῃ κύριος τοῦ ἀρνίου διεκδικῶν ἔτσι καὶ τὴν ἀρχήν. Ἄγρια εἰς ἐπικλοῦσθησε, ἡ ὁποία ἀπέληεν ὑπὲρ τοῦ Ἀτρέως. Ὁ Θυέστης ἐξωρίσθη, ἀλλὰ παρέλαβε μαζὶ του καὶ τὸν μικρὸν υἱὸν τοῦ Ἀτρέως Πλεισθένην, τὸν ὁποῖον ἀφῶν ἀέ- θρεψεν ὡς παιδί του τὸν ἔστειλε ἀργότερα εἰς Μυκῆνας. ἵνα φανεύῃ τὸν

Ἄτρεϊ. Ὁ Ἄτρεὺς τὸν συλλαμβάνει καὶ τὸν φονεύει χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι εἶναι υἱὸς του· μόλις δὲ τὸ ἔμαθε ὤρπισθη ἐκδίκησιν. Πράγματι προσποιεῖται ὅτι θέλει νὰ συνδιαλλαγῇ μὲ τὸν ἀδελφόν του καὶ τὸν ἀνακαλεῖ ἐκ τῆς ἔσθρας Κατορθώνει δὲ νὰ σφάξῃ τὰ τέκνα τοῦ Θυέστου, τὰ ὁποῖα διαμελίσας προσέφερεν εἰς τὸν πατέρα των ἀγνωστὰ ὡς δειπνον. Κατ' ἄλλην παραλλαγὴν τοῦ μύθου ὁ Θυέστης ἐπιτυχὼν νὰ γίνῃ κύριος τοῦ δρόνου κατέλαβε καὶ τὴν ἀρχήν, τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη ὅτι θὰ τὴν παρέδιδεν εἰς τὸν ἀδελφόν του του, ἐὰν ὁ ἥλιος ἤλλασσε πορεῖαν· τοῦτο δὲ ἔγινε κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διός, ὁ ὁποῖος ἤνθ' οὗτοι τὸν Ἄτρεϊ. — προσέβα=προσετέθη. ἄρνός, γεν. (τοῦ, ἔννομ. ὁ ἄρνός. — ἄχαιοι, ἔνν. ἡ πρόθ. ἐπὶ (ἐπὶ ἄχαιοι). — δμαθέντων. παθ. μυ. τοῦ ὁ δαμνυμι=δομάω τὼν δμαθέντων ἐπὶ μυ.=ποῦ σκοτώθηκαν — ποινά (ἡ) =ἐξαγορά. ἐκδίκησις, φωνή σήματος. — ἐκβαίνει=εἰσὶ σκεῖ ἐκδίκησιν, εὐρίσκει ἱκανοποίησιν. — εἰς οἶκους = εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς, ὅπως τὴν εἰς τὸν Ὀρέστην — ἐπὶ σοί, ἐμπρόθ. προσθ. σημ. τὸ ἐναντίον. — ἀσπεύδαστες=ποῦ δὲν ἀΐζει νὰ ἀσπύδῃ καίσεις.

στ. 203—235. Περίληψις. Ἰφιγένεια. — Ἡ Ἰφιγένεια εἰπόνουσα καὶ αὐτὴ βλέμμα εἰς τὸ παρελθὼν παρατηρεῖ ὅτι ἐκ γενετῆς ἦτο δυστυχής, διότι γεννήθηκε ἀπὸ τὴν κόρην τῆς Αἰδώς διὰ τὰ γίγνη θλιβερὰ θῦμα τοῦ πατέρα τῆς στῆν Αὐλίδος. Τώρα δέ, λέγει, στῆ Μαύρα θάλασσα καὶ οὐ χωρὰ ἀφιλόξενη κάθημαι ἀνύπανδρος, δίχως παιδιὰ καὶ φίλους καὶ δίχως πατρίδα. Μηστηνθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων δὲν τραγουδῶ μέσα στὸ Ἄργος τὴν Ἡρὰ οὔτε καὶ ὀραῖνω στὸν ἀργαλεῖο τὴν εἰκόνα τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ ματώνω τοὺς βωμοὺς καὶ ραντίζω τοὺς ξέρονες ποὺ χύνουν δάκρυα θλιβερά. Μὰ τώρα ὅλα τὰ λημονῶ καὶ θρηνῶ τὸν ἀδελφόν μου ποὺ τὸν ἀφήκα μαρὸ στὰ χεῖρα τῆς μάνας μου καὶ πιστεύω πὺς θὰ γίνῃ διάδοχος τοῦ θρόνου.

Ἑρμηνεία. — Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ [ἦτο] μαύρη ἡ μοῖρα (=δυσδαίμων δαίμων) μου, ἀπὸ τῆ στιγμῇ δηλ. ποὺ πανδρεύθηκε ἡ μάνα μου καὶ ἀπὸ τὴν νύκτα ἐκείνη [ποὺ με συνέλαβε εἰς τὴν κοιλίᾳ τῆς] (=τῆς μητρὸς ζώνας καὶ νυκτὸς κείνας) ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς λεχωνιάς (ἡ : τοῦ τοκετοῦ (=λόχιαι) αἱ Μοῖραι θεαὶ μδγραφαν (=ξυνητίζουσι) βασανισμένη τῇ ζωῇ ἀπὸ τὰ παιδικὰ μου χρόνια (=στεργὰν παιδεῖαν). (ἡ : αἱ Μοῖραι με προώρισαν νὰ μεγαλώσω μέσα στὰ βάσανα), [ἐμὲ] ποὺ ἡ δυστυχισμένη κόρη τῆς Αἰδώς πρωτότοκο βλαστάρι μέσα στὰ παλάτια (=θαλάμους) σφάγιον εἰς τὴν ἀλαζονείαν (=λῶβῳ) τοῦ πατρὸς καὶ θῦμα θλιβερὸ (=οὐκ εὐγάθητον) ἐγέννησε, ἀνέθρεψε, ταμένην (=εὐκταῖαν)· με δίφρον δὲ ἀλογόσυρον (=ἰληπτοῖς) [με] ὠδήγησαν (=ἐπέβασαν) στὴν ἀμμουδιὰ τῆς Αὐλίδος μαύρη (=δύσνυμφον) νύφη, ἀλλοίμανο χιὰ τὸν υἱὸν (=τῷ, ἔνν. υἱῷ) τῆς κόρης τοῦ Νηρέως, δυστυχία μου. Καὶ (=δὲ) τὴν ὥς ξένη (=ξείνα) στὰ ξρημα σπῖτια (=δυσχόρτους οἶκους) τοῦ ἀξένου πόντου κατοικῶ (=ναίω) ἀνύπαντρο, δίχως παιδιὰ, δίχως πατρίδα καὶ φίλους, λησμονημένη (=ἀμνησθηθεῖς) ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνας, χωρὶς νὰ τραγουδῶ στὸ Ἄργος τὴν Ἡρὰ, οὔτε καὶ με τῇ σαῖτα σὲ ἀργαλειοὺς ποὺ ἤχουν ὥρατα (=ἱστοῖς ἐν καλλιφθόγοις) νὰ κενιῶ πολύχρωμη εἰκόνα (ἡ : νὰ ἐνυφαίνω πολ. εἰκόνα =ποικίλλουσ' εἰκά) τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς καὶ τῶν Τιτάνων [στὴν τιτανομαχίαν], ἀλλὰ βρέχουσα με τὸ αἶμα (=αἰμάσσουσα) τοὺς βω-

μούς, τὸ ὅποιον εἶναι αἰμορρατισμένη θλιβερὴ συμφορὰ (= αἰμορραττον δυσφόρμιγγα εἶναι = περ ἐστὶ αἰμορραττος δυσφόρμιγγα εἶναι) τῶν ξένων, ποῦ βγάξουν φρικτὲς κραυγὲς = οἰκτρὰν αἰαζόντων αὐδᾶν) καὶ χύνουν μαῦρο δάκρυ (= οἰκτρὸν ἐκβαλλόντων δάκρυον). Καὶ τώρα ἐκεῖνα μὲν τὰ λησμονῶ (= λάθρα μοι κείνων ἐστὶ), κλαίω δὲ τὸν εἰς τὸ Ἄργος ἀποθανόντα ἀδελφόν, τὸν ὅποιον ἀφῆκα ἀκόμη μαῦρὸ βυζανιάρικο (= ἐπιμαστιδίον), ἀκόμη νέον, ἀκόμη τρυφερὸ βλαστάρι (= θάλος) στὰ χέρια καὶ στήν ἀγκυάλιν (= πρὸς στέρνον) τῆς μάννας [μου] τὸν Ὀρέστην προωρισμένον νὰ κρατήσῃ τὸ σκηπτρον (ἧ : προωρισμένον νὰ γίνῃ βασιλεὺς = σκηπτοῦχον) στὸ Ἄργος.

στ. 203—235. Δυσδαίμων = δυστυχής· δυσδαίμων δαίμων = μαύρη μοῖρα. ζῶνας = ζώνης ἐν τῇ παρθενικῇ ζώνῃ. Αἱ νεν ζώνας καὶ νυκτὸς ἐπεξηγοῦσι τὸ ἐξ ἀρχᾶς — λόχιαί = αἱ ἀνηκουστικαὶ εἰς τὸν τοκετὸν — παῖδεῖαν = παιδικὴν ἡλικίαν, ἀπὸ τὰ παιδικὰ μου χρόνια — ξυντεῖνω = τεντώνω, πιέζω· ξυντείνουσιν αἱ Μοῖραι = γράφουν αἱ Μοῖραι, πρωτογενος (ποθῆ) = ὁ θρώτος γεννηθεὶς, πρωτότοκος — Λήδα, ἡ σύζυγος τοῦ Τυνδάρεω, τῆς ὁποίας κόρη ἡ Κλυταιμῆστρα ἐγέννησε τὴν Ἰφιγένειαν δια νὰ μὴ γινῇ σφαγίον εἰς τὴν ἀλαζονείαν (= λώβα) τοῦ πατρὸς τῆς — εὐγάθητος (γηθῆς = χαίρειν) = χαροῦντο· οὐκ εὐγάθητος = θλιβερός — εὐκταίαν = ταμένην· διότι ὁ Ἀγαμέμνων ἔταξε νὰ τὴν προσφέρει θυσίαν εἰς τὴν Ἀρτεμιν. — ἐπεβασαν (τοῦ ἐπιβάζειν), ἔχει μεταβατικὴν σημασίαν — ὠδήγησάν, ἐνν. δὲ ὅτι οἱ «Ἰ. Ἐλληνες» — οἱμοί, τὸ ἐπιφώνημα παρενέθεσε, διότι ἡ πρόσκλησις ὡς διὰ γάμων ἦτο ἀπάτη. — δύσανυμπος = ὁ δυστυχὴς· εἰς τὸν γάμον τοῦ νόμῳ δύσανυμπος = μαύρῃ νόφῃ. — τῷ, ἐν ὑπὸ τὰς πόδας Νηρέως, δηλ. τῷ Ἀχιλλεῖ — ξεῦνα = ξεῖνη = ὡς ξένη. — δύσχορτοι οἴκοι = ἄγονοι, ἔρημοι οἶκοι — ἀμναστηθεῖς (τοῦ ὁ ἀμναστῆς = λησμονῶ) = λησμονημένη τροπ. μὴ — ἐξ Ἐλ. λανών, πακί, αἰτιον. — μέλπουσα — ποιχιλλουσα — ἀλλ. αἰμασσουσα, τροπ. μὴ — κερκίδι δοτ. ὀργάνου — εἰκά, αἰ. τοῦ ὄνομ. εἰκῶν. Ὁ Εὐρύπιδης παρουσιαζὼν τὴν Ἰφιγένειαν μετὰ τὴν λέγουσαν ταῦτα περὶ τῆς τιτανομαχίας, ἔχειν ὅτ' ὄψιν τοῦ τὰς εὐγενεῖς Ἀθηναίας παρθένου ἐπὶ ἐποχῇ τοῦ αἰ. ὁποῖα ὕφαινον τὸν κροκοτὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς, τὸν ὅποιον ἐν πομπῇ ἐκούειν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν κατὰ τὰ Παναθήναια. Ὁ πέπλος οὗτος ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ σύμβολον τοῦ μεγαλείου τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν — δυσφόρμιγγα, τὸ ἐπίθ. ἐπεξηγεῖται διὰ τῆς ἐτομένης φράσεως οἰκτρὰν αἰαζόντων αὐδᾶν. Τὴν ἄτην λέγει δυσφόρμιγγα ὁ ποιητής, διότι εἰς τὴν συμφορὰν ἦτοι εἰς τὸν φόνον οἱ ξένοι λυπηρὰ ἐθρήνουν — αἰαζῶ = φωνάζω αἰαί, αἰαί· δέχεται δὲ ἀντικειμενικὸν (αὐδῶν) κατὰ τὸ οἰκοδομεῖν νῆον καὶ βουθετεῖν τράγον. — κείνων, δηλ. τῶν εἰρημένων κακῶν. — λάθρα, αἰ. λήθρα, λήθεμι, ἐνν. ἐστὶ — λησμονῶ — ἐπιμαστιδίον καὶ ἐπιμαστιον = βυζανιάρικο — Ἄργει, δοτ. τοπικῇ — σκηπτοῦχον, λέγει τὸν Ὀρέστην, διότι ἦτο προωρισμένος νὰ λάβῃ τὸ βασιλικὸν σκηπτρον τοῦ πατρὸς.

Γ. Ἐπεισόδιον Α. (στ. 236—391)

στ. 236—259. Περίληψις. — Ἐλθὼν εἰς τὴν σκηνὴν ἓνας βοῦκος ὁλος διακόπτει τὸν θοῆνον τῆς Ἰφιγενείας καὶ ἀγγέλλει εἰς ἑκασαν δὺο ξένους Ἕλληνας καὶ νὰ ἐτοιμασθῇ νὰ τοὺς θυσιάσῃ νὰ τὴν θεᾶν. Εἰς ἐρώτησιν δὲ τῆς Ἰφιγενείας λέγει ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο ὀνομάζεται Πυλάδης καὶ οὗ πῆγαν στὴ θάλασσα νὰ κολυμβήσουν τὰ βόδια καὶ ἐκεῖ τοὺς ἔπιασαν Ἡ Ἰφιγένεια τότε ζητεῖ νὰ μάθῃ πῶς τοὺς ἔπιασαν λέγουσα ὅτι ἀπὸ πολλὴν καιρὸν ἔχουν νὰ φανοῦν ἐκεῖ Ἕλληνες.

Ἑρμηνεία — **Κορυφαία τοῦ χοροῦ.** Μὰ νᾶ (=καὶ μὴν) αὐτὸς ἐδῶ ὁ βουκόλος ἀφοῦ δὲν ἀφῆκε τὴν ἀκρογιαλιά. ἔρχεται, γιὰ νὰ σοῦ ἀναφέρει κατιτὶ καινούργιο.

[Ἐισέρχεται ὁ Βουκόλος ἀπὸ τὰ δεξιὰ].

Βουκόλος. Κόρη τῆς Κλυταιμῆστρας καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος [γιά] ἄκουε ἀπὸ μένα καινούργιες ἀγγελίες.

Ἰφιγ. Τί λοιπὸν (=τί δέ) διακόπτει (=ἐκπλήσσον ἐστὶ=ἐκπλήσσει τὰ νῦν) λεγόμενα (ἦ: τὸν θρῆνον μου=τοῦ παρόντος λόγου);

Βουκ. Ἦλθαν στὴ χώρα [μας] δύο νέοι... ἀφοῦ ἐξέφυγαν μετὰ πλοῖον [των] (=πλάτη) τίς μαῦρες (=κυνέαν) Συμπληγάδες, προσφιλεῖς σφάγια (=πρόσφαγμα) καὶ θύματα εἰς τὴν θεάν. Ἀρτεμιν. Ἁγιασμένο νερό λοιπὸν (=δὲ) καὶ τὰ προκαταρκτικὰ τῆς θυσίας (=κατάργματα) ἐτοίμαζε τάχιστα (=οὐκ ἂν φθάνοις ἂν εὐτρεπεῖν ποιομένην).

Ἰφιγ. Ἀπὸ ποῦ μέρος [ἦλθαν]; ποίως χώρας περιβολὴν (ἦ: ἐνδύματα=σχῆμα) ἔχουν οἱ ξένοι;

Βουκ. Ἕλληνες· αὐτὸ μονάχα ξεύρω καὶ τίποτε παρὰπάνω.

Ἰφιγ. Οὐτε καὶ τὸ ὄνομα τῶν ξένων ἔξ ἀκοῆς (ἦ: ἀκουστὰ) δὲν ξεύρεις νὰ πῆς:

Βουκ. Πυλάδης ὠνομάζετο ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον.

Ἰφιγ. Τοῦ συντρόφου (=συζύγου) δὲ τοῦ ξένου ποῖον ἦτο τὸ ὄνομα;

Βουκ. Κανεῖς αὐτὸ δὲν ξεύρει· διότι δὲν [τὸ] ἀκούσαμε.

Ἰφιγ. Ποῦ δὲ τοὺς εἶδατε καὶ [ποῦ] τοὺς συναντήσατε καὶ τοὺς πιάσατε;

Βουκ. Στὴν βραχὴν (=ἀμραῖς) ἀκτὴ τῆς ἀξένου θαλάσσης (=πόρου).

Ἰφιγ. Καὶ ποῖαν σχέσιν (=κοινωνία) [ἔχουν (=ἐστὶ)] οἱ βουκόλοι μετὰ τὴν θάλασσαν;

Βουκ. Πήγαμε νὰ λούσωμεν τὰ βόδια [μας] μετὰ θαλασσόνερο (=ἐναλίᾳ δρόσῳ).

Ἰφιγ. Ἐκεῖ τώρα (=δὴ) νὰ ξαναγυρίσης· ποῦ αὐτοὺς καὶ μετὰ ποῖον τρόπον [τοὺς] πιάσατε· θέλω νὰ μάθω βέβαια (=γὰρ) αὐτό. Διότι ὅσους ἀπὸ πολλὸν καιρὸ (=χρόνιοι) ἔχουν ἔλθει· οὐτε καὶ ἀκόμη [ἀπὸ πολλὸν καιρὸν] κοκκίνησε (=ἐξεφωίνιχθη) μετὰ ἑλληνικὸ αἶμα ὁ βωμὸς τῆς θεᾶς.

Ἐπεισόδιον Α'.

στ. 236—259.—καὶ μὴν: διὰ τοῦτου ἀγγέλλεται ἡ παράδοξις νέων προσώπων—σημειῶν, τελκ. μτχ.—ἐκπλήσσον ἐστὶ=ἐκπλήσσει=ἀποσπᾷ, διακόπτει· τοῦ παρόντος λόγου, ἔνν. τὸν θρῆνον.—κυνέαν=μαῦρην· τὸ ἐπίθ. τοῦτο οἱ τραγικοὶ ἀποδίδουν εἰς τὰς Συμπληγάδας, αἱ ὁποῖαι ὠνομάζοντο καὶ διὰ μόνου τοῦ ἐπίθ. Κυάνεαι.—πλάτη: 1) τὸ πλατὺ μέρος τοῦ κορυφίου· 2) κοιλί· 3) πλοῖον.—χέρνιψ, ὄνομ. ἡ χέρνιψ=νερό διὰ νύμφην τῶν χειρῶν· συχνά εἰς τὸν πληθ.=ἁγιασμένο νερό, ἁγιασμός· μετὰ ἁγιασμένο νερό.—εὐτρεπεῖν—συνγυρισμένος ἔτοιμος· οὐκ ἂν φθάνοις... ποιομένην=μολὴς· μὴν νὰ προφθάσης νὰ ἐτοιμάσης=ἐτοίμασε τάχιστα· ὁ σύνθ. νᾶ

ἐπαναλαμβάνεται δύο φορές.—κεν περαιτέρω: αγνοεῖ δηλ. τὰς ἰδιαιτέρας περιστάσεις τῶν συλληφθέντων.—ἀκούσας, τροπ. μιχ.—τοῦ ξένου, ἡ γεν. ἐξαρτάται ἐξ τοῦ: ξυζήτου διὰ τὴν πρόθεσιν σὺν.—οὐδεὶς εἶδε διότι ἂν ἦτο γνωστὸν τὸ ὄνομα τοῦ Ὀρέδου ἢ πλοκή τοῦ μύθου δὲν ἦτο δυνατόν νά γίνῃ.—ρήγμῃσι, ὄνομ. ῥηγμῖν (ἢ ἰς)· ἱνος (ἢ) = ἀκτὴ — πόρος = 1) πέρασμα 2) θάλασσα.—κοινωνία, ἐνν. ἐστί.—νίφοντες, τελχ. μιχ. (μετὰ κινήσεως σημαίνει. ῥήματος).—ἐπὶ ῥήγμασι: ὁ τόπος τῆς προθέσεως δὲν ἀναβιβάζεται, διότι προγγείται τὸ ἐπιθετον.—ἐπάνελθε: ἡ παρεκβολὴ ἐκ τοῦ λόγου ἦτο πολὺ μικρὰ συνισταμένη ἀπὸ τοῦς δύο μονον προηγουμένους στίχους—νιν (δώρ. καὶ ἀτ.) = μιν, ἁντων ἐγκλ. δι' ὅλα τὰ γένη αὐτόν, αὐτήν, αὐτό.—χρένιοι: κεῖται ἀντὶ ἐλπιρ.= ὕστερα ἀπὸ πολὺν καιρὸν. Ἀφοῦ οἱ Ἕλληνες νῆες ἔμαθον οὐ ἐκεῖ θυσιάζονται οἱ ξένοι, ἔπλευσαν νά πλέουν εἰς τὴν ἀφιλόξενον χώραν.

στ. 260—339. Περίληψις.—Ὁ βουκόλος διηγείται λεπτομερῶς τὰ ἐξῆς: Κάποιος ποιμὴν ἰδὼν τοὺς δύο νέους, νόμιξε οὐ εἶναι θεότιτες καὶ ἔφυγε σιγὰ σιγὰ. Κάποιος ἄλλος θεοσεβὴς πύχθη στὴν Λευκοθέαν καὶ τὸν Παλαίμονα, ἐνῶ ἄλλος θρασὺς ἐγέλασε καὶ εἶπε οὐ εἶναι ναυαγοὶ κρυπτόμενοι διὰ τὴν φόβον τοῦ νόμου τῆς θυσίας τῶν ξένων. Ἐπείσθησαν ο' αὐτὸν καὶ ἀπεφάσισαν νά τοὺς καταδιώξουν. Ἐξάφνα βλέπουν οὐ ὁ ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο ἔπαθε ἀπὸ μανίας καὶ νομίζων οὐ αἱ φωναὶ τῶν μόσχων καὶ σκύλων εἶναι μυκήματα τῶν Ἑρινύων ἤρχισε νά κτυπᾷ αὐτοὺς μὲ τὸ ξίφος διὰ νά ἄμυνθῇ κατὰ τῶν Ἑρινύων. Οἱ βουκόλοι βλέποντες τὴν καταστροφὴν τῶν ποιμνίων τὼν ἐκάλεσαν τοὺς ἐκεῖ πλησίον ἐγχωρίους εἰς βοήθειαν, οἱ ὁποῖοι ὅταν ἐπλησίασαν εἶδαν τὸν μὲν πάσχοντα νά εἶναι κατὰ γῆς καὶ τὰ βράζῃ ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα, τὸν δὲ ἄλλον νά τὸν σπογγίζει. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ μόλις συνῆλθε ὁ παθὼν καὶ εἶδε τοὺς περὶ εἰς ἐχθροὺς ὁρμᾷ μαζὶ μὲ τὸν ἄλλον ἐναντίον καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν. Ἀλλὰ ἤλθαν κατόπιν καὶ ἄλλοι, τοὺς περιεκύκλωσαν καὶ σιγὰ σιγὰ ἀφοῦ ἀφῆρσαν τὰ ξίφη τὼν τοὺς ἔπασσαν καὶ τοὺς πῆγαν στὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος σοῦ τοὺς ἔστειλε γιὰ νά τοὺς θυσιάσῃς. Τέτοιους ξένους ἂν θυσιάζῃς, θὰ ἐκδικηθῇς τὴν ἐν Ἀλλίδι σφαγὴν σου.

Ἑρμηνεία.—Ἀφοῦ τὰ βόδια πού βόσκουν στὰ δάση (=θάλαφορβὸς) βάλαμε μέσα στὴ θάλασσα πού περνᾷ (=εσρέοντα) ἀπὸ τὰς Συμπληγάδας, [ἐκεῖ] ἦτο μιὰ κυματοφαγομένη σπηλιὰ (=διαρκῶς ἀγμός) βαθυλὴ ἀπὸ τίς μεγάλες θαλασσοταραχὲς (=κυματῶν πολλῶ σάλλῳ), τόπος διαμονῆς πορφυρεαλίων (πορφυρευτικά). Ἐκεῖ ἕνας βουκόλος ἀπὸ μᾶς εἶδε δύο νέους, καὶ γύρισε πίσω (=ἀπεχώρησε πάλιν) ἀπὸ τὸ φόβο του) βαδίζων (=πορθμεῶν ἔχνος) στὰ ἄκρα τῶν δακτύλων. Καὶ εἶπε· «δὲν βλέπετε; κάποιοι θεοὶ κἀθιγνῶνται ἐκεῖ».—Καὶ κάποιος ἀπὸ μᾶς πού ἦτο θεοσεβὴς μόλις [τοὺς] εἶδε (=εἰσίδων) σήκωσε τὰ χεῖρα καὶ προσσηυχήθη. «Υἱε τῆς θαλασσοπῆρας (=ποντίας) Λευκοθέας, προστάτη τῶν πλοίων, δέσποτα Παλαίμον, εὐσπλαχνίσου μας (=ἔλεως ἡμῖν γενοῦ), εἴτε βέβαια (=οὖν) εἴσθε οἱ Διόσκουροι πού κάθεσθε στὴν ἀκτὴ, εἴτε (=ἤ) [εἰσθε] τὰ χαμάρια τοῦ Νηρέως. ὁ ὁποῖος γέννησε τὸν εὐγενῆ χορὸν τῶν πενήντα Νηρηίδων».

Ένας ἄλλος δὲ ἀνοητος (=μάταιος), θρασὺς (ἀπο τὴν ἀσέβεια (=ἀνομία)), ἐγέλασε διὰ τὰς εὐχάς, καὶ (=δὲ) ἔλεγε ὅτι ναυτίλοι ναυαγοὶ (=ἐφθαρμένους) κἀθιναίαι στὴ σπηλιά ἀπο τὸν φόβον τοῦ νόμου, ἀκούοντες ὅτι φυμαζομεν ἐδῶ τοὺς ξένους. Ἐφάνη [ὁ βόσκος] εἰς τοὺς περισσοτέρους ἀπὸ ἡμᾶς ὅτι σωστὰ λέγει καὶ [ἀπεφασίσαιμε] νὰ [τοὺς] πιασῶμε ὡς σπᾶγια εἰς τὴν θεῖαν κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου (=τάπηχώρια).

Καὶ σὺ μεταξὺ (ἧ: καὶ ἔξαφνα=κάν ἡδὲ) ὁ ἓνας ἀπο τοὺς ξένους ἀφοῦ βγήκε ἀπὸ τῆ σπηλιά (=λιπὼν πέτραν) στέκει καὶ τινάζει ἄνω κατὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἀναστεναίνει τρέμων στὰ ἄκρα τῶν χειρῶν του (=ὠλένας ἄκραις), παραφρονῶν (=μανίαις ἀλαϊνῶν), καὶ φωνάζει, σαν κυνηγός: «Πυλάδη, βλέπεις αὐτὴν ἐδῶ: τὴν ἄλλην ἐδῶ δὲν βλέπεις τὴν δρακίαναν τοῦ Ἀΐδου, ὅτι θέλει νὰ με σκοτώσῃ ὥπλισμένη (=ἐστοιμωμένη) μὲ φοβεράς ἐχίδνας ἐναντίον μου. Καὶ ἡ ἄλλη (ἧ: ἡ τρίτη=ἡ δὲ) ποὺ βγάζει ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς (=ἐκκλιτώνων) φωτιά καὶ αἷμα (=φόνον) τὰς πτέρυγας [τῆς] κινεῖ (=ἐρέσσει), κρατοῦσα τὴν ὑπὲρ μου στὴν ἀγκυλιά [τῆς], πείρινον σγκον (=ὄχθον) γιὰ νὰ [τὴν] ῥίψῃ [ἐπάνω μου] Δυστυχία μου θὰ μὲ σκοτώσῃ ποὺ νὰ φύγω! Οὐκ ἔστι δὲν ἡτο δυνατόν (=παρὴν οὐ) νὰ δοῦμε τέτοιες μορφές (=ιοιαῖτα μορφῆς σχήματα) [ἡποίης] ἔφανταζετα ὁ ξένος στὴ μανία του], ἀλλὰ συνέχευ (=ἡλλάσσειτο) τὰς φωνὰς τῶν μύσων καὶ τὰ γυνώσιμα τῶν σκύλων μὲ τὰς κραυγὰς (=μυκήματα) ποὺ λέγουν (=ἄ φασ') ὅτι βγάζουν αἱ Ἑρινύες.

Καὶ ἡμεῖς καθήμεθα σιωπηλά καὶ ξαρωμένοι (=συσταλέντες), νομιζόντες πῶς θὰ σκοτωθοῦμε. Ἐκεῖνος δὲ ἀφοῦ ἔσυρε (=σπᾶσας) μὲ τὸ χεῖρ του τὸ σπαθί, ὀρμήσας (=ὀρούσας) μέσα στὰ βόδια σαν λιοντάρι, μὲ τὸ σπαθί (=σιδήρῳ) κυτᾶ [τὰ ζῶα] βυθίζων (=λεῖς) [αὐτὸ] στὰ πλευρά καὶ στὰ λαγγόνια [των] νομιζὼν ὅτι μὲ αὐτὰ ἀπέκρουε τὰς Ἑρινύς θεάς. Ὡστε νὰ γίνῃ κόκκινη ἀπὸ αἷμα (=αιματηρὸν) ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης (=πέλαγος ἁλός). Καὶ σὺ μεταξὺ καθέννας [μας], ὥς βλέπει τὰς ἀγέλας τῶν βοδιῶν (=βουφόρβια) νὰ πέφτουν καὶ νὰ ἐρημίζονται (ἧ: καταστρέφονται=πορθοῦμενα), ἡτοιμάζετο [κατὰ τοῦ ἐχθροῦ], φυσῶν τὰ κογγύλια (ἧ: παιζὼν τὴν σάλπιγγα) καὶ [μὲ αὐτὴν] καλὼν εἰς βοήθειαν (=συλλέγων) τοὺς ἐνχωρίους διότι μὲ καλοθρεμμένους καὶ γενναίους (=νεάνιας) ξένους νομιζαμε ὅτι οἱ βουκόλοι [ἦσαν] ἀνίκανοι (=εἶναι) φαύλους) νὰ μάχωνται. Καὶ μαζευθῆκαμε (=ἐπληρώθημεν) πολλοὶ σὲ λίγην ὥρα ἀπὸ πηλλυγμένους (ἧ: ἡσυχος) δὲ ἀπὸ τὸν παραδαρμὸ (=μεθεὶς πύτλον) τῆς μανίας πέφτει ὁ ξένος, σιᾶζων στὰ γένεια ἀφρὸ μολίς δὲ [τὸν] εἶδαμε νὰ πέφτῃ πρὸς ὠφέλειάν μας (=προούργου), καθέννας μας προσπαθοῦσε (=ἔσχε πονον) νὰ [τὸν] κυτᾶ ἀπὸ μακρὰν καὶ ἀπὸ κοντὰ δυνατὰ (=ἀράσσων). Ὁ ἄλλος δὲ ἀπὸ τοὺς δύο ξένους (=τοῖν ξένοιον) τὸν ἀφρὸ ἐσπόγγιζε (=ἀπύψῃ) καὶ ἐπεριποιεῖτο (=ἐτιμῆλει) τὸ σῶμά [του] καὶ ἔδειεν ὡς προκάλυμμα (=προκαλύπτει) τὸν καλοῦφασμένον πέπλον του (ἧ: ἐνδυμά του = ὕφας εὐπῆνους πέπλων), προσέχων νὰ ἀποκρούῃ μὲν (=καρδο-

κῶν μὲν) τὰ ἐρχόμενα βλήματα, με τὰς περιποιήσεις [του] = θεράπειαι) δὲ εὐεργετῶν ἀγαπητὸν ἄνδρα. — Ὅταν δὲ συνηλθε (= ἐμ-
φρῶν) καὶ σηκώθηκε (= ἀνέβη), ἀπὸ τὸ πέσιμο ὁ ξένος εἶδε τὸ
πῆμα (= κλύδωνα) τῶν πολεμίων νὰ πέσῃ ἐπάνω των (= προσκεί-
μενον) καὶ νὰ εἶναι κοντὰ των (= στήθιν πέλας [οὐσαν]) ἡ κα-
ρδοῖα συμφορὰ (ἢ: ἡ συμφορὰ ποῦ τώρα περιμένει, δηλ. ἡ θυσία)
καὶ ἔσκούε· ἡμεῖς δὲ δὲν παύσαμε νὰ κτυποῦμε [αὐτοῦς] με πέτρες
(ἢ: ἀδιάκοπα τοὺς κτυποῦσαμε με πέτρες), ἄλλος ἅπ' ἑδῶ καὶ ἄλλος
ἅπ' ἐκεῖ ἐπιτιθέμενοι. Ἐπέστη τῇ στιγμή (= οὐδ' ὅθι) ἀκούσαμε τῇ
φροβερῇ προτροπῇ. «Πυλάδῃ, θὰ σκοτωθοῦμε, ἐμπρὸς λοιπὸν [κύν-
ταξ] πῶς θὰ σκοτωθοῦμε ἐνδοξότατα· ἔλα κοντὰ μου, ἀφοῦ οὕτως τὸ
σκαθὶ με τὸ χεῖρι»

Σάν εἶδαμε δὲ τὰ δυὸ σπαθιά τῶν πολεμίων, φεύγοντες ἐγεμί-
σαμε τὰς ἀποκρήμονας φάραγγας (= λεπαίους νάπας). Ἀλλὰ ἂν
ἔφευγαν μερικοί. ἄλλοι ἐπιτιθέμενοι (ἢ: καταφθάνοντες) κτυποῦσαν
με πέτρες αὐτοῦς· ἐάν δὲ αὐτοὺς ἐδῶ ἀπωθρῦσαν, πάλιν ἐκείνοι παύ-
ειχαν πρωιύτερα ἀποσυρθῆ (= τὴν ἐνυπεῖνον) [τοὺς] κτυποῦσαν με
πέτρες. Ἀλλὰ ἦτο ἀπίστευτον· ἀπὸ τὰ ἄπειρα δηλαδὴ (= γὰρ) χεῖρια
[ποῦ ἔσπιταν], κανεῖς δὲν ἐπετύγγανε (= ἐστέχει) νὰ κτυπήσῃ τὰ
θύματα τῆς θεᾶς. Μὲ μεγάλη δὲ δυσκολία (= μόλις δὲ) ἐπίσασμεν
αὐτοὺς (= νῦν) ὅχι μὲν με τόλμην, ἀλλὰ (= δὲ) ἀφοῦ τοὺς περικυ-
κλώσαμε ἀποσπάσαμε ἀπὸ τὰ χεῖρια των (= ἐξενελέψαμεν χειρῶν)
τὰ εἶφη με τίς πέτρες, καὶ (= δὲ) ἐγονάτισαν (= γόνυ καθέισαν)
στὴ γῇ ἀπὸ τὸν κόπο. Εἰς τὸν βασιλέα δὲ αὐτῆς ἐδῶ τῆς χώρας ὠδη-
γήσαμεν αὐτοὺς· καὶ ἐκεῖνος μόλις [τοὺς] εἶδε τάχιστα σοῦ [τοὺς]
ἔσειλε γιὰ νὰ θανισθοῦν με ἀγασμένον νερὸ καὶ νὰ σφαγοῦν (=
ἐς χέρονibas καὶ σφαγεῖα). Νὰ εὐχεσαι δέ, κόρη μου, τέτοιες θυσί-
ες ξένων νὰ ἔχῃς (= σοὶ παρεῖναι) [πάντα]· καὶ ἂν θυσιάῃς τέτοιους
ξένους. ἢ Ἐλλάς θὰ πληρώσῃ [ἔτσι] τὸν φόνον σου τιμωρουμένη γιὰ
τὴν ἐν Αἰλίδι σφαγὴν [σου].

στ. 260—339. — ἐπεὶ: ἅπ' ἐδῶ ἀρχίζει ἡ καλουμένη χυγελικὴ ρῆσις,
ἡ ὁποία ἔχει ἐπικὸν ἦθος. Ἐπαινεῖται δὲ διὰ τὴν ψυχολογικὴν λεπτότητα. —
ὕλοφορβός = ὁ τρεφόμενος εἰς τὰ δάση. — διακρῶς (ἐκ τοῦ ῥήγνυμι) = ποῦ
ἦτο σχισμένη ἀπὸ τὰ κόμματα· ἄγμος (ἐκ τοῦ ἄγνυμι = θραύω) = ῥήγμα, σπη-
λιά. — κυμάτων πολλὰ σάλα, δοτ. τοῦ αἰτίου εἰς τὸ κοιναῖος. — πορφυ-
ρευτικός = ὁ ἀνέκων εἰς τοὺς πορφυρευτάς, ἦτοι τοὺς ἀλιεῖς· τῆς πορφύρας
[κογχυλίου, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐπαιρναν τὴν χρωστικὴν οὐσίαν πορφύραν]· πορ-
φυρευτικαὶ στέγαι, παράθεσις εἰς τὸ ἄγμος = τόπος διαμονῆς πορφυρευτῶν.
— κάππεχῳρος: ὁ βοσκὸς εἶχε προχωρήσει μέχρι τοῦ στηλαίου, ὅπου οἱ δύο
νεοὶ καὶ γύρισε πίσω — πορθεμύς = μεταρῶν διὰ στενοῦ πόρου θαλάσσης
ἢ ποταμοῦ· πορθεμύς ἴχνος = βαδίζω. — λευκοθέας: εἶναι ἡ κόρη τοῦ Κάδ-
μου· ἰνῶ, ἡ ὁποία διψθεῖσα εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τὴν μανίαν τοῦ ἀνδρός τῆς
Ἀθάνας, ἔγινε θεά. Μαζί τῆς ἔπεσε καὶ ὁ υἱὸς τῆς Μελικέρτης, ὁ ὁποῖος
ἐπαινοῦσθαι Παλαίωμον. Σημειωτέον· ὅτι ὁ βοσκὸς εὐχεται εἰς Ἑλληνικοὺς
θεοὺς. — θάσσειον: βραχυλογία· τὸ πλήρες: εἰρ' οὖν Διοσκουρά ἐστὲν.
ἢ θάσσειον. — ἢ = εἶτε. — ἀγάλματα, διότι ἐπὶ ταῦταις ἠγάλλετο ὁ Νη-
ρεὺς. — ἀνομῆς, δοτ. τοῦ αἰτίου· ὁμοίως ἢ δοτ. εὐχαῖς. Ἡ θρασυτῆς τοῦ
βουκόλου προήρχετο ἀπὸ τὴν ἀπεβίαν του — θάσσειν φάραγγα (εἰδ. ἀπομφ.)
ἐσέκτισις τοῦ ἐτυμολογικοῦ σχήματος θάσσειν θάκος· ὁμοία εἶναι: θάσσειν

ἔδραν, θρόνον, δάπεδον, πάγον. — κλύοντας, μυχ. προπ. ἢ αἰτλγ. — θηρᾶν. ἔνν. αὐτοὺς ὡς ἀντικμ. — τὸ ἀπρμφ. ἐξαγιάται ἐκ τοῦ ἔνν. ἔδοξε τὸ ὅποιον ἐπάφη καλόν, ἀποφασίσαιμε, ἐνθὺ τὸ προηγουμένον ἔδοξε = ἐφάνη, ἔνν. δὲ ὡς ὅπως. ὁ βραχὺς — σφάγια, κτηνμ. — ὡς σφάγια. — ἐν τῷ δε ἐμπρόθ. — προσθ. σφ. χρόνον. — πέτρων. ἔνν. τὸ σπήλαιον. περιγράφει δὲ ὁ ποιητὴς ἐδῶ τὴν μακρίαν τοῦ Ὁρέστου. — ὠλέαντες ἄκρας, αἰτ. τοῦ κατὰ τι. — κυναγὸς ὧς: οἱ κυνηγοὶ ὅταν ἰδοῦν θήριον ἔξαφνα σχεδὸν μὲ ἀγρίαν φωνὴν παροτρύνουν τοὺς κυνας, τὸ ὅποιον λέγεται θωύσσειν καὶ ἐπιθωύσσειν. — τήνδε, τήνδε δ' οὐκ ὄρας. ἢ δ' ἐκ χιτώνων: εἶναι αἱ ἱρεῖς Ἑρινύες αἱ ὅσαι συνήθως ἐνεδρα νίσκοντο εἰς τὸν Ὁρέστην. — στομάω. ὦ = φημινώ, φράττω ἐστομαμένη = περιφραγμένη. ὠπλισμένη. — εἰς ἔμ. = εἰς ἐμέ, ἐμπρόθ. προσθ. σμ. τὸ ἐναντίον. — ἐρέσσω = κωπηλαίω. πτεροῖς ἐρέσσω = κινῶ τὰς πτέρυγας ὡς ὁ κωπηλάτης τὰς κώπας. — πέτρωνον ἔχθρον. παράθεσις εἰς τὸ μητέρα. Ὁ Ὁρέστης ἐδῶ παθαίνει παραιοθῆσιν. βλέπει δηλ. τὴν μητέρα του πού κρατεῖ ἡ Ἑρινὺς στήν ἀγκαλίᾳ τῆς, σάν βράχον ἐτοιμον νὰ τὸν συντρίψῃ. — ἀλλάσσειναι = ἐκλαμβάνω κατὰ ἑς ἄλλο, συγχω. Ὁ Ὁρέστης ἔλαγε τοιαῦτα, ἀλλὰ τοιαῦτα μοιφάς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἴδῃ τις. διότι δὲν ὑπῆρχον πράγματα. — ἡλλάσσετο φθογγάς καὶ βλάγματα καὶ μυκήματα ἄ φασί λένονται. — χῶς = καὶ ἔ: — αὐσταλέντες, τροπ. μυχ. — χερσί. δοτ. τοῦ δογάνου. — ὀρούσας, μυχ. δορ. τοῦ ὀρούω = ὀρώω. — παiei. ἔνν. ὡς ἀντικμ. τοὺς μέσχευς, — αἰδῆρφ, δοτ. τοῦ δαγανου. — λαγονας, ἔνν. πρὸ αὐτοῦ ἡ πρόθ. ἔς. — εἰς, δηλ. τὸ εἶδος. — τὰδε, σὺστοιχ. ἀντικμ. — τὰς δε τὰς ἀμύντας (πρβλ. τὰ τοῦ Αἰάντος). — ἔξειθέω. ὦ = βγάλλω ἀνθ. ἀναφαίνομαι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀναδίδω αἰματηρόν, κτηρ. ὥστε ἔξανθεῖν αἰματηρόν = ὥστε νὰ γίνῃ κόκκινη ἀπὸ αἵμα. — πέλαγος = τὸ κῆμα, ἡ ἐπιφάνεια (τῆς θαλάσσης). — κᾶν τῷδε = καὶ ἐν τῷδε χρόνῳ. — πίπτοντα = πορθούμενα, κτηρμ. μυχ. — κόχλος = μέγα κοχύλιον. τὸ ὅποιον ἐχρησιμοποιοῦν ὡς σάλπιγγα (πρβλ. τὴν νῦν μπουρεῦ). — γάρ. αἰτιολογεῖ διατὶ ἐκάλουν εἰς βοήθειαν. — φαύλους, ἔνν. εἶναι, ἐκ τοῦ ἡγούμεθα. τὸ δὲ μάχεσθαι ἐκ τῆς περιφρ. φαύλους εἶναι. — πίτυλος (δ) = 1) πλατύνεισιν τῶν ρυθμικῶς κινουμένων κωπῶν 2) κόπη, πλοῖον 3) (μεταφ. οἱ) κρίσις, παραδογμὸς. — μεδεις πίτυλον μανίας = ἀπληγμένους (ἢ: ἡσυχος) ἀπὸ τὸν παραδογμὸς τῆς μανίας. — γένειον, αἰτ. τοῦ κατὰ τι. — προύργου = πρὸ ἔργου = ἐμπρὸς ἔργου = χρήσιμον, συμφέρον πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργου. σκοποῦ ἐπὶ γορ = πρὸς ὠφέλειαν, ὠφελίμως. — ἀράσσω = κτυπῶ δυνατό ἐκ τοῦ πλησίον. — βάλλω = κτυπῶ μακρόθεν. — ἀπέφθι, τοῦ ἀποφθῶ ὦ = σπογγίζω. — τημελεω = ὠφρονίζω (σήμερον σύνθεσις εἶναι τὸ: ἀτημελητός). — εὐπηγος (λήνη = μασούρι, μέτος τοῦ μα. σουριού, ὑφάδι) = καλὰ ὑφασμένους. — εὐπηγοὶ ὑφαί = καλοῦσιν ἀσμένον ὑφασμα. — προυκάλυπτε: ὁ Πυλάδης ἐπειδὴ δὲν εἶχε ἀσπίδα μετεχειρίζετο ὡς προκάλυμμα τοῦ Ὁρέστου τὸ καλοῦσιν ἀσμένον ἐνδυμὰ του. — καραδοκῶ = ἀναμένω μὲ προσοχὴν (προβάλλων τὸ κεφάλι πρὸς κατασκόπευσιν). προσέχω νὰ ἀποκρούω.

Ἐμφρων ἀνέξας (τοῦ ἀνέξω) πεσήμετος: ὁ Ὁρέστης μόλις συνήλθε σηκώθηκε ἀπὸ τὸ μέρος πού εἶχε πέσει. — προσκείμενον, κτηρμ. μυχ. ἐκ τοῦ ἔγνων. — πέλας, ἔνν. εὖσαν, κτηρμ. μυχ. ἐκ τοῦ ἔγνων. — κλύδων (δ) = κύμα, θαλασσοεραχία. — τὴν παροῦσαν. — ἡ νῦν πάρεστι, δηλ. ὅτι ἐμελλε νὰ θῆαι αὐτῇ. — οἰμώζω = πονεῖν οἶμοι. μονγκρίζω, σκούζω (κυριολεκτεῖται ἐπὶ ἀνδρῶν) τὸ δὲ ὀλολύζω ἐπὶ τῶν γυναικῶν). — πέτρεις, δοτ. ὄργ. — βάλλοντες, κτηρμ. μυχ. ἐκ τοῦ ἀντίμεν. — προσκείμενοι, τροπ. μυχ. — βάλλοντες, ἔνν. ὡς ἀντικμ. αὐτούς. — ἔχει γορ. σημασίαν ἐνταῦθα. — εὐ δὲ = ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ. — ὅλλ', ἔνν. σκόπει, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔφατ. ἡ πλγ. ἐρῶ. ὅπως θαιού μεθα: ὁ ἄλλος μὲ προσκ. εἶναι προτρεπτικός. — χερσί, δοτ. ὄργ. — φυγῇ, δοτ. τροπ. — φύγει τις: τὸ τίς περιλήπτικόν — τοῦσδ', δηλ. αὐτοὺς πού ἐδήλωσεν ἀνωτέρω μὲ τὸ: ἄττεροι προσκείμενοι — ὡσαύτα — ὡσάντων, εὐκτ. μέσ. ὄργ. γ'. πληθ. πρόσθ. τοῦ ὁ ὠδῶ. — τὸ νῦν ὑπείκον. ἔχει σημασίαν περιλήπτικῃν, νοοῦνται δὲ ἐκείνοι τοὺς ὁποίους ἐδήλωσεν ἀνωτέρω μὲ τὸ: εἰ φύγει τις. — ἤρασαν, ἔνν. ὡς ἀντικμ. αὐτούς. — ἄπιστον, τὸ ἐπίθ. ἔχει παθητ. σημασίαν = ἀπίστευτον. — γάρ. διασφαρτικός εἰς τὸ ἄπιστον. — βάλων, κτηρμ. μυχ. ἐκ τοῦ εὐτύχει. Ὁ Βουκάλιος ἐπίστευεν ὅτι ἡ Ἀρτεμις ἐτήρει τὰ θύματα ἁθίκα.

ἵνα ἔχη ταῦτα ἀβλαβῇ, οἱ δὲ θεαταὶ ἐπίστευον διὸ ὁ Ἀπόλλων, ποῦ ἐστειλε τὸν Ὀρέστην, τὸν ἐπρωστάτευσεν.—**ῥόλις** καὶ **μόγισ**—μὲ μεγάλη δυσκολία.—**χειροῦμεθα**, ἰσορ. ἐνεστώς· ὁμοίως καὶ κατωτέρω· **νομίζομεν**.—**ἐκκλέπτω**—**κλέπτω** καὶ ἀπάγω κρυφά, ἀποσπῶ· **χειρῶν** ἐκ τοῦ ἐξεκλέψαμεν διὰ τὴν προθ. ἱκ. Τὰ χεῖρα τῶν δύο νέων μὲ τὰ κτυπήματα παρέλυσαν ἀπὸ τοῦ πόθους καὶ ἀφήκαν τὰ ἔμφη νὰ πέσουν κατὰ γῆς.—**πᾶντροισι**, δοτ. ὄργ.—**καθεῖσαν**, ὄργ. τοῦ καθίσθηναι γένυ=γονατίζω.—**καμάτω**, δοτ. τοῦ αἰτίου.—**ἔσων**, ἐπιτείνει τὸ τάχος=τάχιστα.—**σφαγείων**=ἀγγείων εἰς τὸ ὅποιον ἐτρεχε τὸ αἷμα τῶν σφαζομένων ζώων· ἐς σφαγεία, ἐμπροθ. προσδρ. σημ. σκοπόν.—**τίνα=πληρώων**· **δικας** τίνα=τιμωροῦμαι.—**τῆς σφαγῆς**, γεν. τῆς αἰτίας.—**ἀποτίνω** (μέλλ. ἀποτείσω)=πληρώων.

στ. 340—391. **Περίληψις**.—Ἡ **Κορυφαία** τοῦ χοροῦ ἀποτεينوμένη εἰς τὸν βουκόλον τοῦ λέγει διὸ παράξενα πράγματα εἶπε διὰ τὸν τρελὸν ξένον. Ἡ δὲ **Ἰφιγένεια** τὸν διατάσσει νὰ φέρῃ τοὺς ξένους καὶ νὰ φύγῃ. Μετὰ τοῦτο μονολογεῖ καὶ λέγει. **Εἶναι** δυστυχὴς γὰρ τὸ χαρὸ τοῦ ἀδελφοῦ μου καὶ δὲν θὰ εὐσπλαγνισθῶ τώρα τοὺς ξένους. **Αὐποῦμαι** ὁμως ποῦ δὲν ἔξεσε πρὸς τὰ ἐδῶ ἢ **Ἑλένη** ἢ ὁ **Μενέλαος** γὰρ νὰ τοὺς ἐκδικηθῇ. Δὲν λημονῶ ὅσα ἔπαθα στὴν **Αὔλιδα** ἱκετεύουσα τὸν πατέρα μου. **Πιστεύουσα** πῶς πηγαίνω γὰρ γάμο στὴν **Αὔλιδα** δὲν πῆρα στὰ χεῖρα μου τὸν μικρὸν Ὀρέστην ποῦ τώρα εἶναι πεθαμένος. Τέλος, οἰκτιρῶσα τὴν ἀνθρωποθυσίαν δὲν πιστεῖν διὸ ἢ Ἄρτεμις εὐχαριστεῖται μὲ αὐτὴν, ἀλλὰ νομίζει διὸ οἱ βάρβαροι εἶναι ἀνθρωποκτόνοι καὶ τὸ κακὸ τὸ ἀποδίδουν στὴ θεά.

Ἑρμηνεία.—**Χορός**. Εἰπὲς παράδοξα [πράγματα] γὰρ τὸν τρελὸ, ποῦ ὁποῖος καὶ ἂν εἶναι (=ὅστις ποτέ), ἤλθε εἰς ἄξενον πόντον ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν χώραν (ἢ: τὴν Ἑλλάδα).

Ἰφιγένεια.—**Καλὰ**. Σὺ μὲν πῆγαινε καὶ φέρε ἐδῶ (=κόμιζε μολῶν) τοὺς ξένους, γὰρ τὰ ἐδῶ δὲ **ἱερὰ καθήκοντα** (=ὅσια) ἡμεῖς θὰ φροντίσωμεν...

Δόλια καρδιά μου, πρὶν μὲν στοὺς ξένους ἦσα **φιλόανθρωπος** (=γαλήνῃς) καὶ πονετικὴ πάντα, **πληρώωνουσα τὸν φόρον τῶν δακρύων** (ἢ: χύνουσα δάκρυα =ἀναμετρομένη δάκρυ) εἰς τοὺς ὁμοσθνεῖς μου ὁσάκις ἔπιανες στὰ χεῖρα σου ἄνδρας Ἑλλήνας. Τώρα ὁμως (=θὲ) ἀπὸ τὰ ὄνειρα, ἀπὸ τὰ ὅποια ἀγρίεψα **φαναζομένη** (ἢ: θαυρώντας=δοκῶσα) διὸ ὁ Ὀρέστης δὲν βλέπει πλέον τὸν ἥλιο, θὰ μὲ εὗρητε ἀσπλαγνῇ, ὅποιοι καὶ ἂν ἔχετε ἔλθει. Καὶ αὐτὸ **ὅπως βλέπω τώρα** (=ἄρα) εἶναι σωστὸ. [τὸ] **κατάλαβα** ἀγαπητοί μου· οἱ **δυστυχεῖς δηλαδὲ** (=γάρ), **διὰν οἱ ἴδιοι εὐδρίσκονται μέσα** **στὰς συμφορὰς** (=κακῶς πράξαντες αὐτοί), δὲν αἰσθάνονται συμπάθειαν πρὸς τοὺς δυστυχιστέρους [τῶν]. Ἄλλ' οὔτε ἄερας ποτὲ ἀκόμη ἤλθεν ἀπὸ τὸν **Ἄια**, **οὔτε** (=οὐ) **καοῖν** ποῦ **θὰ** [μοῦ] **ἔφερνε** (=ἤεις ἀπήγαγε) **ἐδῶ** διὰ μέσου τῶν **Συμπληγάδων** πετρῶν τὴν **Ἑλένην**, ἢ ὅποια μὲ κατέστρεψε, καὶ τὸν **Μενέλαον**, γὰρ νὰ τοὺς **ἐξεδιούμην** (=ἀντιτιθεμένην), ἀφοῦ τὴν **ἐδῶ σφαγὴν** (=Αὔλιν) **θεωρήσω** ὡς **ἐκδίκησιν** (=ἀντιθέτω) **τῆς ἐν Αὔλιδι** (=ἐκεῖ), **ὅπου σάν** (=ὥστε) **μοσχάρι** οἱ **Δαναοὶ** (ἢ: οἱ Ἕλληνες) ἀφοῦ μὲ **ἐπίασαν ἐπεχειρήσαν**

νά με σφάξουν (=εσφαζον). σφαγιαστής δὲ ἦτο ὁ πατέρας μου πού με γέννησε

Ἀλοῖμονο—διότι τὰς τότε συμφορὰς μου δὲν ξεχνῶ—πόσες φορὲς (=δσας) ἔρριξα τὰ χέρια [μου] στὰ γένεια καὶ στὰ γόνατα τοῦ πατέρα [μου] (=τεκόντος), κρεμασμένη [ἀπὸ αὐτόν], λέγουσα τὰ ἐξῆς περίπου· «πατέρα μου, πανδρεύομαι μαύρη πανθρεῖα ἀπὸ σένα· καὶ (=δὲ) ἐνῷ σὺ με σφάζεις, ἡ μητέρα [μου] καὶ αἱ Ἀργεῖαι τώρα [με] τραγουδοῦν **μέ τραγούδια τοῦ γάμου** (=θμεναίοισι) καὶ (=δὲ) ὅλο τὸ μέγαρο ἀντιλαλεῖ ἀπὸ τοὺς ἤχους τῶν αὐλῶν (=αὐλεῖται)· ἐγὼ δὲ χάνομαι ἀπὸ σένα. Ὁ Ἀΐδης ἦτο ὁ Ἀχιλλεὺς **ὅπως βλέπω τώρα** (=ἄρα), καὶ ὄχι ὁ υἱὸς τοῦ Πηλέως, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ μοῦ παρουσίασες ὡς συζυγον [γιά νὰ με κάμης νὰ ἐλθῶ κοντά σου] **μέ ἄμα** (=ἐν ἀρμάτων ὄχοις) εἰς αἵματηρὸν γάμον (ἢ: σὲ σφαγὴ) [με] μετέφερες **μέ ἀπάτην**. Καὶ ἐγὼ λεπτὰ **νυμφικὰ πέπλα** (=καλυμμάτων) ἔχουσα στὸ πρόσωπο, δὲν **πῆρα στὰ χέρια μου** (=ἀνειλόμην χειρῶν) τὸν ἀδελφὸ μου—πού τώρα εἶναι χαμένος—δὲν **φίλησα** (=σίῳμα συνῆψα) τὴν ἀδελφή μου ἀπὸ ντροπῆς, πιστεύουσα πὺς πηγαίνω στὰ μέγαρα τοῦ Πηλέως· τὰ πολλὰ φίλις δὲ **ἄφρα** (ἢ ἐπεφύλαξα=**ἀπεθόμην**) γιὰ ἄλλη φορὰ, πιστεύουσα πὺς θὰ γυρίσω πῖσω πάλιν στὸ Ἄργος.

Δυστυχισμένε Ὁρέστη, ἂν πέθανες, τί καλὰ καὶ τί ἀξιοζήλευτη εὐτυχία τοῦ πατρός μας ἄφησες.... **Μὰ** (=δὲ) τῆς θεᾶς τὰ σοφίσματα (ἢ: τὴς ἐξυπνάδες) μέγαρομα (ἢ: δὲν μοῦ ἀρέσουν). **διότι αὐτὴ** (=ἡ-τις) ἔαν μὲν κανεῖς **ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν με φόνον** (ἢ: ὁμίλησῃ με φονεῖα=**ἄψῃται φόνον**) ἢ καὶ **ἐγγίῃ** (=δίγῃ) με τὰ χέρια μου νεκρὸν ἢ κατὰ τί πού σχετίζεται με τὴν λεχώνα, ἀπομακρύνει ἀπὸ τοὺς βωμούς [της], διότι [τοὺς] νομίζει μολυσμένους, ἢ ἴδια ὅμως εὐχαρίστειται **μέ τὰς ἀνθρωποθυσίας** (=θυσίαις βροτοκτόνους). **Ἀδύτατον νὰ γέννησε** (=οὐκ ἔσθ' ὅπως ἔτεκεν ἄν) ἡ σύζυγος τοῦ Διὸς Λητώ τόσα **ἀνῆτο πλάσμα** (=ἀμαθίαν). **Ἐγὼ πάντως** (=μὲν οὖν) τὸ ἀπὸ τοῦ Ταντάλου εἰς τοὺς θεοὺς παρατεθὲν γεῦμα (ἢ: τὰ δειπνά τοῦ Ταντάλου εἰς τοὺς θεοὺς) ἀπίστευτα θεωρῶ ὅτι δηλ. [οἱ θεοὶ] εὐχαριστήθησαν **μέ τὸ φαγητὸ ἀπὸ τὴς σάρκας** (=βορᾶ) τοῦ υἱοῦ του, ἀλλὰ **νομίζω** (=δοκῶ) ὅτι αὐτοὶ ἐδῶ [οἱ Ταῦροι], οἱ ἴδιοι ὄντες ἀνθρωποκτόνοι, ἀποδίδουν τὸ κακὸ στὴ θεά· διότι πιστεύω ὅτι, κανεῖς ἀπὸ τοὺς θεοὺς δὲν εἶναι κακός.

στ. 340—391. ἔλεξας, τὸ συνετάξαι με διπλὴν αἰτιατικὴν.—ποτέ, ἐπικτείνει τὴν ἀοριστην τοῦ ὅστις=ὅποιος καὶ ἂν εἶναι.—**Ἐλλήν γῆ**=Ἑλληνίς γῆ=ἑλληνικὴ γῆ· ἡ λέξις **Ἐλλήν** κελταὶ ὡς ἐπιθετον.—**εἶεν**=καλὰ δηλοῖ ὅτι δέχεται τὰ προηγουμένα, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο ζήτημα.—**φροντισόμεθα**: μετὰ τοὺς λόγους τοῦτους ὁ βουκόλος ἀπέρχεται, ἡ δὲ **ταίγενα** μονολογεῖ.—**θεομοφυλον**=τὸ διόφυλον=οἱ θεοφεινῆς.—**ἐναμειτρομένη** μητ. τοῦ ἀναμειτρεῖμαι· οὐμοι.—**ἐς κέρας**: εἰς τὴν καρδίαν ἀποδίδει χεῖρας, διότι ἀντὶ ταύτης ἠπεισῆλθε τὸ ὅλον πρόσωπον.—**νῦν**: ποιεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ: πρὶν μὲν—**ἐξ ὀνείρων**, ἐμπρόσθ. προσθ. τῆς αἰτίας.—**δοκεῖσα**, ἡ μή, καθ' ἐνὶ κόπῃ, ἐνῷ τὸ ὅ. κατὰ πληθ.—**ἡγγρεώμεθα**—**δύσανεν**: τρατῆς εἰσωνεῖται ὁ ποιητὴς εἰσωνεύεται τὴν ἡρώϊδα, διότι εἰσάγει αὐτὴν ἐξηγητῶμένην κατὰ τοῦ

Ὁρέστου ἀπὸ τῆς ἀγαπῆς τῆς πρὸς αὐτὸν τὸν ἴδιον.— ποτὲ ἐπιτείνει τὴν ἀριστίαν τοῦ οἴτινης—**ἀρ'** ἦν· τὸ ἄρα μὲ παρατατικὸν ἐμφαίνει ὅτι τώρα γινώσκεται ἀλήθειά τι·—**ἦσθον**· τὸ ὅ. παρενθετικῶς πρὸς δηλώσιν ὅτι ἡ γενικὴ παρατήρησις τοῦ ἡπάγγει εἰς τοὺς δύο ἡμέσως κατωτέρω στίχους κυρσεται καὶ ἀπὸ τῆς δικῆς τῆς πείρας—**γὰρ**, ἐπεξηγηματικὸς, ἐπεξηγῶν τὸ προηγουμένον τοῦτο.—**πράσσω** (πρῶτη λέξις.) = εὐρίσκειν εἰς μίαν κατάστασιν (καλὴν ἢ κακὴν)· **κακῶς πράσσω** = δυστυγῶ τὸ **κακῶς πράξαντες** μετὰ τὸ **δυστυχεῖς** πλεονάζει· ἕκτος ἐάν εἰς τὸ **δυστυχεῖς** νοσηθῇ διαρκὴς δυστυχία, εἰς δὲ τὸ **κακῶς πράξαντες** μιὰ νέα συμφορὰ.—**Διοθεν**· τὰ μετεωρολογικὰ φαινόμενα οἱ ἀρχαῖοι ἀπέδιδον εἰς τὸν Δία.—**πορθμῖς** (ἦ)=**πέρυμν**, **καράβι**—**οὐ**=**οὔτε**—**διὰ πέτρας**· ἡ διὰ μὲ αἰτιατικ. ση. τὸ διὰ μέσου—**αντιπεμῶρῃσάνην**, τοῦ ἀντιτιμωροῦμαι=ἐκδικοῦμαι· ἵνα μὲ ἴστω χρόνον ὅριστ. σημαίνει σκοπὸν μὴ δυνάμενον νὰ πραγματοποιηθῇ.—**Αὐλὶν καὶ Αὐλίδαν** αἱ. τοῦ Αὐλῆς. νῦν Βαθύ, παρὰ τὸν Εὐρίπιν τὸ Αὐλῖν. μετωνομακῶς ἀντὶ· σφαγῆν, φόνον.—**οὐ**, τοπικόν.—**ὤστε**=**ὥς**=**οἶον**—**Δαναΐδας ἀντὶ Δαναοί**.—**ἐσφαζον**, ἀποπειρατικὸς παρατατικὸς—**ἱερεὺς**=σφαγιαστής· εἰς τὸν ἡρωϊκὸν αἰῶνα οἱ βασιλεῖς ἦσαν στρατηγοί, δικασταὶ καὶ ἱερεῖς.

γὰρ, αἰτιολογεῖ τὸ προηγούμενον ἐπιφώνημα· **οἶμοι**· **δοσας**=**ποσακίς**· ἡ ἀντινομία ἀντὶ τοῦ ἐπιγρ.—**γενείου**=**γονάτων**, **ἀνίκου**, τοῦ **ἐξηκοντίσας**, τὸ ὁποῖον ση. ὅτι ἔτεινε μὲ ὀρθὴν τὰς χεῖρας, ἔρριψε.— **πρὸς σέθεν**, μαρτόθ. προσδ. ση. τὸ ἐκ μέρους τινός.—**κατακτείνοντος**,· γεν. ἀπολυτὸς χρόν. ιεχ.—**ὕμνοδοι**· λίαν τραγικόν· ὅτι κατὰ τὴν ἰδίαν ὥραν, πού αἱ Ἀργεῖαι τραγουδοῦν τραγοῖδια τοῦ γάρου ἡ νύμφη σφαίζεται ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς.—**αὐλείται**· διότι εἰς τὸν ὕμνον οὐ γίνεται χρῆσις τοῦ αὐλοῦ.—**Ἄιδος**· μὲ πικρὸν εἰσάγων ὀνομαζέει τὸν Ἄϊδην γομφόν.—**ἦν ἄρα**· βλ. ἀνωτέρω· **ταῦτ' ἄρ'** ἦν ἀληθές.—**προσεΐσας**, χρόν. ιεχ. χρόνου ἄφορ. τοῦ **προσεΐω**=αἰσῶ τι εὐχάριστον ἐνώπιόν τινος ὡς δόλωμα διὰ τὰ τὸν καιὸν νὰ ἔλθῃ κοντὰ μου.—**ἐν ἄρματι οὐχοῖς**, περιφρασὶς ἀντὶ· **ἐν ἄρματι ὁ ὅχος**=ὄχημα.—**Δόλω**, δοτ. τοῦ τρέπου.—**καλύμματα**=**νυμφικαὶ πέπλοι**. Ἡ εἰς γὰρ μὲν ἀγομένη εἶχε κεκαλυμμένον τὸ πρῶσωπον.—**χεροῖν**, δοτ. τοῦ ὀργάνου.—**συνῆψα** τοῦ **συνάπτω**=ἐνώνω· **στόμα**=**καταγνῆστι**, ἀντὶ· **στοματι** **κασιγνήτης**—**ὕπ'** αἰδοῦς· ἡ Ἰφιγένεια ἀποφεύγει τοὺς ἀποχιρευτισμοὺς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς οὐκ διότι δὲν μποροῦσε νὰ ὑψώσῃ τὸ κάλυμμα τοῦ πρῶσωπου τῆς ἀλλ' ἀπὸ ἐντροπῆς. ἵνα μὴ ὑποδηλώσῃ ὅτι ταξιδεύει διὰ γάμον.—**ἄπε-θέμην**, τοῦ **ἀποτίθεμαι**=ἀφήνω γιὰ ἄλλη φορὰ, ἐπιφυλάσσω—

ζηλώματα=ἀξιοζήλευτος εὐτυχία· ἡ γεν. πατρὸς καὶ εἰς τὸ **καλὸν καὶ εἰς τὸ ζηλωμάτων**. Ἡ Ἰφιγένεια ἀγνοοῦσα τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, τῆς νομίζει διὰ τῆς εὐδοσιμόνως.—**ἦτις...** ἀπειργεῖ, ἀναφορ. αἰτλγ. πρότασις.—**λοχεῖα** (ἦ)=τοκετός.—**θίγη**, ὑποτ. ἄφορ. τοῦ **θιγγάνω λοχεῖας**=ἐγγίω λεχῶ ἢ ὅτι σχετικὸν μὲ αὐτὴν.—**χεροῖν**, δοτ. ὀργάνου—ὡς ἡγουμένην, αἰτλγ. ιεχ.—**αὐτὴ δέ**, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀποτίνοντας φόνον, λοχεῖας, νεκροῦ.—**οὐκ ἔσθ'** ὅπως=οὐδαμῶς **οὐκ' ἔσθ'** ὅπως ἔτεκεν ἄν=ἀδύνατον νὰ γέννηται—ἡ **δάμαρ** ἄρτος=ἡ σύζυγος—**ἀμαθίη**=δόνητος πλάσμα· τὸ ἀμαρ. ὑμῖνον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου.—**ἐστίαμα**=παράθροισ γέννησις, ἀίλουμα· τὸ **ἐστίαμα** ἐπεξηγεῖται διὰ τοῦ ἡσθιῆναι παιδὸς **βορᾶ**· ἐνν. δὲ ὅς ὅπου τοῦ ἡσθιῆναι τοῦ θεοῦ—**θεοῖσι**, ἡ δοτ. δηλοῖ τὸ πρῶσωπον εἰς τὸ ὁποῖον παρεῖθ'· τὸ γέννα—**Τανταλός**, βασιλεὺς τῆς Φρυγίας καὶ πατὴρ τοῦ Πέλοπος. Κατὰ τὸν μῦθον κατέσφαξε εἰς γεῦμα τοὺς θεοὺς παρέθεσεν εἰς αὐτοὺς γεῦμα ἀπὸ τὰς σάρκας τοῦ υἱοῦ του, τὸν ὁποῖον εἶχε σφάξει, διὰ τὰ δοκιμάσῃ, ἂν θᾷ τὸ ἀντιληφθῆναι οἱ θεοί. Ἄλλο τὸ ἀντελήφθησαν καὶ τὸν μὲν Τάνταλον τὸν κατεκρήμνισαν εἰς τὸν Τάρταρον, τὸν δὲ Πέλοπα ἐπανάστειραν διὰ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὴν ζωὴν.—**αὐτός**, ποιεῖ ἀντιθεσιν πρὸς τὸ· εἰς τὴν θεόν. Ἡ τραυλότης ἀνήκει ὅχι εἰς τὴν θεάν. ἀλλ' εἰς τοὺς Τάβρους οἱ ὁποῖοι ἐνυαριστοῦντο μὲ τὰς ἀνθρωποποιήσεις.

Δ. Στάσιμα Α'. (στ. 392—466).

στ. 392+466. *Περίληψις*. — Ὁ χορὸς ἐρωτᾷ μὲ ἀπορίαν τὸν Βόσπορον ποῖοι τάχα νῦν εἶναι οἱ δύο νέοι Ἕλληνες, ἀπὸ ποῦ καὶ πῶς ἔφθασαν σιὸν ἄξενον αὐτὸν τόπον, ὅπου αἷμα βρέχει τοὺς βωμούς. Συμπεραίνει δὲ οἱ εἶναι ἔμποροι, διότι μόνον αὐτοὶ ὀψοκινδυνεύουσι γὰρ οὖν τοῦ κέρδους, πηγαίνοντες σὲ βαρβάτους λαούς. Ἐπειτα ἀπορεῖ, ὅτι οὗτοι ἐδόλμησαν νὰ περάσουν τὰς Συμπληγάδας καὶ νὰ περιηγέσωνται τὰς ταραχώδεις ἀκτὰς τοῦ Φινέως καὶ πάντα στὰ κύματα, ὅπου χορεύουσι αἱ πενήντα Νεράιδες καὶ τραγουδοῦν μελωδικά, νὰ φθάσῃ σιὴ λευκὴ ἀκτὴ τοῦ ἄξενου πόντου. — Μακάρι νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἡ Ἑλένη γιὰ νὰ τὴν θυσιάσῃ ἡ κυρά μας καὶ νὰ τὴν ἐκδικηθῇ. Ἄς ἤρχετο καὶ ποῖος Ἕλλην ἐδῶ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν δουλείαν καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ στὴν πατρίδα μας. Ἡ δὲ κορυφαία βλέπουσα νὰ ἔρχονται δεμένοι οἱ δύο νέοι λέγει· νά, ἔρχονται, ὥσαυτά εἶπεν ὁ βουκόλος· ἡσυχία γιὰτὶ πλησιάζουν τὰ θύματα. Θεά μου, ἂν σοῦ ἀρέσουν· αἱ θυναὶ αὐταί, δέξον αὐτάς, γιὰ μᾶς ὅμως εἶναι θεομίσητες.

Ἑρμηνεία. Στρ. α'. — Μαυρογάλαζα τῆς θαλάσσης συναπαντήματα (ἢ: σκοτειναὶ τῆς θαλάσσης συρροαί) (=κυνάειαι θαλάσσης σύνοδοι), ὅπου (=ἔνα) [κάποτε] πέρασε ἡ ὑπὸ οἴστρου κατεχομένη Ἰὼ πεπῶτα (=οἴστρου ὁ ποιόμενος=ἡ οἴστρου ποιωμένη Ἰὼ) ἀπὸ τὸ Ἄργος εἰς τὸ ἀφιλόξενον κύμα (=οἶδμα) λαβοῦσα ὥς ἀντάλλαγμα (=διαμείψας) τὴν Ἀσίαν ἀντὶ τῆς Εὐρώπης. Ποῖοι τέλλος πάντων (=ἄρα) ἀφήσαντες τὸν Εὐρώταν (ἢ: τὴν Σπάρτην) μὲ τὰ ὁμορφα νερά (=εὐνδρον) καὶ μὲ τὰ πράσινα καλάμια (=δονακόχλοα) ἢ τὰ σεμνὰ νερά τῆς Δίρκης (ἢ: τὰς Θήβας) ἦλθαν στήν ἀκοινώνητον καὶ ἀγρίαν (=ἄμεικτον) χώραν, ὅπου γιὰ τὴν κόρην τοῦ Διὸς (ἢ γιὰ τὴν Ἀρτεμιν) βρέχει (=τέγγει) ἀνθρώπινον αἷμα τοὺς βωμούς καὶ τοὺς περιστύλους (=περικλόντας) ναοὺς.

Ἀντιστρ. α'. — Μήπως (=ἤ) μὲ τὰ διπλᾶ κυνήματα (=φοβίοις δικηρότοις) τῆς ἑλληνικῆς κώπης ἔπλευσαν στὰ θαλασσινὰ κύματα θαλασσοπόροι (=ναῖον ὄχημα), καὶ μὲ τὸ ἀεράκι ποῦ κἀμνει νὰ τρέχῃ τὸ καράβι (ἢ: ποῦ φουσκώνει τὰ πανιά=λιντοφόροις), [ἀνθρώποι] προπαθοῦντες μὲ ἄμιλλαν ν' αὐξήσουν τὰ πλοῦτη (=αὐξοντες φιλόπλουτοι ἀμιλλαν) γιὰ τὰ σπῆτια τῶν: διότι ἡ ἑλπίς [εἶναι] βέβαια ἀγαπητὴ (ἢ: μᾶς κολακεύει=φίλα) καὶ πρὸς δυστυχίαν (=πῆμασι) τῶν θνητῶν [εἶναι] ἀπληστος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι κυνηγοῦν τὰ μεγάλα πλοῦτη (=φέρονται βάρος ὄλβου) θαλασσοπαλεῦοντες (=πλάνητες ἐπ' οἶδμα) καὶ γυρίζοντες σὲ βαρβαρικὰς πόλεις μὲ ἓνα κοινὸ ὄνειρον (=κοινὰ δόξα) [νὰ πλουτήσουν]: ἀλλὰ (=δὲ) [ἀπ' αὐτῆς] ἡ φιλόπλουτος διάθεσις (=γνώμα ὄλβου) εἰς ἄλλους μὲν [εἶναι] ὑπερβολικὴ (=ἄκαιρος): εἰς ἄλλους δὲ μετρία (=ἐς μέσον ἦκει).

στρ. β'. — Πῶς [ἀπὸ] τὰς Συμπληγάδας, πῶς [ἀπὸ] τὰς παντοτεινὰς τρικυμισμένας (ἢ: τὰς ἀγρόπνους, ἀπὸ τὴν τρικυμία=ἀδανεύς) ἀκτὰς τῶν ἀπογόνων τοῦ Φινέως, τακείδευαν (=ἐδέξα-

σαν) πλεύσαντες παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης (ἢ: παραπλεύσαντες τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης = δραμόντες παρ' ἄλιον αἰγιαλὸν πάνω σὰ κύματα (= ἐπὶ θεοθίῳ) τῆς Ἀμφιτρίτης, ὅπου τῶν πενήντα θυγατέρων τοῦ Νηρέως οἱ χοροὶ τραγουδοῦν χορεύουσαι κυκλικά (ἢ: τραγουδοῦν καὶ χορεύουν κυκλικά = μέλπουσι ποσσὶ ἐγκύκλιοι); ἢ μὲ ἄνεμο πονοῦν κῶνει τὰ παντὰ (ἢ: μὲ εὐνοϊκὸ ἄνεμο = πλησιείοις πνοαῖς), ἐνῶ τὰ πηδάλια πονοῦν διδουν τὴν κατεύθυνσιν τοῦ πλοῦ (= εὐναίων) τρίζουν στὴ πρύμνα, μὲ νοτιά (= αὐραὶ σὺν νοτίαις) ἢ Ζέφυρο (ἢ: δυτικὸ, [ταξείδεψαν] στὴ χώρα μὲ τὰ τὰ πολλὰ πουλιά (= πολυθρυθον), στὴ λευκὴ ἀκτὴ, τὸ νησί (= ὁρόμους) τοῦ Ἀχιλλέως μὲ τὸ ὠραῖον στάδιον (= καλλισταδίου), [πλεύσαντες] στὰ ἀνοικτὰ (=κατὰ) τοῦ ἀφιλόξενου Πόντου;

Ἀντίστρ. β'. — Εἶθε μὲ τὰς εὐχὰς τῆς κυρᾶς μου νὰ τύχῃ νὰ ἐλθῇ (=ἐλθοῦσα τύχοι) ἡ ἀγαπητὴ κόρη τῆς Λήδας Ἑλένη ἀφοῦ ἀφῆσθ τὴν πόλιν τῆς Τροίας, ἀφοῦ γύρω ἀπὸ τὴν κόρην τῆς (= ἀμφὶ χαίτα) δεχθῇ τὸν στέφανον (=ἐλὶχθεῖα) τοῦ φονικοῦ ἀγασμένου νεροῦ (= ὁρόσον αἱματηράν) ἀποθάνῃ μὲ τὸ λαιμοτόμο χερὶ τῆς κυρᾶς μου πληρώνουσα μὲ ἀνάλογον (= ἀντιπάλους) τιμωρίαν [τὸ κακὸν πεῦ ἔκαμε]. — Καὶ μὲ πολὺ μεγάλη χαρὰ (=ἀδίσταν) θὰ ἐδεχομένηα τὴν εἰδησιν, ἂν ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα κανεῖς ταξειδιώτης (=πλωτήρων). γιὰ ν' ἀπαλλάξῃ (=πανσιπνοῦς) ἐμὲ τὴν δυστυχῇ (=δειλαίας) ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς σκληρίας (=δουλείας) εἶθε (=γὰρ) καὶ σὶδνεῖρό μου νὰ ἤμουνα στὸν τόπο μου καὶ στὰ πατρικὰ μου σπῆτι, [καὶ ἔτσι] νὰ εὐχαριστούμην στὸν ὕπνο (=τερπνῶν ὕπνων ἀπόλαυσιν), εὐτυχία (=χάριν ὄλβου) προσικτὴ στὸν καθένα (=κοινάν)

Κορυφαία τοῦ χοροῦ. — Ἀλλὰ νὰ (=οὔδε) ἔρχονται οἱ δυὸ μὲ δεσμὰ σφιχτὰ δεμέναι (=συνερεισθέντες) τὰ χέρια [πίσω στὴ ράχι], νέα θύματα (=πρόσφαγμα) προωρισμένα γιὰ τὴν Θεῖν' σιωπᾶτε, καλαὶ μου. Διότι τὰ ἐκλεκτότερα θύματα (=ἀκροθίνια) ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα αὐτὰ ἐδῶ προχωροῦν κοντὰ (ἢ: πλησιάζουν=πέλας, βαίνεις) τώρα πλέον στὸ ναό: ὥστε δὲν (=οὐδὲ) εἶπε (=ἔλακεν) ψευδεῖς εἰδήσεις ὁ βουκόλος. Θεά μου, ἂν αὐταὶ ἐδῶ αἱ προσφοραὶ (=τάδε), ποῦ σοὺ κάμνει αὐτὴ ἐδῶ ἡ πόλις [τῶν ταύρων] σοῦ εἶναι εὐχάριστοι (ἢ: τοὺς κάμνει μὲ τὴν ἀρέσκειαν σου=ἀρεσκόντως), δέξου τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας [ὅμως] ὁ δικός μας νόμος χαρακτηρίζει (=ἀναφαίνει) ὅχι θεαρέστους (ἢ θεομίσητες=οὐχ ὁσίας) μὴ ἐπιτρέπων (=οὐ διδοὺς) εἰς τοὺς Ἕλληνας.

στ. 392—466. Κυάναςαι, ἐπαναλαμβάνει τὸ ῥέπιδον, πρὸς δήλωσιν τοῦ παθους. — σύνεδος = συναπάντημα· κυάναςαι σύνεδοι θαλάσσης: εἶναι ὁ Βόσπορος ὅπου γίνεται τὸ συναπάντημα τῶν ὁδῶν τοῦ Γόρχεινου καὶ τῆς Περσποντιδός. — ποτώμενος, μετ. τοῦ ποτάσμαι=ῶμαι=πιῶ. — εἰστρος=βοῖ-δόμῃα νάβανος: τοῖτον ἐνέβαλεν εἰς τὴν κόρην τοῦ βασιλέως τοῦ Ἀργεῶνς Ἰνάχου, τὴν Ἰώ, ἢ Ἡρα ἀπὸ Τηλοφυλίας ἀφοῦ τὴν μετεφώρῳσεν εἰς Ἀγελᾶδαν. Περιεπλανάτω λοιπὸν αὕτη ἐλευνομένη ὑπὸ τοῦ οἰατροῦ, πέρασε καὶ τὸν Βόσπρον (βοῦς - πορον) καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἀφοῦ ἀνέλαβε τὴν πρώτην τῆς μορφῆν ἡσύχασε. — εἰδομα=φοῦσκιμα, κύμα. — διαμειβω (μὲ

γεν.· καὶ αἱτ.) = λαμβάνω ὡς ἀντάλλαγμα τι ἀντί τινος (τὴν Ἀσίαν ἀντί τῆς Εὐρώπης). — ποτ'· τὸ ποτὲ εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἐκφράζει θαυμασμόν. — δονα· κέχλοος = ὁ ἔχων χλοερούς δόνακας, πρῶσινα καλάμια. — Εὐρώταν· Διρκεύς· οἱ ποιηταὶ ὀνομάζουσι πολλὰς τὰς πόλεις ἀπὸ τούτων παραρροδόντας ποταμούς (τὴν Σπάρτην ἀπὸ τὸν Εὐρώταν, τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τὸν Κηφισὸν καὶ τὰς Θήβας ἀπὸ τὸν Ἰσμηγὸν ἢ τὸν Διοχην). — Δίος = ὁ τοῦ Διὸς· διὰ κούρα = ἡ Ἀχρεμῖς· περιόιντας· περιτύλους ναοὺς ἀποδίδουσι οἱ τραγικοὶ εἰς τὸν ἡρωϊκὸν αἰῶνα.

ἡ = μήπως. — ῥόβδιος = ὁ ῥώδιον· τὸ ῥόδιον = ὁ κρότος τῆς κήτης πληττόσης τὰ νερά· αἱ δοτ. ῥόδιοις καὶ αὖραις, ὀργανικαί. — νάτιος = ὁ κάρabi· σιος· νάτιον ὄχημα = πλοῖον καὶ μετωνομικῶς ναῦται, θαλασσοπόροι. — λιν· σ· πέρος, ἐπίθετ. τῆς αὖρας = ποῦ κἀναι τὸ πλοῖον νὰ προχωρῇ μετὰ τὴν ἀπὸ πᾶν. — κοινὰ· δόξα, δοτ. τροπ. = μετὰ ἓνα ὄνειρον κοινὰ γιὰ ὅλους· ὅλοι δηλ. ὀνειρεύονται νὰ πλουτήσουν. — γνώμα· ὄλβου = φιλόπλουτος διάθεσις. — ἄκκι· ρος, ἔνν. ἐστί.

συνδρομάδες πέτραι = αἱ συμπληττόμεναι πέτραι, αἱ Συμπληγάδες. — Φινειδαί = οἱ ἀπόγονοι τοῦ Φινέως, βασιλέως τῆς Σαλμυδησσού· τῆς Θράκης· αἱ ἄκται τῶν Φινειδῶν ἐξετείνοντο ἀπὸ τὸν Βόσπορον μέχρι τῆς Θουριάδος ἄκρας καὶ ἦσαν πάντοτε τρικυμισμέναι (ἄπνοι). — ἄλιος αἰγιαλός = ἡκτὴ τῆς θαλάσσης (πλεονασμός). — ἐπί, ἡ πρόθεσις συνάπτεται πρὸς τὸ· δο· θι· = δραμόντες. τροπ. μιχ. (= πλεονασμός) καὶ συνδέεται μετὰ τὴν δοτ. τροπικὴν πνοαίς (στ. 130). — μέλπουσι ποσσί = μέλπουσι χορεύουσαι. — ἐγκύκλιος = κυκλικός· συρίζοντων. γεν. ἀπόλυτος χρόν. — εὐνάτιος = ὁχετικὸς μετὰ τὴν ἀγκυροβολίαν (ἐκ τῆς λ. εὐνά (αἰ) = λίθος χρησιμεύοντες ὡς ἀγκυρα, ἀγκυρα = ὁ δίδων εἰς τὸ πλοῖον τὴν κατεύθυνσιν. — καλλιστάδιος = ὁ ἔχων ὠραῖον σιτίδιον. — πολυόρνιθος αἶα· λευκὰ ἄκτα· νήσος ἡ ὁρμος Ἀχιλλῆος· ὅλα εἶναι ὀνόματα μιᾶς ἐρημότητος εἰς τὸν Εὐξεινον ἀπέναντι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δουνάβητος, ὅπου κατὰ τὴν παράδοσιν διέμενε τὸ εἶδωλον τοῦ Ἀχιλλέως μετὰ τὸν θάνατόν του· πάντως εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς νήσου περιοχὴν εὐρέθη βρωτὸς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀχιλλέως, τὸ ὁποῖον δείκνυσι ὅτι ἐλαττοῦτο ἐκεῖ. Ἡ νήσος ἐλέγετο πολυόρνιθος διὰ τὰ πολλὰ πτηνὰ· λευκὴ δέ, διότι ἦσαν ταῦτα ἄσπρα ἢ διὰ τοὺς λευκοὺς βυάχους τῆς· ὁρμος δὲ Ἀχιλλῆος, διότι ὑπῆρχε στάδιον, ὅπου ἐγυμνάζετο ὁ Ἀχιλλεύς· πολυόρνιθον ἐπ' αἶαν, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἔνν. ἐπέρασεν. Ὁ χορὸς διερωτᾶται ἀφοῦ ἀφήκαν τὰς Συμπληγάδας ἐπλευσαν ἀπὸ τὴν παραλίαν ἢ ἀνατολικώτερα σιτὰ ἀνοικτὰ τοῦ ἄξενον πόντου γιὰ νὰ φθάσιν στὴν λευκὴ καὶ εἰς τὴν Κριμαίαν;

δεσποσύνοις· αἱ εὐχαὶ εἶναι τῆς Ἰφιγενείας, δεσποίνης τῶν γυναικῶν ποῦ ἀποτελοῦν τὸν χορόν· εἶχε δὲ εὐχηθῇ εἰς στ. 354 κ. ἐξ. — ἐλθεῖσα, κτηρικ. μιχ. ἐκ τοῦ τύχου. — ἴνα, τοπικόν = ὅπου. — ἐλιχθεῖσα, τοῦ ἐλίσσω = περιστρέφω, κίβωτο κυκλικὴν κίνησιν, ὥστε νὰ σχηματισθῇ στεφάνη. — τὴν ὁρμον (= χερσὶν) ὀνομάζει αἰματηράν, διότι ἄγει εἰς σφαγὴν· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἡ χεὶρ τῆς ἱερέας λέγεται λαμμητόμος, ἂν καὶ ἄλλοι ἐσφαζον τὰ θύματα. — πλωτῆρων, γεν. διατρι. εἰς τὸ τίς· κᾶν· καὶ ἔν· γάρ, πρό εὐχτικῆς σημ. εὐχὴν = εἶθε. — συνείην, τοῦ σύνειμι (σύν· εἰμι). — τερπνῶν ὕπνων ἀπέλαυνσις καὶ κοινὰν χάριν ὄλβου ἐλεύθεραι παραθέσεις εἰς τὰ ῥηθηγόμενα. — χάρις ὄλβου = εὐτυχία· κοινὰ = προσιτὴ εἰς ὅλους. — συν· ρεισθέντες, τοῦ συνρεῖδω = συσπρίγγω. Εὐρέθησαν σαρκοφάγοι ἐπὶ τῶν ὁποίων εἰκονίζεται ἡ σκηνὴ αὕτη· Σκύθης μετὰ ἔνδυμα Ἀσιατικὸν ὁδηγεῖ τοὺς δύο νέους πρὸς τὴν Ἰφιγένειαν, ἡ ὁποία πλησίον τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀρτέμιδος καὶ μετὰ συμπελεγμένας τὰς χεῖρας παρατηρεῖ αὐτοὺς, ὁπισθεν δὲ τοῦ ἀγάλματος ἀνθρωπίνην κεφαλὴν ἐμπεπηγμένην εἰς κλάδον πεύκης. — οὐδ', ἀκολούθως σημαντικὸς. — ἔλακιν, ἄορ. τοῦ λάσκα, λακήσσαι, ἔλακον, ἔλακα = λέγω. — σοι, δοτ. ἀντικμ. εἰς τὸ ἄρεσκόντως. — πόλις ἦδε, δηλ. ἡ πόλις τῶν Ταύρων.

Ε. Ἐπεισόδιον Β' (στ. 461—1088).

στ. 467—642. Περιλήψις. — Ἡ Ἰφιγένεια διατάσσει τοὺς φύλακας νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν ναὸν γιὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὰ τῆς θυσίας. Μετὰ τοῦτο θαυμάσασα τὸ κάλλος τῶν Ἑλλήνων θρηνητοῦσα ἐρωτᾷ γιὰ τὴν πατρίδα τῶν. Ἄν καὶ ὁ γενναῖος Ὀρέστης ἀποκρούει τὸν οἰκτον τῆς ἱερέας, αὐτὴ ἐξακολουθεῖ τὰς ἐρωτήσεις τῆς καὶ μαγθάνει ὅτι ὁ Ὀρέστης εἶναι Μυκηναῖος, ὅτι ἐκχυρίσθη τὸ ἴμιον, ὅτι ἡ Ἑλένη εἶναι στὴ Σπάρτη καὶ ὅτι δυστυχεῖ ὁ αἰὼς τοῦ Ὀδυσσεύς. Ἐπειτα ἀφοῦ δημολόγησεν εἰς τὸν Ὀρέστην ὅτι εἶναι ἑλληνὶς ἐρωτᾷ γιὰ τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ μαγθάνει ὅτι ἐφορεύθη ὑπὸ τῆς γυναικὸς του, αὐτὴ δὲ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τῆς καὶ ὅτι γιὰ τὴν Ἰφιγένεια εἶναι γνωστὸ μόνον ὅτι θυσιασθήκε στὴν Ἀρτεμιν. Τέλος μὲ χαρὰν μαγθάνει ὅτι ζῇ ὁ Ὀρέστης, ἄρα ψεύτικα ἦσαν τὰ ὄνειρα· ἐπισχετίζεται δὲ ὅτι θὰ σώσῃ τὸν νεόν, ἂν ἀναλάβῃ νὰ πάσῃ ἐπιστολὴν τῆς γιὰ τὸν Ἀργός. Οὗτος δέχεται, ἀλλὰ παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ θυσιασθῇ ὁ Πυλάδης, ὁ ὁποῖός διὰ φιλίαν τὸν ἠκολούθησε καὶ προτείνει νὰ σώσῃ τὸν Πυλάδην καὶ νὰ θυσιασθῇ αὐτός. Ἡ ἱέρεια δὲν ἔχει ἀντίρρησην, προσθέτει δὲ ὅτι, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν ἀδελφικὸ χέρι νὰ περικοσμήσῃ τὸ σῶμα του, εἶναι δὲ Ἀργεῖος, θὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὰ χρεὴ τῆς ἀδελφῆς· ταῦτα εἰποῦσα εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναόν, ἵνα κομίσῃ τὴν ἐπιστολὴν.

Ἑρμηνεία. Καλὰ πρῶτον μὲν πρέπει νὰ φροντίσω ἵνα γίνωνται τακτικὰ (=ὡς καλῶς ἔχη) τὰ τῆς λατρείας τῆς θεᾶς (=τὰ τῆς θεοῦ). [Στοὺς βουκόλους] λύσατε (=μάθετε) τὰ χεῖρα τῶν ξένων, διὰ νὰ μὴ εἶναι πλέον (=ὡς μηκέτι ὥσι) δεμένοι, ἐπειδὴ εἶναι ἱεροί. Ἀφοῦ δὲ εἰσέλθετε στὸ ναὸ τακτοποιήσατε (ἤ: ἐτοιμάσατε) ὅσα πρέπει [νὰ τακτοποιήσετε] στὴ παροῦσα περίστασι καὶ [ὅσα] συνηθίζεται (ἤ: ἡ συνήθεια ζητεῖ). [Εἰσέρχονται οἱ βουκόλοι, ἡ δὲ Ἰφιγένεια παρατηρήσασα μὲ προσοχὴ τοὺς ξένους λέγει]. Ἀλοιμόνο· ποῖά ἄργε μητέρα σᾶς ἐγέννησε καὶ [ποῖος] πατέρα; καὶ ἀδελφῇ. ἂν ὑπάρχῃ (ἤ: ἂν ἔχετε=εἰ γεγῶσα τυγχάνει)..., θὰ μείνῃ χωρὶς ἀδελφία. (ἤ: ἀνάδελφοι) ἀφοῦ στερηθῇ τόσον ὥρατα (=οἶων) δύο [ἀδελφία] (=διπλῶν) νέα. Ποῖος ξεύρει σὲ ποῖον ἢ τύχῃ θὰ εἶναι τοιαύτη (=τις οἶδεν ὅτω αἱ τύχαι τοιαύτ' ἔσονται); [δηλ. καθένας μπορεῖ νὰ ἔχῃ τοιαύτην τύχην]. Διότι ὅλα τὰ θεῖα ἀκολουθοῦν μυστηριώδεις δρόμους (=ἐς ἀφανὲς ἔρπει), καὶ κανὲν δυστύχημα δὲν ξεύρει κανεὶς [ἐκ τῶν προτέρων]· διότι ἡ τύχῃ φέρει [τὰ ἐπιχειρέμενα κακὰ] σὲ σημεῖον ποῦ δὲν μπορεῖς νὰ τὰ καταλάβῃς (ἤ: διότι τὰ τυχερὰ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ προνοήσῃ κανένας). — Ἀπὸ ποῦ ἄργε (=πότε) ἔχετε ἔλθει, ταλαίπωροι ξένοι; Διότι ὅσους ἀπὸ μακρῶ ταξίδι (=διὰ μακροῦ [χεδόν] μὲν φθάσατε σαντὴ τὴ χώρα, πολὺν καιρὸν δὲ μακρὰ ἀπ' τὰ σπίντια σας (=ἀπ' οἰκῶν) θὰ εἰσθε, παντοτείνῃ σὺν Ἀθῇ (=πάντω).

Ορ.—Γιατὶ ἔτσι θρηνεῖς (=ταῦτα ὁδύρη) καὶ [μᾶς] λυπεῖς (ἤ: στενοχωρεῖς) κοντὰ στὰς συμφοράς ποῦ θὰ μᾶς εὑρουν, ὁποιαδήποτε

καί' ἂν εἶσαι, κυρία μου; Πιστεύω πῶς δὲν εἶναι βέβαια λογικὸν πρᾶγμα, (=οὐ τοι σοφὸν εἶναι, ἐὰν κανεῖς (=δὲς ἄν), τὴν ὥραν ποῦ μέλλει νὰ θανατώσῃ (ἢ: ὅταν πρόκειται νὰ θανατώσῃ) θέλῃ νὰ νικᾷ (ἢ: νὰ ἐξουδετερώσῃ) τὸν φόβον τῆς καταστροφῆς (=τὸ δειμὰ τοῦ λέθρου) μὲ οἰκτον (ἢ: μὲ ἐκδηλώσεις εὐσπλαχνίας=οἰκτω). οὕτε καὶ [πιστεύω] ὅτι εἶναι λογικὸν (=οὐχ=οὐδὲ [νομίζω σοφὸν εἶναι], ἐὰν κανεῖς (=δοῖς=εἴ τις) θοῇ διὰ τὸν θάνατον (=Ἀΐδην) ποῦ πλησιάζει, ἐνῶ δὲν ἔχει ἐλπίδα σωτηρίας (=σωτηρίας ἀνελπίς [ῶν] διότι (=ὥς) δύο κακὰ συνάπτει ἀντὶ ἐνός, καὶ μωροῦς κρινεταί (=μωρίαν ὀφλισκάνει) καὶ θυοῖα [ἐὰν δηλ. δὲν ἐθρῆναι] ἀποθνήσκει (ἢ: καὶ τὸν θάνατον δὲν γλυτώνει) εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ μὴ ἐμποδίσῃ [κανεῖς] τὴν τύχην (ἢ: νὰ μένῃ στὴν τύχην=τὴν τύχην ἑαῖν). Καὶ ἡμᾶς σὺ νὰ μὴ [μᾶς] κλαίῃς διότι τὰς ἐδῶ θυσίας τὰς ξεύρομε καλὰ (=ἐπιστάμεσθα καὶ γινώσκουμεν)

Ἰφιγ.—Ποῖος τάχα (=ἄρ') ἀπὸ τοῦς δύο σὰς ὀνομάζεται Πυλάδης προσφωνηθεὶς μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα=ὀνομασμένος ἐδῶ [σαυτὴ τὴ χώρῃ]; Αὐτὸ θέλω νὰ μάθω πρῶτα.

Ὁρέστης.—Οὗτος ἐδῶ, ἐὰν σοῦ εἶναι κάπως εὐχάριστον (=εἴ τι ἐν ἡδονῇ σοι [ἔστι]=εἰ ἡδὺ τί σοι [ἔστι]) βέβαια (=δὴ) νὰ μᾶθῃς τοῦτο.

Ἰφιγ.—Ποίᾳ ἑλληνικῇ πατρίδος πολίτης εἶσαι (=γεγῶς εἴ);

Ὁρ.—Καὶ (=δὲ) τί μορεῖς νὰ ὠφελήθῃς (=ἂν πλέον λάβοις) ἂν μᾶθῃς τοῦτο, κυρία μου;

Ἰφιγ.—Ποῖον ἐκ τῶν δύο εἶσθε (=ἔστων) ἀδελφία ἀπὸ μιᾶ μάννα;

Ὁρ.—Ἀδελφικοὶ φίλοι βέβαια καὶ δὲν εἴμεθα ἀδελφία, κυρία μου.

Ἰφιγ.—Καὶ ποῖο ὄνομα σοῦ ἔδωκε (ἢ: πῶς σὲ ὠνόμασε ὁ πατέρας ποῦ σὲ γέννησε;

Ὁρ.—Δικαιολογημένα (ἢ: κατὰ τὸ δίκαιον=τὸ δίκαιον) βέβαια (=μὴν) μωρῶ νὰ ὀνομάζωμαι (ἢ: ταιριάζει νὰ ὀνομάζωμαι=καλοῖμεθ' ἂν) Δυστυχῆς.

Ἰφιγ.—Δὲν ᾔωτῶ αὐτό· αὐτὸ ἀπόδοσέ το στὴν τύχην.

Ὁρ.—Ἀνώνυμος ἂν πεθάνω (ἢ: χαθῶ) δὲν θὰ μὲ γελοῦν.

Ἰφιγ.—Γιατί τὸ κοῦβεις (ἢ: τί σὲ πειράζει νὰ τὸ πῇς); ἢ τόσο μεγαλοφρονεῖς (ἢ: εἶσαι ἀλαζών);

Ὁρ.—Τὸ σώμα μου θὰ θυσιάσῃς, ὅχι τὸ ὄνομά μου.

Ἰφιγ.—Οὕτε καὶ (=οὐδὲ) ποῖά εἶναι ἢ πόλις σου (ἢ: ἡ πατρίδα σου ἢ: ἀπὸ ποῖα πόλις εἶσαι) δὲν θὰ [μοῦ] πῇς;

Ὁρ.—[Δὲν θὰ πῶ] διότι καμμίᾳ ὠφέλεια (=μέρους) δὲν ζητεῖς [γὰρ μένα], ἐφόσον πρόκειται νὰ πεθάνω.

Ἰφιγ.—Καὶ (=δὲ) τί σὲ ἐμποδίζει νὰ μοῦ κάμῃς αὐτὴν τὴν χάριν;

Ὁρ.—Καυχῶμαι (=ἐπεύχομαι) ὅτι ἔχω πατρίδα τὸ ἐνδοξὸν Ἄργος.

Ἰφιγ.—Γιὰ τοὺς θεοὺς, ἀλήθεια, ξένη, ἀπ' ἐκεῖ εἶσαι (=εἰ γεγώς):

Θρ.—Ἀπὸ τὰς Μυκήνας μάλιστα (=γε), ποὺ ἦσαν κάποτε εὐτυχεῖς.

Ἰφιγ.—Ἐξόριστος δὲ σηκώθηκες καὶ ἔφυγες (=ἀπῆρας) ἀπὸ τὴν κατεῖδα [σου], ἥ μὲ ποιά τύχη (ἥ: ἥ πῶς ἔφυγες):

Θρ.—Ἐφυγα μάλιστα (=γε δὴ) μὲ ἓνα ἰδιότυπο τρόπο θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας (=ἐκὼν οὐχ ἐκὼν).

Ἰφιγ.—Ἀράγε θὰ μοῦ πῆς κατιτὶ ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἐγὼ θέλω.

Θρ.—[Θὰ εἶπω] ὥς κατιτὶ τὸ δευτερεῦον μέσα στὴ συμφορὰ μοῦ.

Ἰφιγ.—Καὶ ὅμως ποθητὸς βέβαια ἦλθες ξεκινήσας ἀπὸ τὸ Ἄργος.

Θρ.—Ὅχι βέβαια γιὰ μένα [ποθητὸς]: ἐὰν δὲ γιὰ σένα [ἦλθα ποθητὸς], σὺ ἔχε αὐτὸν τὸν πόθον (ἥ: κράτησε αὐτὴ τὴ χαρὰ γιὰ τὸν αὐτὸν σου=σὺ τοῦτ' ἔρα).

Ἰφιγ.—Μὰ τὴν Τροία ἴσως ξεύρεις, γιὰ τὴν ὁποία παντοῦ μιλοῦν

Θρ.—Μανήνι νὰ μὴ τὴν γνώριζα ποτὲ (=ὡς μήποτε ὠφελοῦν γε [εἰδέναι]) μήτε καὶ σὶν ὕπνο μου (=μηδ' ἰδὼν ὄναρ).

Ἰφιγ.—Λέγουν ὅτι αὐτὴ κατεστράφη (=νιν οἴχεσθαι) διὰ τοῦ πολέμου (=δορί) καὶ δὲν ὑπάρχει πιά (=οὐκέτ' οὖσαν).

Θρ.—Πράγματι (=γὰρ) εἶται εἶναι καὶ δὲν ἡκούσατε ψέματα (ἥ: καὶ αὐτὰ ποὺ ἀκούσατε ἐγιναν=ἄκραντ' ἡκούσατε).

Ἰφιγ.—Καὶ ἡ Ἑλένη γύρισε πίσω (=ἀφίκεται πάλιν) στὸ Μενέλαο:

Θρ.—Ἐπέστρεψε, ἐλθοῦσα βέβαια γιὰ συμφορὰ (=κακῶς) ἐνὸς ἀπὸ τοὺς δικούς μου.

Ἰφιγ.—Καὶ ποῦ εἶναι: διότι καὶ σὲ μένα κάποιο κακὸ χρεώσκει ἀπὸ πρὶν (ἥ: καὶ μαζί μου ἔχει κάποιο ἀνεξόφλητο παλαιὸ λογαριασμὸ=καμοὶ προῦφείλει τι κακόν).

Θρ.—Στὴ Σπάρτη μένει μαζί μὲ τὸν πρῶτον ἄνδρα [της].

Ἰφιγ.—Ὡ μισητὴ στοὺς Ἕλληνας [ἔλους], ὅχι μονάχα σὲ μένα.

Θρ.—Καὶ ἐγὼ καί βέβαια ἀπὸ τοὺς γάμους της ἀπόλαψα.

Ἰφιγ.—Ὁ γυρισμὸς στὴν παιρίδα (=νόστιος) τῶν Ἀχαιῶν ἔγινε, καθὼς λέγουν:

Θρ.—Πῶς (ἥ: πόσον) μὲ ρωτᾷς ἀφοῦ ὅλα μὲ μιάς τὰ ἐκίσες (=συλλαβοῦσα πάντα ἅπαξ).

Ἰφιγ.—Διότι πρὶν πεθάνης θέλω νὰ ἀπολαύσω (=ἐπανεῖσθαι) τοῦτο [δηλ. νὰ τὰ μάθω ὅλα].

Θρ.—Ῥῶτα (=ἔλεγε), ἀφοῦ αὐτὸ ἐπιθυμῆς: καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ (ἥ: θὰ σοῦ ἀπαντῶ).

Ἰφιγ.—Κάποιος μάντις Κάλχας γύρισε πίσω ἀπὸ τὴν Τροίαν:

Θρ.—Χάθηκε, καθὼς ἔλέγετο μεταξὺ τῶν Μυκηναίων.

Ἰφιγ.—Ὡ σεβαστὴ (Θεὰ Ἀρτεμι), τί καλὰ (=ὡς εὖ). Τί [ἔγινε] ἀλήθεια (=γὰρ) ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου:

Θρ.—Δὲν γύρισε ἀκόμη στὸ σπίτι [του], ὅμως ζῇ, καθὼς λέγεται (=λόγος [ἐστίν]).

Ἰφιγ.—Εἴθε νῦν καθῆ, χωρὶς ποτὲ νῦν ἐπιτύχῃ ἐπάνοδο στὴν πατρίδα [του].

Ὀρ.—Καθόλου νὰ μὴ [τὸν] καταριέσαι· ὅλη ἡ κατάστασις ἐκείνου εἶναι οἰκτρὰ (=νοσεῖ).

Ἰφιγ.—Ὁ δὲ υἱὸς τῆς Νηρηίδος Θέτιδος ζῇ ἀκόμη

Ὀρ.—Δὲν ζῇ· *ματαιῶς* (=ἄλλως) *πανθρεύθηκε* (=λέγτε' ἐγῆμε) στὴν Αἰλίδα (ἥ : ἦτο μάτιος ὁ γάμος στὴν Αἰλίδα).

Ἰφιγ.—Διότι ἦτο δόλιος, καθὼς ξεύρουν ἐκεῖνοι ποὺ ἐπαθαν.

Ὀρ.—Ποῖά εἶσαι *τέλος πάντων* (=ποτε); πόσον καλὰ θωτᾷς γιὰ τὴν Ἑλλάδα (ἥ : γιὰ τὰ ἑλληνικὰ πράγματα) ;

Ἰφιγ.—Ἀπὸ ἐκεῖ εἶμαι (ἥ : κατάγομαι)· σὺν ἡμῶν ἀκόμα μικρὴ χάθηκα.

Ὀρ.—*Μὲ τὸ δίκαιο σου* (=ὁρθῶς) λοιπὸν ποθεῖς νὰ μάθῃς τὰ ἐκεῖ, κυρία μου,

Ἰφιγ.—Καὶ τί [κάνει] ὁ στρατηγός, ποὺ λέγουν ὅτι εὐδαιμονεῖ ;

Ὀρ.—Ποῖός ; Διότι ἐκεῖνος τοῦλάχιστον ποὺ ξεύρω ἐγὼ *δὲν εἶναι* ἀπὸ τοὺς εὐδαιμονας (ἥ : δὲν εὐδαιμονεῖ = *οὐ τῶν εὐδαιμόνων ἐστί*).

Ἰφιγ.—Ὡς εἶναι *γνωστὸν* (=δὴ) ἔλεγετο κάποιος βασιλεὺς Ἀγαμέμνων [υἱὸς] τοῦ Ἀτρεΐως (ἥ : ἔλεγαν γιὰ κάποιο βασιλέα Ἀγαμν. [υἱὸν] τοῦ Ἀτρεΐως).

Ὀρ.—Δὲν ξέρω· ἄφησε αὐτὸ τὸ θέμα, κυρία μου.

Ἰφιγ.—Μὴ γιὰ τοὺς θεοὺς [μοῦ ἀνηθῆς], ἀλλὰ *πὲς μου* (=εἶψ' =εἰπέ), γιὰ νὰ εὐφρανθῶ. (ἥ : χαρῶ). ἔνε.

Ὀρ.—Πέθανε ὁ δόλιος, *πρὸς τοὺτους δὲ* (πρὸς δὲ) κατέστρεψε κάποιον ἄλλον (ἥ : μὲ τὸ νὰ πεθάνῃ ἐκεῖνος κατέστρεψε καὶ κάποιον ἄλλον· δηλ. ἐμέ).

Ἰφιγ.—Πέθανε ; ὑπὸ ποίας περιστάσεις (ἥ : ἀπὸ τί = *ποῖα συμφορᾶ*) ; Δυστυχῆς ἐγὼ !

Ὀρ. | Μὰ γιατί στεναῖζεις ἔτσι ; μήπως ἦτο συγγενὴς σου ;

Ἰφιγ.—*Τὴν πρώτην* (ἥ : τὴν προηγουμένην = *τὸν πάροιθε*) του εὐτυχία στεναῖζω.

Ὀρ.—[Δικαίως στεναῖζεις] διότι *χάθηκε* (=οἴχεται = ἀπώλετο) σφαγεὶς *ἀδελῶς* (=δεινῶς) ἀπὸ τὴ γυναῖκα του.

Ἰφιγ.—Ὡ πολυθρήνητος ἡ φονεύσασα καὶ ὁ σκοτωθεὶς.

Ὀρ.—Παῦσαι λοιπὸν πλέον καὶ νὰ μὴ [με] θωτῆσης *περισσότερα* (=πέρα).

Ἰφιγ.—*Τοῦλάχιστον* (=γε) μόνον τόσο, ἐὰν ζῇ ἡ σύζυγος τοῦ θυσιχοῦς.

Ὀρ.—Δὲν ζῇ ὁ υἱὸς ποὺ ἐγέννησε *τὴν* (=νὴν) σκότωσε.

Ἰφιγ.—Ὡ οἰκογένεια ποὺ ἔγινε *ἄνω κάτω* (ἥ : ὃ κατεστραμμένη οἰκογένεια = *συνταραχθεὶς οἶκος*). Σὺν τί τάχα (=δὴ) νῦν ἤθελε [καὶ τὸν σκότωσε] ;

Ὀρ.—Ἐκδικούμενος αὐτὴν γιὰ τὸν σκοτωμένο πατέρα του.

Ἰφιγ.—Ἀλοῖμογο ! Πόσον καλὰ (=ὥς εὖ) ἔκαμε ποὺ ἐπέβαλε αὐτὴν *τὴν φοικτὴν μὲν ἀλλὰ δικαίαν τιμωρίαν* (=κακὸν δίκαιον = *κακὴν δίκην*).

Ορ.—'Αλλά δὲν εὐτυχεῖ ἀπὸ μέρους τῶν θεῶν (ἤ: ἀπὸ τοῦ θεοῦ=τὰ πρὸς θεῶν) ἂν καὶ ἔπρεπε [νὰ εὐτυχῇ] (=δικαίως ἂν [εὐτυχεῖν]).

Ιφιγ.—'Αφῆσε δὲ ἄλλο παιδί ὁ Ἀγαμέμνων στὸ σπίτι;

Ορ.—'Αφῆσε μιὰ κόρη τὴν Ἠλέκτραν.

Ιφιγ.—Καὶ (=εἰ δὲ) γιὰ τὴν σφαγμένην κόρη [του] λέγεται τίποτε;

Ορ.—Τίποτε ἄλλο βέβαια, παρὰ [λέγεται] ὅτι θυσιάσασθαι δὲν βλέπει τὸ φῶς.

Ιφιγ.—Δυστυχὴς ἐκείνη καὶ ὁ φονεύσας αὐτὴν πατέρας [της].

Ορ.—Χάριν μιᾶς κακῆς γυναικός, ποὺ δὲν ἤξιζε μιὰ τέτοια *θυσία* (=ἄχαριν), χάθηκε.

Ιφιγ.—Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ φονευθέντος πατρὸς μένει στὸ Ἄργος;

Ορ.—'Αθλίος (ἤ: εἰς ἀθλίαν κατάστασιν) τοῦλάχιστον, εὗρίσκει-
ται καὶ πονηρὰ καὶ παντοῦ.

Ιφιγ.—Ψεύτικα ὄνειρα, στὸ καλὸ (ἤ: νὰ χαθῇτε=χαίρετε) τώρα κατάλαβα πὺς δὲν εἴσθε τίποτε.

Ορ.—Καὶ οἱ θεοὶ βέβαια ποὺ τοὺς λέγουν σοφοὺς (=οἱ σοφοὶ κεκλημένοι) δὲν εἶναι *πιδ ἄληθινοί* (=ἄψευδέστεροι) ἀπὸ τὰ πτερωτὰ ὄνειρα. Μεγάλη *σύγχυσις* (=ταραγμός) ὑπάρχει καὶ εἰς τὰ θεῖα καὶ εἰς τὰ ἀνθρώπινα [πράγματα]· μόνον δὲ γιὰ ἓνα [πράγμα] λυπεῖται [κανεῖς] *διότι οὕτος* (=δς) ἐνῶ δὲν ἤτοια φρων· πεισθεῖς στοὺς λόγους τῶν μάντεων χάθηκε—ὅπως χάθηκε *κατὰ τὴν κρίσιν τῶν γνωρίζοντων* (ἤ: γιὰ ὅσους ξεύρουν, =τοῖσιν εἰδόσι).

Χο.—'Αλοίμονο! Τί λοιπὸν ἡμεῖς καὶ οἱ γονεῖς μας; ἄρά γε ζοῦν; ἄρά γε δὲν ζοῦν; ποῖος μπορεῖ νὰ [μᾶς] εἴπῃ;

Ιφιγ.—Γιὰ ἀκούστε *τώρα δὲ δηλαδὴ* (=δὴ γὰρ) σὲ μιὰ *σκέψι* (=λόγον) ἤλθα (ἤ: ἔφθασα) *ζητοῦσα νὰ ὠφελήσω* (=σπεύδουσα *δνησιν*) καὶ σᾶς συγχρόνως καὶ *τὸν ἑαυτοῦ μου* (=κάμοι). Τὸ δὲ *καλὸν* (ἤ: τὸ ὠφέλιμο =τὸ εὖ) πρὸ πάντων βέβαια ἐστὶ γίνεται, ἔὰν τὸ ἴδιο πρᾶγμα σὲ ὅλους *ἀρέσῃ* (=ἀρεσκόντως ἔχει). Θέλεις, δηλ., ἔὰν σὲ σώσω, νὰ πῆς κατὰ μένα, ἀφοῦ φθάσῃς στὸ Ἄργος, στοὺς ἐκεῖ *δικούς μου* (=τοῖς ἐμοῖς φίλοις), καὶ *νὰ φέρῃς* (ἤ: νὰ δώσῃς =ἐνεργεῖν) ἓνα γράμμα, ποὺ κάποιος αἰχμάλωτος λυπηθεῖς (ἤ: εὐσπλαγχνιθεῖς) ἐμὲ [τὰ] ἔγραψε, πιστεύων ὅτι δὲν ἦτο τὸ χέρι μου φονιάς του, *ἀλλ'* (=δὲ) ὅτι ἐφονεύετο ἀπὸ τὸν νόμον, ἐπειδὴ αὐτὰ ἐδῶ θεωρεῖ δίκαια ἡ θεὰ; *Διότι* (=γὰρ) δὲν εἶχα κανένα ὁ ὁποῖος ἤθελεν *εἶπαι* (=ἀγγεῖλαι) [γιὰ μένα κατὰ] *ἀφοῦ γυρίσει* (=μολῶν) στὸ Ἄργος πίσω καὶ τὰς ἐπιστολάς μου ἤθελε δώσει ἀφοῦ σωθῇ σὲ καὶ ποιοῦν ἀπὸ τοὺς δικούς μου. Σὺ δὲ—διότι ὡς φαίνεται, δὲν εἶσαι ἀπὸ *ταπεινὴ οἰκογένεια* (=δυσγενής) καὶ ξεύρεις καλὰ τὰς Μυκήνας καὶ ἐκείνους ποὺ κι' ἐγὼ θέλω [νὰ ξεύρῃς]—σώθητι (ἤ: γλύτωσε) καὶ σὺ [ὅπως ἐγὼ ὠφελοῦμαι] ἀφοῦ πάρῃς *ἀμοιβὴ καλὴ* (=μισθὸν οὐκ *αἰσχρὸν*), δηλ. τὴν σωτηρίαν σου, γιὰ ἓνα ἐλαφρὸν γράμμα. Οὗτος δὲ ἐφόσον βέβαια ἡ πόλις ἐπιβάλλει αὐτὰ ἐδῶ [δηλ. τὸ νὰ γίνῃ θῦμα], ἂς γίνῃ θῦμα στὴ θεὰ (ἤ: ἂς θυσιάσθῃ στὴ θεὰ) ἀφοῦ χωρισθῇ ἀπὸ σένα.

Ορ.—[Ὅλα] τὰ ἄλλα καλὰ εἶπες ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα, ξένη τὸ νὰ

σφαγῇ δηλαδὴ (= γὰρ) αὐτὸς ἐδῶ [εἶναι] σὲ μένα βάρος μεγάλο. Διότι ἐγὼ μεταφέρω διὰ θαλάσσης τὰς συμφορὰς (ἢ: ἔχω ἀρματώσει τὸ καράβι τῶν συμφορῶν = εἰμι ὁ ναυτολὼν τὰς συμφορὰς)· οὗτος δὲ συνταξιδεύει γιὰ τὰς δικὰς μου συμφορὰς (ἢ: σύντροφος τῶν συμφορῶν μου). Δὲν εἶναι λοιπὸν δίκαιον μὲ τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ ἐδῶ ἐγὼ νὰ παρέχω ἐκδούλευσιν (ἢ: νὰ καταθέτω εὐεργεσίαν [γιὰ νὰ μοῦ χρεωστοῦν εὐγνωμοσύνην] = χάριν τίθεσθαι) καὶ ὁ ἴδιος νὰ ξεφεύγω τὰ κακὰ. Ἄς γίνῃ λοιπὸν (ἀλλὰ γενέσθω) ἔτσι· εἰς αὐτὸν μὲν ἐδῶ νὰ δώσης τὸ γράμμα [σου]· διότι θὰ [τὸ] πάγῃ (= πέμψῃ) στὸ Ἄργος, ὥστε νὰ μένης εὐχαριστημένη (= σοὶ καλῶς ἔχειν)· ἐμὲ δὲ ὅποιος θέλει (= ὁ χρηζὼν) ἄς φρονέσῃ. [Εἶναι] παρὰ πολὺ ἄσχημο [πράγμα], ἐὰν ἔνας (= οἷσις = εἷτις), ἀφοῦ εἴπῃ (= καταβαλὼν) τοὺς φίλους του (= τὰ τῶν φίλων) στὴ συμφορὰ, ὁ ἴδιος σωθῇ. Οὗτος δὲ ἐδῶ συμβαίνει νὰ εἶναι φίλος μου [τέτοιος] ὁ ὅποιος θέλω νὰ ζῇ (= φῶς ὁρᾶν) οὐχὶ λιγώτερο (ἢ: περισσότερο) παρὰ ἐγὼ (ἢ: ὁ ὅποιος θέλω νὰ ζῇ ὅπως καὶ ἐγὼ).

Ἰφιγ.— ὦ φρόνημα (= λῆμα) ἄριστον (ἢ: ὁ μεγάλη καρδιά), πόσον κατὰγεσαι (= πέφικας) ἀπὸ ευγενικῆ ρίζα (ἢ: γένος) καὶ στοὺς φίλους πραγματικῶς (= ὁρθῶς) φίλος! εἶθε νὰ εἶναι (= εἴη) τέτοιος καὶ αὐτὸς ποῦ [μοῦ] ἔμεινε ζωντανὸς ἀπὸ τὰ ἀδέλφια μου. Καθόσον μάλιστα (= καὶ γὰρ) οὔτε καὶ ἐγὼ, ξένη, δὲν εἶμαι χωρὶς ἀδελφῶν (= ἀνάδελφος), ἐκτὸς μόνον ποῦ δὲν τὸν βλέπω (= πλὴν δὲ οὐχ ὁρῶσά νιν). Ἀφοῦ δὲ θέλεις ἔτσι (= ταῦτα), αὐτὸν ἐδῶ θὰ πέμψωμεν γιὰ νὰ πάγῃ (= φέροντα) τὸ γράμμα, καὶ σὺ θὰ θυσιασθῇς πολὺ μεγάλη (= πολλή τις) δὲ προθυμία αὐτοῦ ἐδῶ [δηλ. τοῦ θανατεῖν] σὲ κατέχει (= τυγχάνει ἔχουσα).

Ὁρ.— Καὶ ποιὸς θὰ μὲ θυσιάσῃ καὶ θὰ κάμῃ αὐτὸ τὸ φοβερὸ τόλμημα (= τὰ δεινὰ τλήσεται);

Ἰφιγ.— Ἐγὼ· διότι αὐτὸ ἐδῶ τὸ χρέος (ἢ: τὸ καθήκον) ἔχω πρὸς τὴν θεάν (ἢ: τὸ καθήκον μου εἶναι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἐξευμενίσω τὴν θεάν).

Ὁρ.— [Πράγματα] φορικτὰ (= ἄζηλα) ἀλήθεια (= γε) καὶ θλιβερά (= οὐκ εὐδαίμονα), κόρη μου.

Ἰφιγ.— Ἀλλὰ εὐρίσκομαι (= καίμαι) σὲ ἀνάγκη, ποῦ οὐκ μπορῶ νὰ ἀποφύγω.

Ὁρ.— Σὺ κόρη θυσιάζουσα μὲ ξίφος ἄνδρος;

Ἰφιγ.— Ὅχι· ἀλλὰ τὸ λαιμὸ σου θὰ θαντίσω μὲ ἀγιασμένον νερὸ (= χερνίβομαι).

Ὁρ.— Ποιὸς δὲ θὰ εἶναι ὁ σφαγεὺς· ἐὰν πρέπῃ νὰ ἐρωτῶ αὐτά.

Ἰφιγ.— Μέσα σαυτὸν ἐδῶ τὸν νεὸν εἶναι ἐκτεῖνοι ποῦ (= οἷς) φροντίζουν γι' αὐτά.

Ὁρ.— Ὅταν δὲ σκοτωθῶ, ποιὸς τάφος θὰ μὲ δεχθῇ.

Ἰφιγ.— Πῦρ ἱερὸν [θὰ σὲ δεχθῇ] μέσα καὶ πλατὺ βραχίονες βάραθρον (= χάσμα εὐρωπὸν πέτρας).

Ὁρ.— Ἀλοιόμονο· νὰ ἦτο δυνατόν νὰ μὲ ἐκῆδνε (= πῶς ἂν περιστείλειεν) ἀδελφικὸ χέρι!

Ἰφιγ.—**Ἀνεκτίλεστον** (ἤ: χαμένην=μάταιον)· εὐχὴν ἔκαμες, ὅστιν γε, ὅποιος κι' ἂν εἴσαι· διότι μένει [δηλ ἡ ἀδελφὴ σου] μακριὰ ἀπὸ τὴν βαρβαρικὴν [αὐτὴν] χώραν. **Ἐν τούτοις** (=οὐδ' μὴν... ἀλλά), ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ εἴσαι Ἀργεῖος, καὶ ἐγὼ δὲν (=οὐδ' ἐγὼ) θὰ παραλείψω νὰ κάμω πρὸς εὐχαρίστησίν σου κάτι (=χάριν [χαρίζεσθαι σοι]) **τούλάχιστον** (=γε) ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ (=δὲν=τούτων ἃ) [εἶναι] δυνατόν. **Δηλαδή** (=γὰρ) μέσα σὶν ἰάφω θὰ σοῦ βάλλω πολλὰ στολίδια, μὲ ξανθὸ λάδι θὰ **περιχύσω** (=κατασβέσω) δηλ. τὸ λείψανό σου (ἤ: τὴν τέφραν σου) καὶ **δροσιὰ ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὰ ἄνθη** (ἤ: μέλι ἄνθοςτάλατο: ἤ: ἡδονικὸ ὑγρὸ ποῦ ῥέει ἀπὸ τὰ ἄνθη=ἀνθεμόρρουτον γάνος) τῆς δρεινῆς ξανθομάυρης μέλισσας θὰ ρίψω στὴ **φωτιά σου** (=ἐμπυρᾶν σέθεν)

Ἄλλα θὰ πάγω καὶ θὰ φέρω τὸ γράμμα ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα τῆς θεᾶς· ὅμως **μὴ θυμώσης ἐναντίον μου** (ἤ: μὴν τὰ βάλης μαζί μου= **μὴ λάβης τὸ θυμένός μοι**). [Στοὺς ὑπηρέτας λέγει ἀποῦ ἤνοιξεν τὰς πύλας τοῦ ναοῦ] Φυλάγετε αὐτούς, ὑπηρεταί, χωρὶς δεομά.— Ἴσως θὰ στείλω ἀνέλιστα εἰς κάποιον ἀπὸ τοὺς δικούς μου σιτὸ Ἀργος, τὸν ὅποιον ἐγὼ ὑπεραγαπῶ (ἤ: ἀγαπῶ πολύ), καὶ τὸ γράμμα γνώστοποιῶν εἰς αὐτὸν **ὅτι ζοῖν** (=ζῶντας) ἐκεῖνοι ποῦ νομίζει ὅτι πέθαναν (ἤ: σκοτώθηκαν) **εὐχαρίστησαν μὲ τὸ ἄγγελμα** [αὐτὸ] **θὰ προξενήσῃ** (=πιστὰς ἡδονὰς ἀπαγγελεῖ)

[Ἡ Ἰφιγένεια εἰσέρχεται εἰς τὸν ναόν]

στ. 467—642 εἶεν, βλ. στ. 342.—ὡς καλῶς ἔχη, τελ. πρὸς. ἐκ τοῦ φροντιστέον μοι.—μέθετε, προστ. ἀφ' τοῦ μεθίμι=ἀφῶν ἐλεύθερον. λῦω.—ὄντες, αἰτλ. **μη.**—ἱεροί: ἐπειδὴ τὸ θεῖον ἐπισκεῖται πᾶσαν βίαν. καὶ πᾶτα τὰ ἔφα τὰ εἰς τοὺς θεοὺς ἀφιερωμένα ἐνεμνοτο ἐλεύθερα.—**χρῆ**, ἔνν. εὐτρεπίζειν.—**ποτέ**, εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἐκφράζει θυμωσμον.—**πατήρ**, ἔνν. τίς.—**γεγῶσα**, θηλ. τῆς **μη.** **γεγῶς**, τοῦ **πρ**κμ. τοῦ γίννομαι (γένονα καὶ **γέγονα**): **γεγῶσα** **τυγχάνει**=ὕπάρχει.—**οἶων**: ἡ Ἰφιγένεια θαυμάζει τὸ κάλλος τῶν δύο νεανιῶν, οἱ ὅποιοι ὁμοιάζον πρὸς ἀλλήλους τόσο πολὺ ὥς ἐκλαμβάνει ὡς ἀδελφούς.—**δίπτυχος**=διπλωμένος, διπλοῦ: ἰδῶ=δύο.—**στερεῖσαι**, **μη.** **παθη.** ἀφ' τοῦ στέρομαι (καὶ στερίσκωμαι καὶ στεροῦμαι)—**τὰς τύχας**, κατὰ πρόληψιν, ἀντί: τίς οἶδεν ὅτω αἱ τύχαι...—**παρήγαγε**, γνωμικὸς ἀφ' τοῦ παρῶντος.—ὡς, αἰτλ. αἰτιολογεῖ διὰ τὸ ταλαίγνωμον.—**διὰ μακροῦ**, ἔνν. χρόνον, ἐμπροθὶ προσθ. χρόνον.—**ἀπ' οἴκων**, ἐμπροθὶ, προσθ. σημ. ἀπομακρύνειν.—**αἰ**, ἐπεξηγεῖ τὸ μακρὸν χρόνον.—**κάτω**, δηλ. στὸν Ἀἴδην.—**ταῦτα**, αὐτοῖς ἀντικμ. τοῦ ὀδύρη.—**ἐπὶ τοῖς μέλλουσιν**, ἐμπροθὶ προσθ. σημ. προσθήκη.—**λυπεῖς**, ἔνν. ὡς ἀντικμ. ἡμᾶς.—**σοφόν** (οὐδ. γένους) ἔνν. εἶναι=λογικόν, φρόνιμον.—**μέλλων**, **χρ**. **μη.** **οἶκτω**, **δοτ.** τοῦ τρόλου.—**οὐχ**=οὐδε, ἔνν. νομίζω [εἶναι] **σοφόν**.—**εἰς**, ἔνν. εἰς, αἰτιολογεῖ τὸ οὐ τοι **σοφόν**.—**ὀφλισκάνω**=ὀφείλω **μωρίαν**—**ὀφλισκάνω**=θεοροῦμαι, κρίνομαι **μωρός**—**ὀμείω**, ἔνν. εἰ μὴ ἐβρήκει—**ἔα**, ὑποκμ. ἔνν. τίνα.—**ἐπιστάμεσθα καὶ γινώσκμεν**: τὰ συνώνυμα εἶναι ἀκούσει τὸ δόγμα τοῦ Πυλάδου ἀπὸ τὸν βοσκόν, διηγούμενον τὸν ἀγῶνα τῶν βουκόλων πρὸς τοὺς ξένους (στ. 249, 285, 321).—**ὄδ'**: ἡ ῥῆσις δεικνύει ψυχρὰν ἀδιαφορίαν πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Ἰφιγένειας. Διότι νομίσας ὅτι ἐπροδίδει ὑπὸ τοῦ Ἀπολλωνίου δεικνύεται ψυχρὸς καὶ πρὸς τὸν θάνατον.—**εἰ** **τί ἐν ἡδονῇ σοι=εἰ ἡδύ τι σοι** [εἰστί]—Ἑλλήν **πατρίς=ἑλληνική πατρίς**.—**γεγῶς**, ἔνν. εἰ=εἶσαι.—**μαθεῖσα**, ὑποκμ. **μη.**—**φιλέητι**, ἔνν. ἔορμέν **ἀδελφῶ**=εἰμεθα **ἀδελφοί** κατὰ τὴν φιλίαν, ἀδελφικοὶ φίλοι.

φιλότιτι, δοτ. τοῦ κατὰ τι.—ὁ γεννήσας: παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ ὄνομα ἐδίδοε συνήθως: ὁ πατήρ κατὰ τὸν τοκετόν.—Δυστυχής, εἶναι τὸ ὄνομα μὲ τὸ ὅποιον θα ταῖριζε νὰ ὀνομάζεται ὁ Ὀρέστης.—θανόντες, ὁποῖ. μυχ.—οὐδ', ἐπιδοκιμος.—πῶλιν, κατὰ πρόληψιν: ἀντί: ἥτις πόλις ἐστὶ σοι.—κέρδης, ἔνν. μοι.—θανομένω, αἰετλ. μυχ.—Ἄργος, δὲν εἶναι ἡ πόλις, ἀλλ' ἡ χώρα: πρὸς θεῶν: ἡ ἡρώϊς ἐκπλήσσεται δια τὸ ἀπρόσδοκόν αἰσίσμα.—τρέπον, αἰετ. τοῦ ἱρόπου.—οὐχ' ἐκῶν, ἐκῶν: ὁ Ὀρέστης ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ ἐκῶν, ἐφόσον δὲν ἐξωρίσθη οὐχ' ἐκῶν δέ, διότι τὸν ἐξηγάγκασεν ἡ βαρύνουσα αὐτὸν μητρικὴ ἀσπ.—ὦν, γεν. διαρετ. εἰς τὸ: τί.—ἐν πατέρω: πατέρων=ἔργον δευτερεύον τὸ νόημα ἐδῶ εἶναι: δεχομαι νὰ σοῦ πῶ, διότι μέσα στήν τόση δυστυχία μου εἶναι πολὺ μικρὸ πρᾶγμα αἱ πληροφορίες πού μοῦ ζητεῖς.—οὐκ εὖν ἑμαυτῶ: Ὁ Ὀρέστης βέβαια δὲν ἐπὶθεῖ νὰ ἔλθῃ εἰς χώραν, ὅπου ἐμελλε νὰ θυσιάσῃ.—ἔρα, προστ. τοῦ ἐράω ὦ=ἐπιθυμῶ. πῶδῶ—ὠφελον (ἀόρ. β' τοῦ ὠφείλω), ἐπὶ εὐχῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ παρελθόν καὶ ἐπομένως ἀνεκπληρώτου ἐκ τῆς προηγουμένης ἐρωτ. εἰσθα ἔνν. εἰς τὸ ὠφελον τὸ ἀπρμ. εἰδέναι τὸ δὲ ἰδῶν ἐκ τοῦ ἐνν. εἰδέναι.—οὐδαν, τροπ. μυχ ἄκραντα (κραίνω=ἐκτελῶ)=ἀνεκτέλεστα, πράγματα ψέματα.—προσφείλει=ὀφείλει ἀπὸ πρὶν, ἀπὸ παλαιὸν καιρὸν ἔννοει τὴν ἐν Αἰλίδι θυσίαν τῆς—καμοί: διότι καὶ ὁ Ὀρέστης εἶπε δι' ἡ Ἑλένη ἐπέστρεψε γιὰ συμφορὰ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς δικούς της. ἐννοῶν τὸν πατέρα του.—Σπάρτη, δοτ. τοπικὴ—μίσος=μισσητὴ τὸ ἀπρηγόμιστον οὐλοιστικὸν ἀντί τοῦ ἐπιθέτου. διότι εἶναι ἐντονώτερον.—ὡς πάνθ'... τὸ ὡς ἐπιφώνημα: ἡ δὲ σειρὰ τῶν λέξεων: ὡς ἀνιστορεῖς με συλλαβοῦσα πάντα ἀπαξ(=μειῖς).—ἐπαυρίσθαι ἀπρμ. ἀορ. τοῦ ἐπαυρίσκειμαι (ἀόρ. ἐπηυρόμενος)=ἀπολαῶ.—πῆντα, ἔνν. θεῶ, δηλ. ἡ Ἀρτεμις—ὡς εὖ, ἔνν. ποιεῖς.—ὡς λόγος, ἔνν. ἐστί.—τυχάν, τροπ. μυχ. Ἡ Ἰφιγένεια μισεῖ τὸν Ὀδυσσεύα, διότι οὗτος ἐπενόησε τὸν γάμον τῆς ἡρωίδος μὲ τὸν Ἀχιλλέα—μηδὲν κατεύχου: τὸ μηδὲν οὐστοίχ. ἀντμ.—νοσεῖ: διὰ τοῦτον ὑποδηλώνει τὴν ἐν Ἰθάκῃ οἰκιστὴν κατάστασιν διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ὀμηρος λέγει εἰς Ὀδυσσ. Α.318.—λέκτρα (ἐγχευ), οὐστοίχ. ἀντμ. τὸ λέκτρον=κλίνη, γάμος.—δόλαι γάρ, διὰ τοῦτον ἐξηγεῖ ὁ ποιητὴς, διὰτὶ ἦσαν μάταιοι οἱ γάμοι.—οἱ πεποιθότες, ἡ Ἰφιγένεια ἔννοει τὸν ἑαυτὸν τῆς διὰ τῆς φράσεως δὲ ταύτης δεικνύει δι' ἡ γνώσκει ἀκριβέστερον καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν Ὀρέστην τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο ὁ Ὀρέστης ἐρωτᾷ γιὰ τὴν πατρίδα τῆς.—τάχ' = τα ἐπὶ.—οὐσα, χον. μυχ.—τί δέ, ἔνν. πράττει.—οὐ γάρ ὄν... εὐδαιμόνων = [ἐκεῖνος] γάρ ὄν γ' ἐγὼ εἶδα οὐκ [ἐστί] τῶν εὐδαιμόνων: μετὰ οὐ ἔνν. τὸ ἐστί' πρὸ τοῦ ὄν ἔνν. τὸ ἐκεῖνος: τὸ δὲ εὐδαιμόνων εἶναι γεν. διαρετ.—ἀπελθε, τοῦ ἀπέρχομαι=πηγαίνω μακρὰν ἀπέρχομαι τοῦ λόγου τοῦτου ἀφ' ἧν αὐτὴν τὴν συζητήσιν, αὐτὸ τὸ θέμα.—μὴ πρὸς θεῶν, ἔνν. ἀρνηθῆς.—εἶψ' = εἰπέ ὁ ἄλλῳ, μὲ προστ. εἶναι προτρεπτικός.—πρὸς δέ: εἰς τὴν φράσιν ταύτην ἡ πρόθεσις πρὸς ἔχει ἐπισημαστικὴν σημασίαν = προσεῖ, πρὸς τοῦτους.—τινά: ὁ Ὀρέστης ἔννοει τὸν ἑαυτὸν του. διότι ἐκδικηθεὶς τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του εἶναι τώρα μελλοθάνατος—ποιᾷ συμφορᾷ, δοτ. τροπικὴ. τάλαινα ἐγῶ: περιπαθὺς ἡ ἡρώϊς θρηνεῖ τὸν πατέρα τῆς λαμβάνουσα ἡπ' ὅπιν δι' ἐθυσίασθ' ὑπὸ τοῦτου.—τοῦτο, οὐστοίχον ἀντμ. (=τοῦτο τὸ στενάγμα).—μῶν=μὴ οὖν.—τὸν πάροισ' ἀναστένω: ἡ Ἰφιγένεια ἀναστή νάξει, διότι ἦτο πατὴρ τῆς, ἀλλὰ καλύπτει τοῦτο λέγουσα δι' στενάξει ἀπὸ οἴκτου πρὸς ἄνδρα δυστυχῆσαντα.—γάρ: οὗτος αἰτιολογεῖ παραλειπομένην πρότασιν: δικαίως ἀναστένεις.—οἴχεται=ἀπώλετο.—ἐκ γυναικός, ποιητ. αἴτιον ἐκ τῶ σφραγίσ' ἡ μυχ. δεικνύει τὸ σκληρὸν τῆς ἀνδροφόνου.—θανόν, παθητικὸν τοῦ κτανούσα—τρώσόνδε, ἔνν. ἐρωτῶ.—νιν, ἀντμ. τοῦ ὠλεσεν' ἡ δὲ ἀντωνυμία οὗτος ἐξαιρεῖ τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν ἐδήλωσε διὰ τῆς ἀναφ. προτάσεως: ἔν ἔτεκε.—συνταράττομαι=γίνομαι ἄνω κάτω, καταστρέφομαι—τιμωρούμενος: δέχεται αἰετ. καὶ γεν. ἡ ὁποία δηλοῖ τὸ αἶτιον.—εἰσπράττομαι=εἰσπράττει διὰ τὸν ἑαυτὸ μου, λαμβάνω.—κακὸν δίκαιον=κακὴν δίκην' ἡ τιμωρία ἦτο μὲν φρικτὴ (καὶ δι' αὐτὸν τὸν τιμωρῆσαντα), ἀλλὰ δικαία.—

δίκαιος ὢν, ἔνν. εὐτυχεῖν' προσωπικὴ σύνταξις ἀντὶ ἀπροσώτου.—

ἄλλον, δηλ. πλὴν τοῦ Ὁρέστου.—Ἠλέκτραν παρθένον μίαν: δὲν ἀναφέρει τὴν Χρυσόθεειν, τὴν Ἠλέκτραν λέγει παρθένον, ἐν ᾧ σιγ. 915 λέγει σόζυγον τοῦ Πυλάδου ἐν σχέσει ὁμοῦ πρὸς τὸ ἑλπίσει ἥτο παρθένος, διότι κατὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς πράγματι ἥτο παρθένος.—οὐχ ὄρῶν, ἐκ αὐτῆς ἐνν. ἔστι λόγος ἢ λέγεται.—κακῆς γυναικός, δηλ. τῆς Ἑλένης.—ἄχαρις=ὁ ἄνευ χάριτος· χάρις ἄχαρις=χάρις ποῦ δὲν εἶναι χάρις· δηλοῖ ἄλλ' ἐννοίαν τῆς ὁποίας δὲν ἦτο ἀξία, δὲν τῆς ταύριαζε.—οὐδὰ μού καὶ πανταχοῦ: πράγματι διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν Ἑρινύων τρέχει παντοῦ καὶ πρυθινα δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ.—ἦτ' ἄρα: τὸ ἄρα μὲ παρατατικόν σημ. διὰ τὴν γινώσκεται ἀλήθειά τῆς. Πράγματι μετὰ τὴν εἰδησιν τοῦ ἔνουν ἢ Ἰφιγένεια ἐξάγει τὸ συμπέρασμα διὰ τὰ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ὁρέστου ὄνειρα ἥσαν ψευδῆ.—οἱ σοφοὶ κεκλημένοι: τοὺς θάγουσι σοφοὺς ἐνθὺ δὲν εἶναι: αὐτὰ λέγει ἀποβλέπων εἰς τὸ μάντευμα τοῦ Ἀπόλλωνος, διὰ τὸ ᾧποῖον ἦλθεν εἰς Ταύρους καὶ πρόκειται νὰ θυσιάσῃ.—πηγνῶν: πηγνῶν λέγονται οἱ ὄνειροι, διότι ἐρχονται καὶ παρέρχονται μὴδὲν ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον ἔχοντες.—λυπεῖται, ἐνν. ὡς ὅπως τίς.—ὅς.. ὅλῳλεν, ἀναφ. αἰτλ. πρότασις=διότι οὗτος (ὁ Ὁρέστης).—ὦν, ἐνδοκ. μτχ.—πεισθεῖς, χον. μτχ. τοῖσιν εἰδοῖσι. δοτ. τῆς κρήσεως.—οἱ ἐμοὶ γεννιάτορες: ὁ χορὸς ἐνθυμυμῇ τῶς γονεὺς του λαβὼν ὅτ' ὅσιν τὴν εἰδησιν ὅτι ζῇ ὁ Ὁρέστης, τὸν ὁποῖον ἢ Ἰφιγένεια ἐθεώρει νεκρόν.—

ἀκούσατε: ἡ ἡρώς δὲν ἐπρόσχε εἰς τὰ λόγια τοῦ Ὁρέστου. διότι ἐμελέτα τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον θὰ εἶπῃ.—ἦκμεν—σπεύδουσα, τὸ ῥῆμα κατὰ πλῆθ. καὶ ἡ μτχ. κατὰ ἐνίκον.—τὸ εὔ, κεῖται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ=ἡ ὄνεια, τὸ ὀφέλιμο.—θέλεις ἐν. ἀσυνδέτως, διότι εἰσιν ἐπεξηγήσεις.—μοι, δοτ. χαριστική.—ἐλθὼν, χον. μτχ.—δέλτος (ἡ)=ἐπιστολή. Οἱ ἀρχαῖοι ἐγράφων ἐπιστολὰς, εἰς μικρὰς ξυλῖνας πινακίδας, κοίλας κατὰ τὴν καὶ με πλάσιον ὀλόγουρα· ἡ ἐπιφάνειά των ἐχρίετο μὲ κηρὸν ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐγράφων μὲ οὐδ' ἀετῶν ὄργανον: Ἀποῦ ἐγράφτο ἡ ἐπιστολὴ ἐκίθιεντο αἱ πινακίδες ἢ μία πᾶν στήν ἄλλην, ἐθένοντο καὶ ἐσφραγίζοντο—ἐγράφεν: λέγει ἔτσι, διότι αἱ ἀτίθιδες δὲν ἐμάνθανον γράμματα ἐπὶ Εὐριπίδου.—νομίζων, ἐνν. τὸ ἀπρωφ. εἶναι: τὴν ἐμὴν χεῖρα, ὅπως τοῦ εἶναι· φονέας, κτγο.—θυνησκείν. ἔφαρτ. ἐκ τοῦ νομίζων.—γάρ, αἰτιολογία, διὰ μὲν τοῦδε δὲν ἔστειλε γράμμα.—ἀγγεῖλαι, εὐκτική συνδεομένη διὰ τοῦ τε μὲ τὸ πέμψει.—μολὼν—θωθεῖς, χον. μτχ.—τινί, ἐνν. τὸν Ὁρέστην. οὕτε δυσγενής—οἶσθα: ὁ αἰμαλώτος ὡς εὐγενὴς δὲν μπορεῖ νὰ ἐξαπατήσῃ τὴν ἰέρειαν καὶ ὡς Μυκηναῖος γνωρίζει τὰ πρόσωπα.—χοῦς=καὶ οὗς.—θέλω, ἐνν. εἰδέναι.—οὐκ αἰσχροδ.—καλόν, οὐχ εὐκαταφρόνητον.—λαβὼν, χον. μτχ.—ἔκατι (=ἐνεκαὶ) γραμματέων, ἐμπροσθ. προσθ. σημ. αἰτίαν.—σωτηρίαν, ἐπεξηγήσεις τοῦ: μισθόν (=ἀμοιβήν).—τάδος, σύστοιχον ἄντικμ. ἐνν. τὸ γενέσθαι θυμᾶ.—χωρισθεῖς, χον. μτχ. σέθεν, ἄντικμ. τὸ γάρ σφαγῆναι: τὸ γάρ ἐπεξηγεῖ τὸ: ἐν—βάρος μέγα, ἐνν. ἐσθί.—χαριν, καταχρηστική πρόθεσις μὲ γέν. σημ. σκοπόν.—δικαίον ἐνν. ἔστι, ἀπόσ. ἐκφρασις ἐκ τῆς ὁποίας τὰ ἀπρωφ. τίθεσθαι.—ἐκδύναι—ἐπ' ὀλέθρου, ἐμπροσθ. προσθ. σημ. τὸν ὄρον, τὴν συνθήκην=μὲ τὴν καταστροφὴν.—ἄλλ'... γενέσθω: ὁ ἄλλὰ μὲ πρὸς τὸ εἶναι προτρεπτικός.—ὡς, δεικνύων=οὕτω—αἰσχιζομένου, ἐνν. ἔστι.—δοτῖς=εἴ τις.—τὰ τῶν φίλων=τοὺς φίλους.—

λῆμ' ἄριστον: τοῦτο λέγει ἡ ἰέρεια θαυμάσασα τὴν μεγαλοφροσύνην τοῦ Ὁρέστου, ὁ ὁποῖος προτιμᾷ νὰ ἀποθάνῃ παρὰ νὰ ἀφήσῃ τὸν ἰσάδελφον φίλον του νὰ θανατωθῇ.—ὡς, ἐπιφώνημα=ποσον.—ρίξαι=γένος.—εἴη, εὐχετική εὐκτική—ὁμοσπέρους, ἔχει παθητικὴν σημασίαν=ὁ ὁμοῦ σπαρεῖς, ὁ ἀδελφός.—πλὴν δὲ οὐχ ὀρώσῃ νιν: τραγικὴ εἰρωνία, διότι ἔχει ἐννοίαν τῆς ὡς γνωρίζουν οἱ θεοὶ πᾶσι.—φέρωντα, τελ. μτχ.—πολλή τις: ἡ ἀντονυμία ἐπιτείνει τὸ ἐκίθιεντο=πολὺ μεγάλη—τοῦδ', δηλ. τοῦ θανεῖν.—τλήσεται, μέλλον τοῦ ἀρχήσθαι τλάσσειν, μέλλ. τλήσσειν. ἀόρ. ἐλτὴν ποικ. τέλεια.—προστροπὴ πρὸς τινα, δέσεις, χρόος, καθήκον.—ἄξιλος=μὴ ἀξιόζηλευτος φοιτικός: ἀξήλα, δηλ. πράγματα.—χερνίττοιμαί=ρανίτω μὲ ἡγασμένο νερό· χαιτῆ=λαίμος.—τίς, ἐνν. ἔσται τάφος: ὁ θάνατος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲν ἐθεωρεῖτο ὡς φανερός ὅσον τὸ νὰ μείνῃ ὁ νεκρὸς ἄταφος·

διὰ τοῦτο ὁ Ὁρέστης κάμνει τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν.—**εὐρωπαϊς**: ἐσχηματισθὲν κατὰ τὸ **σενωπὸς**, **κοιλωπὸς** καὶ δὲν διαφέρει τοῦ εὐρύς κατὰ τὴν σημασίαν.—**περιστείλειεν**, τοῦ **περιστελλῶ**=περιποιουμαι, κηδεύω· τὸ **ἀν** ἐπαυλαμβάνεται δύο φορές, ἐνίοτε δὲ καὶ τρεῖς φορές· ἡ δὲ ἐρώτησις φανεροῦναι εὐχὴν.—**ναί** εἰ, ὑποκμ. ἢ σὴ ἀδελφὴ· Καὶ ἐδῶ ἔχομεν τραγικὴν εἰρωνείαν, διότι ὁ Θεῆς ξεῦρε ὅτι εἶναι παροῦσα ἡ ἀδελφὴ του.—**ὧν**=τούτων **α**, ἔλξης· **δυνατόν**, ἐνν. ἐστί. **λείψω χάριν**, ἐνν. **χαρίζεσθαι σοι**.—**τάφον**: τάφος ἐδῶ εἶναι τὸ χάσμα, περὶ τοῦ οὗοιου εἶπεν ἀνωτέρω.—**κόσμον**, ἐπεξηγεῖται διὰ τῶν κατωτέρω· **ξανθῷ τ' ἐλαίῳ**...—**κατασβέσω**, τοῦ **κατασβέννυμι**: μετὰ τὴν καῦσιν τοῦ νεκροῦ ἔρριπτον εἰς τὴν τέφραν λάδι καὶ μέλι.—**ὀρεῖας**: διὰ νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν πιὸ καθαρό τὸ μέλι.—**γάνος**, τὸ (γάνυμαι, γανῶω)= λάμπω, χαρά, δροσιά (ἐπὶ ὑγρῶν).—**σέθεν** (= σου), γεν. κττι. εἰς τὸ πυράν.—**ἐκ θεᾶς ἀνακτόρων**, δηλ. ἐκ τοῦ ναοῦ.—**οἶσω**, μέλλ. τοῦ φέρω.—**μὴ μοί λάβης τὸ δυσμενές**=νὰ μὴ τὰ βάλλῃς μαζί μου [εἰ] ὅτι πρόκειται νὰ πάθῃς, διότι δὲν πταίω ἐγώ, ἀλλ' ὁ νόμος.—**Ὁ** Ὁρέστης δηλ. κατὰ τὴν ἱερείαν πρέπει νὰ σκεφθῇ ὅπως καὶ ὁ αἰγυμάλωτος ποῦ ἐγύρῃε τὸ γράμμα [στ. 684 κ. ἔ.].—**δεσμῶν ἄντερ**: τὸν στ. 638 λέγει πρὸς τοὺς ὑπερηφάνους ἀφ' οὗ ἀνοίξε τὰς πόλεις τοῦ ναοῦ.—**λέγουσα**, τρπ. μτχ. τοῦ λέγω=γνωστοποιῶ.—**ζῶντας**, κτγμ. μτχ. ἐκ τοῦ λέγουσα, (ὡς δηλώσεως σημαντικού).—**δοκεῖ θανεῖν**: τοῦτο ἐπιστεῦθη κατὰ τὴν ἐν Αὐλίδι θυσίαν.

Ἔκομμος.

στ. 643—656. **Περίληψις**.—Ἀπὸ δύο ἡμιχόρια τοῦ χοροῦ τὸ μὲν ἓνα θορνεῖ τὸν Ὁρέστην πού πρόκειται νὰ θυσιάσῃ, τὸ δὲ ἄλλο μακαρίζει τὸν Πυλάδην διότι θὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Ἄλλ' οὗτος θεωρεῖ ἀνῶφελο τὸν γυρισμό, ἀφοῦ πρόκειται νὰ σκοτωθῇ ὁ φίλος του. Τέλος εἰς τὴν ἐκπῶδον ὁ χορὸς ἀμφιταλαντεύεται καὶ δὲν ξεῦρε, ποῖον νὰ θορνῇ περὶ σόστερο.

Ἑρμηνεία.—**α'** ἡμιχόριον· **στροφή α'**. **Θορνῶ** γιὰ σένα (=κατολυφύρομεθα σέ) πού εἶσαι καθωσιωμένος (ἢ: πού σέ προσερίζουν γιὰ θυσία =τὸν μελόμενον) με φονικὸν (ἢ: εἰς θανάτωσιν προσερίζον =αἱμακταῖς) ῥάντισμα ἀγιασμένου νεροῦ (=ῥανίσι χερνίβων).—**Ὁρ**, [Νὰ μὴ με κλαίτε] διότι αὐτὰ δὲν εἶναι πράγματα ἄξια οἴκτου, ἀλλὰ χαίρετε (ἢ: σὰς ἀρήνω γιά), ξένα.

β' ἡμιχόριον· **ἀντιστρ. α'**. Σένα ὅμως νεανία, μακαρίζομεν (ἢ: καλοτυχίζομεν =σεβόμεθ') γιὰ τὴν τέτοια τύχη [σου], διότι κάποτε θὰ πῆς στὴν πατρίδα σου.—**Πυλ.** ἀνωφελῇ (ἢ: ἀχίλευτα) βέβαια [εἶναι] γιὰ τοὺς φίλους [αὐτὰ] ὅταν οἱ φίλοι πεθαίνουν.

α' ἡμιχόριον· **β'** **στροφή**. ἄθλιο ταξίδι (ἢ: μαῦρο ταξίδι· ἢ: πικρὸς γυρισμός=σχέτλιοι πομπαί)!

β' ἡμιχόριον· **β'** **ἀντιστρ.** Ἀλοῖμόν σου, χάρηκες! Ἀλοῖμονο, ἀλοῖμονο.

Ὅλος ὁ χορὸς. **Ἐπῶδος**. Ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο περισσότερο [εἶναι] δυστυχής; Διότι ἀκόμη ὁ νοῦς μου **ταλαντεύεται μεταξὺ δύο αποφάσεων** (=μέμονε ἀμφίλογα δίδυμα), σένα ἢ αὐτὸν (=σέ) περισσότερο (=πάρος) νὰ θορνῇσω.

στ. 643—656. τὸν μελόμενον, (τοῦ μέλομαι=εἶμαι ἀντικείμενον ἀγάπης, φρονέμενος)=προσφισμένος, καθωσιωμένος—**αἱμακτός**=αἱματηρός, φονικός (διότι προσερίζει γιὰ θάνατο)—**οἶκος** (ταῦτα=πράγματα ἄξια οἴκτου.—**γάρ**, αἰτιολογεῖ παραλειπομένην πρότεσιν: οὐ δεῖ κατολυφύρεσθαι με—

χαίρετε: τὸ χαίρειν μεταχειρίζεται, διότι ὁ λέγων ἀποθνήσκει.—*τύχας μάκαρος*, γεν. τῆς αἰτίας.—*ὅτι*, αἰτλγ.=διότι.—*ἄζηλα*, ἐνν. ἐστί.—*θνησκόντων*, γεν. ἀπόλυτος χεν. μετ.—*σχετλιοι πομπαι*, ἐνν. τοῦ Πυλάδου.—*διόλδοι*: τοῦτο λέγει ὁ χορὸς πρὸς τὸν Ὀρέστην.—*ὁ μᾶλλον*, ἐνν. δυστυχῆς ἐστί.—*ρέμονε*, πρην. με σημ. ἐνστ. μέμονα καὶ μέμαα=ποθεῖ, ταλαντεύεται μεταξύ (δύο). Αὐτὰ λέγει ὁ χορὸς μὴ γνωρίζων: *πότερος ὁ μᾶλλον δυστυχῆς*.—*πᾶρος*=πρότερον, εἰτα περιπίπτει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ *μᾶλλον*=περισσότερο.

B. Μέρος τοῦ B. Ἑπεισοδίου

στ. 657—724. *Περίληψις*.—Ὁ Ὀρέστης ἀπὸ τὰς ἐρωτήσεις τοῦ *φερέως* συμπεραίνει δι εἶναι Ἀργεῖα, ἀλλ' ὁ Πυλάδης ἀμφιβάλλει, διότι τὰ τῶν βασιλέων γνωρίζουν πολλοί. Κατόπιν ὁ Πυλ. δηλοῖ δι εἶναι αἰσχυρὸν νὰ ζῇσθ αὐτός, διότι θὰ τὸν χαρακτηροῦσιν δειλὸν καὶ φρονία τοῦ Ὀρέστου, ἵνα κληρονομήσῃ τὴν βασιλείαν ὡς σύζυγος τῆς Ἠλέκτρας. Μαζὶ ταξιδεύαμε, μαζὶ θὰ πεθάνωμεν. Ἀλλ' ὁ Ὀρέστης ἀποκρούει τοῦτο, μόνον τοῦ παραγγέλλει νὰ τοῦ στήσῃ κενοτάφιον καὶ ἡ Ἠλέκτρα νὰ βάλῃ μέσα τὴν κόμην τῆς· μέμφεται δὲ τὸν Ἀπόλλωνα διὰ τὰ ψευδῆ μαντεύματά του. Ἀλλ' ὁ καλὸς Πυλάδης, ἂν καὶ βλέπει τὸν θάνατον τοῦ φίλου του τόσον κοντά, δὲν πιστεύει δι θὰ καθῇ

Ἑρμηνεία.—Ὁρ. Πυλάδην, γὰ τοὺς θεοὺς ἔπαθες τὸ ἴδιο μὲ ἐμὲ (ἦ: ποῦ ἔπαθα καὶ ἐγώ);

Πυλ.—Δὲν ἐξύρω μὲ ἐρωτᾷς ἐνῶ δὲν μπορῶ νὰ ἀπαντήσω [διότι δὲν ἐξύρω περὶ τίνος πρόκειται].

Ὁρ.—Ποῖα νὰ εἶναι ἡ κόρη; *Πόσον* (=ὡς) μὲ ἑλληνικὸ τρόπο (ἦ: σὰν ἑλληνίδα) μᾶς ρώτησε καὶ γὰ τοὺς ἀγῶνας στὸ Ἴλιον καὶ γὰ τὴν ἐπιστροφή τῶν Ἀχαιῶν καὶ γὰ τὸν σοφὸν στήν οἰωνοσκοπία Κάλχαντι καὶ γὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀχιλλέως καὶ γὰ τὸν δύστυχο Ἀγάμεμνονα *πόση συμπάθειαν ἔδειξε* (=ὡς ὥκυρε) καὶ μὲ ρωτοῦσε γὰ τὴν γυναῖκα [του] καὶ γὰ τὰ παιδιὰ [του]. [Ἀσφαλῶς] *κατάγεται* (=ἐστὶ γένος) ἀπ' ἐκεῖ ἡ ξένη κάποια Ἀργίτισσα [ναί]; διότι (ἦ: ἀλλέως) ποτὲ δὲν θὰ ἔστειλε γράμμα καὶ δὲν θὰ ζήτοῦσε *λεπτομερεῖς πληροφορίας* (=ἔξεμάνθανε), ἂν εὐτυχῇ τὸ Ἄργος, σὰν νὰ ἤθελε νὰ *συμμερίζεται τὴν τύχην του* [δηλ. τοῦ Ἀργούς] (=ὡς κοινὰ περᾶσσοῦσα [Ἀργεῖ]).

Πυλ.—*Μόλις μὲ πρόλαβες* (ἦ: αὐτὸ εἶχα στὸ στόμα μου=ἔφθης με μικρόν), τὰ ἴδια δὲ *προλαβὼν λέγεις* (ἦ: μὲ πρόλαβες καὶ εἶπες=φθάσας λέγεις), ἐκτὸς ἀπὸ ἐνα· διότι τὰ παθήματα τῶν βασιλέων ἐξύρουν ὅλοι, ὅσοι ἔχουν κάποιαν *ἐπικοινωνίαν* (=ἐπιστροφή) [μὲ ἄλλους ἀνθρώπους]. Ἀλλὰ καὶ κάποια ἄλλη σκέψις *ἔκαμα* (=διήλθον λόγον).

Ὁρ.—Ποῖαν; ἂν τὴν ἀνακοινώσης (=εἰς τὸ κοινὸν δοῦς) θὰ τὴν ἐξετάσης καλύτερα.

Πυλ.—Εἶναι ἐντροπὴ ὅταν σὺ καθῇς νὰ ζῶ ἐγώ· ἦλθα μαζὶ σου (ἦ: ὅπως μαζὶ σου ταξίδεψα), καὶ μαζὶ σου πρέπει νὰ καθῶ. Διότι θὰ ἀποκητήσω τὴν φήμην καὶ δειλίας καὶ ἀναδεδίας (κάκην) στὸ Ἀο-

γος καὶ στή χώρα τῶν Φωκέων μὲ τις πολλὰς ῥάχες (ἢ: χαράδρες= πολυπύχῳ), καὶ θά φανῶ στους πολλοὺς—διότι πολλοὶ [εἶναι] κακοὶ—ὅτι ἀφοῦ σὲ ἐγκατέλειπα (=προδοὺς σε) μόνος ἐγὼ ἐσώθην στή πατρίδα (ἢ: στὰ ἀνάκταρα) ἢ καὶ ὅτι ἀφοῦ ἐπεβούλευσα τὸ παλάτι σου ποὺ πάσχει (ἢ: τὸ γεμᾶτο συμφορὰς παλάτι σου=ἐπὶ νοσοῦσι δόμασι) ἐσχέδιασα (ἢ: ἐπεδίωξα=ῥάφαι) τὸν θάνατόν σου γιὰ τὸν θρόνον σου, μὲ τὴν ιδέαν βέβαια ὅτι ἔχω σύζυγον (=γαμῶν) τὴν ἀδελφήν σου μόνην κληρονόμον (=ἐγκληρον) [τοῦ θρόνου]. Αὐτὰ βέβαια (=οὖν) φοβοῦμαι καὶ ἐντρέπομαι, καὶ πάντως (=οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ) πρέπει νὰ ἀποθάνω μαζί σου καὶ νὰ σφαγῶ μαζί σου καὶ νὰ καί μαζί τὸ σῶμα [μου], ἀφοῦ εἶμαι φίλος καὶ φοβοῦμαι τὴν κακογλωσσίδα (=φύγον).

Ορ.—Μίλα καλὰ (ἢ: καλομελέτα· ἢ: σιώπα=εὐφημα φώνει) τὰ παθήματά μου [ἐγὼ] πρέπει νὰ τὰ ὑποφέρω, καὶ ἐνῶ εἶναι δυνατόν [νὰ ὑπομείνω] ἀπλή (ἢ: μιὰ) λύπη, δὲν θὰ ὑπομείνω δύο (ἢ: διπλή). Διότι αὐτὸ ποὺ λέγεις σὺ ἐνοχλητικὸν (ἢ: θλιβερόν=λυπρὸν) καὶ ἐπονείδιστον (ἢ: πὼς φέρει ἐντροπή), σὲ μένα ταιριάζει αὐτὸ (=ταῦτ' ἐστὶν ἡμῖν), ἔαν σένα ποὺ συμμερίζσαι τὰ βάσανά μου (=συμμοχθοῦντ' ἐμοὶ) ἀφήσω νὰ χαθῇς (=κτενῶ)· διότι ὅσον μὲν ἀφορᾷ ἐμὲ (ἢ: γιὰ μένα μὲν=τὸ εἰς ἐμὲ μὲν) δὲν εἶναι καὶὸν νὰ πεθάνω (=λῦσαι βίον), ἀφοῦ ἔχω τὴν τύχην ποὺ ἔχω (=πράσσουνθ' ἃ πράσσω) ἐξ αἰτίας τῶν θεῶν, σὺ δὲ εἶσαι εὐτυχής, καὶ τὸ σπῆτι σου ἔχεις καθαρὸ χωρὶς κανένα μόλυσμα (ἢ: χωρὶς νὰ εὐρίσκεται εἰς κακὴν κατάστασιν=οὐ νοσοῦντα), ἐνῶ (=δὲ) ἐγὼ [τὸ ἔχω] θεοκαταραμένο (=δυσσεβῆ) καὶ μαῦρο. Ἐάν δὲ σωθῇς, παρὰ ἀπὸ τὴν ἀδελφή μου ἀφοῦ ἀποκτήσης, τὴν ὁποίαν σοῦ ἔδωκα νὰ ἔχης σύζυγον καὶ τὸ ὄνομά μου μπορεῖ νὰ διατηρηθῇ (=γένοιτ' ἄν), καὶ οὕτε ὁ πατρικὸς μου οἶκος ποτὲ εἶναι δυνατόν νὰ ἐκκληρισθῇ (ἢ: νὰ ἐξαλειφθῇ χωρὶς κληρονόμους=ἄπαις ἐξαλειφθεῖν ἄν). Πήγαινε λοιπὸν (=ἀλλ' ἔρπε), ἔφησε καὶ μένε στὰ πατρικά μου μέγαρα.

Καὶ ὅταν ἔλθῃς στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ Ἄργος ποὺ τρέφει ἄλογα, ἐξορκίζων σε στὸ δεξιόν σου αὐτὸ χερί σου παραγγέλλω (=ἐπισκήπτω) τὰ ἔξῃς· δηλ. κάμε μου τύμβον καὶ στήσσε πάνω εἰς αὐτόν (=ἐπιθῆς) μνήμα, καὶ ἡ ἀδελφή μου δάκρυα καὶ τὴν κόμην [της] ἄς προσφέρῃ στὸν τάφον. Νὰ φέρῃς δὲ τὴν ἀγγελίαν ὅτι χάθηκα ἀπὸ κάποια Ἀργίτισσα γυναῖκα, ἀφοῦ θαντίσθηκα μὲ ἀγασμένο νερὸ (=ἀγνισθεῖς) εἰς τὸν βωμόν γιὰ νὰ θυσιασθῶ (=φόνῳ). Καὶ νὰ μὴ ἀρνηθῇς (=προδοῖς) ποτὲ τὴν ἀδελφή μου, ἂν βλέπῃς ἔρημον τὸν πατρικόν μου οἶκον μὲ τὸν ὅποιον ἔχεις συμπεθεριάσει (=κηθῇ καὶ δόμους). Λοιπὸν (=καὶ) χαῖρε (ἢ: σύρε στὸ καλὸ) διότι σένα εὐρῆκα τὸν πιδ καλὸ φίλο (=φίλτατον) ἀπὸ τοὺς φίλους μου, ὃ συγκυνηγὲ καὶ σύντροφός μου, ποὺ υπέφερες (ἢ: τράβηξες=ἐνεγκῶν) πολλὰς θλίψεις ἀπὸ τὰς δικὰς μου συμφορὰς (ἢ: βάσανα).

Ἡμᾶς δὲ ὁ Φοῖβος ἐπειδὴ εἶναι μάντις [μᾶς] ἡπάτης· μεταχειρισθεῖς δὲ δόλον (=τέχνην) μὲ ἔδωκε ὅσο μποροῦσε πιδ μακριὰ (=ὡς προσώπαιθ') ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἐντρεπόμενος (=αἰδοῖ) τὰ

προηγούμενα μαντεύματά [του]. *Εἰς τοῦτον* (=ῥ) ὅλα τὰ δικά μου δίδον καὶ πιστεύον τὰ λόγια [του] ὁ ἴδιος *λαμβάνω* ὡς *ἀνταμοιβήν* τὴν ἀπόλειαν (=ἀνταπόλλυμαι) ἀφοῦ σκότωσα τὴν μητέρα μου.

Πολ.—Θὰ ἔχῃς τάφον καὶ τῆς ἀδελφῆς [σου] τὴν κλίνην δὲν θὰ προδώσω (ἤ : καὶ στὴν ἀδελφή σου δὲν θὰ ἀπιστήσω), δυστυχισμένε, διότι ἐγὼ σένα πιὸ πολὺ νεκρὸν θὰ σέ ἔχω φίλον (ἤ : θὰ σ' ἀγαπῶ) παρὰ [τάφρα] ζωντανόν. Ἀλλὰ τοῦ θεοῦ τὸ μάντευμα δὲν σ' ἔχει ἀκόμη βέβαια καταστρέψει (ἤ : βλάψει), ἀν καὶ ἀληθῶς (=γε) στέκεις πολὺ κοντὰ στὸ θάνατον. Ἀλλὰ ἡ μεγάλη δυστυχία φέρει (=ἔστι διδοῦσα) μεγάλας, *διαν τὸ φέρη* ἢ *περίστασις* (=διαν τύχη).

Ὁρ.—Σιώπα καὶ οἱ χρησμοὶ τοῦ Φοίβου καθόλου δὲν με ὠφελοῦν διότι *ἰδοῦ* (=ἡ δε) ἡ γυνὴ ἐξέρχεται ἀπὸ τὰ ἀνάγκοτα [τῆς θεᾶς] (=δομᾶτων).

στ. 657—724. ἐμοί, δοτ. ἀντικμ. εἰς τὸ : ταῦτό· ἔχοντα, χον. μιχ.—ὡς=πόσον.—ἀνερρωτῶ τινά τι=ἔρωτῶ τινὰ γιὰ κάτι.—κοινὰ πράσσουσα, ἔνν.—*Ἀργεῖ*.—κοινὰ πράσσω=συμμερίζομαι τὴν τύχην τινὸς καλῶς πράσσω=εὐτυχῶ.—φθάσας, χον. μιχ.—γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ ἔν.—δούς, ἀποθ. μιχ. : ἔς τὸ κοινὸν δίδωμι=ἀνακοινοῦμαι.—θανόντος, γεν. ἀπόλυτος χον. μιχ.—δόςω, ὑποκμ. αὐτός· σασθῶσθαι—ράψαι, εἰδ. ἀρμφ. ἐκ τοῦ δόςω· προδός· ἐπεδρεύσας, χον. μιχ.—σέ ἀντικμ. τοῦ πραδός·—τυραννίδος χάριν, ἐμπρόθ. προσδ. τοῦ αἰτίου—ὡς γαμῶν, αἰτλγ. μιχ. σση γνώμην ἐξ ὑποκειμένου.—ἐγκλήρος καὶ ἐπικλήρος=μόνη κληρονόμος. Διὰ τὰς τοιαύτας ὑπῆρχον ἰδιαιτέροι νόμοι προστατευτικοί· ἵνα μὴ σβασθῇ τὸ γένος ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀρένων γόνων.—οὐκ ἔσθ' ὅπως=οὐδαμῶς· οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ=πάντως (διότι δύο ἀρνήσεις κάμνον κατάφασιν)—*τυραδῆναι*, ἔνν. καὶ πρὸ τούτου ἡ πρόθ. σύν.—*γεγῶτα*, χον. μιχ. χρόνου προκμ. τοῦ ρ. γίγνομαι, προκμ. *γέγονα* καὶ *γέγακα*. Εἰς τὸν στίχ. τοῦτον σαφὲς λέγει τὰ αἰτία διὰ τὰ ὅποια πρέπει νὰ συναποθάνῃ.—*ἐξόν* (ἐνδοτ. μιχ.). ἔνν. φέρεται. διὰ τὴν ἀπέθνησκον ὁ Πυλάδης θὰ ἐλυτεῖτο ὁ Ὁρέστης καὶ δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὸν φίλον.—*ἡμῖν*, δοτ. προσωπ. (κητικῇ).—τὸ εἰς ἐμέ, αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς.—*πράσσειν* θ' χον. μιχ.—ἀφοῦ ἔχω τὴν τύχην τοῦ ἔχω· δηλ. ἀποθ. δυστυχῶ. εὐρίσκειται εἰς τοιαύτας συμφορὰς.—*σώθεις*, ὑποθ. μιχ.—*κτεσάμενος*, χον. μιχ.—*δαμαρτ'* ἔχειν : ὁ Ὁρέστης ἐδῶ διακόπτεται ὀλίγον τὸν λόγον του καὶ ἔπειτα συνεχίζει ἀνακολούθως : γένοντ' ἄν. *ἐξαλειφθεῖν* ἄν. διὰ τῆς ἀνακολουθίας αὐτῆς παραυαίονται αἱ μιχ. *σώθεις*—*κτεσάμενος* ὡς ὄνομα. ἀπόλυτον.—*ἄπαι* : τὸ ὄνομα τοῦ Ὁρέστου ἡδύνατο νὰ διατηρηθῇ ἐάν τις τὸν ὄνομα τῆς Ἠλένης ἐλάμβανε τὸ ὄνομα τοῦ Ὁρέστου καὶ συγχρονως ἐγένετο κληρονόμος τοῦ βασιλικοῦ σκήπτρου. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ διατήρησις τοῦ οἴκου ἐθεωρεῖτο καθήκον ἱερὸν, καθήκον πρὸς τὸ θεῖον, διότι ἐκαστος εἶχεν ἰδίαν λαοτείαν (καὶ ἰδίους θεοὺς, τοὺς πατέρας), ἡ ὅποια δὲν ἔπρεπε νὰ χαθῇ.—*ἄλλ'* ἔρπε : ὁ ἄλλος προσηγορικὸς=οὐρε λοιπόν.—*πρὸς δεξιᾶς* : ἡ πρὸς με γεν. σση πρὸς χάριν : Ἐδῶ ὁ Ὁρέστης τρόπον τινὰ ἐξορκίζει τὸν Πυλάδην.—*ἐπισκῆπτω* : τὸ ρ. λέγεται ἐπὶ τὸν τελευταῖον παραγγελίαν τοῦ μελλοθανάτου—*τύμβον* χῶσεν : ἡ πρὸς δὲν συνδέεται μετὰ τὸ προηγούμενον, διότι εἶναι ἐπεξηγήσεις τοῦ τὰδε.—*χῶσεν*, προσκμ. ἀορ. τοῦ ρ. *χῶω*=σμερῶν εἰς τὸ ἴδιον· ἀερος, σχηματίζω θῆψιν· αὐτὸν μετὰ τὸν τύμβον.—*μνηεῖα*=μνήμα—ὡς ὁλωλα εἰδ. πρότ.—*ἀγνίσθεις*, χον. μιχ.—*φόνω*, ἡ δὲν σση. τὸν σκοπὸν.—*ὄρων*, ὑποθ. μιχ.—*κῆδος*, τὸ=συγγένει· ἐξ ἐπιταφίας *κῆδη*=πεθερικά· *κῆδη* καὶ *δομους* (ἐν δια θυοῖν. σχημα)=τὸν οἶκον μετὰ τὸν ὅποιον ἔχει συμπεθεριάσει—καὶ *χαίρε* : ὁ καὶ ἀκολουθίης σση μνηικός.—*συνεκταφεί*=σύντροφος· πράγματι μεγάλως μαζί με τὸν Πυλάδην εἰς τὰ ἀνάγκοτα τοῦ Στεροφίου ἀποσταλεῖς ἐκεῖ ὑπὸ τῆς Ἠλένης

μετὰ τὸν φόνον τοῦ πατρὸς των.—**ἄχθη κακῶν**, ἡ γεν. εἶναι τῆς αἰτίας.—**ῶν, αἰτλ. μιχ.—ἐφεύσατο** : οἱ μάντιες συχνὰ ἐλέγχοντο ὑπὸ τοῦ Εὐραπίδου.—**τέχνην θέμενες=τεχνήσαντες**, μιχ. τροπ.—**αἰδοί, δοτ. τρόπου.**—**ὡς προώταθ'** : τὸ ὡς ἐπιτείνει τὸ ὑπερθ.—**τῶν πάρος μαντευμάτων**, γεν. ἀντικρ.—**εἰς τὸ αἰδοί=αἰδεύμενος τὰ πάρος μαντεύματα** νοοῦνται αἱ συμβουλαὶ τοῦ θεοῦ νὰ φρονέσῃ τὴν μητέρα του—**ῶ, δηλ. Ἀπόλλων.**—**δούς καὶ πεισθεῖς**, τροπ. μιχ.—**κατακτάς**, χυν μιχ.—**ἔσται τάφος** : ὁ Πυλάδης ὑποχωρεῖ γρήγορον, διότι εὔρε λίαν ἰσχυροὺς τοὺς λόγους τοῦ Ὁρέστου.—**θανόντα μᾶλλον** : τοῦτο εἶναι ψυχολογικῶς ἀληθές, διότι πάντοτε ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ πρόσωπόν εἶναι μεγαλύτερα ὅταν πεθάνῃ—**οὐ...πῶ** : ἐχώρισε τὰ μῦθια. Λίαν θαυμαστῶς ὁ ποιητὴς ἐξαίρει τὴν εἰς τὸν θεὸν πίστιν τοῦ συνετοῦ Πυλάδου ἢ προαισθητοῦ του δὲν διασφενδαῖ ὑπὸ τῶν πραγμάτων—**ἔστιν, ἔστιν** : ἡ ἐπανάληψις τοῦ ῥήματος δεικνύει τὴν πεποιθῆσιν τοῦ Πυλάδου εἰς τοὺς παρηγοροὺς λόγους του—**ἔστι διδούσα=δίδωσι=φέρει.**—**λίαν**, συνάπτεται πρὸς τὸ : **μεταβολάς—γυνὴ γάρ...** Ὁρέστης ἀποκρινόμενος εἰς τὸ οὐπω **δέσφορε** τοῦ Πυλάδου λέγει ὅτι οἱ χρησμοὶ δὲν τὸν ὠφελοῦν, διότι ἡ γυνὴ ἔρχεται· ἔρχεται βεβαίως ἀλλὰ πρὸς σωτηρίαν καὶ ὄχι πρὸς δόλφον.

στ. 725—787. Περίληψις.—**Ἡ Ἰφιγ.** ἐπανελθούσα δίνει τὴν ἐπιστολήν, ἀφοῦ τὸν ὥρμισε διὰ τὰ τὸν σῶσιν. **Ὁ Πυλ.** δέχεται, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ τὸν βγάλῃ ἀσφαλῶς ἀπὸ τοὺς Συμπληγάδας. Τοῦτο ἀφοῦ ἐδέχθη ἡ ἱέρεια, παραιτοῦνται ὁ Πυλ. διὰ τὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος τοῦ ὄρκου, ἂν σὲ τρικυμία χάσῃ τὸ γράμμα. **Ἀναγκάζεται** λοιπὸν ἡ Ἰφιγ. νὰ εἴπῃ καὶ ποσορικὰ τὰ γραφόμενα, διὰ δηλ. ζῆ ἡ Ἰφιγένεια καὶ προσκαλεῖ τὸν Ὁρέστην νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰς ἀνθρωποθυσιᾶς, ἄλλως θὰ εἶναι ἡ κατάρα τοῦ σπιτιοῦ του. Ὁ Ὁρέστης μόλις ἤκουσεν αὐτὰ ἐξεπλάγῃ καὶ ἐπικαλεῖται τοὺς θεοὺς· διὰ δὲ ἡρώτησε ἡ ἱέρεια τὴν αἰτίαν, ἀποφασίζει νὰ τὴν εἴπῃ ὁ Ὁρέστης καὶ συνεχίζει αὐτὴ τὰ τῆς ἐπιστολῆς.

Ἑρμηνεία.—[Ἡ Ἰφιγένεια στοὺς φύλακας].

Ἰφιγ.—Πηγαίνετε εἰς [τώρα] καὶ ἀφοῦ πάτε (=μολόντες) τοὺς ἐπιμελητὰς τῆς θυσίας (=τοὺς ἐφροσινῶσι σφαγῇ) βοηθεῖτε εἰς τὰς προσετοιμασίας μέσα σὺν ναῶ (=τὰνδον παρεντενίζετε).

[Ἡ Ἰφιγένεια κρατοῦσα τὸ γράμμα λέγει στὸν Ὁρ. καὶ Πυλ.]

Ξένοι μου, ἴδου αὐτὸ μὲν εἶναι (=αἶδε μὲν πάρεσι) τὸ γράμμα ἀποστελούμενον ἀπὸ πολλὰς πινακίδας (=πολύθυροι διαπτυχαί)· ἐκεῖνα δὲ πῶν θέλω πᾶν σαυτὰ (ἧ· ἀόμα) ἀκούσατε· κανεῖς ἀνθρωπὸς δὲν εἶναι ὁ ἴδιος (=αὐτὸς) στὴ συμφορὰ (=ἐν πόνοις) καὶ διὰν μεταπηδήσῃ (ἧ· μεταπέση=πέση) ἀπὸ τοῦ φόβου εἰς τὸ θάρος. Καὶ ἐγὼ φοβοῦμαι μήπως διὰν φύγῃ ἀπ' ἐδῶ γιὰ τὴν πατρίδα του (=ἀπονοστήσας χθονὸς) παραμελήσῃ (=θῆται παρ' οὐδέν) τὰς παραγγελίας μου αὐτὸς πῶν πρύκειται νὰ φέρῃ εἰς τὸ Ἄργος τὸ γράμμα μου.

Ὁρ.—Λοιπὸν τί θέλεις ; γιὰ ποῖο πρᾶγμα εὐρίσκεισαι σὲ ἀμνηνία (ἧ· ἀνησυχεῖς) :

Ἰφιγ.—Νὰ μοῦ δώσῃ ὄρκον ὅτι θὰ μεταφέρῃ αὐτὸ τὸ γράμμα σὺν Ἄργος (καὶ θὰ τὸ δώσῃ) εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς δικούς μου (=φίλων) πῶν θέλω νὰ [τὸ] στείλω.

Ὅρ.—Καὶ σὺ βέβαια (=ἤ) θὰ δώσης εἰς αὐτὸν τοὺς ἰδίους ὄρκους :

Ἰφιγ.—Ὅτι θὰ κάμω τί πράγμα ἢ τί δὲν θὰ κάμω ; λέγε.

Ὅρ.—Ὅτι θὰ τὸν ἀφήσης νὰ φύγῃ ζῶντιανὸς (=μὴ θανόντα) ἀπὸ τὴν βάθραρον [αὐτὴν] χώραν.

Ἰφιγ.—Σωστὰ εἶπες· διότι πῶς θὰ φέρῃ τὰς παραγγελίας :

Ὅρ.—Καὶ ὁ βασιλεὺς πράγματι (=ἤ) θὰ ἐπιτρέψῃ αὐτὰ :

Ἰφιγ.—Ναὶ. Θὰ τὸν (=σφε) πείσω καὶ ἐγὼ ἡ ἰδία θὰ [τὸν] βάλῃ στὸ πλοῖον (=ναὸς σκάφος) [δηλ. τὸν Πυλάδην].

Ὅρ.—[στὸν Πυλ.] Ὁραῖσόν [τὴν Ἰφιγ.] καὶ σὺ ὑπαγόρευε (=ἔφαρξε) τὸν ὄρκον ποὺ νομίζεις ἱερὸν (ἤ : ἀπαράβατον =δστις εὐσεβής).

Ἰφιγ.—Πρέπει νὰ λέγῃ, θὰ δώσω αὐτὸ [τὸ γράμμα] στοὺς δικούς σου.

Πυλ.—Στοὺς δικούς σου αὐτὸ τὸ γράμμα θὰ δώσω.

Ἰφιγ.—Καὶ ἐγὼ θὰ σὲ στείλῃ σῶον ἔξω ἀπὸ τὰς Συμπληγάδας.

Πυλ.—Εἰς τὸ ὄνομα τίνος ἀπὸ τοὺς θεοὺς ὀρκίζεσαι (=τίνα ὄρκιον θεῶν ἐπόμενον) τέλος πάντων (=οὖν) γιαντὰ ἐδῶ (=ιοισίδ'); :

Ἰφιγ.—Εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς τοὺς ναοὺς τῆς ὁποίας (ἔχω τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερείας) (=τιμὰς ἔχω).

Πυλ.—Καὶ ἐγὼ τὸν σεβαστὸν Δία τὸν βασιλέα βέβαια τοῦ οὐρανοῦ.

Ἰφιγ.—Ἐὰν δὲ ἀφοῦ παραβῆς (=ἐκλιπὼν) τὸν ὄρκον μὲ ἀδικήσης (ἤ : μὲ βλάψῃς).

Πυλ.—Νὰ μὴ γυρίσω στὴ πατρίδα μου (=ἀνστος εἶην)· καὶ εὐ τί [εὐχέσαι νὰ πάθῃς], εἰάν δὲν μὲ σώσης :

Ἰφιγ.—Ποτὲ νὰ μὴ πατήσω τὸ πόδι μου (=ἔχνος θείην ποδὸς) στὸ Ἄργος ζωντανή.

Πυλ.—Ἀκουσε λοιπὸν τώρα (=νυν) τὸν λόγο ποὺ ἐξέσαμε.

Ἰφιγ.—Ἀλλὰ κανεὶς [λόγος] δὲν εἶναι ἀκαιρὸς, εἰάν εἶναι ὀρθός.

Πυλ.—Νὰ μοῦ δώσης (ἤ : ἐπιτρέψῃς) τὴν ἀκόλουθον ἐξαίρεσιν, ἂν δηλ. πάθῃ τίποτε τὸ πλοῖον καὶ τὸ γράμμα χαθῇ (=ἀφανῆς γένηται) στὴ φουρτούνα μὲ τὰ πράγματά [μου] μαζί, κατορθώσω δὲ μόνον νὰ σώσω τὴ ζωὴν μου, ὁ ὄρκος αὐτὸς ἐδῶ νὰ μὴ μὲ δεσμεύῃ πλέον (ἤ : νὰ εἶμαι ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τοῦτον ἐδῶ τὸν ὄρκον).

Ἰφιγ.—Ἀλλὰ ξεύρεις τί θὰ κάμω ; διότι πολλὰ προβλέψεις (=πολλὰ) πολλὰ ἐπιτυγχάνουν (=κυρεῖ) ὅσα εἶναι γραμμένα (=τάγματα καγγεγραμμένα) μέσα στὰς πινακίδας (=πινακῖς) τῆς ἐπιστολῆς μὲ λόγια (=λόγῳ) θὰ σοῦ πῶ νὰ ἀναγγείλῃς ὅλα στοὺς δικούς μου (=φίλους). [Ἐἴσι] βέβαια (=γὰρ) [εἶναι] ἀσφάλεια· ἢ : ἔτσι βέβαια ἀσφαλῶς θὰ ἀναγγείλῃς αὐτὰ· εἰάν μὲν κατορθώσης νὰ σώσῃς τὸ γράμμα, αὐτὸ θὰ εἴπῃ χωρὶς νὰ μιλῇ σοὶ εἶναι γραμμένα μέσα· εἰάν δὲ στὴ θάλασσα χαθῇ τὸ γράμμα αὐτό, ἂν σώσης τὴν ζωὴν [σου] (=τὸ σῶμα) θὰ σώσης καὶ τὰ λόγια μου.

Πυλ.—Καλὰ εἶπες καὶ γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα· λέγε (ἤ : ἀνάφερε =σήμαινε) λοιπὸν (=δε) εἰς ποῖον πρέπει νὰ φέρω, αὐτὸ τὸ γράμμα στὸ Ἄργος καὶ τί νὰ λέγω (ἤ : διηγούμαι) ἀκούων ἀπὸ σέ (ἤ : ἐκ μέρους σου=κλύωντά σου).

Ἰφιγ.—Νὰ πῆς σὸν Ὀρέστη, τοῦ Ἀγαμέμνονος τὸν υἱόν: «ἡ ἐν Αὐλίδι σφαγεῖσα ἀλλὰ ζωντανὴ Ἰφιγένεια, διὰ τοὺς ἐκεῖ ὅμως μὴ ζῶσα πλέον παραγγέλει τὰ ἐξῆς...».

Ὀρ.—Καὶ ποῦ εἶναι ἐκεῖνη; ἀφοῦ πέθανε γύρισε πίσω [ἀπὸ τὸν Ἀΐδην];

Ἰφιγ.—Νὰ (=ἡδ') αὐτὴ ποῦ βλέπεις· μὴ μὲ *κάνης* νὰ τὰ χάσω (=ἐκπλήσσε με) μὲ τὰ λόγια σου. «Φέρε με στὸ Ἄργος. *ἀδελφέ μου* (=σύναιμε), προτοῦ πεθάνω, ἀπὸ τὴν βαρβαρικὴν [αὐτὴν] χώραν καὶ *ἀπάλλαξέ με* (=μετάστησόν [με]) ἀπὸ τὰ σφάγια τῆς θεᾶς, ποῦ ἔχω τὴν τιμὴ (ἧ: τὸ ἄξιωμα) νὰ θυσιάζω ξένους».

Ὀρ.—Πυλάδῃ, τί νὰ πῶ; ποῦ *ἀράγε* (=πότε) εὐριόκομεθα;

Ἰφιγ.—*ἄλλως* (=ἡ=εἰδεμῇ) θὰ γίνω κατὰρα στὸ σπῖτι σου Ὀρέστη, ἵνα *ξανὰ* (=αὐθις) δυὸ φορὲς ἀκούων τὸ ὄνομα μάθης [αὐτὸ] ἀκριβῶς.

Ὀρ.—ὦ Θεοί!

Ἰφιγ.—Γιατί φωνάζεις τοὺς θεοὺς στὰς δικὰς μόνυ ὑποθέσεις;

Ὀρ.—Τίποτε· ἀλλὰ τελείωνε· διότι ὁ νοῦς μου πῆγε ἄλλου. *Γεή-γορα* (=τάχ') [καὶ] χωρὶς νὰ σὲ ἐρωτῶ θὰ φθάσω εἰς ἀπίστευτα πράγματα.

Ἰφιγ.—«Λέγε [τοὺς] *ὅτι* (=οὐνεκα) ἡ θεὰ Ἀρτεμις [τότῃ] μὲ ἔσωσε *διὰν ἔδωσε ἀντὶ ἐμοῦ* (=ἀντιδοῦσά μου) ἔλαφον, τὴν ὁποίαν ἐθυσίασεν ὁ πατέρας μου, νομίζων ὅτι ἐνέπηξε (ἧ: ἔβαλε σὲ μέγα τὸ κόπτερό [του] *ξίφος* (=σπάγανον), καὶ (=δὲ) μὲ ἔφερε νὰ μείνω ἐδῶ σαυτὴ τῇ χώρᾳ». Αὐταὶ ἐδῶ [εἶναι] αἱ παραγγελίαι, αὐτὰ ἐδῶ [εἶναι] τὰ γραμμένα μέσα στὸ γράμμα.

στ. 725—787. τοῖς ἐφεστῶσι, ὄνομα ὁ ἐφεστῶς=ὁ ἐπὶ τινι ἐστῶς, ὁ ἐπιμελητής.—πολύθυρος, ἦτο ἡ ἐπιστολὴ ἡ ἀποτελούμενη ἀπὸ πολλὰς πινακίδας. αἱ ὁποῖαι ἐκαλοῦντο θύραι ἢ θυρίδες ἢ *πυχαί*· πολύθυροι *διαπυχαί*: ἡ φράσις περιέχει πλεονασμόν.—*πάρεις*: αὐτὰ λέγουσα ἡ ἱέρεια προσφέρει τὸ γράμμα εἰς τὸν Πυλάδην.—ἐπὶ τοῖσδε, ἐμπρόσθι προσδ. σημ. προσθήκην.—πρὸς τὸ θάρσος... *πέση*=πέση ἐκ τοῦ φόβου πρὸς τὸ θάρσος.—*ἀπενεστήσας*, χεν. *μτχ.*—*χθονός*, δηλ. τῶν Ταύρων.—*ἐπιστελὰς*, εἶναι αἱ παραγγελίαι.—*παρ'* οὐδὲν τίθεμαι=παραμελῶ.—*φίλων*, γεν. *διατρκ.* εἰς τὸ *οἶσι*—*λόγους*=*ὁρχους*.—*δράσειν*, . . μὴ δράσειν, εἰδ. ἀπορμ. ἐκ τοῦ ἀντιδῶσαις *λόγους*: ὁμοίως καὶ τὸ ἀπορμ. *ἀφήσειν*.—μὴ *θανόντα*=*ζῶντα*.—*ἀγγείλειεν* ἄν. ἀπόδοσις τῆς ἐκ τοῦ προηγουμένου στίχου ἐννοουμένης παθήσεως: εἰ μὴ ἀφήσω—*ἀκάφος* (τὸ)=τὸ κοῖλον τοῦ πλοίου.—*ὄμνυ*: τοῦτο λέγει ὁ Ὀρέστης πρὸς τὸν Πυλάδην.—*οὐ δὲ ἔξαρχ'*: ταῦτα λέγει ὁ Ὀρ. πρὸς τὴν ἱέρειαν.—*ἐξώρχω*=(ἐδῶ) ὑπαγορεύω.—*ἀποδώσω*: τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἐπιτολῆς θεωρεῖ ὁ Πυλ. ὡς χρέος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πληρώσῃ—*κυανέας πέτρας*. ἢ γεν. *ἐξαργαταί* ἐκ τοῦ *ἔξω*.—*ἐπὶ μνυμὶ* τινὰ *ὄρκιον*=*ὀρκίζομαι*, εἰς τὸ ὄνομα *τινος*.—*ὁσῶν*, γεν. *διατρκ.* εἰς τὸ: *τίνα*.—*ἀναικτα* *οὐρανῶ*, ἐνν. *ἐπὶ μνυμὶ* *ὄρκιον*.—*σεμνὸν Δία*, παράθεσις εἰς τὸ *ἀναικτα*.—*ἐκλιπὼν* *χρν. μτχ.*—*ἀδικοῖσις* *ἐμέ*, ἐνν. *τί εὖχῃ* *παθεῖν*; Εἰς τοὺς ὄρκους ἀναφέρεται καὶ ἡ τιμωρία, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς τὸν ἐπίορκον.—*ἀνοστος*: τὸ ἐπὶ θ' ἔχει ἐνεργ. σημασίαν. σημ. δηλ. ὅ μὴ νοστήσας—*τί δὲ σὺ*, ἐνν. *εὖχῃ* *παθεῖν*.—μὴ *σώσασα*, ὑποθ. *μτχ.*—*δὴ νυν*: τὸ *δη* οὐλο-γιστικόν, τὸ δὲ νυν χρονικόν μόριον.—*ὄν... λόγον*=*λόγον ὄν* *παρῆλθε-μεν*.—*ἀκαιρος*=ὁ ὁποῖος γίνεται εἰς ἀκατάλληλον στιγμήν.—*οὐ τις*... *ἔχη*: τὸ νόημα εἶναι· *ὅταν* *κατιτὶ* εἶναι ὀρθόν, *δὲν* *χάνει* τὴν ἐπικαιρότητα του, καὶ

ἀργά ἂν λεγθῇ.—ἔχη, ὑποκμ. ὁ λόγος.—ἐξοίρετον· ὁ Πυλ. ζητεῖ νὰ μὴ ἔχη ἀπόλυτον κύρος ὁ ὄρκος, ἀλλὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐξοίρεσις. Διὰ ταύτης ὁ ποιητὴς παρασκευάζει καλλίστην ἀναγνώρισιν.—τὸν ὄρκον μὴκέτ' εἶναι..., ἐπέσειγχις τοῦ τότε· τὸ ἀπρῶφ. εἶναι κεῖται ἀντὶ προστακτικῆς εἰς δηλώσιν προτροπῆς ἢ δεήσεως· τὸ δὲ ἔμπροσθεν—ἔγκυρος, δεσμευτικός.—πολλὰ γὰρ πολλὰν κυρεῖ· παροιμία σημαίνουσα διὰ αἱ πολλὰ προβλέψει πολλά ἐπιτυχάνουν· ὅσον προβλεπτικός εἶναι κανεὶς τόσον ἐπιτυχάνει εἰς τὰς ἐνεργείας του.—τάνοντα καγγεγραμμένα ἐν διὰ δυοῖν.—πυτρή δέλτου=πινακὶς ἐπιστολῆς.—λόγω, δοτ. τρόπου—ἐν ἀσφαλεῖ.—ἐνν. εὐτὸ φράσεις.—σιγῶσα, τροπ. μυχ.—σώσας, ὑπὸτ. μυχ.—τὸ σώμα... σώσεις, παρήχησις τοῦ σ.—ἐμοί, δοτ. κτητικῇ.—ἐμοῦ ὑπὲρ (ἀναστροφῇ), ἐμπρόθ. προθ. σημ. ὑπεράσπισιν ἢ πρὸς χάριν.—ποῦ δ' ἔστι· ὁ Ὀρέστης ἐκπλαγείς διὰ ἡ Ἰφιγένεια ζῇ διακόπτει τὴν ὑπαγορευούσαν.—λόγοις, δοτ. ὀργάνου.—ἐκπλήσσω=ἐκκροῦν, ἀποσπᾶ· ἐκπλήσσω τινά=κάνω τινὰ νὰ τὰ χάσῃ—κόμισαι, τροστ. μέσ. ἀορ. τοῦ κομίζομαι=μετακομίζω, φέρω.—μετάσταςεν, ἐνν. με=ἀπομάκρυνε, ἀπάλλαξέ με.—τιμᾶς· λέγει μὲ εἰρωνειαν τιμὴν τὸ φρονεῖν τοὺς ξένους.—ὄνθ'—όντε, δυνάμ. ἀριθμὸς τοῦ εἰμί.—ἢ=εἰ δὲ μή.—ἀρκίως=1) καταρμαινόμενος 2) ὁ ἐπιφέρων κατάρων, βλάβην.—ἀρκία γενήσομαι=θὰ γίνω κατάρων· τὸ ἐπιθ. ἔχει ἐνεργ. σημασίαν.—Ὁρέσθ'· τραγικὴ εἰρωνεία, διότι προσφώνει τὸν παρόντα Ὁρέστην.—μάθης· ἦτο ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃ καλὰ ὁ Πυλ. τὸ ὄνομα τοῦ Ὁρέστου διὰ νὰ τοῦ ἐπιδώσῃ τὸ γράμμα.—ἐξέβην γάρ· ὁ γὰρ αἰτιολογεῖ τὸ εὐδέν—εὐκ ἔρωτων (τροπ. μυχ.), ἐνν. πρὸ αὐτοῦ οὐδὲ καὶ.—ἀντιδούσα (δοῦσα ἀντὶ ἐμοῦ), χον. μυχ.—ἐς ἡμᾶς, ὁ πληθ. ἀντὶ ἐνικοῦ· ἐς ἐμέ.—ἦν δηλ. ἔλαφρον—ἐπιστολαί, ἐνν. εἰσι.

στ. 788—826. Περίληψις.—Ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ ἰέρεια, ὁ Πυλ. παραδίδει τὸ γράμμα σὸν Ὁρέστην, ὁ ὁποῖος μὲ χαρὰν σπεύδει νὰ ἀγκαλιάσῃ τὴν ἀδελφὴν του. Αὐτὴ τὸν ἀποφεύγει, δὲν τὸν ἀναγνωρίζει καὶ τὸν υποβάλλει εἰς ἀνάκρισιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπέσθη διὰ εἶναι ὁ ἀδελφὸς τῆς. Ὁ ἀναγνωρισμὸς ἐπῆλθε πλήρης, διὰ ὁ Ὁρέστης εἶπεν διὰ εἰς τοὺς παρθενῶνας ἦτο κρυμμένη ἡ λόγχη τοῦ Πέλοπος μὲ τὴν ὁποίαν οὗτος ἐσκότισε τὸν Οἰνόμαον καὶ πῆρε σύζυγον τὴν Ἰπποδάμειαν, πρᾶγμα ποῦ μόνον τὰ ἀδελφία τῆς Ἰφιγενείας ἤξευραν.

Ἑρμηνεία.—Πυλ.—Ὡ σὺ ποῦ μὲ ἔδεσες (=περιβαλοῦσά με) μὲ εὐχόλους ὄρκους, πολὺ ὥραία δὲ [μοῦ] ὥρξισθηκες, δὲν θὰ ἀργήσω πολὺ (=οὐ πολὺν χρόνον σχίσω), καὶ τὸν ὄρκον ποῦ ὥρξισθηκα θὰ ἐκπληρώσω, (=ἐμπειδώσομεν).—Ἴδου σοῦ φέρω, Ὁρέστη, τὸ γράμμα καὶ σοῦ [τὸ] δίνω ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἀδελφὴν σου. Ὁρ.—Δέχομαι [αὐτό]· ἀφοῦ ὁμως ἀρήσω κατὰ μέρος (=παρεῖς δὲ) τὸ διπλωμένο γράμμα (=γραμμάτων διαπτυχάς), θὰ πάρω πρῶτα τὴν εὐχαρίστησιν ὅχι μὲ λόγια [ἀλλὰ μὲ ἔργα].

[Ὁρμᾶ νὰ ἀναγκαλισθῇ τὴν Ἰφιγ. καὶ ἐκεῖνη φεύγει].

Ὡ φιλότῃ μου ἀδελφῇ, ἂν καὶ ἐκκλητικός (ἢ· ἂν τὰ ἔχασα) ὁμως ἀφοῦ σὲ ἀγκαλιάσω μὲ χερί ποῦ δὲν πιστεύει στήν εὐτυχία του (=ἀπίστω βραχίονι) θὰ ἀπολαύσω τὴν εὐχαρίστησιν (ἢ· θὰ εὐφρανθῶ=εἰς τέρψιν εἶμι), ἐπειδὴ ἤκουσα θαυμαστά γιὰ μένα.

Χο.—Ξένης, ἀδίκως μολύνεις (ἢ· δὲν ἔχεις δικαίωμα νὰ μολύνῃς=οὐ δικαίως χραίνεις) τὴν θεράπειαν τῆς θεᾶς εἰπας γύρω [=περιβαλὼν] εἰς τὰ ἄδικα πέπλο [τῆς] τὰ χεῖρα [σου].

Ὁρ.—Ὡ ἀδελφῇ μου καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιο πατέρα Ἀγαμέμνονα γεν-

νηθείσα, μὴ ἀποστρέφῃς τὸ πρόσωπό σου [ἀπὸ μένα], πού ἔχεις ἀδελφό.
ἐνὶ πλάτευσιν οὐ ποτὲ δὲν θὰ ἔχῃς.

Ἰφιγ.—Ἐγὼ σὲ ἀδελφόν μου [ἔχω] δὲν θὰ παύσῃς νὰ τὸ λέγῃς
(ἢ: παῦσε νὰ τὸ λέγῃς); Τὸ Ἄργος γεμίζει αὐτὸς καὶ τὴν Ναυπλίαν
[μὲ τὴν παρουσίαν του].

Ὀρ.—Δὲν εἶναι, δόλια, ἐκεῖ ὁ ἀδελφός σου.

Ἰφιγ.—**Ἀλήθεια** (=ἀλλὰ) ἢ λίκαινα κόρη τοῦ Τυνδάρεω σὲ
ἐγέννησε;

Ὀρ.—Ἀπὸ τὸν υἱὸν βέβαια τοῦ υἱοῦ τοῦ Πέλοπος, **ἀπὸ τοῦτον**
(=οὗ) ἔχω γεννηθῇ ἐγώ.

Ἰφιγ.—Τί λέγεις; ἔχεις γιὰ μένα κάποια ἀποδείξειν τούτων ἐδῶ;

Ὀρ.—Ἐχω ῥώτησέ [με] κατιτὶ ἀπὸ τὸ πατρικὸ μας σπίτι.

Ἰφιγ.—Λοιπὸν σὺ μὲν πρέπει νὰ λέγῃς, ἐγὼ δὲ νὰ ἀκούω.

Ὀρ.—Θὰ λέγω πρῶτον αὐτὰ πού ἔχω ἀκουστὰ ἀπὸ τὴν Ἥλεκτρα.
Ξεύρεις ὅτι ἔγινε φιλονικία μεταξὺ Θυέστου καὶ Ἀτρείδης;

Ἰφιγ.—Ἦκουσα **τὴν φιλονικία πού ἔγινε** (=ἃ ἦν νείκη) γιὰ
μιὰ χρυσὴ ἀρνάδα (ἢ: ἓνα χρυσόμαλλο ἀρνί).

Ὀρ.—Ξεύρεις λοιπὸν ὅτι αὐτὴν [τὴν φιλονικίαν] ὕφανες σὲ κα-
λοῦφασμένο ὕφασμα (=ἐν εὐπῆνοις ὕφαις);

Ἰφιγ.—ὦ φίλτατε, ἔρχεσαι κοντὰ εἰς ἐκεῖνο πού ἔχω στὸ
νοῦ μου.

Ὀρ.—Καὶ [ὅτι ὕφανες] στὸν ἀργαλειὸ εἰκόνα δηλ. τὴν ἀλλαγὴν
τῆς πορείας τοῦ ἡλίου (ἢ: τοῦ ἡλίου τὸ ἀλλαξοδρομίσμα);

Ἰφιγ.—Υφανα καὶ αὐτὴν τὴν **εἰκόνα** (=εἶδος) **μὲ τὸ συνταλ-
ρισμα τῶν ὠραίων νημάτων** (=πλοκαῖς εὐμίτοις).

Ὀρ.—Καὶ νερό γιὰ λουτρὸ [νυμφικὸ] στὴν Αἰλίδα ἐδέχθης ἀπὸ
τὴν μητέρα [σου] [στὸ ἀμάξι ἐπάνω];

Ἰφιγ.—[Τὸ] ξεύρω (ἢ: τὸ ἐνθυμοῦμαι καλὰ) διότι ὁ γάμος μου
πού ἦτο **αἰτυχος** (=οὐκ ἐσθλός) μοῦ ἀφῆρεσε [τὸ μὴ εἰδέναι τοῦτο]
(ἢ: μὲ ἔκαμε νὰ μὴ λησμονήσω τοῦτο, δηλ. τὸ λουτρόν).

Ὀρ.—Τί λοιπὸν; [**Ξεύρεις** (ἢ: ἐνθυμεῖσαι)=οἰσθα] ὅτι ἔδωκες
τὴν κόμην σου γιὰ νὰ φέρουν στὴ μητέρα σου;

Ἰφιγ.—**Γιὰ ἐνθύμῃσι** (=μνημεῖα) βέβαια στὸν τάφον μου
ἀντὶ τοῦ σώματός μου.

Ὀρ.—Ὅσα δὲ εἶδα ἐγὼ ὁ ἴδιος, αὐτὰ ὥς ἀποδείξεις θὰ [σοῦ]
εἶπω· μιὰ παλαιὰ λόγχη τοῦ Πέλοπος **στὸ πατρικὸ μας σπίτι** (=ἐν-
δόμοις πατρός), τὴν ὁποῖαν παίζων στὰ χέρια του ἀπέκτησε τὴν ἐ-
πίσης παρθένον Ἰποδάμειαν, ἀφοῦ σκότωσε τὸν Οὐνάμαον, πού εἶ-
ναι χρυμμένη μέσα στὸν παρθενῶνα σου (ἢ: στὸ παρθενικὸ διαμέ-
ρισμά σου).

στ. 788—826. ἔρχεσαι, δοτ. τοῦ ὀργάνου.—περιβαλοῦσα... ὁμό-
σασα ἐπιθ. μτχ.—σχῆσω, κεῖται ἀντὶ τοῦ ἐπισχῆσω=θὰ κρατήσω.—ἐμπε-
δώσωμεν: καὶ ἐδῶ ὁ πληθ. ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ.—παρεῖς, χεν. μτχ.—διαπτυχῇ
=ἡ δίπλα.—γραμμῶν διαπτυχαί=διπλωμένο γραμμα.—οὐ λέγεις, ἐνν.
ἀλλ'. ἔργω.—ἐκπεπληγμένους, ἐνδοτ. μτχ.—ἀπίστω: ἂν καὶ ἀνίκει τῷ
Ὀρέστῃ ὅπως ἀποδίδεται εἰς τὸ: βραχίονι· ἔχει δὲ τὸ ἐπιθ. ἐνεργ. σημασίαν.—
περιβαλὼν, χεν. μτχ.—πυθόμενος, αἰτλγ. μτχ.—οὐ δικαίως: ὁ χορὸς κα-

κίζει τὸν Ὀρέστην, διότι μὲ τὸ ἀγκάλισμα ποὺ ἐπιζητεῖ μολύνει τὴν ἱερειαν τῆς θεᾶς. ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἀκόμη δὲν ἐπέσθῃ διὰ εἶναι ἀδελφὸς τῆς.—ταῦτο τοῦ πατρός· ὁ Ὀρ. μόνον τὸν πατέρα ὀνομάζει, διότι μόνον τοῖτον τιμᾷ.—μ', ἀποστρέφου· τοῦτο δηλοῖ ὅτι ἡ Ἰφιγ. μὲ ἀποστροφὴν ἀπέφυγε τὸν ἐναγκαλισμὸν.—ἐχέουσα, ἐπιθετ. μετ.—δεχοῦσα, ἐνδοκτ. μετ.—ἐγὼ σ', ἐν ἔχω.—λέγων, κτηγμ. μετ. ἐκ τοῦ παύση.—αὐτοῦ μεστών· ἡ παρούσα καὶ ἡ στήμη τοῦ Ὀρέστου γαμίζει τὸ Ἄργος.—Τυνδαρίς=ἡ θυγάτηρ τοῦ Τυνδαρεῶ, δηλ. ἡ Κλυταιμῆστρα.—Πέλοπος παιδί... ἐκπέφυκα· παρηχρῶς τοῦ π: ἡ δοκ. παιδί ἀντι γυν. διότι ἀκολουθεῖ καὶ ἄλλη γενικὴ ἐπομένως δὲν ἠδύνατο νὰ εἴη παιδὸς παιδὸς καὶ εἴτε παιδί παιδός· καὶ ἡ μὲν δοκ. ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἀναμεινονα, ἡ δὲ γυν. εἰς τὸν Ἀτρεῖα.—χρῆ σέ λέγειν· τοῦτο ζητεῖ ἡ Ἰφιγ. διότι φοβεῖται μήπως ἐξαπατήσῃ αὐτὴν δίδων ἀπαντήσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτοιν ἀρμόζουσας.—ἄκοῃ, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ: ἀκούσας.—ὕφηνασα, κτηγμ. μετ. ἐκ τοῦ εἶσθα.—ταῦτα, δηλ. τὰ νεῖκη.—κάμπτω, κυριολεκτεῖται εἰς τὰς ἀρματοδρομίας=στρέφω τοὺς ἵππους περὶ τὸν καμπτήρα· ἐνταῦθα μεταφορικῶς τὸ κάμπτει ἐγγυς=ἐγγίγγεις, ἐρχομαι κοντὰ [εἰς· ἐκείνο ποῦ ἔχω στὸ νοῦ μου].—εἰκώ, ἀνώμαλος αἰτ. τοῦ ὀνόματος εἰκῶν· εἶναι θὲ ἀντικμ. τοῦ ἐνν. ὕφηνασα.—ἡλίου μετὰστασις, ἐπεξῆγ. τοῦ εἰκώ· περὶ τοῦ μύθου βλ. σημειώσεις ἀνωτέρω στ. 196.—εἶδος=ομορφ. εἰκῶν.—εὐμειτος=ὁ ἔχων ὠραίας κλωσάς.—λουτρά=τὸ νυμφικὸ λουτρὸ καὶ ἡ λουτροφόρος. Οἱ μελλόνυμφοι ἐλούοντο τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου μὲ λουτρον, τὸ ὅποιον παρεσκεύαζον αἱ μητέρες τὸ νερὸ τὸ ἐπαιρναν ἀπὸ ὠρισμένην πηγὴν, ἱερὰν θεωρουμένην (λ. χ. ἀπὸ τὴν Καλλιρρόην ἡ ἐννεάκρουνον εἰς τὰς Ἀθῆνας). Ἡ Κλυταιμῆστρα ἔδωκεν εἰς τὴν Ἰφιγένειαν ἀναχωροῦσαν διὰ τὴν Ἀυλίδα νερὸ τῆς πατρίδος τῆς· ἐνέσθεν τὸ ρ. ἀνεδέξω, δηλ. ἡ Ἰφιγ. ἐπὶ τῆς ἀμάξης εὐρισκομένη ἐδέχθη ἀπὸ τὴν μητέρα τῆς, ποῦ ἐσκέτετο βέβαια χαμηλότερα, τὴν λουτροφόρον.—εἶδα=γνώριζω, ἐνθυμούμαι.—ὦν, ἐπιθετ. μετ.—ἀφείλετό με, ἐνν. τὸ μὴ εἶδεναι τοῦτο, δηλ. τὸ λουτρον.—δοῦσα, κτηγμ. μετ. ἐκ τοῦ ἐνν. εἶσθα.—φέρειν, τελ. ἀπομφ. σημ. τὸν σκοπόν.—μνημεία: ἐπειδὴ τὸ σῶμα τῆς Ἰφιγ. ἐμῆλλε νὰ καίῃ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἐστῶτε τὴν κόμην τῆς νὰ βάλουν στὸν τάφον γὰρ ἐνθύμησιν.—τεκμήρια, κτηγμ.=ὡς ἀποδείξεις.—πατρός, συνάπτεται πρὸς τὸ ὅ μοις.—πταίνων, κτηγμ. μετ. Ἐνταῦθα λέγει ὡς ἐὰν ἐμονομάχησεν ὁ Πέλοψ πρὸς τὸν Οἰνόμαον, τὸ ὅποιον ἀντίκειται πρὸς τὴν παραδοσιν.—ἐν παρθενῶσι: τοῦτο εἶναι μεγίστη ἀπόδειξις ὅτι ὁ ξένος· εἶναι ἀδελφὸς τῆς, διότι εἰς τὸν παρθενῶνα μόνον ὁ ἀδελφὸς ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ. Ἔτσι ἐπῆλθε ἡ ἀναγνώρισις, ἡ ὅποια εἶναι λίαν τεχνικὴ καὶ κόσμημα τῆς ἀρχαίας τραγωδίας.—χεκρυμμένην, ἐπιθετ. μετ.

Μέλος ἀπὸ σκηνῆς (στ. 827—899)

στ. 827—899. Περιλήψις. —Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀπὸ ἀνεγνωρίσθησαν ᾗθ' ἀνάνθησαν χαρὰν ἀνέκφραστον καὶ ἐγράψαν εἰς ἄσμα, μέλος ἀπὸ σκηνῆς καλούμενον, τὸ ὅποτον εἶναι μεστὸν ἀδελφικῆς ἀγάπης. Ἐνθ' ὁμοῦνται μὲ διερρηφάνειαν τὴν εὐγενὴ των καταγωγῇ, ἀλλ' οἰκτεροῦν τὰς δυσκολίας τοῦ βίου. Ἐν τῇ μεγάλῃ αὐτῇ εὐνυχίᾳ ἡ ἡρώς ἐνθυμεῖται τὴν Ἀυλίδα ὅπου ἐκινδύνευσε νὰ σφαγῇ ἀπὸ τὸν οὐλορόν γναμον πατέρα τῆς καὶ φρίττει, διότι παρ' ὀλίγον νὰ ἐσφαξῇ ἡ ἰδία τὸν μονάκριβον ἀδελφόν τῆς. Ἡ σωτηρία τὸν ὅμως φέρει εἰς τὴν σκῆπτῃ τῆς τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς εἰς τὴν πατρίδα καὶ ἀπορεῖ πῶς νὰ τὸν στείλῃ ἀσφαλῶς στήν Ἑλλάδα ἀπὸ ἐπὶ ἐπὶ θά κινδυνεύσῃ ἐξ αἰτίας τῶν βαρβάρων λαῶν, ἀπὸ θαλάσσης πάλιν εἶναι δύσκολο διὰ τὰς Συμπληγάδας. Ἀπελπίς στεναίνει καὶ διερωτᾶται ποῖος θεὸς ἢ θνητός θὰ μωρεῖται νὰ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰς συμφορὰς τοὺς δύο ἀπομειναντας Ἀτρεΐδας.

Ἑρμηνεία.—**Ἰριγ.**—Φίλτατε, τίποτε ἄλλο [δὲν σὲ προσφωνῶ], διότι εἶσαι φίλτατος, σὲ ἔχω [κοντὰ μου] μακριὰ εὐδρισκόμενον (=τη-
λύετον) ἀπὸ τὴν πατρίδα, ἀπὸ τὸ Ἄργος, μονάκριβέ μου Ὀρέστη.

Ορ.—Καὶ ἐγὼ σὲ [ἔχω κοντὰ μου] τὴν πεθαμένην, ὥς πιστεύεται
(ἢ νομίζεται). Κατὰ βρέχουν (=κατὰ... νοτίζει) δὲ δάκρυα, κατα-
βρέχει θεῖνος μαζί με χαρὰ τὸ βλέφαρόν σου, καθὼς καὶ τὸ δικό μου.

Ἰριγ.—Σὲ (=τὸδ') ἄφησα ἀκόμη βρέφος μικρὸ στὴν ἀγκαλιὰ
τῆς τροφῆς, μικρὸ σιτὸ σίτι μιν Ὡ ψυχὴ [μου] ποὺ εὐτυχεῖς περισ-
σότερο παρ' ὅσον με λόγια μπορῶ νὰ ἐκφράσω (=ἢ λόγοισι), τί νὰ
εἶπω; περισσότερον ἀπὸ θανάματα καὶ περισσότερον παρ' ὅσον μπορεῖ
καπεῖς με λόγια νὰ παραστήσῃ (=λόγου πρὸς) αὐτὰ ἐδῶ ἔξαφνα
παρουσιάσθησαν (=ἐπέβα).

Ορ.—Εἰς τὸ ἐξῆς (ἢ: τοῦ λοιποῦ) εἶθε εὐτυχεῖς νὰ ζῶμεν
(=εὐδουχοῦμεν) ὁ ἕνας κοντὰ σιτὸν ἄλλον.

Ἰριγ.—ἀνέλπιστη (=ἄτοπον) χαρὰ πῆρα, φίλοι μου! φοβοῦ-
μαι δὲ μήπως ἀπὸ τὰ χεῖρα μου ἀφῶ πετάξῃ ψηλὰ (=ἀμπτάμε-
νος) σιτὸν οὐρανὸ μου φύγῃ ἰώ, σίτι μου ποὺ σὲ θεμελίωσαν οἱ Κύ-
κλωπες; ἰώ, πατρίδα, κοθηταὶ Μυκῆναι, [σοῦ] χρεωστὰ χάριν γιὰ τὴν
ἑωῖν, [σοῦ] χρεωστὰ χάριν γιὰ τὴν ἀνατροφήν [ποῦ τοῦ ἔδωκες], διότι
ἀνεδρέψες (ἢ: μεγάλωσες) γιὰ μέναν τοῦτον ἐδῶ τὸν ἀδελφὸν φῶς
καὶ ἐλπίδα σιτὸ πατρικό μου σίτι (ἢ: ὡς σωτηρίαν τοῦ πατρικοῦ
μου οἴκου =φῶς δόμοις).

Ορ.—Κατὰ τὸ γένος μὲν εὐδουχοῦμεν [διότι δὲν θά σβησθῇ], ὥς
πρὸς τὰς περιπετειὰς δὲ (=ἐς δὲ συμφορὰς), ἀδελφή μου, ὁ βίος
μας εἶναι (=ἔφω) δυστυχής.

Ἰριγ.—[Τὸ] ἐγνώρισα ἐγὼ ἡ δυστυχής, [τὸ] ἐγνώρισα ὅταν τὸ
εἶφος μου ἔβαλε σιτὸ λαίμῳ (=δέρα) ὁ δλέρθρια φρονῶν πατέρας μου.

Ορ.—Ἀλοίμονο· διότι νομίζω ὅτι σὲ βλέπω ἂν καὶ δὲν ἦμουν
παρὼν ἐκεῖ.

Ἰριγ.—[Τὸ ἐγνώρισα] ὅτε δολίως (=δολίαν) ὠδηγοῦμην στὴ
σκηνὴ τοῦ Ἀχιλλέως γιὰ νόμῳ (=λέκτρων) χωρὶς τραγοῦδι τοῦ
γάμου (=ἀνυμέναιος), ἀδελφέ μου! κοντὰ σιτὸ βωμὸ δμῶς (=δέ)
ἦσαν δάκρυα καὶ θρήνοι· φεῦ φεῦ σιτὸ ἐκεῖ ἁγιασμένο νερό.

Ορ.—Καὶ ἐγὼ ἐθρήνησα (ἢ: ἐστέναξα=ῶμῶξα) διὰ τὴν τόλ-
μην ποὺ ἐτόλμησεν ὁ πατέρας [μας].

Ἰριγ.—Ἀσπλαγχνὸν πατέρα, μάτρη (=ἄποτμον) μοῖρα εὐθῆκα.
Ἡ μία συμφορὰ διαδέχεται τὴν ἄλλην (=ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων κυ-
ρεῖ) ἀπὸ κατατρεγμὸ (=τύχη) κάποιου θεοῦ

Ορ.—Ἀν βέβαια, ταλαίπωρη, τὸν ἀδελφόν σου σκότωνες....

Ἰριγ.—Ὡ δόλια (ἢ: δυστυχισμένη=μελέα) γιὰ τὴν φοβερὴν
μου τόλμην! Ἀχ ἀδελφέ μου, φοβερὰ ἐτόλμησα, φοβερὰ ἐτόλμησα,
καὶ μόλις (=παρ' ὀλίγον) ἀπέφυγες τὸν ἀνόσιον ὄλεθρον (ἢ: θάνα-
τον) τεμαχισθεὶς μετὰ ἴδια μου τὰ χεῖρια. Τὰ μετὰ ταῦτα δὲ (=ἐπ'
αὐτοῖσι) ποῦ θὰ τελειώσουν (=εἰς ἃ τελευτᾷ); Ποῖα τύχη θὰ
μοῦ συμβῇ (ἢ: ποῖα τύχη με περιμένει); ποῖον τρέπον φυγῆς (ἢ σω-
τηρίαν=πόρον) ἐπινοήσασα γιὰ σένα θὰ [σέ] ξαναστείλω (ἢ: θὰ σὲ

στείλω πίσω=πάλιν πέμπω [σε] εἰς τὴν πατρίδα, σὺ Ἄργος μα-
 χριά ἀπ' αὐτῆν ἔδωκ' τὴν πόλιν, μακριὰ ἀπὸ τῆ σφαγῆ (=ἀπὸ φόβου).
 προτοῦ νὰ πλησιάσῃ τὸ ξίφος σὺν αἵμα σου; Αὐτὸ δά. αὐτὸ δά [εἶναι]
 καθήκον σου νὰ εὖρης, δόλια μου ψυχὴ Ποῖον ἀπὸ τὰ δύο διὰ ξηρᾶς
 καὶ ὄχι μὲ πλοῖον; Ἄλλὰ μὲ περὶ πορίαν (=ποδῶν ῥιπῆ) θὰ πλη-
 σιάσῃς στὸ θάνατο τότε (ἢ ὥς εἶναι ἐπόμενος=ἀρα) πορευόμενος
 (=στελχόμεν) ἀπὸ βαρβάρους λαοὺς καὶ ἀπὸ κακῶς δρόμους. Μὰ βέ-
 βαια [καί] ἀπὸ τὴν κυανῇ πέτρα ποὺ ἔχει στενὸν πέρασμα (στενο-
 πόρον) [εἶναι] μακρὸν ταξίδι (ἢ μακρὸς δρόμος) εἰς τὴν φυγὴν μὲ
 πλοῖον (=ναυδοῖσι θρασμοῖς) Ταλαίπωρη, ταλαίπωρη! Ποιὸς λοι-
 πόν, δυστυχισμένε, ἢ θεὸς ἢ θνητὸς ἢ τί ἀπὸ τὰ ἀπροσδόκητα ἀφοῦ
 φέρῃ εἰς πέρας (ἢ: ἐπιτύχῃ = ἐξανύσας) πέρασμα ποὺ φαίνεται
 ἀδύνατο (ἢ: ἀνέλπιστη σωτηρίῳ=πόρον ἀπορον), εἰς ἡμᾶς τοὺς δύο
 μόνους Ἀτρεΐδας (ἢ: εἰς τοὺς δύο μόνους ὑπολειπομένους Ἀτρεΐδας)
 θὰ δείξῃ ἀπαλλαγὴν (ἢ: θὰ ἀπαλλάξῃ=φανεῖ ἔκλυσιν) ἀπὸ τὰς
 συμφορᾶς;

στ. 827—899. οὐδὲν ἄλλο, παράθεσις εἰς τὸ φίλτατε.—πατρίδος,
 εἶναι ἐπιθετον—καγῶ, ἐνν. ἔγω.—κατὰ νοτίζει, τηλῆς.—τὸ δ', ἀντὶ αἵ-
 ἀναφέρεται εἰς τὸν Ὁρέστην.—νεαρόν—νεαρόν, ἀναφορά.—κρείσσον, ἀντὶ
 μᾶλλον.—εὐτυχεύουσα, ἐπιθετ. μετ.—ψυχᾶ: ὑπὸ μεγάλης χαρᾶς καταλη-
 φθεῖσα ἢ ἱπυγένεια ἀποτείνει τὸν λόγον πρὸς τὴν αὐτῆς ψυχῇ.—θαυμά-
 των... λόγου, αἱ γεν. ἐξαρτῶνται ἢ μὲν α' ἐκ τοῦ πέρας, ἢ δὲ β' ἐκ τοῦ
 προσώ.—εὐτυχεύομεν. εὐχετική εὐχτική—δέδοικα: οἱ κατεχόμενοι ἀπὸ
 μεγάλῃν χαρᾶν φοβοῦνται μὴ ἔξαψα τοὺς διαφύγῃ.—Κυκλωπῆς ἔστιαι: ὀνο-
 μαζονται ἔτσι αἱ Μυκῆναι, διότι περιεβάλλοντο ὑπὸ Κυκλωπεῖων τευχῶν, καὶ
 τὰ ἀνάκτορα τῶν Πελοπιδῶν, διότι τὰ Ἰδρυσαν οἱ Κύκλωπες.—Μυκῆνα
 φίλα, παράθεσις.—ζῶας... τρωφᾶς, γεν. τῆς αἰτίας.—μοι, δοτ. χαριστική.—
 ἐξερρέφω, β' ἐν πρῶθ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ ἐκτρέφωμαι=ἀνατρέφω, αὐξάνω.—
 ζῶας: ὀνομαζέται τὸν Ὁρέστην, διότι ἐπ' αὐτοῦ στηρίζει τὰς ἐλπίδας οἱ
 οἶκος τῶν Ἀτρεΐδων εἶναι δὲ κατηγορούμενον.—γένει, δοτ. τοῦ κατὰ τι: ἢ
 παιρική οἰκία καὶ αἱ Μυκῆναι ὑπενθυμίζουσιν τὴν εὐγενὴ καταγωγὴν, ἢ ὅποια
 ποιεῖ ἀντίθετον πρὸς τὰς δυστυχίας.—εἰς συμφορᾶς, ἐμπρ. προσθ. σημ.
 ἀναφοράν.—ἐγώδ': πρὸς κύρωσιν τῆς δυστυχίας τοῦ οἴκου ἢ ἱπυγένεια
 φέρεται ὡς παράδειγμα τὴν τύχην τῆς.—δέρα (δωρ.) καὶ (ἀντ.) δέρη=λαμός.—
 μελεέσφρων=ὁ φρονῶν βλῆθρια.—γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ προηγούμενον ἐπιφώ-
 νημα οἶμοι.—παρών, ἐνδοκτ. μετ. λέκτρων, γεν. τῆς αἰτίας.—δολίαν, κεί-
 ναι ἐπιρηματικῶς=δολίως.—ὅτε ἀγόμεν: ἢ χον. αὐτῇ πράξει συνδέεται
 μὲ τὸ: οἶδα.—τόλμαν, αἰτ. τῆς αἰτίας.—ἀπάτορα: ἢ ἱπυγ. ὀνομαζέται τὸν
 πατέρα τῆς ἀπαλλαγῆς (ἀπάτορα), διότι ἐτόλμησε νὰ θυσιάσῃ τὴν θυγατέρα.—
 ἀποτμος=μαύρη.—τύχη, δοτ. τοῦ αἰτίου.—τόλμας, γεν. τῆς αἰτίας.—
 παρ' ὀλίγον (+ἀορ. ὁριστ.)=σχεδόν, μόλις.—ἐξ ἑμῶν χερῶν ἐμπροθ. προσθ.
 σημ. τὸ ὄργανον.—δαίχθεῖς, μετ. ἀντὶ ἀπρηφ. τοῦ ὁ δαίξω=εὐαχίζω.—
 αὐτοῖσι, ἐμπροθ. προσθ. σημ. χρόνον=τὰ μετὰ ταῦτα Ἀπὸ ἐδῶ ἀρ-
 χίζει ἡ σκέψις περὶ σωτηρίας.—συγκυρέω=ῶ=συνπίπτω, συμβαίνει.—σοι,
 δοτ. χαριστική.—πόρον=τρόπον φυγῆς, σωτηρίαν.—ὅς πόλεως, ἀπὸ φό-
 βου: ἢ ἀπὸ πρόθεσις σημ. ἀπομάκρυνσιν.—ἐπὶ ... πελάσαι, τηλῆς.—σὸν ...
 χερσιν, ἐνν. ἐστί.—κατὰ χέρσων, ἐμπροθ. προσθ. σημ. τὴν διὰ τόπου κίνη-
 σιν.—ναί, δοτ. τοῦ ὄργανου.—ποδῶν ριπῆ, δοτ. τοῦ τρόπου.—ἄνδρος (ἀντ.)
 —δδός=δύσβατος, κακὸς (δρόμος).—δι' ὁδοῦς, ἐμπροθ. προσθ. σημ. τὴν
 διὰ τόπου κίνησιν ὁμοίως κατωί. διὰ κυανέας πέτρας.—στενέπορος=
 ὁ στενὸν πέρασμα ἔχων τοιοῦτον εἶναι τῶν Συμπληγνῶν, δηλ. ὁ Βόσπορος.—
 κέλευθος (ἢ), πληθ. τὰ κέλευθα=ὁδός.—δρασμός, ἐκ τοῦ διδράσκω=
 φηγή.—τῶν ἀδοκῆτων, γεν. διαίρετ.=ἀπὸ τὰ ἀπροσδόκητα.—πόρος ἀπο-

πος=πέρασμα πού φαίνεται αδύνατον, ανέλπιστος σωτηρία. —*ἔξανύσας*, τοῦ φ. *ἔξανύω*=ἐκκληρώ, φέρω, εἰς πέρας ἡ μυχ. εἶναι χρονική. —*τάλαινα*: ἡ Ἰφιγένεια ταλανίζει τὸν ἑαυτόν της, διότι ἀπὸ τὰς προηγουμένας σκέψεις συνάγει τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν ὑπάρχει σωτηρία οὔτε κατὰ ξηρὰν οὔτε κατὰ θάλασσαν. —*δυοῖν τοῖν μόνειν*: λέγει μόνον δύο Ἀτρεΐδαις ἡ διότι ἡ Ἥλέκτρα ὥς νυμφευθεῖσα δὲν ἀνήκει εἰς τὸν οἶκον τῶν Ἀτρεΐδων ἡ διότι μόνον οἱ δύο κινδυνεύουν νὰ χαθοῦν.

Συνέχεια τοῦ Β'. Ἐπεισοδίου (στ. 900—1088)

στ. 900—938. *Περίληψις*. — Μετὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ χοροῦ ὅτι αὐτὰ πού εἶδε εἶναι θαύματα ὁ Πυλάδης προτρέπει τοὺς ἀδελφούς νὰ σκεφθοῦν περὶ σωτηρίας συμφωνεῖ εἰς τοῦτο καὶ ὁ Ὀρέστης καὶ ἡ Ἰφιγένεια, ἀλλ' αὕτη θέλει πρῶτον νὰ μάθῃ διὰ τὴν Ἥλέκτραν. Ἀκούσασα δὲ ὅτι εἶναι σύζυγος τοῦ Πυλάδου, τὸν ὁποῖον ἀγροεῖ, ζητεῖ νὰ μάθῃ δι' αὐτὸν καὶ οὕτω ἔχοντες δευτέρον ἀναγνωρισμὸν, ὁ ὁποῖος ἐπανέσται τὴν χαρὰν τῆς ἡρωίδος. Ἐπειτα ἐρωτᾷ δι' οἰκιακὰς ἐκποθέσεις, διὰ τὴν μαρίαν τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν ἤλθον εἰς Ταύρους.

Ἐρμηνεία. Χο.— Μετὰ τῶν θαυμαστῶν καὶ ἀνεκφράστων εἶναι αὐτὰ πού εἶδα ἐγὼ ἢ ἰδία (=τάδ' εἶδον αὐτὴ) καὶ θὰ ἔχω νὰ τὰ λέγω ὥς πράγματα πού δὲν τὰ ἤκουσα ἀπὸ ἄλλους.

Πυλ.— Τὸ νὰ ἀγκυλιασθοῦν (=τὸ λαβεῖν χειρῶν περιβολάς) μὲν ὅταν ἀνταμωθοῦν (=ἐλθόντας εἰς ἑσπιν) δικοὶ μὲ δικούς εἶναι φυσικόν, Ὀρέστη' ἀφοῦ δὲ παύσης τοὺς θρήνους (ἢ: τρυφερότητας) [εἶναι] ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ καὶ εἰς ἐκεῖνα (ἢ: χρειάζεται καὶ σκέψις ἢ: νὰ σκεφθῶμεν καὶ γιὰ κείνα), δηλ. πῶς ἀφοῦ ἀποκτήσωμεν τὸ λαμπρὸν ὄνομα τῆς σωτηρίας θὰ ἐξέλθωμεν ἀπ' αὐτὴν τὴν βαρβαρικὴν χώραν. Διότι εἶναι ἴδιον σοφῶν ἀνδρῶν αὐτά, δηλ. ἀφοῦ εὗρουν εὐκαιρίαν, νὰ μὴ ἐπιδιώκουν (=μὴ λαβεῖν) ἄλλας [μικράς] ἡδονάς, παραστρατίζοντες ἀπὸ τὸ δρόμο πού τοὺς ἀνοίξεν ἡ τύχη (=ἐκβάντας τύχης).

Ὀρ.— Καλὰ μίλησες (ἢ: εἶπες) καὶ νομίζω ὅτι ἡ τύχη φροντίζει (=μέλειν) γι' αὐτὸ [δηλ. τὴν σωτηρίαν] ματὶ μὲ μᾶς ὁποῖος δὲ εἶναι πρόθυμος, φυσικὸν εἶναι (=εὐκρίτως ἔχει=εὐκὸς ἐστι) νὰ [τὸν] δυναμῶναι περισσότερο ὁ θεός.

Ἰφιγ.— Τίποτε νὰ μὴ μ' ἐμποδίσῃ βέβαια οὔτε καὶ θὰ [μᾶς] ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν ἐπὶ πόσιν μας (ἢ: τὸ θέμα μας=λόγον) νὰ ἐρωτήσω πρῶτον ποίαν τέλος πάντων τύχην τοῦ βίου ἔλαβεν ἡ Ἥλέκτρα· διότι ὅλοι εἰσθε ἀγαπητοὶ εἰς ἐμέ.

Ὀρ.— Εἶναι πανδρευμένη μὲ αὐτὸν ἐδῶ ὥσα εὐτυχής.

Ἰφιγ.— Οὗτος δὲ ἀπὸ ποῦ εἶναι (=ποδαπὸς) καὶ τίνος υἱὸς εἶναι;

Ὀρ.— Στρόφιος ὁ Φωκεὺς εἶναι (=κληῖται) πατὴρ τοῦτου.

Ἰφιγ.— Καὶ εἶναι αὐτὸς ἀλήθεια (=γε) [υἱὸς] τῆς κόρης τοῦ

Ἀτρέως, συγγενὴς μου;

Ὀρ.— Naί, ἐξάδελφος, μόνος εἰλικρινῆς (=σαφῆς) φίλος μου.

Ιφιγ.—Δὲν ἦτο τότε οὗτος, ὅτε ὁ πατέρας *ἐπεχείρησε νὰ μὲ σφάξῃ (=ἐκτεινέ με).*

Ορ.—Δὲν ἦτο γεννημένος· διότι ὁ Στρώφιος ἦτο *κάμπουσιν καιρὸ (=χρόνον τινὰ)* ἀτεκνός.

Ιφιγ.—Χαῖρε, ὦ σύζυγε τῆς ἀδελφῆς μου.

Ορ.—Καὶ δικός μου βέβαια σωτήρ, ὅχι μόνον συγγενής.

Ιφιγ.—Καὶ πῶς ἐτόλμησες τὰ σχετικά μὲ τὴν μητέρα φοβερά ἔργα (ἢ· καὶ πῶς βάσταξε ἡ καρδιά σου τὸ φόνο· τῆς μάνας μας) ;

Ορ.—“Ὡς ἀφήσωμεν αὐτὰ (ἢ· νὰ μὴ εἰπῶ αὐτὰ)· ἐκδικούμενοσ τὸν πατέρα μου.

Ιφιγ.—Ποῖα ἦτο ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν σκότωσε τὸν ἄνδρα [τῆς] ;

Ορ.—“Ἀφῆσε τὰ τῆς μητρὸς· καὶ σὲ σένα δὲν [εἶναι] καλὸν νὰ τὰ ἀκούῃς.

Ιφιγ.—Σιωπῶ· τὸ δὲ “Ἄργος τῶρα *εἶναι ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν σου (=πρὸς σὲ ἀποβλέπει).*

Ορ.—“Ὁ Μενέλαος ἄρχει· ἐγὼ εἶμαι φυγὰς (ἢ· φεύγω) ἀπὸ τὴν πατρίδα.

Ιφιγ.—Δὲν *παρεξεστράπη εἰς αὐθαίρεσας (=ὑβρίσεις, πιστεῦω =πῶς),* ὁ θεῖος ἐναντίον τοῦ σπιτιοῦ μας *ποῦ εὐρίσκεται εἰς νακὴν κατὰστασιν (=νοσοῦντας) ;*

Ορ.—“Ὅχι, ἀλλὰ ὁ φόβος τῶν Ἑρινύων μὲ ἐδιώξε ἀπὸ τὴν πατρίδα.

Ιφιγ.—Γιαντὸ λοιπὸν (=ἄρα =ἄρα) καὶ ἐδῶ στὴν ἀκρογιαλιά *εἶπαν πῶς τραλάθηνες (=ἡγγέλης μανείς) ;*

Ορ.—Πρώτη φορὰ τῶρα δὲν *φάνηκα πῶς εἶμαι (=ἄφθνημεν ὄντες) τραλὸς (=ἄθλιος)* (ἢ· δὲν εἶναι τῶρα πρώτη φορὰ ποῦ ἔπαθα ἀπὸ τρέλα).

Ιφιγ.—Καταλαβαίνω· σὲ *κυνήγοῦσαν (=ἡλάστρουν)* αἱ θεαὶ [αὐταὶ] ἐξ αἰτίας τῆς μητρὸς.

Ορ.—[Ναί, τόσον] ὥστε μοῦ ἔβαλαν *χαλινόν, ποῦ μὲ ἔκαμε νὰ μαζώνω (=σιδῶμαι αἰματηρά)*

Ιφιγ.—“*Ἀλήθεια (=γὰρ) διατί (=τί) ἤλθες (=ἐπὶ ὁρῶμεντας πόδα)* σαυτὴν ἐδῶ τὴν χώραν ;

Ορ.—“*Ἠλθον προσταχθεὶς ἀπὸ χρησμὸν (=θεσφάτοις)* τοῦ Φοῖβου.

Ιφιγ.—[Διαταχθεὶς] τί πρᾶγμα νὰ κάμῃς ; ῥητὸν ἢ ἀπόρρητον (ἢ· μπορεῖ νὰ λεχθῇ ἢ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸν ἀκούσῃ κανεὶς=ῥητὸν ἢ σιγώμενον) ;

στ 900—938. μύθων, ἡ γεν. ἔφασι, ἐκ τοῦ πέρας.—εἰκός, ἐνν. ἐστί.—περιβολαὶ χειρῶν=ἐναγκαλισμοί.—λῆξαντα, ἐνν. σε ὅπου. Ἐνταῦθα ἡνίκον, ἐνφ' ἀνωτέρω μετεχειρίσθη πληθ.—καί=καὶ ἐπί.—χρεών, ἐνν. ἐστί.—ὅπως, τὸ... ἐπεξηγήσεις τοῦ ἐκαίνα, πλαγία ἐρώτησις.—λῆξαντα—λαβόντες, γεν. μυχ.—ἀνδρῶν, ἐνν. ἐστί· ἡ γεν. εἶναι (κατηγορηματικὴ) αἰτιατικὴ.—ταῦτα, προαγγέλλει τὸ ἐπόμενον ἀκριφ. λαβεῖν.—ἐκβάντας, τροπ. μυχ.—λαβόντας, γεν. μυχ.—τούδε, δηλ. τῆς σωτηρίας.—εἰκότως ἔχει=εἰκός ἐστί. Κατὰ τὴν ὀρθὴν γνῶμην τῶν ἀρχαίων πρέπει ὁ καλὸν τοὺς θεοὺς εἰς βοήθειαν αὐτοῦ πρώτος νὰ φροντίξῃ διὰ τὸν αὐτόν του.—ἐπίσχη. ὕποκ. ἄορ τοῦ ἐπέχω=ἐμποδίζω.—ἀποστήσει, ἐνν. ἡμᾶς.—κυθέσθαι.

εἶναι γυναικεῖον ἦθος, οἷ ἡ Ίφιγ. δὲν εἰσέρχεται εἰς τὰς γενικάς παρατηρήσεις τοῦ Ὁρ. καὶ Πυλ. ἀλλὰ θέλει νὰ μάθῃ τὰ σχετικά μὲ τὴν ἀδελφὴν τῆς.—ποδαπὸς=ἀπὸ ποῖον τόπον εἶναι.—Στρέφιος: αὐτὸς ἔλαβε σύζυγον τῆς Ἀναξιβίαν τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος. ἐκ τῆς ὁποίας ἐγεννήθη ὁ Πυλ. δης.—κληῖσμοι=καλοῦμαι. λέγομαι, εἶμαι.—ἀνεψιὸς=ἐξ ἀδελφός.—οὐκ ἦν: αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνώριζε τὸν Πυλάδην.—χαίρει: μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐτείνεν ἡ ἡρώς τὸ χεῖρ τῆς στὸν Πυλάδην.—περὶ μητρός, ὁ ἐμπρόθ. προσδιορισμὸς συνάπτεται πρὸς τὰ ἔργα.—ἀνθ' ὅτου (=ἀνθ' ἧστινος), ἐμπρόθ. προσδ. σημ. τὴν αἰτίαν (=διὰ τὴν ὁποίαν)—ἀποβλέπει. δηλ. ὡς πρὸς βασιλέα. Ἡ ἡρώς ἐαυτομὴ νὰ μάθῃ ἂν τὸ σκήπτρον τῶν Ἀτρεΐδων περιῆλθεν εἰς τὸν Ὁρέστην.—κεῖ=ἀν δὲν ἀπατώμαι, πιστεύω.—ὕβριζω=κάνω κατάχρησιν τῆς δυνάμεώς μου, παρεκτρέπομαι.—οὐκ, ἔνν. ὕβρισεν.—ταῦτα, αἰς. τῆς αἰτίας.—ἄρα, κεῖται ἀντὶ τοῦ ἄρα (παρὰ τοῖς τραγικοῖς συχνὰ συμβαίνει τοῦτο).—μανεῖς, κίχρη μυχ. ἐκ τοῦ ἠγγέλης: τοῦτο ἦν γέλειν ὁ βουκόλος.—ἄθλιτοι, κατ' εὐφημισμὸν ἀντὶ μνηνέτες.—ἐγνώκα, ὁ πρην. ἀντὶ ἐνεσιώτης.—ἡλάστρουν, πρτ. τοῦ ἡλάστρω=ἐλαύνω, διώκω, κυνηγῶ.—ὥστε, πρὸ αὐτοῦ ἔνν. οὕτως ἡλάστρουν (ὥστε...) στόμιον=στόμα· ψάλλον, ἦτοι σιδηροῦν τεμάχιον, τὸ ὁποῖον εἰσθετο εἰς τὸ στόμα τοῦ ἵππου. ἵνα περιορίσουν τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ χαλινός. Τόσον τὸ στομιον ἐπέτεε τὸ στόμα τοῦ Ὁρέστου, ὥστε ἐτρεχε τὸ αἷμα διὰ τοῦτο τὰ στόμια ὀνομάζει αἱματηρά.—ποτέ: εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἐκφράζει θαυμασμὸν.—περθεμένω πόδα=ἐρχομαι.—Φοῖβον, ἡ γεν. συνάπτεται πρὸς τὸ θεσφάτεις, ἡ ὁποία εἶναι δοτ. τοῦ ποιητ. αἰτίου· θεσφάτον (θεός-φημι)=χορηγός.—δράσιν, τελ. ἀπομφ. ἐκ τοῦ ἔνν. κελευσθεῖς.—σιγῶμενον=ἐκεῖνον πού δὲν ἐπύρ νὰ ἀκούσῃ τις (=ὃ οὐ θέμις κλύειν).

στ. 939—988 Περίληψις.—Ὁ Ὁρέστης περιπαθῶς διηγεῖται τὴν καταδίωξιν τῶν Ἑρινύων διὰ τὸν φόνον τῆς μητρός μέχρις οὗ κατὰ συμβουλίην τοῦ Φοῖβου ἦλθον εἰς Ἀθήνας· ἀλλὰ κατεῖδεν δὲν τὸν ἐδέχετο ὡς μισοῦμενον ὑπὸ τῶν θεῶν. Ὅσοι δὲ ἐσέβοντο τὸ δίκαιον τῆς φιλοξενίας παρεῖχον εἰς τὸν ξένον μονοτράπεζα ξένια, δὲν τοῦ ὁμιλοῦσαν δὲ ἵνα μὴ μολυνθῶσι. Δικασθεῖς εἰς τὸν Ἀρειον Πάγον ἐκηρύχθη ἀδφως κατὰ πλειοψηφίαν, ἀλλ' αἱ Ἑρινύες αἱ ὁποῖαι δὲν ἐπέσθησαν κατεδίωκον αὐτὸν, μέχρις οὗ καταφυγὼν εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς μανιεῖον ἔπεσεν αὐτός πρὸ τοῦ ἀδύτου, ὁρκισθεὶς οὐ θά αὐτοκτονήσῃ, εἰάν δὲν τὸν σώσῃ ὁ Φοῖβος. Τότε ὁ θεὸς εἶπεν εἰς αὐτὸν διὰ τότε θά ἀπαλλαγῇ τῆς μανίας, ὅταν ἔλθῃ εἰς Ταύρους, παραλάβῃ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τὸ ἐγκαθιδρύσῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν. Μὲ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἦλθεν εἰς τὴν βάρβαρον αὐτὴν χώραν καὶ ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν τῆς ἀδελφῆς του πρὸς τοῦτο. Ὁ χορὸς κάμνει τὴν παρατήρησιν διὰ ἀκόμη ἡ ὁργὴ τῶν θεῶν βασανίζει τὸ γένος τοῦ Ταντάλου.

Ἑρμηνεία.—Ὁρ.—Θά εἶπω αὐτοὶ δὲ [οἱ χορηγοὶ] ἀρχὴ πῶν δοκιμασιῶν (=πόνων) μου [ἦσαν]. Ἀφ' οὗτα τὰ κακὰ τῆς μανίας, τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρω (=σιγῶμεν), ἔλαβον τὴν λύσιν τῶν μὲ τὰ χέρια μου (ἧ: ἐδόθη νὰ τὰ λύσω ἐγὼ=ἐς χεῖρας ἦλθε), μὲ τὴν καταδρομὴν (ἧ: καταδίωξιν = μεταδρομαῖς) τῶν Ἑρινύων κατεδίωκον ἐξόριστος, ἕως οὗ (=ἔστε) μὲ ἐστειλε πράγματι (=δὴν) ὁ λοξίας εἰς τὰς Ἀθήνας, γιὰ νὰ λογοδοτήσω (=δίκην παρασχεῖν) εἰς τὰς ἀνωνύμους θεάς. Διότι ὑπάρχει ἱερὸν δικαστήριον (=ψηφός [ἐκεῖ], τὸ ὁποῖον κάποτε ὁ Ζεὺς ἔδρευσε (=εἴσατο) διὰ τὸν Ἀρη [δηλ. ἵνα δικασθῇ ὁ Ἀρης] γιὰ κάποιον ὡς γνωστὸν (=δὴ)

μίασμα ἀπὸ φόνου προερχόμενον (= *χερῶν*). Ἀφοῦ δὲ ἦλθεν ἐκεῖ
 ἐξῆλ. σιὰς Ἀθήνας]... κατ' ἀρχάς μὲν καγεῖς ἀπὸ τοὺς φίλους
 (= *ξένων*) δὲν μὲ ἐδέχθη ἔκουσας, διότι ἤμην μιστὸς ἀπὸ τοῦς
 θεοῦς (ἦ: ὡς θεομίσητον) ὅσοι δὲ ἡσθάνθησαν *εὐσπλαγχνίαν* (= *αἰδῶν*)
 [καὶ ἤθελαν νὰ δείξουν ἐπιείκειαν], μοῦ προσέφεραν δειπνον
 μονοτράπεζον [ἦ: μὲ φίλεψαν μονοτράπεζον], *ἀν καὶ ἦσαν εἰς τὸ
 ἴδιο σπιτί* [ἦ: ἀν καὶ τοὺς ἐσκέπαζεν ἡ ἰδία στέγη=οἴκων *ὄντες ἐν
 ταύτῳ στέγει*], διὰ τῆς σιωπῆς των *μὲ τρόπον μὲ ἔκαμαν* (= *ἐτε-
 κτήναντο*) *σιωπηλὸν* (ἦ: νὰ μένω σιωπηλὸς = ἀπόθερκετον). ἵνα
 εἶμαι *χωριστὰ* (= *δίχα*) καὶ ἀπὸ τὸ φαγητὸ καὶ ἀπὸ τὸ ποτό των· σὲ
 ἰδιαίτερο δὲ ἀγγεῖον ἀφοῦ ἔχυσαν ἴσον *ποσὸν* (= *μέτρημα*) οἴνου εἰς
 ἄλλους ἐν γένει *ἐπιναν εὐχαριστούμενοι* (= *εἶχον ἡδονήν*). Καὶ ἐγὼ
νὰ ζητήσω μὲν τὸν λόγον (ἦ: νὰ κάμω παρατήρησιν = *ἐξελέγξαι*)
 ἀπὸ τοὺς φίλους δὲν μποροῦσα (ἦ: εἶχον τὴν ἀξίωσιν), *σιωπῶν* (= *σιγῇ*)
 δὲ ἐθλιβόμην καὶ ἔκανα *πὼς δὲν καταλάβαινα* (= *κἀδόκουν
 οὐκ εἰδέναι*), στεινάζων βαθεῖα, διότι (= *οὐνεκα*) ἤμην φονεὺς τῆς
 μάνας μου. Ἀκούω δὲ ὅτι ἡ *δυστυχία μου* (= *τάμὰ δυστυχίῃ*) με-
 ταξὺ τῶν Ἀθηναίων ἔγινε ἑορτή, καὶ ἀκόμη διατηρεῖται τὸ *ἔθιμον*
 (= *τὸν νόμον*), ὅτι δηλ. ὁ λαὸς τῆς Παλλάδος *τελεῖ τὴν ἐορτὴν τοῦ
 χοήρους ἄγγους* (= *χοῆρες ἄγγος τιμᾶν*).

Ὅταν δὲ ἔφθασα εἰς τὸν Ἄρειον πάγον (= *ἄχθον*), σιτάθηκα
 γιὰ νὰ *δικασθῶ* (= *ἐς δίκην*), ἐγὼ μὲν λαβὼν τὸ ἔνα κάθισμα, τὸ
 δὲ ἄλλο ἐκείνη ποῦ ἦτο προεστυτέρα (ἦ: πρὸ μεγάλῃ) ἀπὸ τὰς Ἑρινύς.
 Ἀφοῦ δὲ ἤκουσα τὴν κατηγορίαν καὶ ἀπελογήθην γιὰ τὸ αἷμα τῆς
 μάνας μου μὲ ἔσωσεν ὁ Φοῖβος *μὲ τὴν μαρτυρίαν του* (= *μαρτυρῶν*),
 ἡ δὲ Παλλὰς [Ἀθηνᾶ] *μὲ τὸ χέρι της* (= *ὠλένῃ*) ἴσας ψήφους μὲ
ἐλογάρισσε (ἦ: ἔκαμε διαλογὴν ἴσων ψήφων=διηρθεμισε ἴσας ψή-
 φους μοι), σηκώθηκα δὲ καὶ ἔφυγα ἀφοῦ *ἐκέδισα τὴν περὶ φόνου
 δίκην* (= *νικῶν φόνια πειρατήρια*).

Ὅσαι μὲν λοιπὸν ἀπὸ τὰς καθημένας *ἐδέχθησαν* (= *ἔζοντο
 πεισθεῖσαι*), τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν (= *δίκην*), ὥρισαν (ἦ: ζή-
 τησαν) νὰ ἔχουν ναὸν κοντὰ (ἦ: πλάϊ) εἰς αὐτὸ τὸ δικαστήριον (= *ψῆφοι*).
 Ὅσαι δὲ ἐκ τῶν Ἑρινύων δὲν ἐδέχθησαν τὴν ἀπόφασιν
 (= *νόμῳ*) μὲ ἀκατάπαυστο *τρέξιμο* (= *δρομοῖς ἀνιδρύτοις*) μὲ κυνη-
 γοῦσαν πάντοτε, ἕως ὅτου ἦλθον *πάλιν* (= *αὖ*) εἰς τὸ ἅγιον *τέμενος*
 (= *πέδον ἄγνόν*) τοῦ Φοῖβου. Καὶ ἀφοῦ *ἐσπλάσθηκα* ἐμπρὸς στὸ
 αὐτο (ἦ: σιὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ναοῦ) *νησιπλὺς* (= *νηστis βορᾶς*), ὠρ-
 κίσθηκα ἀφοῦ πεθάνω *ἐκεῖ* (= *αὐτοῦ*) *νὰ κόψω τὸ νῆμα τῆς ζωῆς
 μου* (= *βίον ἀπορρήξαι*), εἰν δὲν μὲ σώσῃ ὁ Φοῖβος, ποῦ μὲ κατέ-
 στρεψε. *Τότε* (= *ἐντεῦθεν*) ἀφοῦ *ἐβγαλς φωτὴν* (= *λακὼν αὐδὴν*)
 ἀπὸ τὸν χρυσοῦν τρίποδα ὁ Φοῖδος μὲ ἔστειλεν ἐδῶ, γιὰ νὰ πάρω τὸ
 διοικητὲς ἀγαλμα καὶ νὰ τὸ ἐγκαθιδρύσω εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀθηνῶν.

Λοιπὸν *βοήθησε* (= *ἀλλὰ σύμπραξεν*) στὴ σωτηρία τὴν ὁποίαν
 μοῦ ὥρισεν· διότι εἰν πάρωμεν τῆς θεᾶς τὸ *ξύλινον ἀγαλμα* (= *βερέ-
 τας*), καὶ θὰ ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὴν μανίαν καὶ σένα μὲ πλοῖον πολύκω-
 πον ἀφοῦ μεταφέρω θὰ [σὲ] ἐγκαταστήσω *πίσω* (= *πάλιν*) σιὰς Μυ-
 κῆνας. *Ἐμπρὸς* (= *ἀλλ'*), ἀγαπημένη μου, ἀκριβή μου ἀδελφή, εἴσω

τὸν πατρικὸν οἶκον, *σῶσε ἀπὸ τοῦς κινδύνους* (ἢ: γλύτωσε=*ἐκσωσον*) καὶ ἐμέ διότι (=ὥς) εἶναι χαμένα ὅλα τὰ δικὰ μου (ἢ: εἶμαι χαμένος ἐξ ὁλοκλήρου) καὶ ἡ οἰκογένεια τῶν Πελοπιδῶν, ἔαν δὲν πάρωμεν τὸ οὐράνιο ξύλινο ἄγαλμα τῆς θεᾶς.

Χο.—Κάποια φοβερὰ ὀργὴ τῶν θεῶν ὅτι γενεὰ (=σπέρμα) τοῦ Ταντάλου ἐπάνω ἔπεσε καὶ τὴν ἔκαψε (=ἐπέξεσε) καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τὴν ὀδηγῇ (=ἄγει) διὰ μέσου δοκιμασιῶν (=πόνων).

στ. 938—988. Λεγοίμ' ἄν: ἀντί μέλλ. ὀρίστ.—αἰῶς, δηλ. τὸ μάντευμα τοῦ Φοίβου, ἵνα ὁ "Ορ. φανεύσῃ τὴν μητέρα του τοῦτο εἶναι αἰτία τῶν ἐπεικτα συμφορῶν του.—πόνων, ἔνν.—ἦσαν.—ἐς χεῖρας ἦλθε: μετεχειρίσθη τὴν φράσιν αὐτήν. ἵνα δείξῃ ὅτι ἐγένιν ἀπλοὺν ὄργανον τῆς θελήσεως τοῦ Φοίβου.—παρὰσχειν, τελ. ἀπρμφ. τοῦ σκοποῦ—ἀνωμυμεί: δὲν ὀνομάζαντας "Ερινεῖς ἀπὸ σεβασμὸν καὶ φόβου—ψῆφος (μετωνυμικῶς)=δικαστήριον.—δαίξ ψῆφος=ιερόν δικαστήριον νοεῖται ὁ "Αρειος Πάγος, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν μῦθον ἰδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Διὸς διὰ νὰ δικασθῇ ὁ "Αρης, ὅταν ἐφόρευσε τὸν υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος "Αλιφροθιὸν διότι ἐβίασε τὴν κόρην τῆς Ἀργαῖου (θυγατρὸς τοῦ Κέκροπος) καὶ τοῦ "Αρεως "Αλκίπην. Δικαζόντων δὲ τῶν 12 θεῶν ἠθροφθῇ ὁ "Αρης: "Η ὁρσθὲ ὁμῶς ἐτυμολογία τῆς λ. ἄρειος εἶναι ἐκ τοῦ ἀραι (Ἐδμενίδες), τῶν ὁποίων ἱερὸν ὑπῆρχεν εἰς τὸ ὑπὸ τὸν βράχον ἄντρον.—ἐκ του ... μιάσματος, ἐμπρόθ. προσθ. τῆς αἰτίας—εἰσατο (=ἴδρυσε). ἀόρ. τοῦ ῥ. ἴζω=βάλλω ἔναν νὰ καθίσθ.—χερῶν=ἀπὸ φόνον προερχόμενον.—ἐλθὼν ... ἐδέξατο: ὀνομαστ. ἀπόλυτος—μενοστράπεζος=ἐν χωριστῇ τραπέζῃ ξενία μενοστράπεζα=ἡ φιλοξενία κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ φιλοξενούμενος τρώγει εἰς χωριστὴν τράπεζαν. Τοῦτο ἐπραττοῦν οἱ οἰκτεῖραντες ἵνα μὴ κατῆμνοι εἰς τὴν ἴδιαν τράπεζαν μὲ τὸν φονέα μιανθῶσι—ἔντες, ἐνδοκτ. κτχ.—σιγῇ, δοτ. τοῦ τρόπου.—ἀπόφθεγνκτος=ἄφωνος, σιωπηλός.—ἐτεκτὴν ναντο, ἀόρ. τοῦ τεκταίνεμαι=ἠχηανέουμαι, μὲ τρόπον (τεχνηέντως) κάμνω.—δαίτδς—πώματος, αἱ γεν. ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ: δίχα—δαίς, δαίτδς (ἢ)=φαγίον, συμπόσιον—ἄγγελος (τὸ)=ἄγγειον: ὡς ἔβαλαν αὐτὸν νὰ καθίσθ. σὲ χωριστὸ τραπέζι, ἔτσι καὶ τὸν οἶνον ἔχυσαν εἰς ἰδιαιτερον ἄγγειον, ἵνα μὴ μιανθῶσι.—μέτρημα ἴσον=ἴσον ποσόν.—κἀδέκουν οὐκ εἶδὲ ναι: ὁ "Ορέστης προσεποιεῖτο ὅτι δὲν ἐννοοῦσε τίποτε.—μέγα=βαθέως.—ἡ (καὶ ἦν), πρτ. τοῦ εἶμι.=τὰ δυστυχῇ=ἡ δυστυχία.—κἄτι=καὶ ἔτι.—νόμος=ἔθιμον.—χοήρης=ὁ χρησιμεύων εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν Χῳῶν τιμᾶν χοήρης ἄγγελος=ὅτι τελεῖ τὴν ἐορτὴν τοῦ χοήρου: ἄγγελος, δηλ. τὴν ἐορτὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κάθε "Αθηναῖος ἔχων ἐνώπιόν του ἄγγειον περιέχον ἕνα χοῦν ἀκράτου οἴνου πίνει ἐξ αὐτοῦ. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοίξεως, τὸν μῆνα "Ανθεστηριῶνα, ἐτελοῦντο τὰ "Ανθεστηρία, διονυσιακὴ ἐορτὴ, διαρκεῖσα τρεῖς ἡμέρας. "Η πρώτη ἐκαλεῖτο παισιγία: διότι ἀνηγοῖον νέους πῖθους οἶνου. "Η δευτέρα Χῳς, κατὰ τὴν ὁποίαν, ἀφοῦ συνηθοροῦντο ὁ λαὸς εἰς χώρον ἱερὸν τοῦ Διονύσου καὶ ἐτραγε, ἐγίνετο ἀγὼν δεινοποιίας: ὁ πρῶτος δὲ ποῦ ἄδειξε τὸ χοήρης ἄγγελος (χοῦς=1 ὄκ. καὶ 64 δρμ.) ἐλάμβανε ὡς βραβείον ἀσχὸν οἶνον. "Η δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐκαλεῖτο Χύτρα, διότι ἀπὸ ἄγγεια τὰ ὁποῖα ἐκαλοῦντο χύτρα, προσέφερον εἰς τὸν Διόνυσον καὶ τὸν χθόνιον "Ερμῇ σπάρους καὶ ἄνθ. Τὸ ἔθιμον τῆς ἐορτῆς τῶν Χῳῶν διὰ νὰ αἰτιολογήσων οἱ "Αθηναῖοι ἔπλσαν τὸν μῦθον τοῦ "Ορέστου καὶ τοῦ Πανδίωνος. "Οτε δηλ. ἦλθεν εἰς "Αθήνας ὁ "Ορέστης κατέφυγε εἰς τὸν συγγενὴ του Πανδῖον, ὁ ὁποῖος τότε ἐτιχε ὡς βασιλεὺς νὰ τελεῖ δημοτελεῖ εὐωχίαν. "Ο Πανδῖον λοιπὸν νὰ ἀποπέμψῃ μὲν τὸν "Ορέστην ἐνερπείτω, νὰ συμφάγῃ δὲ μὲ αὐτόν, ἐθεώρει ἀσεβὲς ἔφρονον δὲν εἶχε καθήκον ἀπὸ τὸν φόνον: διὰ τοῦτο εἰς ἔκαστον τῶν εὐωχούντων παρέθεσε ἰδιαιτερον ἄγγειον, ἵνα μὴ πίνουν ἀπὸ τὸν ἴδιον κρατῆρα καὶ μιανθοῦν.—Λῳς Παλλάδος, εἶναι οἱ "Αθηναῖοι.—ἐς δίκην, ἐμπρόθ. προσθ. σμ. σκοπόν.—βᾶλλον: εἰς τὸν "Αρειον πάγον ὑπῆρχον δύο βᾶθρα, ἧτοι λίθοι ἀκατέργαστοι, ὁ λίθος τῆς ὕβρεως, ὅπου ἐσκέκετο ὁ κατηγορούμενος, καὶ ὁ λίθος τῆς

ἀντιδικαίας, ὅπου ἐστέκετο ὁ κατηγορὸς (ὡς μὴ παρέχων αἰδесιν)· αἰδесίς (αἰδεύμηναι), ἥτο εἰς τὸ ἀτικὸν δίκαιον ἢ συγγνώμην τὴν ὁποίαν παρείχον εἰς τὸν φονέα οἱ συγγενεῖς τοῦ φονευθέντος, διὰν ἐπρόκειτο κυρίως περὶ ἀκούσιου φόνου.—**πρέσβειρα**—ἡ πρεσβύτερα, ἡ μεγαλύτερα κατὰ τὴν ἡλικίαν.—**εἰπὼν δ' ἀκούσας**, σχῆμα πρότερον ὑπερτον.—**Φοῖβος** : οὗτος παρίστατο ὡς συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου.—**μαρτυρῶν**, τροπ. **μυχ.**—**διηρτίθης**—ἔκαμε διαλογὴν τὸν ψήφων. Κατὰ τὴν δίκην, τῆς ὁποίας προήδρευεν ἡ Ἀθηνά, ἐλογάρησε τὰς ψήφους καὶ παρτήρησεν ἰσοψηφίαν· τότε ὡς πρόεδρος προσέθεσεν εἰς τὰς ἀθροιστάς ψήφους καὶ τὴν ἰδικήν της καὶ ἔτσι ἠθρώθη ὁ Ὁρέστης. Καὶ ὁ μῦθος οὗτος εἶναι αἰτιολογικὸς τοῦ ἔδμου, κατὰ τὸ ὅποιον ὁ κατηγορούμενος ἐν ἰσοψηφίᾳ ἀπηλλάσσεται· ὑπείθετο δηλ. ὅτι ἐλάμβανε τὴν ψήφον τῆς Ἀθηνᾶς.—**ᾠλένη**—ὁ πῆχυς τῆς χειρὸς καὶ ἐπὶ τῇ χειρὶ ᾠλένη, δοτ. τοῦ ὀργάνου.—**πειρατήρια**, ἀντικμ. τὸν **νικᾶν**, κατὰ τὸ **νικᾶν** Ὀλύμπια, **μάχην** κτλ.—**πειρατήρια** (τά)—δοκιμασία, δίκη· **φόνια** πειρ.—ἡ περὶ φόνου δίκη.

ἔσαι ἔξοντο πειθείσαι (ἔπρεπε νὰ εἶναι)—**ἔσαι** τῶν **ἔξομένων** [Ἐρινύων] **ἐπεισθασαν**.—**ψῆφον** (μετωνυμικῶς)—δικαστήριον.—**παρ'** αὐτήν, δηλ. τὴν ψήφον. Πράγματι ὑπὸ τὸν Ἀρειὸν πᾶνον ἐπῆρχεν ἄνετρον καὶ ἱερὸν τῶν Ἐρινύων.—**ἀνίδρυτος**—ὁ χωρὶς μόνιμον κατοικίαν· **ἀνίδρυται** δρέμοι—ἀκατάπαυστον τρέξιμον.—**ἡλάστρουεν**, τοῦ **ἐλαστρέω**—καταδιώκω.—**πέδον**—πέδιον, τέμενος.—**ἄδυτον**—τὸ ἐσώτατον τοῦ νοσθ.—**ἀπορρήξιν**, τοῦ **ἀπορρήγνυμι**—ἀποκόπτω· **βίεν**—ἀποκόπτω τὸ νῆμα τῆς ζωῆς μου βιαίως, αὐτοκτονῶ.—**ἀπώλεσε** : διότι ὁ Φοῖβος εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ φωνάσῃ τὴν μητέρα του.—**λακῶν**, **μυχ.** ἀορ. τοῦ **λακῶ**—λέγω· αὐδὴν λακῶν—ἐκβαλὼν φωνήν.—**διοπατὲς**—τὸ ἐκ τοῦ Διὸς ἦτοι τοῦ οὐρανοῦ πατὴρ, τὸ ὅποιον κατοικεῖ· λέγεται οὐράνιον.—**λαβεῖν**, ἀρμφ. τέλ. τοῦ σκοποῦ.—**Ἀθηνῶν**, ἡ γεν. συνάπτεται πρὸς τὸ **χθονί**,—**σπητριαν**, ἀντὶ σπητρίας (σύμπραξεν).—ὁ ἄλλῃ, μὲ προστ. εἶναι προσηγορικὸς.—**βρέτας** (τό), παρὰ τοῖς τραγικοῖς λέγεται κατ' ἐξοχὴν τὸ ξύλινον ἄγαλμα τῶν θεῶν.—**στείλας**, **χεν.** **μυχ.**—τὰ **Πελοπιδῶν** : λέγει τοῦτο, διότι ὁ οἶκος τῶν Πελοπιδῶν ἐξηγύατο ἀπὸ τὸν Ὁρέστην.—**ἐπέξεσε**, τοῦ **ἐπιξέω**—πίπτω ἐπάνω καὶ ζεμαίνω, καίω.—**διὰ πόνων**, ἐμπρόσθ. προσδ. σημ. τὴν διὰ τόπου κίνησιν.

στ. 989—1035. **Περίληψις**.—Ἡ Ἰφιγ. θέλει νὰ σώσῃ τὸν ἀδελφὸν της ἀλλὰ φοβεῖται τὴν θεὰν καὶ τὸν βασιλέα, διὰν ἔλθῃ καὶ ἔδῃ τὰς κορητίδας χωρὶς ἄγαλμα, διότι ἀσφαλῶς θὰ τὴν σκοτώσῃ. Τοῦ προτείνει λοιπὸν νὰ πάρῃ τὸ ἄγαλμα καὶ αὐτὴν μαζὶ εἰς τὸ πλοῖον, διότι ἀλλῶς εἶναι χαμένη· πάντως τοῦ ὑποσχέται δι' αὐτὴν τὸν σῶσιν, διότι τὸ σπῆν δὲν ποθεῖ τόσον τὴν γυναῖκα, ὅσον τὸν ἄνδρα. Ὁ Ὁρέστης ὅμως δὲν ἀνέχεται νὰ ζῇσιν αὐτὸς χωρὶς τὴν ἀδελφὴν του, διότι θὰ εἶναι τότε φονεὺς τῆς μάνας του καὶ τῆς ἀδελφῆς του. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι ἂν αὐτὸ δὲν ἤρρεσεν εἰς τὴν θεὰν, δὲν θὰ τὸ πρόσταζε ὁ ἀδελφός της Λοξίας. Ἐκ τοῦτου θάρρος ἀντιλῶν ὁ Ὁρέστης σκέπτεται νὰ κρυφθῇ εἰς τὸν ναὸν καὶ νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα· ἀλλ' ἡ Ἰφιγ. θεωρεῖ τοῦτο ἀδύνατον, διότι εἶναι ξένοι καὶ ὡς τοιοῦτοι δύσκολα θὰ διαφύγουν τὴν προσοχὴν τῶν ἱεροφυλάκων. Τότε τοῦ λέγει τὸ σκεδόν της, κατὰ τὸ ὅποιον θὰ πείσῃ τὸν Θάνατον δι' αὐτὴν δηλ. ἀδυνατεῖ νὰ θυσιάσῃ τὸν ξένον ὡς φονέα τῆς μητρὸς του καὶ δι' αὐτὴν εἶναι ἀνάγκη νὰ νύψῃ τὸ θάνατον εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἐγγίσας αὐτὸν ὁ ξένος τὸ ἐμόλυνεν. Ὅταν δὲ τὸ κατεβῇσιν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τὰ λοιπὰ φροντίσεις αὐτῆς, λέγει εἰς τὸν Ὁρ., ὅπως ἐκφράζει τὸν φόβον του μὴ τοῦς προδώσῃ ὁ χορὸς.

Ἑρμηνεία.—Ἰφιγ.—Τὴν ζωηρὰν μὲν ἐπιθυμίαν, προτοῦ σύ

ἔλθης ἐδῶ, ἔχω νὰ πᾶγω εἰς τὸ Ἄργος καὶ νὰ ἴδω σέ, ἀδελφέ μου. Καὶ θέλω δ, τι καὶ σύ, δηλ. θέλω νὰ σέ ἀπαλλάξω ἀπὸ τὰ βάσανα [τῆς μανίας] (=μεταστῆσαι πόνων) καὶ τὸν εἰς κακὴν κατάστασιν ἐδρασκόμενον (=νοσοῦντα) πατρικὸν οἶκον νὰ ἀνορθώσω, χωρὶς νὰ ἐπιζῶμαι ἐναντίον ἐκείνου ποῦ μὲ ἔσφαξε· διότι θὰ ἀπαλλάξω ἀπὸ τῆ σφαγῆ σου τὸ χέρι μου καὶ θὰ σώσω τὸν οἶκον [μας]. Ἀλλὰ φοβοῦμαι τῇ θεᾷ πῶς θὰ ξεφύγω (=θῶς λάθω) καὶ τὸν βασιλέα, ὅταν εὕρῃ τὰς λιθίνους κρηπίδας (ἢ: τὸ βάθρον) χωρὶς ἀγᾶλμα (=κενὰς ἀγάλατος)· πῶς δὲν θὰ μὲ σκοτώσῃ; ποῖα δὲ δικαιολογία (=λόγος) ὑπάρχει γιὰ μένα; Ἄλλ' ἐὰν μὲν αὐτὰ γίνοντο συγχρόνως (=ὁμοῦ) σὰν ἓνα πρᾶγμα (=ἐν τι), δηλ. καὶ τὸ ἀγᾶλμα νὰ φέρῃς καὶ ἐμὲ νὰ ὀδηγήσῃς πᾶνω στὸ καλόπρυνμο καρδίᾳ σου, ἢ ἐπικινδυνὸς ἐπιχειρήσεις (=τὸ κινδυνεύμα) λαμβάνει αἰσίαν ἐκβασιν (ἢ: ἐπιτυγχάνει): ἐὰν ὅμως χωρισθῶ ἀπ' αὐτὸ [τὸ ἀγᾶλμα]..., ἐγὼ μὲν χάνομαι, σὺ δὲ θὰ ἐπιτύχῃς τὸ γυρισμὸ [σου] (=νόστον) ταυτοποιῶν τὴν ὑπόθεσιν σου (=εὖ θέμενος τὸ σαυτοῦ). Ἀλλὰ καθόλου δὲν ἀποφεύγω [τὸν κίνδυνον] (ἢ: δὲν παραιτοῦμαι τοῦ τολμήματος=οὐμὴν φεύγω γέ τι), οὔτε καὶ ἐὰν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποθάνω ἐγὼ ἀφοῦ σὲ σώσω· διότι ἀληθῶς (=οὐ γὰρ ἀλλῶ) ὁ ἄνδρας μὲν ἂν χαθῇ ἀπὸ τὸ σπῆι (=ἐκ δόμων θανάων) [εἶναι] ποθητός, ὁ δὲ πόθος τῆς γυναικὸς [εἶναι] μέτριος.

Οἶ.—Δὲν θὰ γίνω φονιάς σοῦ καὶ τῆς μάννας [μου]; εἶναι ἀρετὴ (ἢ: φθάνει=ἄλις) τὸ αἶμα ἐκείνης· μαζί σου δὲ (=κοινοφῶρον) δὲ σοι=κοινῇ σὺν σοί· καὶ νὰ ζῶ θέλω καὶ νὰ πεθάνω μαζί σου (=θανὼν λαχεῖν ἴσον=κοινῇ θανεῖν). Θὰ σὲ ὀδηγήσω δὲ εἰς τὸ σπῆι [μας], ἂν βέλαια καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐκεῖ (=ἐνταυτοῖ) φθάσω ζωντανὸς (=περῶ), ἢ ἐὰν χαθῶ θὰ μένω [πλῆν] μαζί σου. Καὶ ἀκουσε τὴν γνῶμην [μου], ἐὰν δηλ. ἦτο δυσάρεστον τοῦτο ἐδῶ εἰς τὴν Ἄρτεμιν (ἢ: ἐὰν αὐτὸ ἐδῶ θὰ ψύχρανε τὴν Ἄρτεμιν), πῶς θὰ πρόσταζεν ὁ Ἀοξίας νὰ μεταφέρω ἐγὼ τὸ ἀγᾶλμα τῆς θεᾶς εἰς τὴν χώραν τῆς Παλλάδος... καὶ νὰ ἴδω τὸ πρόσωπόν σου; ὅλα αὐτὰ πρᾶγματι (=γὰρ) συνδυάζον (=συνθεῖς εἰς ἓν) ἐλπίζω ὅτι θὰ γυρίσωμεν στὴν πατρίδα (=νόστον λαβεῖν=νοστήσαι).

Ἰφιγ.—Πῶς λοιπὸν μπορεῖ νὰ γίνῃ ὥστε νὰ μὴ σκοτωθοῦμε καὶ νὰ πάρωμε ὅσα (ἢ: ὅ, τι) θέλομεν; διότι σαυτὸ παρουσιάζει ἀσθενὲς σημεῖον (ἢ: σκοινάφτει=νοσεῖ) ὁ γυρισμὸς στὴν πατρίδα ἐνῶ (=δὲ) ἢ θέλησις ὑπάρχει (=πάρα=πάρεστι).

Οἶ.—Ἄργεθι θὰ μπορούσαμε νὰ σκοτώσωμε τὸν βασιλέα;

Ἰφιγ.—Αὐτὸ ποῦ εἶπες εἶναι φοβερὸν (=δεινὸν τόδ' εἶπας=τόδ' ὅπερ εἶπας, δεινόν), δηλ. οἱ ξένοι νὰ σκοτώνωμεν τοὺς φιλοξενούντας (ἢ: τοὺς ἐντοπίους=ξενοφονεῖν).

Οἶ.—Ἀλλὰ, ἂν [αὐτὸ] θὰ σώσῃ ἐμὲ καὶ σέ, πρέπει νὰ δοκιμάσωμεν (ἢ: νὰ ρισκινδυνεύσωμεν=κινδυνεύετον).

Ἰφιγ.—Δὲν θὰ μπορέσω· τὸ δὲ θάρρος σου (ἢ: τόλμην=πρόθυμον) ἐπαινῶ.

Οἶ.—Καὶ πῶς [δὲν θὰ μπορέσῃς] (=τί δέ), ἐὰν μὲ κρύψῃς στὸ ναὸ χωρὶς νὰ σέ ἀντιληφθῇ κανεὶς (=λάθρα);

Ἰφιγ.—*Ἵνα δυνηθῶμεν νὰ σωθῶμεν* (=ὡς ἐκσωθεῖμεν ἂν) *βέβαια* (=δὴ) *ἐπαφελούμενοι τοῦ σκοτίους* (=λαβόντες σκοτόν);

Ορ.—[Ναί], διότι (=γὰρ) ἡ νύκτα [εἶναι] τῶν κλεπτῶν (ἢ : τῶν δολίως ἐργαζομένων) καὶ τῆς ἀληθείας τὸ φῶς.

Ἰφιγ.—*Μέσα* [σὲ νὰ] *ὑπάρχουν ἱεροφύλακες, τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ξεφύγωμεν.*

Ορ.—*Ἀλοίμονον, χαθήκαμε* πῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σωθῶμεν;

Ἰφιγ.—*Νομίζω* (=δὸνῶμοι) *ὅτι ἔχω κάποιο νέο σχέδιο* (=ἐξεύρημα).

Ορ.—*Τί λογιῆς* (ἢ : σὰν τί); *ἀνακοίνασε τὴν γνώμην σου* (=δόξης μετάδος), διὰ νὰ μάθω καὶ ἐγώ.

Ἰφιγ.—*Τὴν μανίαν σου* (=σαῖς ἀνίαις) *θὰ μεταχειρισθῶ* ὡς πρόφασιν.

Ορ.—[Ἐπόμενον εἶναι] διότι αἱ γυναῖκες εἶναι φοβεραὶ νὰ εὐρίσκουν *δόλους* (=τέχνους).

Ἰφιγ.—*Θὰ εἶπω* ὅτι ἤλθες ἀπὸ τὸ Ἄργος φονιάς τῆς μάνας σου.

Ορ.—*Μεταχειρίσου τὰς συμφορὰς μου, ἂν θὰ σὲ ὠφελήσῃ.*

Ἰφιγ.—*Θὰ πῶ* *ὅτι* (=ὡς) *δὲν εἶναι* βέβαια *ἐπιτετραμμένον νὰ* [σὲ] *θυσιάσω σὴ θεά.*

Ορ.—*Ποίαν αἰτίαν προβάλλουσα; διότι κάτι ὑποπιτεύω.*

Ἰφιγ.—*Διότι δὲν εἶσαι καθαρὸς καὶ* [ὅτι] (=δὲ) *θὰ θυσιάσω τὸ ἄγγον* (=δῶσω τὸ ὄσιον) ἀπὸ φόβον.

Ορ.—*Κατὰ τί λοιπὸν* (=τί δῆτα) *εὐκολύνεται ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἀγάλματος* (=μᾶλλον ἀλίσκεται ἀγαλμα) τῆς θεᾶς;

Ἰφιγ.—*Θὰ θελήσω νὰ σὲ* *ἐξαγνίσω* *στὰ νερά* (=πηγαῖς) *τοῦ πόντου.*

Ορ.—*Ἀκόμη* (ἢ : καὶ ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ) *σὲ νὰ* [μένει] *τὸ ἀγαλμα* (=βερέτας), διὰ τὸ ὁποῖον ἔπλευσα [ἐδῶ].

Ἰφιγ.—*Θὰ εἶπω* *ὅτι* καὶ *ἐκεῖνο* *θὰ πλύνω* (=νίψαι), ἐπειδὴ σὺ τὸ ἠγγίσεας.

Ορ.—*Ποῦ τάχα, [ἀφ'οὗ] ἔλθης; ἐννοεῖς* (=εἰπας) *μέρος ξηρᾶς* (ἢ : ἀκρωτηρίου=ἐμβόλον) *ποῦ ἔχει κατακλυσθῇ ἀπὸ τῆ θάλασσης* (=νοτιερὸν πόντου);

Ἰφιγ.—*Ἐκεῖ ὅπου* (=οὗ) *τὸ πλοῖον* [σου] *εἶναι δεμένο* (=δε-μεῖ) *μὲ λιναῖα περμνήσια σχοινιά* (=χαλινοῖς λινωδέτοις).

Ορ.—*Σὺ ἢ [ἰδίᾳ] ἢ* *κάποιος ἄλλος* *θὰ κρατῇ* *στὰ χεῖρα* *τὸ ἀγαλμα.*

Ἰφιγ.—*Ἐγώ* διότι *μόνον σὲ μένα ἐπιτρέπεται νὰ ἐγγίξω* [αὐτῇ].

Ορ.—*Ὁ Πυλάδης δὲ ἀπ' ἐδῶ εἰς ποῖον σημεῖον τοῦ ἔργου* (=πόντου), *θὰ* [τὸν] *τοποθετήσωμεν* (ἢ : ποῖα δουλειὰ θὰ τοῦ ἀνα-θέσωμεν);

Ἰφιγ.—*Θὰ εἶπω* *ὅτι ἔχει* *τὸ ἴδιο μόλυσμα* *μὲ σὲ* *στὰ χεῖρα*; (=χεροῖν σοί).

Ορ.—*Κρυφὰ ἀπὸ τὸν βασιλέα ἢ ἐν γνώσει του* (=εἰδότες) *θὰ* *κάμης* *αὐτά;*

Ἰφιγ.—*Ἀφ'οὗ τὸν πείσω μὲ λόγια* διότι *δὲν μπορῶ βέβαια νὰ διαφύγω τὴν προσοχὴν του* [πράττουσα αὐτά].

Ορ.—*Ἄλλα* (=καὶ μὴν) *τὰ καλοταγισμένα κοῦπιά* (=εὐή-

ρης πίτυλος) τοῦ πλοίου εἶναι βέβαια ἔτοιμα (=πάρᾱ=πάρεστι/.
 Ἴφιγ.— Τώρα (=δὴ) διὰ τὰ ἄλλα πρέπει νὰ φροντίσης σὺ πῶς
 θὰ ἔχουν καλὴν ἔκβασιν (=δπως ἔξει καλῶς).

Ὅρ.—“Ἐνα μονάχα μᾶς χρειάζεται, αὐταὶ ἔδω νὰ τὰ ἀποκρύ-
 ψουν (ἦ: νὰ μὴ ποὺν τίποτε). Δοιπὸν (=ἀλλὰ) παρακάλεσέ [τας]
 καὶ νὰ βροῖς λόγια πειστικά· ἀσφαλῶς (ἦ: ἐξάπαντος = τοι/ ἔχει δύ-
 ναιμιν ἡ γυναῖκα γιὰ εὐσπλαγχνίαν. τὰ δὲ ἄλλα ἴσως... εἴθε ὅλα νὰ
 πᾶνε καλὰ (=ἅπαντα συμβαίη καλῶς).

στ. 989—1055. ἔχω : ὁ ἔνεστ. περιλαμβάνει τὸ παρὸν καὶ τὸ παρελθόν.—
 Ἄρχει, δοτ. τοικίη—γενέσθαι—εἰσίδειν, ἐκ τοῦ ἔχω.—σέ τε... νο-
 σούντα..., ἐπεξηγεῖ τὸ ἄπερ.—πόνων, δηλ. τῶν προσεχομένων ἀπὸ τὴν μα-
 ρτυ—θυμουμένην, τροπ. μετ.—με, ἀντικτ. τοῦ κτανόντι. γάρ, αἰτιολγ.—
 ὅπως λάθω, πлаг. ἔρωτ ἐκ τοῦ δεδοικα.—ἀγάλματος, γεν. ἀντικειμενικῇ
 εἰς τὸ κενάς.—ταυθ', ἐπεξηγεῖται διὰ τῶν : ἀγαλμα τ' οἴσεις... ἄξεις.—
 χωριθεῖσας, ὑποθετ. μετ.—τούτου, δηλ. τοῦ ἀγάλματος· ἔαν δηλ. ἐπιτύχῃ
 μόνον ἡ μεταφορὰ τοῦ ἀγάλματος εἰς τὸ πλοῖον—θανεῖν, ἔνν. ὡς ὑποκμ.
 ἐμπε.—χρεών, ἔνν. ἐστί.—σώσασαν, χρον. μετ.—οὐ γὰρ ἀλλά : εἶναι ἐλ-
 λειπτική φράσις τὸ πλήρες θὰ ἦτο : οὐ γὰρ φροντίζω τοῦ ἐμοῦ θανά-
 του, ἀλλά... ἡ οὐ γὰρ ἄλλω· ἔχει τὸ πράγμα, ἀλλά., ἰσοδυναμεῖ δὲ
 μὲ τὸ : καὶ γὰρ=διότι ἀληθῶς—θανών, ὑποθετ. μετ., ἐδέχθη δὲ τὸν προσδ.
 ἐκ δόμων, διότι τὸ θνήσκειν=ἐξχαρνίζεσθαι (ένταυθα).—τὰ δὲ γυναι-
 κὸς ἀσθενεῖ : εἶναι ἀξία θαυμασμοῦ ἡ ἀγάπη τῆς ἡρώδους πρὸς τὸν πατρι-
 κὸν οἶκον, ὁ ὁποῖος σώζεται διὰ τοῦ ἀνδρός.—οὐκ ἂν γεννηοίμην : ὁ γεν-
 ναῖος Ὁρέστης ἀποκροεῖ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀδελφῆς.—κοινέφρων=ὁ κοινὰ
 φρονῶν· κοινέφρων, σοί=κοινῇ σὺν σοί : εἰς τὸ κοινέφρων ζεῖν ἀντιστοιχεῖ
 τὸ : λαχρίων ἴσον θανάω=κοινῇ θανεῖν.—ένταυθα δὲ ἐπεξηγεῖται διὰ
 τοῦ : πρὸς οἶκον—καταθανών, ὑποθετ. μετ.—μέτα, ἀναστροφὴ (μετὰ σοῦ).—
 εἰ πρέσκαυτες... ἐπεξηγήσεις τοῦ : γνώμης—τοδὲ, δηλ. τὸ κομίσαι.—Παλ-
 λάδος : μετὰ τοῦτο ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι στίχοι μὲ σκέψεις. αἱ ὁποῖαι παρεί-
 χον τὴν ἐλπίδα, οἱ αἱ θεοὶ εὐνοοῦν τὴν ἐπιστροφήν εἰς τὴν πατρίδα.—συν-
 θεῖς... εἰς ἔν=συνδυάσας.—πάρᾱ (ἀνατροφή)=παρεστι.—δεῖνόν... εἴπας,
 συμπληρῆς δύο προτάσ. : τὸ δ', ὅπερ εἴπας, δεῖνόν.—ξενοφρονεῖν, ἐπεξ. τοῦ
 τὸ δ' ξενοφρονέω—ῶ=φρονέω τὸν φιλοξενούντα—ἦνεσας, ὁ ἄορ. ἀντι ἔνεστ.—
 τί δέ, ἔνν. οὐκ ἂν δύναται.—σκότον, ὄνομ. ὁ σκότος=τὸ σκότος.—λαβέν-
 τες, τροπ. μετ.—ὥς..., σύνδ. τελκ.—ἐκσφίζομαι=σφίζομαι ἐκ τῶν κινδύνων.—
 γάρ, αἰτλγ.—κλεπτῶν (ἔνν. ἐστί), γεν. κτηγμ. κτητικῇ—διεφθάρμεσθα,
 ποικ. ἀντι μέλλοντος.—δόξης, ἀντικτ. τοῦ μετάδος· ἐλέγχθη δὲ ἡ λέξις ἐν
 σχέσει πρὸς τὸ δοκῶ—ἀνίκας, ἀντικτ. τοῦ χρησσομαι· ἐλέγχθη δὲ ἡ λ
 κατ' εὐφημισμὸν ἀντι : μενίκας σφρίσμοσι, κτηγμ. τοῦ ἀνικμ.—δεινα
 γάρ : ὁ γὰρ αἰτιολογεῖ τὸ ἔνν. εἰκόσ ἐστι—λέξομεν ὡς οὐ δέμης, ἔνν.
 ἐστί· θύειν, ὑποκμ. τοῦ θέμης ἐστί.—θντα, αἰτλγ. μετ.—δώσω, πρό αὐτοῦ
 ἔνν. ἐκ τῶν ἡγουμένων : λέξομεν ὡς (δώσω τὸ σοῖον)· φέβω, δοτ. τοῦ αἰ-
 τίον. Ἡ Ἴφιγ. θὰ ἰσχυρισθῇ οἱ θὰ θυσιάσῃ τὸν ξένον μόνον καθαρὸν (ὅταν
 ἐξαγισθῇ), διότι φοβεῖται μήπως δυσσεβεσθῇ τὴν θεάν, ἂν προσφέρῃ κατ'
 μολυσμένον.—ἐν δόμοσι, ἔνν. μένει.—ἐφ' ῶ, ἐμπρόθ. προσδ. σημ. σκοπόν.—
 νίφακ, εἰδ. ἀποφ. ἐκ τοῦ ἔρω—ὡς θιγόντος, τὸ ὡς δηλοῖ τὴν ὑποκειμ.
 γνώμην τῆς ἱερείας.—εἴπας, ὁ ἄορ. ἀντι ἔνεστ.—ἐκβολος (ὁ)=μέρος ἑρῆς
 κατακλυσθὲν ὑπὸ τῆς θαλάσσης.—νοτερός=ὕψος.—χελίνοισ, δοτ. ὄργα-
 νου.—γάρ, αἰτλγ.—Πυλάδης : ὁ Ὅρ. ζητεῖ νὰ περιληφθῇ καὶ ὁ Πυλ. ἵνα
 σώσῃ αὐτόν.—πέισσας, χρον. μετ.—μύθοις, δοτ. τοῦ τρόπου—πίτυλος=
 κομπή· εὐήρης πίτυλος=τὰ καλοκαιριασμένα κομπή.—πάρᾱ=παρεστι=
 εἶναι ἔτοιμα.—τάσδε, δηλ. τὰς γυναῖκας τοῦ χοροῦ. Ὁ χορὸς ἐπειδὴ δὲν ἐν-
 κριταλείπει τὴν δεχτήσαντα μανθάνει ὅλα τὰ κρύφια σχέδια τῶν δρώντων προ-
 σώπων. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ πεισθοῦν νὰ μὴ μαρτυρήσουν τὰ σχέδια.—εἰ
 εἴκτον, ἐμπρόθ. προσδ. σημ. σκοπόν.—ἅπαντα συμβαίη..., Ὁ Ὅρεστης εἰς

πίπτει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκφράζει τοῦτο μὲ τὰς λέξεις τὰς δ' ἄλλ' ἴσως ἔλαφν διακόπτει τὸν ἑαυτὸν τοῦ καὶ ἐκφράζει τὴν ἰδίαν ἐλπίδα τοῦ ὡς εὐχὴν.

στ. 1056—1088.—*Περίληψις.*—Ἡ Ἰφ. παρακαλεῖ τὰς γυναῖκας τοῦ χοροῦ νὰ μὴ μαρτυρήσουν σὺν βασιλεῖα τὸ σκεδιδί της. Ὑποσχεῖται δὲ ὅτι ἂν σωθῇ θὰ σώσῃ καὶ αὐτὰς ὁδηγοῦσα στὴν Ἑλλάδα. Ἀποδ. αἱ γυναῖκες ὑποσχέθησαν οὐκ ἔχον, ἡ ἰέρεια παρακαλεῖ τοὺς ξένους νὰ εἰσελθῶν εἰς τὸν ναόν, αὐτὴ δὲ παρακαλεῖ τὴν θεὰν νὰ τὴν σώσῃ, ὅπως τὴν ἔσωσεν στὴν Αὐλίδα.

Ἑρμηνεία.—Αγαπημέναι μου γυναῖκες, εἰς σὰς ἀποβλέπω (ἢ εἰς σὰς ἐλπίζω) καὶ τὰ ἰδικά μου ἀπὸ σὰς ἐξαργυρώνται (= ἐν ὅμιν ἔστιν) ἢ νὰ εὐτυχήσω (=καλῶς ἔχειν) ἢ νὰ χαθῶ (=μηδὲν εἶναι) καὶ νὰ στερηθῶ τὴν πατρίδα καὶ τὸν ἀγαπημένον μου ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀγαπητὴν μου ἀδελφὴν. Καὶ πρῶτον μὲν αὐτὴ ἐδῶ ἄς εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ λόγου μου (ἢ: παρακλήσεώς μου) εἰμὲθα γυναῖκες, ἔχομεν φιλικὰ αἰσθήματα μετὰς μας, καὶ ἰκανώταται (=ἀσφαλέσταται) δικὰ μας (=κοινὰ) πράγματα νὰ κρύπτωμεν. Μὴ μιλῆσετε γιὰ τὸ χατήρι μου (= ἡμῖν) καὶ βοηθήσατε εἰς τὴν ἐπιτυχίαν (=συνεπινοήσατε) τῆς φυγῆς μας [εἶναι] ὥραϊον πρᾶγμα βέβαια νὰ εἶναι πανεὶς ἐχέμυθος (ἢ: νὰ κρατῇ τὸ μυστικὸν = ἔγω γλῶσσα πιστὴ παρῇ). Βλέπετε δὲ ὅτι τρεῖς ἀγαπητοὺς μία τύχη [τοὺς] ἀναμνέει (= ἔχει) ἢ ἐπὶ ἀνόδους στὴν πατρικὴν γῆν ἢ ὁ θάνατος. Ἐὰν δὲ σωθῶ, ἵνα (= ὡς ὅν) καὶ σὺ ἔχῃς τὴν ἴδια τύχη, θὰ σὲ σώσω στὴν Ἑλλάδα. Σὲ ἔξορκίζω στὸ δεξι σου χέρι (ἢ: φιλῶ τὸ δεξι σου χέρι) καὶ σένα σὲ ἱκετεύω (=ἐκνοῦμαι), σένα δὲ φιλῶ στὸ μάγουλον, καὶ πέφτω στὰ νόνιατά σου καὶ σεῖς νὰ χαρῆτε τοὺς δικούς σας ποδ' ἔχετε στὸ σπίνι (=ἐγὼν ἐν δόμασι φιλεῖσθαι), μάννα, πατέρα καὶ παιδιὰ ὅποια ἔχει (=ἐγὼ κυρεῖ). Τί λέτε; ποῖα ἀπὸ τὰς λέγει δει δέχεται αὐτὰ (=φρεῖ θέλει ταῦτα) ἢ ποῖα δὲν δέχεται—πέτε καθαρὰ (=φθέγγασθε); Διότι ἐὰν σεῖς δὲν δέχεσθε τοὺς λόγους μου χάθηκα καὶ ἐγὼ καὶ ὁ δόλιος ἀδελφός μου.

Χο.—Ἐχε θάρρος, καλὴ κυρά μου, καὶ κῦτταξ μονάχα νὰ σωθῇς (=σώζων μόνον) διότι (= ὡς) ὅσο ἀπὸ μέρους μου τοσὶν ἀλάχιστον (= γε) ὅλα θὰ σιγηθῶν (ἢ: θὰ μείνουν μυστικά)—μάρτυς ἔστω (ἢ: μάρτυς μου) ὁ μέγας Ζεὺς—γιὰ ὅσα παραγγέλλεις (ἢ: μὲ παρακαλεῖς=ἐπισκήπτεις).

Ἰφιν.—Καλὸ νὰ ἔχετε γιὰ τὰ λόγια σας (=δυναισθε μέθων), καὶ εἶδε νὰ εὐτυχήσετε.

[Στὸν Ὀρέστη καὶ Πυλάδην]

Τώρα (=ἤδη) δικό σου ἔργον [εἶναι] καὶ δικό σου νὰ εἰσελθετε σὺν ναὸ διότι σὲ λίγῳ (=αὐτίκα) θὰ ἔλθῃ ὁ βασιλεὺς (=κοίρανος) τῆς χώρας αὐτῆς ἐδῶ, διὰ νὰ ἐξετάσῃ γιὰ τὴν θυσίαν τῶν ξένων, ἐὰν ἔχη τελεσθῇ (ἢ) διὰ νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν οἱ ξένοι ἐθυσιάσθων).

[Προσευχὴ στὴν θεὰν Ἀρτέμιν].

ὦ σεβαστὴ [θεά], ποδ' μὲ ἔσωσες ἀπὸ τὸ φοβερὸν φονικὸν χέρι τοῦ πατέρα μου (=ἐκ δεινῆς παιδοκτονίας χειρὸς) εἰς τὰς κοιλάδας

τῆς Αἰλίδος, σῶσε καὶ τῶρα ἐμὲ καὶ τούτους ἐδῶ· ἄλλως = ἢ = *εἰδὲ μὴ*· τὸ στίμα τοῦ Λοξίου δὲν [θὰ εἶναι] πλέον εἰς τὸν ἀνθρώπου ἀξιόπιστον (= *εἰήτυμον*) ἐξ αἰτίας σου (διὰ σέ). Ἐμπρός (= *ἀλλὰ*) φύγε ἀπὸ τὴν βάρβαρον [αὐτὴν] χώραν καὶ πῆγαινε σὺς Ἀθῖνας (= *ἐκβῆθι*)· καθόσον μάλιστα (= *καὶ γὰρ*) ἐδῶ δὲν [σοῦ] ταιριάζει νὰ κάθῃσαι (ἢ: νὰ κατοικήῃς), ἐνῶ εἶναι δυνατόν νὰ ἔχῃς πόλιν εὐτυχῆ (ἢ: νὰ ζῇς σὲ πόλιν εὐτυχῇ). [Ἡ Ἰφιγένεια εἰσέρχεται εἰς τὸν ναόν].

στ. 1056—1088. ἔχειν· στερηθῆναι ἐνν. ὡς ὑποκμ. ἐμέ.—*ἔχειν*, εἶναι, στερηθῆναι, ἐκ τοῦ ἐν ὑμῖν ἐστὶ ἢ ἐν μέδοι, σημ. τὸ ἐκ τινος κρῆμασθαι.—*πρώτα μὲν*, ἢ ἀποδοῖς εἰς τὸ ὁράτε δέ.—*τάδ' ἄρχετο*—*ἦδε ἡ ἄρχὴ ἔστω*—*γυναικὲς ἔσμεν*: ἡ πρότ. λογικῶς αἰτιολογεῖ τὸ σιγήσατε.—*ἀσφαλεστοί*, ἐνν. ἐσμέν· ἐκ τούτου ἔφατ. τὸ σφῆξιν.—*ἡμῖν*, δοτ. χαριστική.—*καλὸν*, ἐνν. ἐστί.—*ὡς* ... *ἔχει*, εἰδ. πρότ. ἐκ τοῦ ὁράτε.—*τρέψ*, συνάπτεται πρὸς τὸ: *τοῖς φιλάτου*—*γῆς πατρώας*, γεν. ἀντί: εἰς γῆν πατρώαν.—*σώδεισα*, ὑποθ. μτχ.—*ὡς ἂν*..., τελκ. πρότ.—*πρὸς σε* ... *σε* ... *σέ*, αὐτὰ λέγει εἰς κάθε γυναῖκα τοῦ χοροῦ χωριστά, καὶ εἶναι φιλαί φράσεις ἱκεσίας, διότι δὲν κατέρη στήν ὀρχήστρα διὰ νὰ φιλήσῃ τὸ χερί, τὸ μάνουλο καὶ νὰ ἐγγίσῃ τὰ γόνατα.—*καρπὴς* (ἴδος) *παρεῖα*, μάνουλο.—*κυρεῖ*—*συμβαίνει* νὰ ἔχη.—*τί φαίτα*; ... *φθέγγασθε*: αὐτὰ εἶπε μετὰ μικρὰν παύσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ γυναῖκες δὲν ἀπεκρίνοντο. *θέλειν*, ἐκ τοῦ *φθαί ταῦτα*, ἀντικμ. τοῦ *θέλειν*.—*αἰνυσῶν* (τοῦ *αἰνέω*—*ω*), γεν. ἀπόλυτος ὑποθ. μτχ., ἐνν. δὲ ὡς ὑποκμ. αὐτῆς τὸ: *ὕμῶν λόγους*, ἀντικμ.—*ὡς*, αἰτλγ.—*ἐν γ' ἐμοῦ*, ἐμπρόθ. προσθ. σημ. τὸ ἐκ μέρους ὃ γὰρ εἶναι ἑλαιοματωμένος=τοὐλάχιστον.—*ἴστω*, προσθ. τοῦ *οἶδα*.—*ἐπισκήπτω*=*παραγγέλλω*, παρακαλῶ.—*μῦθον*, γεν. τῆς αἰτίας.—*ὄναισθε*, εὐκτ. μέσ. ἀορ. τοῦ *ὀνίνημι*.—*ὄναισθε*—*ὄναισθε*—*εἶθε* νὰ ὀφελήθῃτε, νὰ ἔχετε καλὸ (διὰ τὰ λόγια σας) *ὄναισθε*—*γένοισθε*, εὐχ. τικτοῦ εὐκταίον.—*ἔργον*, ἐνν. ἐστί. Διὰ τούτων προτρέπει τοὺς ξένους νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν ναόν.—*ὡς*, αἰτλγ.—*ἐλέγχων*, τελκ. μτχ. ὃ ἐνστώς φανερῶναι τὴν συνθήκην τοῦ βασιλέως—*πατροκτόνου* *χερὸς*=*ἀπὸ* φονικὸ χερί τοῦ πατρὸς.—*ἢ—εἰ δὲ μὴ*.—*οὐκέτι*, ἐνν. ἔσται.—*διὰ σέ*, ἐμπρόθ. προσθ. σημ. αἰτίαν.—*εἰήτυμον*=*ἀξιόπιστον*. Ἄν ἡ Ἀρτεμὶς δὲν ἐβροῇ νὰ σωθῇ ὁ Ὀρέστης, θὰ διέψευθε τὸν ἀδελφὸν τῆς, ὃ ὁποῖος διέταξε τὸν ἥρωα νὰ μεταβῇ εἰς Ταύρους, καὶ ἔτσι θὰ ἐκλονίζετο τὸ ἀξιόπιστον τοῦ Λοξίου μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.—*ἐκβῆθι*, προσθ. ἀορ. τοῦ *ἐκβαίνω*=*φεύγω* καὶ *πηγαίνω*.—*παρὲν* (ἀπρόσωπον), αἰτ. ἀπόλυτος, γον. μτχ.—*ενσείμνον*: οἱ τραγικοὶ ἐπιζητοῦν εὐκαιρίαν, ἵνα ἐπαινέσουν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων. Μετὰ τὴν προσευχὴν ἡ Ἰφιγ. εἰσέρχεται εἰς τὸν ναὸν καὶ ἔτσι κενῆς οὐσῆς τῆς σκηνῆς ὃ χορὸς ψάλλει τὸ β' στίσιμον.

ΣΤ'. Στάσιμον Β'. (στ. 1089—1151)

στ. 1089—1151. *Περίληψις*.—Ἡ ἐτοιμαζομένη ἀναχώρησις τῆς Ἰφιγένειας ἀνάπτε καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν γυναικῶν τοῦ χοροῦ τὸν πόθον γιὰ τὴν πατρίδα τῶν. Παραβάλλουν τὸν ἑαυτῶν τῶν μετ' αὐτοῦ, ἢ ὁποῖα τραγουδεῖ πάντοτε στήν ἀκρογιαλιά γιὰ τὸν χαμένον οὐζυγὸν τῆς, ὅπως αὐταὶ ποθοῦν τὴν πατρίδα τῶν καὶ τὰ ἑλληνικά πανηγύρια. Εἰς τὴν ἀντιτροφορὴν ἐνθυμοῦνται τὰ δάκρυα ποὺ ἔχυσαν, ὅταν ὁ ἐχθρὸς κυρίευσεν τὴν πατρίδα τῶν, ἵας ἡχμαλώτισεν καὶ ἵας ἐπώλησεν ὡς δούλας σὲ βάρβαρον χώραν, ὅπου χύνεται αἷμα Ἑλληνικόν. Εἶναι μεγάλο κακόν, ὅταν εὐτυχῆς καὶ ἔξαφνα δυστυχῆσῃ. Εἰς τὴν β' στροφὴν καθοτιζοῦν τὴν Ἰφιγένειαν ἢ ὁποῖα μετὰ τὸ πορρὸν παρὰ βίβη πᾶν σὺ σπῇ.

της και εἰς τὴν ὥραίῳ Ἀθήνα. Τέλος εἰς τὴν β' ἀντιστροφὴν εὐχόμενα
 εὐα εἶχαν φιερόντα πειτούσαν σὺν ὁπίσθια των, εὐα στήσουν χορὸν καὶ ἔμπροσ
 στή μόνον των στολισμέναι με πολλὰ στολίδια τὰ χορεύουσιν ὅπως ἄλλοτε.

Ἑρμηνεία. — Κο. Στροφή α'. — Πουλί μου ἀγκυών, ποῦ (=δ)
 κοντὰ στή θραχιδῶδη ἀκρογιαλιά (=παρὰ πετρίνας δεξιᾶδας/ τοῦ
 Πόντου τραγουδεῖς τὴ θλιβερὴ μοῖρά σου (ἢ: θρηνηλογεῖς τὴ μοῖρά
 σου=αἰδεῖσαι ἔλεγον οἶκον), φωνὴν εὐνόητον (=βοᾶν εὐθύνετον)
 διὰ τοὺς ἐννοοῦντας (=ξυνετοῖς) [τῶν πτηνῶν τὴν φωνήν], ὅτι δηλ.
 μετὰ τὰ τραγούδια [σου] πάντοτε θρηνηλογεῖς τὸν σύζυγον [ποῦ ἔχεις
 χάσαι]. Ἐγὼ ἀμιλλῶμαι μετὰ σένα (ἢ: ὁμοιάζω μετὰ σένα) ὥς πρὸς τοὺς
 θρήνους (ἢ: στοὺς θρήνους), πουλί δίχως πτερά, διότι ποθῶ τὰ ἑλλη
 νικὰ πανηγύρια (=ἀγῶρους), διότι ποθῶ τὴν Ἀρτεμιν ποῦ βοηθεῖ
 εἰς λεχοῦσας (=λοχίαν), ἡ ὁποία κατοικεῖ κοντὰ στὸν Κύνθιο λόφον
 καὶ τὸν λεπτοφύλλο φρόνικα καὶ στήν καλλίβλαστη (ἢ: φουντωτὴ=
 εὐθερρέα) δάφνη καὶ κοντὰ στῆς γαλαξοπράσινης (ἢ: σταχτιάς=
 γλαυκᾶς) ἐλαίας τὸν ἱερὸν βλαστὸ (=θαλλόν), γλυκὲς ἀναμνήσεις
 τῆς ὥρας τοῦ κοιτετοῦ (=φίλαν ὥδινα) τῆς Ἀητοῦς, καὶ κοντὰ στῇ
 λίμνῃ ἡ ὁποία περιέστρεφε (=εἰλλοσσουσαν) τὸ νερό της κυκλικά
 (=κύκλιον), ὅπου ὁ κύκνος ὁ μελωδικὸς ἠπηρεεῖ τὰς Μούσας.

Ἀντιστρ. α'. — Ὁ πολλὰ δάκρυα (πολλὰι λιβίδες δακρυῶν)
 ποῦ χύθηκαν σὺν μάγουλά μου, ὅταν ἀποῦ ἀρῆθηκαν (ἢ: ἐκυριεύθη
 σαν) τὰ κάστρα [τῆς πατρίδος μου] σὺν πλοῖα τῶν ἐχθρῶν ἐρηφονη
 (=ἔβαν) με λόγχης καὶ κουπίᾶ. Καὶ (=δὲ) με ἀγοραπωλησίαν πο
 λύχρυσον (ἢ: ἀποῦ πωλήθηκα καὶ ἀγοράσθηκα ἀντὶ πολλοῦ χρυσοῦ=
 δι' ἐμπολᾶς χρυσοῦ) ἦλθα εἰς βάρβαρον χώραν (=νέσσιον), ὅπου
 τῆς ἐλαφοκτόνου θεᾶς [Ἀρτέμιδος] τὴν παρθένον ἔγρειαν (=ἀμφι
 πολον κόβαν) τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀγαμέμνονος ἠπηρετῶ (=λατρεῦσω)
 καὶ τοὺς βομῶν ποῦ δὲν θυσιάζονται πρόβατα (=οὐ μνησθῆτας),
 ζηλεύουσα συμφορὰν ἀδιδάλεπτον (ἢ: βίον διαρκῶς δυστυχῆ=ἔτιαν
 διὰ πατιὸς δυσδαίμονα) διότι ἐὰν ἀνατραφῇ μέσα σὺν βάσανα
 (=ὄν σύντροφος ἐν ἀνάγκαις) δὲν ἀποκάμνεις (ἢ: ἀντέχεις=οὐ κά
 μνεις). Ἡ μεταβολὴ [εἶναι] δυστυχία [πραγματικὴ] τὸ εὐα περιπίπτει
 δὲ ἀπὸ εὐτυχίαν εἰς δυστυχίαν (=τὸ κακοῦσθαι μετ' εὐτυχίαν)
 [εἶναι] γιὰ τοὺς θνητοὺς βίος πικρὸς (=βαρὺς αἰὼν).

Στροφή β'. — Καὶ σὲ μὲν, σεβαστή, ἀργίτικο πλοῖο με πενήντα
 κουπιά θὰ φέρῃ σὺν σπίτι σου καὶ τὸ κηροδεδωμένο καλὰμν τοῦ θρεῖ
 νοῦ (=οὐδρείου) Πανὸς συρίζον (ἢ μετὰ τὸ παῖξμά του) θὰ δίδῃ τὸν
 θυμὸν στοὺς κοπηλάτας (=κώπαις ἐπιθωπῆσαι), καὶ ὁ μάντις
 Φοῖβος παῖζων τὴν ἐπιτάχουρην λύρα (=ἔχων κέλαδον ἐπιτατόν
 λύρας) τραγουδώντας θὰ σὲ ὁδηγήσῃ μετὰ τὸ καλὸ (=εὐ) στήν λαμ
 πρὰν χώραν τῶν Ἀθηναίων. Εὐὲ δὲ ἐγκαταλείπουσα ἔδω θὰ τοξιδέ
 νῃς μετὰ τὰ πλαταγόντα κουπιά (=ῥοθίοις πλάταις) καὶ (=δὲ)
 τοῦ γοργοῦ καρβασιοῦ (νεδὸς ἀκινετόμικτου) τὰ σχοινιά [ποῦ δεμένα
 σὺν κάτω μέρος τοῦ πανιοῦ κρατοῦν αὐτὸ τεντωμένον] (ἢ: τὰ ποδά
 ρια=πόδες) θὰ φουσκώσουν (=ἐκπνεύσονται) τὰ πανιά μετὰ τὸν
 ἄερα κοντὰ στοὺς προτόνους (στάντες=πᾶς πρότονον) πρὸς τὸ

μερος τῆς πρόφρας πάνω ἀπὸ τὴν προεξοχὴν τῆς (= ὑπὲρ στόλον).
Ἀντιστροφή β'.—Εἶθε νὰ ἀνέβαινα στὸν οὐράνιο ἱππόδρομο
 (= λαμπρὸν ἱππόδρομον) ὅπου περνοῦ τὸ ὥραϊον πῦρ (ἢ: τὸ ὥραϊον
 αὖτος ἢ: τὸ ἄστρο=εὐάλιον πῦρ) τοῦ ἡλίου· καὶ (=δὲ) εἶθε νὰ
 ἔπαινα (=λήξαιμι) νὰ κινῶ γρήγορα (=θυσάζουσα) τὰς πτέρυγας
 [ποῦ εἶναι κολλημέναι] στὴ ῥάχι μου πάνω ἀπὸ τοὺς θαλάμους τοῦ
 σπιτιοῦ μου· καὶ (=δὲ) εἶθε νὰ στεκόμην (ἢ: νὰ ἑπαίρνα μέρος=
 ἐσταίην) στοὺς χορούς, ὅπου καὶ παρθένος ἐνδόξων γάμων (ἢ: προ-
 φορισμένη διὰ καλὸν γαμπρὸν=εὐδοκίμων γάμων) [στοκώμην], σύ-
 ρουσα εἰς κυκλικὸν χορὸν (=εἰλλασσуса) [ὡς κορυφαία τοῦ χοροῦ]
 τοὺς θμίλους τῶν συνομηλίκων μου (ἢ: τὶς συνομηλικές μου=ἡλί-
 κων θιάσους) ἐμπρός (=παρὰ πόδ') στὴ γλυκεῖά μου μάνα· διὰ
 [δὲ] σηκώνομην γὰρ νὰ πάρω μέρος (=εἰς ἔξιν δρυμένα) εἰς
 ἀμίλλαν χαρίτων (ἢ: εἰς διαγωνισμόν καλλιστείων) καὶ [εἰς διαγωνι-
 σμόν] κόμης ἀπαλῆς καὶ πλουσίας σὲ κοσμήματα (=χαίτας ἄβρο-
 πλοῦτοις), ἐσκίαζον τὰς παρειάς μου (=γένυν) καλύπτουσα [αὐτάς]
 (=περιβαλλομένα) μὲ πολυκεντήτους καλύπτρας (=πολυποίκιλα
 φάρεα) καὶ μὲ τὶς πλεξοῦδες μου.

στ. 1089—1151. στρ. α' δειράδας, ὄνομ. ἡ δειράξ=ῥάχι ὀροσειράς,
 βράχος, σκόπελος.—ἀλκυὼν, εἶδος θαλασσίου πουλιοῦ. Κατὰ τὸν μῦθον ἡ
 Ἀλκυὼν, σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Τροχίνος Κήκυος, ἐνῶ ἀνέμενε τὸν συζυ-
 γόν της ἀπὸ τὴν Κλάρον τῆς Μ. Ἀσίας, ὅπου ἐπλευσεν, ἵνα συμβουλευθῇ τὸ
 ἐκεῖ μαγεῖον, ἔξαφνα παρετήρησε αὐτὴν ἀκτὴ τὸ πᾶμα τὸν ποῦ εἶχεν ἐκβρα-
 σθῇ κατόπιν ναυαγίου. Ἔκτοτε εἰς τὴν ἀκτὴν δὲν ἔπαυσε νὰ τὸν θορῇ, ἕως
 οὔτου ἐλεήσαντες αὐτὴν οἱ θεοὶ μετεμόρφωσαν αὐτὴν καὶ τὸν σύζυγόν της εἰς
 τὰ ὁμόνυμα πτηνὰ ἀλκυόνα καὶ κήκυκα.—οἶτρον, ὄνομ. ὁ οἶτρος=μοῖρα,
 συμφορὰ· ἔλεγος οἶτρος=θλιβερά μοῖρα.—εὐξύνετες βοή=εὐκόλως ἐννοου-
 μένη φωνή.—ἔσμετοί, εἶναι οἱ ἐννοοῦντες τὴν φωνὴν τῶν πτηνῶν καὶ οἱ γινώ-
 σκαι τὸν μῦθον δι' αὐτοὺς ἡ φωνὴ τῆς ἀλκυόνης· εἶναι θεῖος τοῦ χαμένου
 συζύγου της· τοῦτο διασαφίζεται διὰ τοῦ: ὅτι πόσιν... μολπαῖς.—μελπαῖς,
 δοτ. τοῦ τρόπου.—παραβάλλομαι=ἀμιγλῶμαι.—θρήνους, αἰτ. τοῦ κατα-
 λείπειν.—ποθεῖσα, αἰτλγ. μνη.—ἀγόρευς, ὄνομ. ὁ ἀγορεύς=πνευματ., ἐορτή·
 λοχία, θηλ. τοῦ ἐπιθ. Λόχιος· εἶναι ἡ Ἀρτεμις ἡ ὁποία βοηθεῖ τὰς τιτιού-
 σας.—παρά: ἡ πρόθεσις ἐννοεῖται καὶ πρὸ τῶν αἰτιατικῶν· φοίνικα, δα-
 φναν, θαλλόν, λίμναν.—Κύνθιος=ὁ ἀνηκὼν εἰς τὸν Κύνθον, βουνὸ τῆς
 Διηλίου.—ἄβροκήμες (δομ.), ἄβροκήμες (ἀτ.)=ὁ ἔχων λεπτά φύλλα.—εὐερ-
 νέα, ὄνομ. εὐερνής (εὐ=ῥονός=βλαστός)—γλαυκὰς ἐλαίας· προσετέθη
 ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου ποιητοῦ καὶ ἡ ἐλαία, ἡ ὁποία ἦτο ἱερὰ ὡς δῶρον τῆς
 γλαυκίπεδος Ἀθηνᾶς.—ὠδὶνα φίλαν, παράθεσις εἰς τὰς προηγουμένας αἰτια-
 τικάς.—εἰλλασσουσιν, μνη. τοῦ εἰλίσσω καὶ ἔλίσσω=περιστρέφω ἡ λίμνη αὐτὴ
 ἐκαλεῖτο καὶ τροχοειδής.—κύκλιον, πτην.=κυκλικῶς.—μελωδός· οἱ αἶδει
 ὁ κύκνος, ἰδίως ὅταν πλησιάζει τὸ τέλος τοῦ βίου του, ἐπιστενέτω ὑπὸ τὸν ἀρ-
 χαίῳ, βεβαιουθὶα δὲ καὶ ὑπὸ νεωτέρων ἀνδρῶν.

ἀντιστρ. α'. λίβας· αἶσος, σιαγών.—πύργων, νομῶνται καὶ κάστρα τῆς
 ἰδαιμενῆς πατρίδος τῶν—ἔρετμοίσι... ἐγγαῖς, δοτ. τοῦ ὀργάνου: τὸ
 ἔρετμοῦς ὑποδηλοῖ ὅτι ἦτο παρὰ τὸν ἡμετέρον ἢ πατρίδος τῶν, πιθανόν δὲ νὰ ἦτο ἡ
 Ἀἴγλος, κατόπιν καὶ τῶν λεχθέντων εἰς τὴν α'. στροφήν. Ἀφ' ἐκρυμμένησαν
 τὰ κάστρα τῶν (πύργων ὀλομένων) ἐρρίφθησαν εἰς τὰ πλοῖα δι' ὡς ἐπιβά-
 τες (ἐπὶ ναυσίν) ὅλλ' ὡς ἐμπόρευμα (ἐν ναυσί) ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῶν κου-
 πῶν καὶ τῶν λογχῶν τοῦ ἐχθροῦ.—ἐμπολά=ἐμπολή (ἀτ.)=ἀγοραπωλησία·
 ἔαχροςος=πολύχρυσος· νοεῖται δὲ ὅτι ἐπωλήθησαν καὶ ἡγοράσθησαν ἀπὸ
 πολλοῦ χρυσοῦ, ἵνα μεταφερθοῦν ὡς δούλα εἰς βάρβαρον χώραν.—νοστήσ=

1) ἐπ' ἀνάδοι εἰς τὴν πατρίδα 2) γῆ χώρα.—ἐλαφεκτένας, λέγεται ἡ Ἀρτε-

μῆς ὡς κυνηγέας = μῆλοθύτης = ὁ θύων πρόβατα· ὁ βοσκὸς ἐπὶ τοῦ ὁποῖου προσφέρεται θυσία· πρόβατον = γάρ, αἰτιολογεῖ τὴν κρησθουμένην φράσιν·
 ζηλοῦσα διὰ παντός...—ὤν, μετ. ὑποθ. = δυσδαίμονια, ἐνν. ἐστὶ μεταβάλλει (= ἡ μεταβολή), ὑποκμ. = δυσδαίμονια, κτηγμ. — τὸ κακοῦσθαι, ἐνν. ἐστὶ. — βεῦρος αἰών, κτηγμ. = μικρὸς βίος = θνατοῖς, δοτ. προσωπ. κτηνική.

στρ. β'. κηροδέτας, (δωρ). κηροδέτης (ἀττ.) = ὁ συλλογήμενος μὲ κηρὸν, κηροδέμενος· κηροδέτας κάλαμος = σφινγέ, φλογέρι, ἀποτελούμενη ἀπὸ πολλὰ καλάμια ἄνισα, παραλλήλως τοποθετημένα καὶ κολλημένα μεταξὺ τῶν μὲ κηρὸν, διὰ τὰ παρὰγονται διάφοροι τόνοι. Τὴν σύριγγα ἐπενόησεν ὁ ποιμενικός θεὸς Πάν, τὴν ὁποίαν ἔπαιζεν εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἀρκαδίας, ὅπου κυρίως ἐλατρεύετο. Εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀθηναίων ὑπῆρχεν ὁ καλούμενος τρικραύλης, ὁ ὁποῖος μὲ τὸν αὐλὸν ἔδιδε τὸν ρυθμὸν εἰς τοὺς κωπηλάτας. Ἐδῶ λοιπὸν ὁ ποιητὴς εἰκονίζει τὸν Πᾶνα ὡς τρικραύλη, διότι ὁ θεὸς οὗτος διέκαστο φιλικὸς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τοὺς ὁποῖους προωρῖζτο τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς. — πεντηκόντορος, ἐνν. ναῦς = πλοῖον μὲ πενήντα κουριά. — ἐπιθαύσας = δίδω παραγγέλματα μεγαλοφώνως· κόπαις ἐπιθαύσας = τοῖς κωπηλάταις ἐγκυβελεῖται. — εὐρεῖος, λέγεται ὁ Πᾶν, ὡς ποιμενικός θεός· ὁ νέ-
 λκδος = ὁ ἡχος = ἐπτάτονος = ἐπτάχορδος. — αὐτοῦ, ἑτέρω. τοπικόν. — ρέ-
 θιος = ροχθῶν, πλατῶν· τὸ ρέθιον = κύλημα τοῦ κύματος μὲ τὸ κουρί καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ κράσις· ρεθίοις πλάταις, δοτ. τοῦ ὄργάνου. — ἡ πλάτη = 1) τὸ πλατὺ μέρος τοῦ κουριῶ· 2) τὸ κουρί. — ἄερί, δοτ. τοῦ ὄργάνου. —
 πρότονος (ἐκ τοῦ ρ. προτείνω) εἶναι ἐπιθ. κατὰ παράδειγμα δὲ τοῦ οὐσιασ. κάλως ἐγίνε οὐσιαστ. ὁ πρότονος καὶ πληθ. οἱ πρότενοι = τὰ σχοινιά τὰ ὅποια ἀνεβάζουν καὶ καταβάλλουν τὰ παντὰ εἰς τὸν ἰσίδον (σάντινζοι, στρά-
 λια). — στόλος = τὸ ἔσχεον μέρος τῆς πρῆρας· ὑπὲρ στόλον, ἀκριβέστερος προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ πρῶραν. — πόδες = τὰ σχοινιά τὰ δεμένα εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ πανιοῦ καὶ κρατοῦν αὐτὸ κεντωμένον (ἴνυν ποδάρια. — ἐκπε-
 τάσσει, μέλλ. τοῦ ἐκπετάκνυμι = ἀπλώνω πρὸς τὰ ἔξω, φουσκώνω. — ὠκύ-
 πομπος = ταχύς, γοργός. — ἄερί δ' ἰστία... ὠκυπέμπου· ἡ σειρὰ τῶν λέ-
 ξεων· πόδες νεὸς ὠκυπέμπου ἐκπετάσσει ἰστία ἄερί πᾶρ πρότενον κατὰ πρῶραν ὑπὲρ στόλον.

ἀντιστρ. β'. λαμπρός = οὐράνια. λαμπρὸν ἀπὸ τοῦ φῶς τοῦ ἡλίου —
 ἱππόδρομος· τὸ οὐράνιον διάστημα ὅπου ἐπίστευον οἱ ἀρχαῖοι διὰ ἀνιφθί-
 λάτει ὁ Ἀπόλλων, παραβάλλει πρὸς ἱππόδρομον. Ὁ χορὸς εὐχεταὶ νὰ εἴη τὴν δύναμιν νὰ ἀναβῇ ψηλὰ πετώντας καὶ νὰ καταβῇ στήν αὐλὴ τοῦ οἴκτου του. — εὐάλιον = εὐήλιον = ὥραιον· κείται δηλ. ἀντὶ τοῦ· καλὸν ἡλίου πύρ. — πτέρυγας, ἀνεκμ. τοῦ θοάξουσιν, κτηγμ. μετ. ἐκ τοῦ λήξαιμι, διὸς καὶ τὰ· βροχὴν — ἑσταίην. εὐχεταὶ καὶ εὐκ. — ἑσταίην, εὐκ. τοῦ ἵστα-
 μαι. — εὐδοκίμος = ἐντιμος, ἐνδοξος· παρθένος εὐδοκίμων γάμων = παρθέ-
 νος ἀρχοντογυρεμένη. — παρὰ πόδ' συνάπτεται πρὸς τὸ· φίλας μητρός. —
 ἐλίσσουσιν = σφύρουσιν τὸν (κυκλικὸν) χορὸν [ὡς κορυφαίω] μετ. ἔνεστ. τοῦ ἐλίσσω καὶ ἐλίσσω. Ἡ κορυφαία τοῦ χοροῦ καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπιδεικνύει τὴν χάριν καὶ τὴν ὡραϊότητά της, διότι τὰ βλέμματα τῶν θεατῶν εἰς αὐτὴν εἶναι γορημένα. Φαίνεται δὲ οἱ ἐγίνετο οὕτως εἰσαὶ διαγωνισμός κατὰ τοὺς χοροὺς καλλιστείων καὶ πλούτου ἰδίως μεταξὺ τῶν παρθένων τῆς πλου-
 τοκρατίας, αἱ ὁποῖαι κατὰ σειρὰν ἔσθον τὸν χορὸν ὡς κορυφαίαι. — ὄρνυ-
 μένα, γεν. μετ. χρόνον ἔνεστ. τοῦ ὄρνυμι = κινεῖται, σηκώνεται. — φάρσα (ὄνομ. τὸ φᾶρος) = κρηθμένα, καλύπτραι — περιβαλλομένα, τροπικὴ μετ. γεννν (ὄνομ. ἡ γένυς· ὡς) = σισαγών, παρειά.

Ζ'. Ἐπεισόδιον Γ'. (στ. 1152—1223).

στ. 1152—1201. Περιλήψις. — Ὁ βασιλεὺς Θέας ἐρωτῶν νὰ μάθῃ ποῦ εἶναι ἡ ἱέρεια καὶ ἂν ἐγινεν ἡ θυσία τῶν ξένων, βλέπει μὲ ἔκπληξιν τὴν ἱέρειαν νὰ ἐξέρχεται τοῦ ναοῦ μὲ τὸ ἄγαλμα σὺν χεῖρα ἀκολοθουμένη ἀπὸ τοὺς δύο ξένους. Μὲ τὴν ἐρώτησιν τοῦ βασιλέως

ποῦ πηγαίνει, ἡ ἰέρεια δὲν ταρασσεται, ἀλλὰ εἰς ἕνα διάλογον μὲ τὸν βασιλέα σιχομυθιακὸ τοῦ λέγει νὰ μὴ προχωρήσῃ πέρα ἀπὸ τὰ προπύλαια καὶ τοῦ διηγείτῃ ὅτι τὰ θύματα εἶναι μολυσμένα, διότι σκότωσαν τὴ μάνα των, καθὼς ἀπεδείχθη ἀπὸ τὸ ἄγαλμα ποῦ μόλις τὰ ἀντίκρουσε γύρισε πρὸς τὰ πίσω σὰν νὰ τὸ ἐμόλυναν. Μετὰ τὰς καλὰς τὼν ἀγγελίας ὅτι ζῇ ὁ Ὀρέσιτης καὶ ὁ πατέρας μου θέλησαν νὰ μὴ δελεάσουν γιὰ νὰ τοὺς σώσω, ἀλλὰ μισῶ δὴν τὴν Ἑλλάδα. Πρέπει λοιπὸν νὰ πληθῇ τὸ ἄγαλμα στὴ θάλασσα γιὰ νὰ καθαρισθῇ, καθὼς καὶ οἱ δύο ξένοι προτοῦ θναισθοῦν δὲ μπορεῖ νὰ τὸ πλύνῃ στὰ κύματα ποῦ φθάνουν στὸ ναό, διότι πρόκειται νὰ τελέσῃ μυσικὰς τελετὰς καὶ ἔχει ἀνάγκην ἐρημίας. [Ἐισέρχεται ὁ βασιλεὺς Θόας στὴ σκηνὴ ἀπὸ τὰ δεξιὰ].

Ἑρμηνεία.—**Θόας.** Ποῦ εἶναι ἡ Ἑλληνίς ἡ ἰέρεια (=πυλῶρς) τοῦ ναοῦ. Ἔως τώρα ἔκαμε τὰ προκαταρκτικὰ τῆς θυσίας (=κατήχετο) τῶν ξένων ; Τὰ σώματά των **καίοντα** (=λάμποντα πυρὶ) εἰς τὰ ἅγια ἄδυστα ; [ὁ Χο. βλέπων ἐξερχομένην τοῦ ναοῦ τὴν Ἴφιγ. μὲ τὸ ἄγαλμα στὰ χεῖρα].

Χο.—**Νά την** (=ἡδ' ἐστί), αὐτὴ θὰ σοῦ πῇ, βασιλεῦ. ὅλα καθαρὰ

Θο.—Μπὰ ! Διὰτὶ μετακινεῖς ἀπὸ τὰ ἀκίνητα βάθρα αὐτὸ ἐδῶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς στὴν ἀγκαλιὰ σου, κόρη τοῦ Ἀγαμέμνονος ;

Ἴφιγ.—Βασιλεῦ, **κράτησε τὸ πόδι σου** (ἢ : σιάσου=ἔχε πόδα) αὐτοῦ σὰν **προπύλαια** (=ἐν παραστάσιν).

Θο.—Τί σοβαρὸ (=καινὸν) λοιπὸν (=δέ), Ἴφιγένεια, συμβαίνει στὸ ναό ;

Ἴφιγ.—Μακριὰ ἀπ' ἐδῶ ! Ἀπὸ **θηρησκευτικὸν καθήκον** (ἢ : ἀπὸ εὐλάβεια =**δασία**) **βέβαια** (=γὰρ) **προφέρω τὴν λέξιν** (=διδῶμι ἔπος) αὐτῇν.

Θό.—Τί **δυσάρεστα νέα προμηνύει τὸ προσίμιόν σου** (=φορομιάζῃ νεοχρόν) ; μίλα καθαρά.

Ἴφιγ.—Τὰ θύματα ποῦ πιάσατε, βασιλεῦ, δὲν [εἶναι] καθαρά γιὰ μένα.

Θό.—Ποιὸ εἶναι ποῦ σοῦ τὸ δίδαξε ; **ἡ εἰκασίαν** (=δόξαν) λέγεις ;

Ἴφιγ.—Τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς ἀπὸ τὴν ἔδραν ἐστράφη πρὸς τὸ ὀπίσω.

Θό.—Μονάχο του, ἡ σεισμὸς τῆς γῆς τὸ (=νιν) ἐστρεψε ;

Ἴφιγ.—Μονάχο του καὶ (=δέ) ἔκλεισε τὰ μάτια του.

Ἴφιγ.—Καὶ ποιὰ ἡ αἰτία ; **μήπως** (=ἦ) **τὸ μίasma** (=μύσος) τῶν ξένων ;

Ἴφιγ.—Αὐτὴ [εἶναι ἡ αἰτία], τίποτε ἄλλο· διότι καὶ οἱ δύο ἔπραξαν φορικτὰ (ἦ : φοβερά).

Θό.—Ἀλλὰ **μήπως** (=ἦ) στὴν ἀκτὴ σκότωσαν κάποιον ἀπὸ τοὺς βαρβάρους ;

Ἴφιγ.—Ἦλθαν φέροντες τὸ ἀπὸ φόνον μίasma ἀπὸ τὴν πατρίδα των (=ἦ : φέροντες μίasma ἀπὸ φόνον συγγενικό).

Θό.—Ποῖον ; διότι **ἔχω τὴν περιέργειαν** (=εἰς ἔρον πεπιτώκαμεν) νὰ μάθω.

Ιφιγ.—Τὴν μάνα τῶν ἐσκότωσαν καὶ οἱ δύο (=κοινωνῶ ξίφε).
Θό.—Θεέ μου, οὔτε καὶ μεταξὺ τῶν βαρβάρων κανεῖς θά τὸ

ἔκανε (ἢ: οὔτε καὶ βάρβαρος κανεῖς θὰ τολμοῦσε ἓνα τέτοιο πρᾶγμα).
Ιφιγ.—Ἀπὸ ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἐξεδιώχθησαν (=διωγμαῖς ἠλάθησαν).

Θό.—*Μήπως* (=ἦ) *λοιπὸν* (=δητ') *ἐξ αἰτίας τούτων* (=ἐκαι τῶνδ') βγάξεις τὸ ἄγαλμα ἔξω;

Ιφιγ.—Βεβαίως στὸν ἱερὸν (ἢ: καθαρὸν) αἰθέρα, ἵνα [τὸ] καθαρίσω ἀπὸ τοῦ μίαισματος (=φόνου).

Θό.—Με ποῖον τρόπον δὲ ἔμαθες τὸ μίαισμα τῶν ξένων;

Ιφιγ.—Ἐξήταξα, *δταν* (=ὡς) τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς γύρισε πρὸς τὰ ὀπίσω.

Θό.—Σοφὴν σὲ ἀνέθρεψεν ἡ Ἑλλάς, [τὸ] ἀντελήφθης τόσον ὥραϊα (=ὡς καλῶς).

Ιφιγ.—Καὶ ὁμως *ἔρριψαν* (=καθεῖσαν) γλυκὸ δόλωμα διὰ κα μου *δελεάσουν τὴν καρδιά μου* (ἢ: στὴν καρδιά μου=μοι φρενῶν).

Θό.—Ἀγγέλλοντες εἰς σὲ κατὶ εὐχάριστο (=τι φίλτερον) ἀπὸ τὰ ἐν Ἄργει.

Ιφιγ.—Ὅτι εὐτυχεῖ ὁ Ὀρέστης ὁ μόνος ἀδελφός μου.

Θό.—Ἵνα βέβαια σώσης αὐτοὺς μετὰ τὴν εὐχάριστον εἰδησιν.

Ιφιγ.—Καὶ οὐ *μάλιστα* (=γε) ζῇ ὁ πατέρας μου καὶ εὐτυχεῖ.

Θό.—Σὺ δὲ πρὸς τὸ μέρος τῆς θεᾶς βέβαια *ἐγύρισες τὸ κεφάλαι* (=ἐξένευσας) εὐλόγως [διὰ τὰ μὴ σὲ παρασύρουν τὰ δελεαστικά λόγια τῶν].

Ιφιγ.—Διότι μισῶ *ἀσφαλῶς* (=γε) ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ποὺ με κατέστρεψε.

Θό.—Τί λοιπὸν νὰ κάμωμεν γιὰ τοὺς ξένους; λέγε;

Ιφιγ.—[Εἶναι] ἀνάγκη νὰ *τηρήσωμεν* (=σέβειν) τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον.

Θό.—Δὲν [πρέπει], λοιπὸν [νὰ τεθῇ] *εἰς ἐνέργειαν* (=ἐν ἔργῳ) τὸ ἔνταγμα καὶ τὸ εἶφος σου;

Ιφιγ.—Θέλω πρῶτα νὰ τοὺς πλύνω με καθαρά νερά.

Θό.—Μὲ νερά τῆς πηγῆς ἢ με θαλασσινὸ νερό;

Ιφιγ.—Ἡ θάλασσα (*ξεπλύνει* (=κλύζει) ὅλα τὰ κακὰ τῶν ἀνθρώπων).

Θό.—*Ἔτσι λοιπὸν* (=γοῦν) θὰ πέρουν σιτὴ θεὰ *πιδ καθαρὰ* (ἢ: με τρόπον *πιδ* σύμφωνον με τοὺς κανόνας τῆς λατρείας=δοσιώτερον).

Ιφιγ.—*Ἔτσι βέβαια* (=γὰρ οὕτω) κα τὰ δικά μου (ἢ: αἱ σκέψεις μου) *θὰ εἶναι πιδ καλύτερα* (ἢ: θὰ εὐοδοθοῦν *πιδ* καλύτερα=μᾶλλον ἂν καλῶς ἔχοι).

Θό.—Λοιπὸν δὲν φθάνουν τὰ *κῦματα* (=κλύδων) ἕως αὐτὸν τὸν ναόν;

Ιφιγ.—Χρησιάζεται ἐρημιὰ· διότι καὶ ἄλλα θὰ κάμω.

Θό.—Πᾶντα ὅπου *θέλεις* (=χεῖρεις)· δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὰ ἀπόκρυφα.

Ιφιγ.—Πρέπει νὰ καθαρίσω καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς.

Θ6.—'Εάν βέβαια ἐμόλυνεν αὐτὸ μίasma ἀπὸ τὴν μητροκτο-
νίαν (=κηλὶς μητροκτόνος).

Ἰφιγ.—[Ναί] διότι ποτὲ δὲν θὰ ἔπαιρνα (ἢ: σήκωνα) αὐτὸ ἀπὸ
τὰ βάθρα.

Ἐπεισόδιον Γ'

στ. 1152—1201. **πυλῶρς**=θυρωρός, ἱέρεια.—ἤδη: διὰ τοῦτου ὁ Θ6ας
ὑποδεικνύει ὅτι πέρασε πολλὴ ὥρα.—**κατῆρξατο**, ἄδρ. τοῦ **κατάρχομαι**=
κάρνω τὰ προκαταρκτικὰ τῆς θυσίας, τὸ θάνασμα μὲ ἡγιασμένον νερὸ κτλ.—
λάμπονται πυρὶ=καίονται.—**ἔκ**, ἐπιφάνημα θαυμασμοῦ ἢ ἐκπλήξεως ἢ δι-
απροσεκσίας· ὁ Θ6ας ἐξεπλήγη διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τῆς μετακινήσεως τοῦ
ἀγάλματος.—**ὀλένη**=πῆχυς τῆς χειρός, τὸ χερί.—**ἀπέπτυσα**, τοῦ **ἀποπτύω**.
Οἱ ἀρχαῖοι πρὸς ἀποτροπὴν ἐπικρατημένου κακοῦ ἔπτυν ἢ ἔλεγον ἄλλως τὴν
λ. **ἀπέπτυσα** (ὁ ἄδρ. ἀντὶ τοῦ ἐνεστ.) ἡμεῖς σήμερον συνήθως λέγομεν: **μα-
κρυὰ ἀπ' ἔδω**,—**ὄσια**, εἶναι δοτ. τοῦ οὐδ. ἢ **ὄσια**=ὁ θεὸς νόμος, τὸ θρη-
σκευτικὸν καθήκον· εἶναι δὲ δοτικὴ τοῦ αἰτίου=ἐνεκα θρησκευτικοῦ καθή-
κοντος.—**φροιμιάζῃ**, β' ἐν πρὸς τοῦ **φροιμιάζομαι**=προσμιάζομαι, λέγω
τὸ προσμίον.—**νεοχμὸν**—**νέον**· ἡ λέξις πολλάκις σημ. δυσάρεστον νέον, κα-
κόν.—**μοι**, δοτ. προσώπ. κτηνική.—**τούτο**, τὸ δι. δηλ. δὲν εἶναι καθαρό.—
δόξα=εἰκασία—**νιν**: ἄντων γ' πρὸς—**αὐτόματον**, ἐνν. ἀπεστράφη.
ὄψιν ὀμμάτων (=τὴν ὄρασιν τῶν ὀφθαλμῶν)=τοὺς ὀφθαλμοὺς ὀφθαλμοῦ.
τίς, κτην. ἢ=μήπως.—**δεδράκατον**, δοῖκ. ἀριθ. πρὸμ. τοῦ **δράω**—**ῶ**.—
ἔπι, ἀνατροφή—**οἰκίειν**.. **κεκτημένοι**· σύμπτυξις δύο προτάσεων: οἰκίος
ἐστὶν ὁ φόνος (=τὸ ἐκ τοῦ φόνου μίσμα), **ὅν ἤλθον κεκτημένοι**.—**ἔρον**,
αἰτ. τοῦ **ἔρος**=ἔρος· εἰς ἔρον πεπτώκα=ἔχω τὴν περιέργειαν· **τὸ μαθεῖν**:
ἢ γεν. ἐκ τοῦ: εἰς ἔρον πεπτώκαμεν.—**γάρ**, αἰτιγ. —**κοινωνῶ**· **ξίφει**=κοινῶ
ξίφει=καὶ οἱ δύο μαζί.—**ἔτλη**, ἄδρ. τοῦ ἀρχήσου **τλάω** (μέλλ. τλήσμαι,
ἔλω, πρὸμ. τέτληκα)=ὑπομένω, βασίζῃ ἢ καρδιά μου, τολμῶ.—**τῶν δὲ
ἔκατι**=ἐνεκα τούτων δηλ. τοῦ μίσματος. **φόνου**: εἶναι τὸ ἐκ τοῦ φόνου
προσρχόμενον μίσμα. Οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι οἱ φονεῖς ἐμόλυνον πάντα τὰ
περὶ τῶν.—**ἤλεγχον**: ἡ ἱέρεια ἔλαβε θέαν ἀνακρίτου εὐδὲς ὡς εἶδε ὅτι τὸ
ἄγαλμα ἀπεστράφη.—**ὥς**, ἐπιτείνει τὸ καλῶς.—**καθεῖσαν**, ἄδρ. τοῦ **καθίσμι**
=κατεβάζω, ῥίπτω.—**τῶν Ἀργόθεν**, γεν. διακριτ. εἰς τὸ: τί· **καί** δὲ ἀντὶ
τῶν ἐν Ἀργεῖ—**εὐτυχεῖν**—**ζῶν**: τὰ ἀπρμ. ἐκ τοῦ προηγουμένου ἀγγέλ-
λουντε.—**ὥς**.. **σώσεις**, τελκ. προτ.—**ἡδοναῖς**, δοτ. τροπική.—**ἐξένευσα**,
ἄδρ. τοῦ **ἐκνεύω**=στρέφω τὴν κεφαλὴν, κλίνω· εἰς τὸ τῆς θεοῦ—**πρὸς** τὸ
μέρος τῆς θεᾶς· **εἰκότως**, διὰ τὸ μὴ παρασυστῆς δηλ. ἀπὸ τῶν δεισιστατικῶν
λόγια τῶν ξένων.—**μισοῦσα**, αἰτιγ. μετ. αἰτιολογούσα τὸ ἐνν. **ἐξένευσα**.—
τοῖν ξένων, γεν. δοῖκού ἀριθ.—**ἀνάγκη**, ἐνν. ἐστὶ—**θάλασσα**· **κλύζει**:
τὰ νερά τῆς θαλάσσης ἔχουν καθαρτικὴν δύναμιν.—**κλύδων** (δ)=κύμα, τρι-
κύμια.

στ. 1202—1233. **Περίληψις**.—'Αφοῦ ὁ Θ6ας ἐπεδοκίμασε τὰς
ἀποφάσεις τῆς ἱερείας, αὐτὴ τὸν παρακαλεῖ νὰ δέσῃ τοὺς ξένους καὶ
νὰ τοὺς καλύψῃ, διὰ τὸ μὴ μολύνουν τὰ πέριξ ὡς μητροκτόνοι. Οἱ
κατοικοὶ διὰ τὸ μὴ μολυνθῶν πρέπει νὰ κλεισθῶν στὰ σπῖτια τῶν, ὁ
δὲ Θ6ας νὰ μείνῃ μέσα στὸ ναὸ καὶ νὰ τὸν καθαρῶσι. 'Εὰν δὲ βρα-
δύνῃ νὰ ἐπιστρέψῃ ἡ ἱέρεια, νὰ μὴ ἀνησυχῇ ὁ βασιλεὺς. 'Ο Θ6ας
πιστεύει ὅλα αὐτὰ καὶ εὐχεται νὰ ἐπινύχῃ ὁ καθαρμὸς κατὰ τὴν ἐπι-
θυμίαν τῆς ἱερείας. Τότε ἀνοίγει ὁ ναός, καὶ ἐνῶ ἐξέρχεται ἡ πομπὴ ἢ
'Ἰφιγ. προτρέπει τοὺς πολίτας νὰ φύγουν, ἵνα μὴ μολυνθῶν καὶ προ-
σεύχεται στὴν θεὰν παρακαλοῦσα νὰ ἐπινύχῃ ὁ σκοπὸς τῆς. Κατόπιν
θελονθεῖ τὴν πομπὴν καὶ ἡ 'Ἰφιγ. καὶ εἶσι, ἀφοῦ καὶ ὁ Θ6ας εἰσήλ-

θεν εἰς τὸν ναόν, ἢ σκηνὴ μένει κενή. Τὴν πομπὴν ἤρχιζαν οἱ ξένοι δεμένοι καὶ σκεπασμένοι· ἀκολουθοῦν δούλοι μὲ λαμπάδες, ἀγνὶα γιὰ θυσία καὶ διάφορα στολίδια γιὰ τὴ θεά. Στὸ πέραςμα ὁ Θόας ἔχει σκεπάσει τὸ πρόσωπο μὲ τὸ φόρεμά του διὰ νὰ μὴ μολυνθῇ, ἢ δὲ Ἰφιγ. ἀφοῦ προσηυχῆθῃ κλείει τὴν πομπήν, ἐνῷ ὁ Θόας εἰσέρχεται εἰς τὸν ναόν.

Ἑρμηνεία.—**Θό.**—Δικαία εἶναι ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ *πρόνοιά σου* (=προμηθία). Πόσον εὐλόγως σὲ θαυμάζει ὅλη ἡ πόλις (ἢ: πόσον δίκαιον ἔχουν ὅλοι οἱ πολῖται ποὺ σὲ θαυμάζουν)!

Ἰφιγ.—Ξεῦρες τώρα! τί πρέπει νὰ γίνη γιὰ μένα;
Θό.—Δικό σου ἔργον εἶναι νὰ δηλώσης (ἢ: νὰ εἴπῃς) τοῦτο [δηλ. τὸ δέον γενέσθαι].

Ἰφιγ.—Πρόσθεσε δεσμὰ εἰς τοὺς ξένους (ἢ: δεσε τοὺς ξένους).

Θό.—Καὶ ποῦ μποροῦν νὰ σοῦ ξεφύγουν;

Ἰφιγ.—Οἱ Ἕλληνες δὲν ἔχουν καμμιὰ πίστη.

Θό.—Πηγαίνετε, ὑπηρετᾶτε, γιὰ νὰ τοὺς δέσετε.

Ἰφιγ.—*Καὶ κατόπιν* (ἢ: καὶ προσέτι=*καί...δὲ*) νὰ φέρουν τοὺς ξένους ἐδῶ...

Θό.—Θὰ γίνουν αὐτὰ.—

Ἰφιγ.—Ἀφοῦ σκεπάζουν τὸ κεφάλι των μὲ τοὺς πέπλους.

Θό.—Ποῖν ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος [ἵνα μὴ μολυνθῇ].

Ἰφιγ.—Καὶ ἀπὸ τοὺς δικούς σου ἀκολουθούς στείλε μαζί μου.

Θό.—Αὐτοὶ ἐδῶ θὰ σὲ συνοδεύσουν.

Ἰφιγ.—Νὰ στείλῃς κάποιον, ἵνα (=ὅστις) παραγγεῖλῃ καὶ εἰς τὴν πόλιν.

Θό.—*Τι πράγμα* (=ποίας *εὐχας*);

Ἰφιγ.—Νὰ μείνουν ὅλοι στὰ σπίτια των.

Θό.—Διὰ νὰ μὴ συναντήσουν τοὺς φονεῖς (ἢ: τὸ ἐκ τοῦ φόνου μίσμα);

Ἰφιγ.—[Ναί] διότι τὰ τοιαῦτα *μεταδίδουν τὸ μίσμα* (=μυσσὰ ἐστι).

Θό.—Πήγαινε καὶ διάταξέ το σύ.

Ἰφιγ.—Κανεῖς νὰ μὴ *πλησιάζῃ* γιὰ νὰ *ιδῇ* (=εἰς ὅσιν *πελάζειν*).

Θό.—Καλὰ φροντίζεις βέβαια διὰ τὴν πόλιν.

Ἰφιγ.—Καὶ γιὰ τοὺς φίλους [φροντίζω] τοῦλάχιστον γιὰ ἐκείνους ποὺ πρέπει πρὸ πάντων [νὰ φροντίζω].

Θό.—Γιὰ μένα τὸ λέγεις αὐτό.

Ἰφιγ.—Καὶ σὺ μένων αὐτοῦ εἰς τὸν ναὸν εἰς τὴν θεάν....

Θό.—Τι πράγμα νὰ κάμω;

Ἰφιγ.—*Νὰ ἀπολυμάνῃς* (ἢ: νὰ καθαρίσης=*ἀγνισον*) τὸν ναὸν μὲ φλόγες ἀπὸ *θείαφι* (=πυρσῶ).

Θό.—Γιὰ νὰ ἔλθῃς πίσω (ἢ: νὰ ἐπιστρέψῃς) [καὶ τὸν εἴρῃς] καὶ θαρόν.

Ἰφιγ.—Ὅταν δὲ ἐξέρχωνται οἱ ξένοι [ἀπὸ τὸν ναόν]...

Θό.—Τι πρέπει ἐγὼ νὰ κάμω;

Ἰφιγ.—Νὰ σκεπάσῃς τὰ μάτια σου μὲ πέπλον.

Θέ.—Ἵνα μὴ μολυνθῶ.

Ἰφιγ.—Καὶ ἐάν [σοῦ] φαίνομαι ὅτι *παρὰ πολὺ* (=ἀγαν) βραδύνω...

Θέ.—Ποίαν *προθεσίαν* (=ὁρος) ἔχω γι'αὐτό.

Ἰφιγ.—Καθόλου νὰ μὴ ἀνησυχήσῃς.

Θέ.—Τὰ πρέποντα εἰς τὴν θεὰν κάμε τα καλὰ — *καιρὸ ἔχεις* (ἢ: κανεῖς δὲν σὲ βιάζει=ἐπεὶ *σχολή*).

Ἰφιγ.—Εἴθε νὰ γίνῃ ὅπως θέλω αὐτὸς ἐδῶ ὁ καθαρισμός.

Θέ.—Εὐχομαι καὶ ἐγώ.

Ἰφιγ.—*Νὰ* (=ἄρα) αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς ξένους ποὺ βγαίνουν *τῶρα* (=ἤδη) ἀπὸ τὸν ναὸν βλέπω καὶ τὰ στολίδια τῆς θεᾶς καὶ τὰ *ἀρνέμια* (=νεογνούς ἄρνας), ἵνα μὲ τὸ αἷμά των (=φόνῳ) τὸ *μιαρὸν* ἀπὸ φόνο μόλυσμα (=μυσαρὸν φόνον) ξεπλύνω, καὶ τὸ φῶς τῶν *λαμπάδων* καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐκ τῶν *προιτέρων ὥρισα* (ἢ: *προώρισα* =*προϋδέμην*) ἐγὼ ὡς *ἀπολυμαντικά* (=καθάρσια) διὰ τοὺς ξένους καὶ τὴν θεάν. Λέγω δὲ εἰς τοὺς πολίτας νὰ μένουν *μακρὰν* (=ἐκπασθὼν ἔχειν) ἀπὸ αὐτὸ ἐδῶ τὸ μίasma, *ὅποιος* (=εἴ τις) ἢ ὡς *θυρωρὸς* τῶν ναῶν (ἢ: *ισχυρὸς*) *θέλει* νὰ *ἔχη καθαρὰ* (=ἀγνεύει) τὰ χέρια διὰ τοὺς θεοὺς (ἢ: διὰ νὰ μπορῇ νὰ ὑπηρετῇ τοὺς θεοὺς = *θεοῖς*) ἢ *ἐτοιμάζεται* (=στείχει) νὰ συνάψῃ γάμον ἢ *εἶναι ἐγκυῖα* (ἢ: *ἐτοιμόγεννη* = *τόκοις βαρύνεται*), *φεύγετε, πηγαίνετε μακριὰ* (=ἐξίστασθε), μήπως πέσῃ σὲ κανένα (ἢ: εὖρη κανένα) αὐτὸ τὸ μόλυσμα.

Ὡς κόρη τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθητὸς, βασίλισσα παρθένα, ἂν πλύνω τὸ *φονικὸν μίasma* (=φόνον) αὐτῶν ἐδῶ καὶ θυσιάσω ὅπου πρέπει. θὰ ἔχῃς καθαρὸν ναὸν καὶ ἡμεῖς θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς. Τὰ δὲ ἄλλα, *ἂν καὶ δὲν τὰ λέγω* (=οὐ λέγουσα), ὅμως σὲ σένα, θεά, καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ποὺ ξεύρουν περισσότερα [ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους] *ὑπόδη λῶνα* (=σημαίνω).

στ. 1202—1233. Δίκαιος, γένους θηλ., διότι μετεχειρίσθη αὐτὸ ὡς ἐκατάληκτον.—ὡς, ἐπιτείνει τὸ εἰκότως.—*εἶδοθα ἃ μοι γενέσθαι*: ἀντί *εἶδοθα ἃ μοι γενέσθαι* χρή.—*τόδε*, δηλ. τὸ δέον γενέσθαι.—*ποῖ*... ἐκφυγῶσιν ἂν, ὁ Θέος δὲν ἐννοεῖ πῶς μποροῦν νὰ ἐκφυγῶν ξένοι εὐρισκόμενοι εἰς τὴν χώραν τοῦ—*πιστὸν*... *εὐδὲν*: τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην τῶν βαρβάρων, οἱ ὅποιοι ἐθεώρουν ὡς ψεύστας καὶ ἀπατεώνας τοὺς διανοητικούς ὑπερέχοντας Ἕλληνας.—*ἐπὶ δεσμά, ἔμποδ.* προσδ. σημ. σκοπὸν. Λέγων ταῦτα ὁ Θέος στέλλει ὑπηρετὰς ἵνα δεσμεύσων τοὺς ξένους.—*κἀκκομιζόντων* δέ: ὑπάρχον διὰ σύνδεσμοι (*καὶ*—*δέ*) ἀντί τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν. *σὼν* ὁπαδῶν, ἐν τινάς, ἐκ τῆς ὁποίας ἑξαρτάται ἡ γενική.—*πέλεις*, ἀντικρ. τοῦ *σημανεῖ*.—*μῆμνεν*, τελεχ. ὁπρὸς ἐκ τοῦ ἐνν. *σημανεῖ*—*συναντῶν*: ἡ εὐκτική, διότι ἑξαρτάται ἀπὸ παρρηχημένον χρόνον: διετάχθη ἡ παραμονὴ ἐντὸς τῶν οἰκῶν, ἵνα μὴ συναντήσων τοὺς φονεῖς.—*καὶ φίλων*... τὸ πλήρες: *καὶ [κηδεύω] φίλων εὖς*: *δεῖ μάλιστα [κηδεύων]*, τραγική εἰρωνεία.—*ἐλεξας*, ἀόρ. ἀντί *ἐλεξε*.—*δρῶ*, ὑποτακτική.—*πυρῶν*: ὁ διὰ πυρὸς καὶ θελοῦ καθαρισμός εἶναι γνωστός καὶ εἰς τὸν Ὀμ. (Ὀδ. X. 481).—*ἔξω περῶσι*, δηλ. *τοῦ ναοῦ*.—*παλαμναῖον* (τὸ)=μίσμα προσερχόμενον ἀπὸ τὸν φόνον: *παλαμναῖος*=ὁ μεμιασμένος ἀπὸ αἵμα χυθὲν διὰ τῆς χειρὸς του, ὁ αὐτόχειρ.—*ἄρος*=χρονικὸν ὄριον, προθεσμία, περὶ τῆς ὁποίας ζητεῖται νὰ μάθῃ ὁ βασι-

Λεύς. Εἰς τὴν ἐρωτησίαν τοῦ ὄψεως δὲν ἀποκρίνεται ἡ ἱέρεια, ἀλλὰ προτρέπει μόνον νὰ μὴ ἀπορήσῃ. ἔάν βραδύνῃ. — εἰ γὰρ, κεῖται ἐπὶ εὐχῆς. ὡς θέλω. ἡ φράσις αὕτη κομνεί δισημον τὴν εὐχὴν· ἡ μὲν Ἰφίγ. νοεῖ τὴν φυγὴν, ὁ δὲ Θέας τὸν καθαρμὸν τῶν θυμάτων καὶ τοῦ ἀγάλματος. — ἐκβαίνοντας, ἐπιθ. μιχ. — δουράτων, ἀντικμ. — ὡς, τελεχ. — καθάρσια, κτησμ. = ὡς ἀπολυμαντικά. — ἐκπεδῶν (ἐκ-ποδῶν), ἀντικθ. ἐκπεδῶν· ἐκ ποδῶν ἐξα=μένω μακρὰν τὴ ἀπρημ. τελεχ. ἐκ τοῦ αὐδῶ=κελεύω, το δὲ ἐξα ἀμετάβατον. — συναψων, τελεχ. μιχ. — γάμον· οἱ πολῖται ἠδύναντο νὰ προσέλθουν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτεμίδος, ἵνα τελέσουν προτέλειαν γάμων, δηλ. θυσίαν εἰς τὴν Ἀρτεμιν ὡς προστάτιδα τοῦ γάμου. — τῷ, ὄφρ. ἄντων. = ἀνί. — φόνον, δηλ. τὸ ἐκ τοῦ φόνου μίσημα. — εὖ, ἐπὶ τοις τοπικόν· ὁ Θέας ἐννοεῖ ἐν τῇ παραλίᾳ, ἡ δὲ Ἰφίγ. ἐν τῇ Ἀττικῇ. — λέγουσα, ἐνδοκμ. μιχ. — πλείονα, ἐνν. ἡ γεν. συγκριτικ. τῶν βροτῶν.

III. Στάσις V'.

στ' 1234 — 1282. — Περίληψις. — Ἡ χορὸς χαίρων, διὰ τὴν χρημὸς τοῦ Λοξίου ἀπληροῦνται, ὑμνεῖ τὸν θεόν γεννηθῆκε λέγει, σὴν Ἀθλο καὶ βρέφος ἀκόμη σὲ ἔφεραν ἡ μάνα σου σὺν Παρνασσῷ, ὅπου ἐφόνευσες τὸν παραφυλάττοντα σὴν Κασταλία πηγὴν δράκοντα, ὁ δὲ ποῖος ἦτο ὁ φύλαξ τοῦ ὑπογείου μαντείου τῆς Θέμιδος. Ἔτσι ἔγινες κύριος τοῦ μαντείου καὶ ἀπὸ τὸν ναόν σου πού εἶναι ἐκεῖ σὺν θυμῷ τῆς γῆς δίδεις χρησμοὺς εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀφοῦ δὲ ἐδίωξες τὴν Θέμιδα, ἡ μάνα τῆς ἡ Γῆ ὠργισμένη ἔδωκε τὰ ὄνειρα σὺν ἀνθρώπους, πού ἦσαν πολλὰ φορὲς ἀλάθυνα καὶ εἴσι ἐμίσησε τὴν τιμὴν τοῦ θεοῦ. Ἀλλὰ ὁ Λοξίας δὲν ἄγρησε· ἔτρεξε σὺν Ὀλυμπε, ἀγκάλιασε τὸν Δία καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ πάσῃ τὴν δνειρομαντεία. Ὁ Ζεὺς ἀφοῦ τὸν χάρτερε διέταξε καὶ ἔπανεν ἡ δνειρομαντεία, πῆρε δὲ πάλιν τὰς πρώτας τοῦ τιμὰς ὁ Φοῖβος μὲ τοὺς χρησμοὺς του.

Ἑρμηνεία. — Χορὸς. Στροφή. Ἐξοχα εἶναι τῆς Διτιοῦς τὰ παιδιὰ (=εὐπαις ὁ γόνος Διτιοῦς [ἔστι], πού (=τὸν=δν) κάποιες, σὴν Ἀθλο εὐρισκομένη (=Δηλιάς) ἐγέννησε εἰς τὰ καρποφόρα κοιλώματα (ἧ· κοιλάδης [τῆς]=γυάλοις), δηλ. ὁ χρυσομάλλης, ὁ σοφὸς σὴν κιδάρα (ἧ· κιδαρῶδός=ἐν κιδάρα) [ὁ Ἀπόλλων], καὶ ἐκεῖνη πού (=α) καμαρώνει γιὰ τὴν εὐστοχία [τῆς] σὴν τοξοβολία [ἡ Ἀρτεμις] ἔφερε δὲ ἀμέσως (=αὐτίκα) αὐτὸν [δηλ. τὸν Ἀπόλλωνα] ἀπὸ τὸν παραθαλάσσιο βράχο (=δειράδος), ἀφήσασα ἡ μητέρα [τοῦ] τὸν ἔακουσεν τόπου ὅπου ἐγέννησε (ἧ· τόπο τῆς λεγωνιάς=λοχεῖα), σὴν πλουσίαν σὲ νερά (=ἀστάντων ὑδάτων) κορυφὴν τοῦ Παρνασσῷ ὅπου γίνονται βακχικαὶ τελεταὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Διτιοῦ ὅπου (ἧ· ἐκεῖ=δθι) ὅφισ παραδολὸς στὰ νῶτα (=ποικιλωτικός) μαυριδερός (ἧ· βαθιὰ κόκκινος=οἰνωπός) θωρακισμένος (=κατάχαλκος) ἀπὸ τὴν φουντωτὴ (=ἐν φύλλῳ) καὶ σκιερὴ δάφνη, [ἧ· σκεπασμένος μὲ χαλκᾶς φολίδας καὶ διαμένων κάτω ἀπὸ τὴν φουντωτὴ καὶ σκιερὴ δάφνη], τῆς γῆς πελώριο τέρας, ἐφύλαγε (=ἀμφεπε) τὸ μαντεῖον τῆς Χθονὸς (ἧ· τῆς Γαίας). [Σὺ ἐνφ ἦσο] βρέφος ἀκόμη, ἀκόμη ἐνφ σκιροῦσες (=θρόσκων) σὴν ἀγκάλια τῆς ἀγαπητῆς σου μάνας, ἐσχότωσες, ὦ Φοῖβε, [τὸ τέρας], καὶ (=δδ) ἔγινες κύριος (=ἐπὶ βας) τοῦ παντεροῦ (=ζαθέων) μαντείου, καὶ κάθεσαι (=θάσ-

σεις) σὲ χρυσὸ τρίποδα, σὲ θρόνον ἀψευδῆ, δίδων *χρησμούς* (= *μαντείας θεσφάτων*) εἰς τοὺς ἀνθρώπους *ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ ἱεροῦ* (= *ἐδύτων ὑπο*), *κοντὰ* (= *γείτων*) στὰ ρεῖθρα (ἢ: νερὰ) τῆς Καστελλίας, ἔχων ὡς *ἀνάκτορόν σου* (= *μέλαθρον*) τὸν ὀμφαλὸ τῆς γῆς.

Ἀντιστροφή. Καὶ ἀφοῦ (= *ἐπεὶ*) [ὁ Φοῖβος] *ἐλθὼν* (= *ἰὼν*) *ἔξιστόπισε* (= *ἀπενάσασατο*) τὴν Θέμιν, τὴν κόρην τῆς Γῆς, *ἀπὸ τοῦ πανίερου* (= *ζαθέων*) μαντεῖον τοῦ Πυθῶνος, ἡ Χθὼν (ἢ: ἡ Γῆ) ἐνέννησε τὰς *νυκτερινὰς ὀπτασίας* (= *νύχια φάσματα*) τῶν ὄνείρων, οἱ ὅποιοι (ἢ: τὰ ὅποια ὄνειρα) εἰς πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους *τὰ παρελθόντα* (= *τὰ πρῶτα*) καὶ τὰ *παρόντα* (= *τὰ ἔπειτα*) καὶ *ὅσα τοὺς ἔμελλε* να *συμβοῦν* (ἢ: τὰ μέλλοντα (= *ὅσα τ' ἔμελλε τυχεῖν*)) *κατὰ τὴν κατάκλισίν των* πρὸς ὕπνον (= *κατὰ εὐνὰς ὕπνου*) εἰς *σκοτεινὰ ὑπόγεια* (= *δνοφερὰς γᾶς*) *ἀπεκάλυπτον* (= *ἐφραζον*) καὶ ἡ Γῆ ἀφῆρεσε τὴν *μαντικὴν* (= *μαντεῖον*) τιμὴν ἀπὸ τὸν Φοῖβον ἀπὸ φθόνον ἐξ αἰτίας τῆς [ἐκδιωχθείσης] θυγατρὸς τῆς. Ἀλλὰ (= *δὲ*) *γρήγορα* (= *ταχύπως*) στὸν Ὀλυμπο ἀφοῦ ἐστρέψεν ὁ βασιλεὺς [Φοῖβος] *μέ το παιδικό του* (= *παιδὸν*) *χερὶ περιέβαλε* (ἢ: ἀγκάλιασε (= *ἔλιξεν*)) τοὺς θρόνους τοῦ Διὸς [ικετεύων] *νὰ ἀπομακρύνῃ* (ἢ: *νὰ παύσῃ* = *ἀφελεῖν*) ἀπὸ νὰ Πύθια δώματα (ἢ: ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τῶν Δελφῶν) τῆς χθονίας θεᾶς (ἢ: τῆς θεᾶς Γῆς) τὴν *δεγῇ* (= *μήνιν*) [καὶ τὴν *ὀνειρομαντείαν* (= *νυχίους ἐνοπίας*)]. Ἐγέλασε δὲ [ὁ Ζεὺς], διότι τὰ τέκνον του πῆγε *εὐθύς* (ἢ: *γοργὸ* = *ἄφρα*) *γὰ νὰ ἀποκηθῇ* (ἢ: *θέλων νὰ ἀποκτήσῃ* = *θέλων οχεῖν*) *λατρείαν πολύχρυσον* (ἢ: *λατρείαν ποὺ φέρει πολὺν χρυσὸν* = *πολύχρυσα λατρεύματα*) καὶ (= *δὲ*) *ἀνατινάξας τὴν κόμην του* *διέταξε* (= *ἐπὶ ἔσεισε κόμην*) *νὰ παύσουν* τὰς *νυκτερινὰς φωνὰς* (ἢ: τὴν *ὀνειρομαντείαν*), *πῆρε* (ἢ: *ἀφῆρεσε* = *ἔξεϊλε*) δὲ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους *τὸ κῆρος τῆς ὀνειρομαντείας* (ἢ: τὴν ἀλήθειαν τῶν *νυκτερινῶν ὄψεων* = *ἀλαθυσύναν νυκτωπῶν*) καὶ ἔδωκε πάλιν τὰς τιμὰς εἰς τὸν Φοῖβον καὶ (= *δὲ*) [*ἐνέβαλε* (= *ἔθηκε*)] εἰς τοὺς θνητοὺς *πίστιν* (ἢ: *πεποιθήσιν* = *θάρα*) *εἰς τοὺς χρησμούς* (= *δοιδαῖς θεσφάτων*) *μέσα στὸ ἱερὸ* (= *ἐν θρόνῳ*) *ὅπου συχνὰ-ζοῦν* *πάμπολλοι ξένοι* (= *πολυάνοροι ξενόεντι*).

Στάσιμος Γ'.

στ. 1234—1282. Στροφή — *εὐπαις* = ὁ ἔχων καλὰ καிடία *εὐπαις γόνος* = τὰ καλὰ παιδιὰ. Ὁ χορὸς ἤμνει τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τοὺς χρησμούς αὐτοῦ ὡς ἀληθεῖς· εἶσι χωρὶς νὰ καταγγέλλῃ τὸν δόλον τῆς Ἰφίγενείας θύισαι τὴν ἐπαλήθευσιν τοῦ πρὸς τὸν Ὀρέστην χρημοῦ. κατὰ τὸν ὅποιον ἔμελλεν ὀφίος νὰ κομίσῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν τὸ ἔσθαι τῆς θεᾶς. Κατὰ ταῦτα τὸ παρὸν στασίμῳ δὲν εἶναι *ἐμβολιμεν*, ἀλλ' ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος. — *τόν, ἀναφ' αὐτῶν* = *ὅν*. — *Δηλιάς* = γυνὴ ἀπὸ τὴν Δῆλον, ἡ ὅποια εὐφραίνεται εἰς τὴν Δῆλον. — *γυάλεν* τὸ = οἰλωμι, χαράδρα, κοιλάς. — *χρυσασκόμιν* = *σφρόν*, αἰτικ. ἀντί ὀνομ. καθ' ἑλξιν πρὸς τὸ: *τόν*. — *ᾶ* = ἡ δηλ. ἡ Ἀρσενίς. — *γάνυμαι* = λαμπρύνομαι, κομορῶμαι. — *φέρει*, ἀναψήσις πρτ. — *αὐτίκα* = *ἀμέσως*, δηλ. νῆπιον ἀκόμη. — *λεχεῖα* (τα) = *τόπος* ὅπου ἐνέννησε. — *ἀστακίων*: *ἀστακίς* = *κρουνηδὸν ῥέων*. — *δράκων* = *ὄφις*· *τοῖαι* εἰς τὸ Πύθων, ὃ ὅποιος ἐφύλαττε τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, ὅτι τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ Γῆν καὶ τὴν κόρην τῆς Θέμιν. Τοῦ μαντείου ἔγινε κύριος ὁ Ἀπόλλων ἐφ' ὃν ἐφόνευσεν τὸν Πύθωνα. — *κατάχαλκος* = 1) σκεπασμένος μὲ χαλκόν

ἦτοι μέ χαλκᾶς φολίδας 2) θωρακισμένοις.—**δάφνα**, δοτ. τοῦ ὀργάνου.—**εὐφυλλες**=φουντωτός· τὸ εὐφυλλον δένδρον εἶναι καὶ σκιερὸν.—**ἀμφέπω**=προσφυῶ, φυλάττω.—**χθόνιος**=ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Χθόνα (Γαίαν).—**θρόσσω**=σκιρτῶ, ἀναπηδῶ.—**ἐπέβας**, τοῦ ἐπιβαίνω=γίνομαι κύριος.—**ζαθεος**=πανίερος.—**μαντεῖται θεσφάτων**=χρησμοί.—**μέσον γᾶς**: ἐπίστευον οἱ ἀρχαῖοι ὅτι τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ τῆς γῆς, λευκοῦ δὲ λίθου σχήματος κυλίσουρου κώνου ἐδεῖκνε τὴν θέσιν.—**ἀντιστροφή**.—**ἀπενάσαστο**, μέσ. ἀόρ. τοῦ ἀποναιῶ με ἐνεργ. σημασίαν=ἀποακρῶνω, ἐκτοπίζω.—**ἰών**, δηλ. ὁ Φοῖβος.—**παῖδα Γᾶς**, παράθεσις εἰς τὸ Θέμν.—**Πιθῶνες**, γεν. κτητ. εἰς τὸ χρησθηρίων.—**ὄνειρων**, γεν. ἀρσ.—**ἐτεκνώσαστο**=ἐγέννησθε.—**Ἡ Χθών**, ἡ θεὰ Γῆ. ἵνα ἀνταγωνισθῇ τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καταλησθῆν μαντεῖον τῶν Δελφῶν, συνέστησε τὴν ὀνειρομαντείαν. Ὀνειρομαντεία ὑπῆρχον πολλά, μετὰ δὲ τῶν ὁσίων καὶ τὰ Ἀσκληπεία· οἱ προσερχόμενοι εἰς τὰ ὀνειρομαντεία κατεκλίνοντο εἰς σκοτεινὰ ὑπόγεια καὶ ἐνεφανίζετο εἰς αὐτοὺς ὁ θεὸς σὺν ὀνειρῷ τῶν καὶ εἶδε τὸν χρησμὸν ἢ ἀπὸ τὰς μυστηριώδεις φωνὰς ποῦ ἦκουσιν, συνεπείρουν περὶ τοῦ μέλλοντος.—**μερέπων**, γεν. διαιτρ. εἰς τὸ πολέει.—**οἶ**, δηλ. ὀνειρεῖ.—**δυσεφρῶς**, τὸ ἐπιθ. συνεφώνησε πρὸς τὸ εὐνάς ἀντὶ τῆς συμφωνήσεως πρὸς τὸ γᾶς, εἰς τὸ ὅποιον φυσικῶς ἀνήκει (σχῆμα ἑκαλλαγῆ).—**μαντεῖτες**=μαντικός.—**τιμᾶν Φοῖβον**, ἀντικείμενα τοῦ ἀφείλετο.—**φθόνω**, δοτ. τοῦ αἰτίου.—**θυγατρός**, γεν. ἐκφράζουσα τὸ αἶτιον τοῦ φθόνου τῆς Γαίας πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα.—**ἀναξ**, δηλ. ὁ Ἀπόλλων.—**ἔλιξεν**, ἀόρ. τοῦ ἔλίσσω.—**γέλασε** (δηλ. ὁ Ζεὺς), ἀναύχτος ἀόρ.—**ἔτι**, αἰτλγ. λάτρευμα=λατρεία· πολὺ χρυσα λατρεύματα=λατρεία ποῦ φέρει πολὺν χρυσόν. Τὰ πλοῦτι τῶν Δελφῶν ἦσαν ἑκακοῦσα—**ἐπὶ δ' ἔσσεις κόμαν**: τοῦτο εἶπεν ὁ τραγικός κατὰ μῦθον τοῦ Ὀμήρου «ἢ καὶ κυανέην ἐπ' ὀφρὺς νύξας Κρονίων· ἀμβρόσια δ' ἄρα χαίται ἐπερρώσαντο ἄνακτος κρατὸς ἐκ' ἀθανάτοιο». Τοῦτο ἦτο σημεῖον ὅτι ὁ Ζεὺς ἔδωκε τὴν παράκλησιν τοῦ παιδός.—**ἐνεπή=φωνή**: νύχιος=νυκτερινός.—**ἄλαθεςονα**, δορ. ἀντι-ἄληθεσόνη=ἀλήθεια· νυκτωπός=νυκτερινῶν ὥρων.—**πολυάνορι** δέ, ἐνν. θῆκε—**πολυάνωρ**=πολυάνθρωπος· ξενώσεις=πλήρης ξένων.—**θάραξ**, ἀντικλ. τοῦ ἐνν. θῆκε.—**οἰοδαὶ θεσφάτων**=χρησμοί· ἀνωτέρω (στ. 1255) εἶναι· **μαντεῖται θεσφάτων** λέγει δὲ οἰοδαίς, ὁπότε οἱ χρησμοὶ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν ἦσαν ἔμμετροι.

Θ'. "Εξόδος (στ. 1284—1499)

στ 1284—1326. *Περίληψις*.—Μόλις τελείωσε τὰ τραγούδι του ὁ χορὸς, ἕνας ἀγγελιοφόρος ζητεῖ ἐσπευσμένως τὸν βασιλέα· ὁ χορὸς προσπαθεῖ νὰ ἐξαπατήσῃ αὐτὸν λέγων ὅτι δὲν εἶναι εἰς τὸν ναὸν ὁ θῆας, ἀλλ' οὗτος ὑποπτεῖν τὴν πονηρίαν τῶν γυναικῶν καὶ μὲ τὰς φωνὰς του καὶ τὰ τυπύματα τῶν θυρῶν κατορθῶναι νὰ εὕρῃ τὸν βασιλέα. Ὁ θῆας ἐκπληκτικὸς μαρτυρεῖται ἀπὸ αὐτὸν ὅτι ἡ Ἰφιγ. ἔφυγε μαζὶ μὲ τοὺς ξένους παῖδοντας καὶ τὸ ἀγαλμα· διότι ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦτο ὁ ἀδελφὸς τῆς Ὀρέτης. Μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν θὰ ξεφύγουν τὸ δόρυ του ζητεῖ ὁ θῆας νὰ μάθῃ ἀκριβῶς τὰ τῆς φυγῆς.

Ἑρμηνεία.—**Ἀγγ.**—Φύλακες τοῦ ναοῦ καὶ ἐπιστάται τοῦ **βαμοῦ** (ἢ: τῶν θυσιῶν=**βῶμιοι**), ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας αὐτῆς θῆας ποῦ νὰ εὐχίσσεται (ἢ: ποῦ κατὰ τύχην πῆγε=**κωρεὶ βεβώς**)· Ἀρσὺ ἀνοίξατε τὰς στερεὰς (ἢ: καλῶς συνηρμοσμένας=**εὐδύμοφους**) πύλας φωνάζατε ἔξω ἀπὸ αὐτὰ ἔδω τὰ μέγαρα τὸν βασιλέα (ἢ: ἄρχοντα) τοῦ τόπου.

Χο.—Τί συμβαίνει, ἂν πρέπει νὰ μιλήσω ἀπρόσκλητη;

Ἀγγ.—**Ἐφυγαν καὶ πάντες** (=βεβᾶσι φροσῶσι) οἱ δύο νέοι

κατὰ τὰ σχέδια (=ἐκ βουλευμάτων) τῆς κόρης τοῦ Ἀγαμέμνονος δραπετεύσαντες ἀπ' αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ παραλαβόντες τὸ ἱερὸν ἄγαλμα μέσα σὲ ἑλληνικὸν καράβι.

Χο.—Ἀπίστευτο λόγο εἶπες· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς χώρας τὸν ὁποῖον θέλεις νὰ ἴδῃς, *ἔφυγε βιαστικά* (=φευγὼς συνθελὺς) ἀπὸ τὸν ναόν.

Ἀγγ.—Ποῦ; Διότι πρέπει αὐτὸς νὰ μάθῃ αὐτὰ ποῦ γίνονται.

Χο.—Δὲν ξεύρομεν ἀλλὰ *πήγαινε* (=σειεχε) καὶ *ἀναζήτησέ τον* (=διώκῃς νιν) [ἐκεῖ] ὅπου *θὰ [ιδόν] συναντήσης καὶ θὰ [τοῦ] πῆς* (=κυρήσας ἀπαγγελεῖς) τὰ λόγια αὐτά.

Ἀγγ.—Κυριάζετε, πόσον ἀπιστες [εἶναι] αἱ γυναῖκες καὶ στίς (=χ' ὑμῖν) ἔχετε μέρος σαυτὰ ποῦ ἔγιναν.

Χο.—Τρελάθηκες; *τί σχέσιν ἔχομεν ἡμεῖς* (=τί ἡμῖν μέτα) μὲ τὴν ἀπόδρασιν τῶν ξένων; Δὲν *πηγαίνεις* (=εἶ) *δσον τὸ δυνατόν πρὸ γρήγορα* (=δσον τάχος) στίς πόρτες τοῦ ἀρχοντος;

Ἀγγ.—Δὲν [πηγαίνω], προτοῦ βέβαια αὐτὸς ὁ ἀγγελιαφόρος (=ἐρμηνεύς δδε) [δηλ. τὸ ὁπίπτον τῆς θύρας] εἶπῃ τὸν λόγον, δηλ. ἂν εἶναι μέσα ὁ ἀρχων τοῦ τόπου ἢ δὲν [εἶναι] μέσα. [Χτυπᾷ δυνατὰ] Ἔ, σεῖς, σὲ σᾶς ποῦ εἰσθε μέσα μιλῶ, *ἀνοιξτε τὴν πόρτα* (=χαλαρετε κλῆθρα), καὶ πῆτε στὸν κύριο *διδι* (οὐνεκα) εἰμαι στὴν πόρτα, γιὰ νὰ τοῦ πῶ πόλλας νέας συμφορὰς.

Θό.—Ποιὸς *φωνάζει ἔτσι* (=τόδ' ἰστυσε βοήν) στῆς θεᾶς τὰ δώματα, ἀφοῦ χτύπησε δυνατὰ τὴν πόρτα καὶ ἔκαμε θόρυβο μέσα;

Ἀγγ.—Ἀχ! Πόσον ἔλεγαν ψέματα αὐταὶ ἐδῶ, ὅτι δὲν εἶσαι μέσα, καὶ μὲ ἐδιωχναν ἀπὸ τὸν ναόν, σὺ δέ, βλέπω, εἶσαι μέσα.

Θό.—Τί κέρδος περιμένουσαι ἢ ἐπιδιώκουσαι;

Ἀγγ.—*Κατόπιν* (=αὐτίς) τὰ ἀφορῶντα αὐτὸς ἐδῶ θὰ [σοῦ] εἰπῶ ἄκουσε δὲ τὰ παρόντα. Ἡ νεᾶνις Ἰφιγένεια, ἡ ὁποία ἐδῶ στοῦς βωμοὺς ἦτο ἐπιμελήτρια (ἢ: παρὰστέκε) ἔφυγε μακριὰ ἀπὸ τὴν χώραν μαζί μὲ τοὺς ξένους, ἔχουσα μαζί της τὸ ἱερὸν ἄγαλμα τῆς θεᾶς· οἱ δὲ καθαρμοὶ ἦσαν δόλια ἐπινοήσεις.

Θό.—Πῶς λέγεις; Τί ἄερα πῆρε τὸ κεφάλι της;

Ἀγγ.—Γιὰ νὰ σώσῃ τὸν Ὀρέστην· θὰ ἀπορήσῃς βέβαια (=γὰρ) μὲ αὐτό.

Θό.—Ποῖον; μήπως ἐκείνον ποὺ γέννησε ἡ κόρη τοῦ Τυνδάρεω;

Ἀγγ.—*Αὐτὸν ποῦ* (=δν) ἡ θεὰ ὤρισε νὰ *θυσιάσῃ* (=καθυστάσῃ) εἰς αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς βωμοὺς.

Θό.—Ὡ θαῦμα—πῶς (ἢ: μὲ ποῖαν λέξιν) νὰ *χαρκτηρίσῃς* (=ἐνομάσας τύχῃ) πρὸ ζωῆς (=μεῖζον) τὸ *πράγμα* (=σε);

Ἀγγ.—Ἄς μείνῃ ὁ νοῦς σου ἐδῶ, ἀλλ' ἄκουσέ με· καὶ (=δὲ) ἀφοῦ μὲ ἀκούσης *καὶ σκεφθῇς καλὰ* (=σαφῶς θεήσας) νὰ *ἐξέθρῃς* (=ἐκφρόντισον) [τοιαύτην] καταδιώξιν ὥστε (=δοῦναι) νὰ *καταθῇς* ἢ σὺλληψις τῶν ξένων.

Θό.—Λέγε· θορῶς βέβαια μίλησες· διότι *φεύγοντας δὲν ἔχουν νὰ κάμουν μικρὸ ταξίδι* (=οὐκ ἀγχιπλοῦν πόρον φεύγουσι), ὥστε νὰ ξεφύγουν τὸ δόρυ μου.

στ. 1284—1326. — βώμιος=ὁ ἀνέκων εἰς τὸν βωμόν· βώμιοι ἐπιστάται οἱ ἐπιμελούμενοι, οἱ φροντίζοντες διὰ τὸς θυσίας. — βεβώς, κτηρμ. μετχ. ἐκ τοῦ κυρεῖ. — ἀναπτύξαντες, χων. μετχ. — εὐγόμεφους (εὐ-γόμεφος=ἥλος)=καλῶς προσσηρμοσμένας, στερεάς. — κοίρανον, ἀντικμ. τοῦ καλεῖται — φρεῦδος (πρὸ-όδοι) = ὁ ἀπελθὼν καὶ ἀφανὶς γενόμενος· βεβῶσαι φρεῦδοι = ἔφυγαν καὶ πάνε. — ἐκ βουλευμάτων, ἐπιτροβ. προσδ. σημ. συμφωνιαν. — Ἑλλάδος = Ἑλληνικῆς. — ὦν ..., ἔλεις, ἀντί: ἀναξ χώρας, ὅν ἐθέλεις ἰδεῖν, φρεῦδος... — σὺεῖς, μετχ. ἀομ. τοῦ αἰεῖσθαι = ὀρμῶ. — ὥς, ἐπιτείνει τό: ἀπιστον. — χυμῖν=καὶ ὑμῖν. — ἡμῖν...μέτα = ἡμῖν... μετέστι. — εἰ, β' πρόσ. τοῦ εἶμι. — κρατούντων πρὸς πύλας = πρὸς πύλας κρατούντων· ἡ μετχ. ἀνευ ὑποφθου — ὅσον, ἐπιτείνει τό: τάχος. — οὐ, ἐνν. εἶμι. — ἔρμηνεύς=διερμηνεύς· ἔρμηνεύς ὅδε=αὐτός ὁ ἀγγελιαφόρος· ἐννοεῖ τὸ ὁρῶντον τῆς θύρας τοῦ ναοῦ τὸ ὅποιον καὶ κτυπᾷ τὴν στιγμήν ἐκείνην. — εἴτ' ἔνδον..., ἐπεξήγησις τοῦ: τοῦπος. — ὦή=ἔσεις· ἐπιφώνημα, ὅταν καλῇ τις ἀορίστου. — εὐνεκα = διτ. — φύφον· ὁ θῶας μόνον φωνᾶς ἤκουε, χωρὶς γὰ ἀνυλισμῶνεται περὶ τίνος ἔλεγε. — πῶς ἔλεγαν=πόσον ψέματα ἔλεγαν. — ἄρα, παραι. ὀριαι. σημ. ὅτι τὴν γὰρ γνωρίζεται κατὰ διὰ τὸ ὅποιον εἰχομεν ἄλλην γῶμην. — θηρώμεναι: τὸ μέσον μεταφορικῶς=ἐπιδιώκουσαι. — τὰ ἐν ποσὶ παρόντα: πλεονασμός. — σῶζουσα, ἡ μετχ. σημ. σκοπόν. — γάρ, βεβαιωτικὸς. — τυνδάρης: αἱ συγγενικαὶ σχέσεις τῆς Ἰφιγ. ἦσαν γνωσταὶ εἰς τοὺς Ταύρους. — μεῖζον. ἐν ὥς β' ὁρος συγγ. ἡ θαύμα. — ἀδρήσας, χων. μετχ. τοῦ ῥ. ἀδρῶ. — ὅστις ... θηράσεται, ἀναφ. συμπέρασμα. πρότασις. — διωγμένον, κατὰ πρόληψιν ὡς ἀντικμ. τῆς κυρίας προτ. — πέρρος ἀγχίπλους=μικρὸ, κοντινὸ ταξίδι.

Διήγησις τοῦ ἀγγέλου.

στ. 1327—1378. — Περίληψις. Ὁ ἀγγελιαφόρος διηγείται τὰ ἑξῆς: ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν ἀκτὴν, ὅπου ἦτο κρυμμένο τὸ πλοῖον τοῦ Ὁρέστου, ἡ Ἰφιγ. ἔνευσε στοὺς φύλακας νὰ ἀπομακρυνθοῦν, διότι πρόκειται νὰ κάμῃ θυσίας καθαροῦ. Σὲ λίγο ἀκούσθηκε νὰ βγάξῃ δόλολυμὸς καὶ νὰ πᾶν ἀκατάληπτα, γιὰ νὰ φαίνεται ὅτι κατὰ κάμνει. Ἐπειδὴ δὲ φοβήθησαν οἱ φύλακες μήπως τὴν σκοτώσουν οἱ ξένοι, ἀφοῦ πέρασε ἀρκετὴ ὥρα, πῆγαν πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἐγίνετο ὁ καθαρός. Ἐκεῖ βλέπουν καρᾶν ἐλληνικὸν, τοὺς νέους λυμένους καὶ σπενδοντάς νὰ ἀποπλεύσουν. Ἀμέσως τότε ὁ μῶλις εἶδαν αὐτὰ καὶ ἤκουσαν ὅτι ὁ Ὁρέστης ἀπάγει τὴν ἀδελφὴν του, προσεπάθησαν νὰ ἐμποδίσουν τὸν ἀπόπλουν· ἀλλὰ ἀφοῦ συνῆψαν δεινὸν ἀγῶνα καὶ ἔφαγαν πολλὰς γροθιδίς καὶ κλωτσιὰς—γιατὶ οὔτε οἱ ξένοι οὔτε οἱ φύλακες εἶχαν ὅπλα—παρέβλυναν τὰ μέλη των καὶ ὑπεχώρησαν πρὸς τὸν κρηνὸν, ἀπὸ ὅπου ἔξοριπτον λίθους, χωρὶς δίκως νὰ μποροῦν νὰ κάμουν τίποτε.

Ἐρμηνεία. — Ἄγγ. — Ἀφοῦ ἤλθαμε στὴν ἀκρογιαλιά, ὅπου (=οὐ) τὸ πλοῖον τοῦ Ὁρέστου ἦτο ἀρκαμένο κρυφά (=κρύφιος), ἡμᾶς μὲν, ποὺ ἐστεῖλες μαζί νὰ κρατοῦμε (=ἐχοντάς) τὰ δεσμὰ τῶν ξένων, μενεῦμα διέταξε ἡ κόρη τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ τραβηχθοῦμε μακριά (=ἀποστῆναι πρὸςω), διότι τάχα θὰ προσέφερε μυστικὰ τὴν καθαρὴν θυσίαν. Ὁ δὲ (ῥ): μετὰ τὸ πρόσχημα ὅτι θὰ προσέφερε... = ὡς θύουσα ἀπόρρητον φλόγα καὶ [θὰ ἔκανε] τὸν καθαρόν διὰ τὸν ὅποιον πῆγε ἐκεῖ (=μετῴχετο). Αὕτη δὲ κρατοῦσα μετὰ τὰ χεῖρια [της] τὰ δεσμὰ τῶν ξένων ἐβράδιζεν ὀπισθεν [αὐτῶν]. Καὶ αὐτὰ μὲν ἦσαν ὑποπτα, ὁμῶς οἱ ὑπηρεταὶ σου συνεμορφώθησαν (=ἤρεσκα), βασιλεῖ.

Σὲ λίγο (=χρόνῳ) δέ, γὰρ νὰ μᾶς φαίνεται **βεβαία (=δὴ)** ὅτι κάμνει καὶ τὶ **σοβαρὸν (=πλέον)** ἔβγαλε δυνατὴ φωνὴ καὶ **τραγὸν δοῦσε ἀκατανόητα μαγικὰ τραγούδια** (ἢ: ἀκατανόητα ἐξόχεια = **κατῆδε βάρβαρα μέλη μαγεύουσα**), μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι ἔπλυνε **τάχα (=δὴ)** τὸ ἐκ τοῦ φόνου μίasma. Ἀποῦ δὲ **ἀρκετὴ (=δαρὸν)** ὥρα **καθίσταμε (=ἤμεν ἤμενοι)**, **ὑποπτεύσαμε** (ἢ: μᾶς μίηκε ἡ ἰδέα = **εἰσῆλεν ἡμᾶς**) μήπως **λυθῶν οἱ ξένοι καὶ σκοτώσουν αὐτὴν (=λυθέντες... κτάνοιεν)** καὶ **ἀμέσως δραπετεύσουν (=δραπέται οἰχοῖατο)**. Καὶ **ἐπειδὴ ἐφοβούμεθα (=φόβῳ=φοβούμενοι)** νὰ ἴδωμεν ὅσα δὲν ἔπρεπε [νὰ ἴδωμεν] **ἐκαθήμεθα σιωπηλοὶ (σιγῇ)** καὶ **ἐπιτέλους** (ἢ: σὸ τέλος = **τέλος**) ὅλοι τὸ ἴδιο λέγαμε νὰ πᾶμε **στὸ μέρος ποῦ (=ἐντα)** ἦταν, ἂν καὶ ἠμποδιζόμεθα (ἢ: δὲν μᾶς ἄφηνε).

Καὶ ἐκεῖ βλέπομεν καράβι ἐλληνικὸ, **πλοῖον μὲ τὰ παντὰ ἀπλωμένα σὰν φτεροῦγες (=πίτυλον ἐπτερωμένον)** καὶ **μὲ τὰ κουπιὰ ἔτοιμα** (ἢ: καλοταϊσμένα = **ταρῶ κατῆρει**), καὶ **πενήντα ναῦτας** νὰ κρατοῦν τὰ **κουπιὰ (=πλάτας)** στοὺς **σκαρμούς**, τοὺς δὲ **νεανίας ἐλευθέρους** ἀπὸ τὰ δεσμὰ νὰ **στέκουν** [στὴν ἀκρογιαλιά] **πρὸς τὸ μέρος τῆς πρύμνης (=πρύμνηθεν)** τοῦ πλοίου. [Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοῦ ναυ-
τας] μὲ κοντάρια **συγκρατοῦσαν (=εἶχον)** τὴν πρῶσαν [διὰ νὰ μὴ διπλαρώσῃ τὸ πλοῖον, ἀποῦ εἶχον σηκώσει τὴν ἄγκυραν], **ἄλλοι δὲ (=οἱ δὲ)** **κρεμοῦσαν (=ἐξανῆπτον)** τὴν ἄγκυραν **ἀπὸ τὰς προεφ-
χὰς τῆς πρῆφας** (ἢ: ἀπὸ τὰ αὐτὰ τῆς πρῆφας = **ἐπιωτίζων**), καὶ ἄλ-
λοι κρατοῦντες στὰ χεῖρα **σκάλες ἐφερον αὐτὰς πρὸς τὴν πρύμνην (=πρυμνησίας)**, καὶ **(=δὲ)** **κατέβαζαν** [αὐτὰς] **(=καθίσταν)** στὴ **θάλασσα χάριν τῶν ξένων** (ἢ: δίδοντες στοὺς ξένους [διὰ νὰ ἀνε-
βοῦν] = **δόντες τοῖν ξένοιον**).

Καὶ ἡμεῖς ἀποῦ ἀφήσαμε **κατὰ μέρος** **κάθε ἐπιφύλαξιν (=ἀφειδήσαντες)**, **ὁλοὺς εἶδαμε** τὰ δόλια τεχνάσματα, **πίασαμε** τὴν ἔννην καὶ τὰ **σχοινιά ποῦ δένουν τὸ πλοῖον ἀπὸ τὴν πρύμναν (=πρυμνησίων)**, καὶ **βγάλαμε ἀπὸ τὴν τρύπα τοὺς (=δι'εὐθυντηρίας)** τὰ **πηδάλια** (ἢ: τὰ δοιάκια = **οἰάκας**) τοῦ καλόπρυνου πλοίου. Λέγαμε δέ: **«μὲ ποῖα δικαιολογία (ἢ: δικαίωμα = λόγῳ) φευγαίλζετε κρυφὰ (=πορθιμέυετε κλέπτοντες)** ἀπὸ τὴν χώραν ἀγάματα καὶ **εργείας (=θυηπόλους)**; Τίγος [εἶσαι], ποῖος εἶσαι σὺ καὶ ἀρπαξίζεις (ἢ: ἀπάγεις πρὸς πώλησιν = **ἀπεμπολᾷς**) αὐτὴν ἀπὸ τὴν χώραν;»—Καὶ ἐκεῖνος εἶπε: **«εἰμὶ αἱ** ὁ Ὀρέτης, **μάθε το=ὡς μάθης)**, ὁ ἀδελ-
φός της, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος, φέρω τὴν ἀδελφήν μου, ἀποῦ τὴν **πῆρα, ποῦ τὴν ἔχασα ἀπὸ τὸ σπῆτι [μας]**.

Ἄλλὰ (ἢ: πρὸ ὅλα αὐτὰ) οὐδόλως ὀλιγώτερον **κρατοῦσαμε** τὴν ἔν-
νην καὶ τὴν βιάσαμε (ἢ: ἀναγκάσαμε) **νὰ ἔλθῃ (=ἐπεσθαι)** πρὸς **οὐ γιαντὸ** (ἢ: συνεπεῖα τοῦτου = **δθεν**) **ἔχω (=ἦν)** τὰ **φοβερά αὐτὰ (=τὰ δεινὰ)** κτυπήματα **στὰς σιαγόνas** (ἢ: στὸ πρόσωπο = **γενεῖα-
δων**)· διότι καὶ ἐκεῖνοι δὲν **κρατοῦσαν (=εἶχον χερσίν)** **δπλα (=σι-
δηρον)** καὶ ἡμεῖς (ἢ: οὔτε ἐκεῖνοι οὔτε ἡμεῖς κρατοῦσαμε ὅπλα) [μο-
νον] **γροθιεὺς ἐπεφταν (=πυγμαὶ ἦσαν ἐγκροτούμεναι καὶ κλωτῶς
(=κῶλα)** μαζὶ οἱ δύο νέοι **ἔρριχναν (=ἠμονίλζετο)** στὰ **πλευρά [μας]**
καὶ **στὸ ψυχικὸ (=ἦπαρ)**, ὥστε τὰ **μέλη [μας]** νὰ **ἀποκάμουν** (ἢ: νὰ

παράλυσον) μόλις άρχισε ή συμπλοκή (=|σὺν| τῷ ξυνάπτειν). Με βαριά δὲ τραύματα σημαδεμένοι (=σημάντροισι έσφραγισμένοι) έφείναμε προς τὸν κρημινόν, άλλοι μὲν στὸ κεφάλι έχοντες τραύματα καταματωμένα (=κάθαιμα), άλλοι δὲ στὰ μάτια (ή: στὸ πρόσωπο)· καί άφου σταθήκαμε στὰ ύψώματα με πιδ μεγάλη προσοχή (=εὐλα-δεστέρας) πολεμούσαμε καί πετούσαμε πέτρες (ή: τροποδόμενους τοὺς κίναμε) άλλα τοξόται στὴ πρύμνα άφου στάθηκαν με βέλη μᾶς άπε-χαίττειον (ή: άπέκρουον=εἶργον), ὥστε νά μᾶς άπωθοῦν μακριά (=πρόσω).

στ. 1327—1378.—συμπέμπεις, ιστορ. ένεστ.—ὥς., θύουσα, αἰτλγ. μτχ. με τὸ ὥς σημ. γνώμην εξ ύποκειμένου.—μετώχετο, τοῦ μετείχεμαι = πη-γαίνω προς αναζήτησιν, πηγοίνω, διά κάτι τὸ ὁποῖον ἐπιζητῶ.—τοῖν ξέ-νοισιν, γεν. εἰς τὸ δασμά καί εἰς τὸ ὅπισθε.—ήρεσκε=δέν ἦσαν δυσάρεστα· ήρεσκε προσπολοῖς=συμφορῶσθαι οἱ ὑπὸ τῆς.—ὥς νίξουσα, βλ. άνωτ. ὡς θύουσα.—εἰσῆλθεν ήμᾶς=ἐπῆλθεν εἰς ήμᾶς.—φῶβω, δοτ. αἰτιου άντι μτχ. φοβούμενοι.—εἰσοράν, εκ τοῦ: φῶβω.—σιγῇ, δοτ. τρέπου.—σισαίειν, εκ τοῦ: ήν λόγος.—ίνα, τοπικόν=ὅπου.—οὐκ έωμένους, ένδοτκ. μτχ. (τροβλ. στ. 1380).—ταραῶ κατήρει... οὐα. παράθεσις εἰς τὸ σιάφος νεῶς.—πίτυλος (ὁ), κόπη, (έδώ) πλοῖον.—ἐπτερωμένον: τὰ ἀπλωμένα πανιά ὁ ποιητής φαντάζεται ὡς πτέρυγας.—κατήρη ταρῶς=κουπί κρεμασμένο στὸ σκαρμῶ, έτοιμο.—έχοντες... έστῶτας, κτγμ. εκ τοῦ ὄρωμεν.—πρυμνηθεν = στὴν άκρογιαλιά προς τὸ μέρος τῆς πρύμνας.—κοντοῖς, δοτ. ὄργανική. Με τὰ κοντιάρια συνεκράτουνη τὴν πρῶραν διά νά μη διπλωρῶσθ τὸ πλοῖον, άφου είχαν σπῆσαι τὴν άγκυραν.—ἐπατίδες = τὰ άκατέρωθεν τῆς πρῶρας εξέχοντα ξύλα, τῶσπον τινά τὰ αὐτιά τοῦ πλοῖου, ἐπὶ τὰν ὁποῖον ἐστερεῶνται τὰς άγκυρας.—σπεύδοντες, τροπ. μτχ.—πρυμνήσιος=ὁ άνήκων εἰς τὴν πρυ-μναν πρυμνήσιος, προληπτικὸν ἐπιροηματικὸν κατηγοροῦμενον· ήγον διά χερῶν πρυμνήσιος = κρατοῦντες στὰ χέρια σκάλες έφερον αὐτάς προς τὴν πρύμναν.—τοῖν ξένους, δοτ. εἰς τὸ: δόντες = δίδοντες εἰς τοὺς ξένους γιά νά άνεβῶν.—πόντω, ή δοτ. συνάπτεται προς τὸ: κκδίσαν, —ἀφειδίσαν-τες, χον. μτχ. τοῦ ῥ. ἀφειδέω=δέν φειδομαι, άφήνω κατὰ μέρος κάθε ἐπι-φύλαξιν.—τῆς ξένης κρημνησίον, ἀντικείμενα τοῦ εἰχόμεθα· πρυμνήσια = τὰ σχοινιά με τὰ ὁποῖα δένουν τὸ πλοῖον ἀπὸ τὴν πρύμνην εἰς τὴν ξηράν· τὰ είχαν λύσει, άλλα δέν τὰ είχαν άκούη άνασύρει εἰς τὸ πλοῖον.—εὐδυνη-ρίζα (ή)=τὸ μέρος τῆς πρύμνης, ή τρύπα, ὅπου προσσηρῶζεται τὸ πηδάλιον.—οἰαξ (ὁ)=ή λαβὴ τοῦ πηδάλιου (δοῦκι), τὸ πηδάλιον.—τίνες τίς, διπλῇ ἐρώτησις, χάριν ἐμφάσεως.—ἀπεμπολάω = ἀπάγω προς πώλησιν.—κομίζο-μαι, μέσον περιποιητικόν=λαμβάνω διά τὸν έαυτόν μου.—τὰ δεινά: έχει τὸ ἄστρον, διότι ὁ άγγελος δεικνύει εἰς τὸ θέατρον τὰ κτηπῆματα.—γενειά-δες (αἱ)=σταγόνες, παρειαί· γενειάδων, γεν. ἀντικειμενική εἰς τὸ: πλη-γμᾶτα (=κατὰ τῶν γενειάδων).—έγκροτέω ὦ=κτυπῶ μετὰ χροῦτου.—κῶλα = τὰ σκέλη· ήκοντίζετο, μεταφορικῶς ἐπὶ τῶν σκελῶν =ἐπεφάν κλωσές.—ὥς=ἔσπε, συνάπτεται προς τὸ συναποκαμῖν.—συναποκαμῖν τῷ ξυνά-πτειν=ἀποκαμῖν σὺν τῷ ξυνάπτειν=ὥστε νά ἀποκόμουν μόλις άρχισεν ή συμπλοκή.—έχθος (ὁ) = βράχος, ὕψωμα, δχιος.—ἐπι, άναστροφή.—πρέσω =πρὸς τὸ ἐντρός μακράν.

Συνέχεια τῆς διηγῆσεως τοῦ άγγέλου.

στ. 1379—1419. Περίληψις.—Συνεχίζων ὁ άγγελος λέγει ὅτι ὁ Ὁρότης πῆρε τὴν ἀδελφὴν του καί τὸ άγαλμα καί, άφου τὰ άνέβασε στὸ πλοῖον, έδωσε διαταγήν στοὺς κωπηλάτας νά ἀπομακρύνουν τὸ πλοῖον γρήγορα ἀπὸ τὴν ξηράν· άλλα παρὰ τὰς προσπάθειάς των ή θαλασσο-ταραχὴ τὸ γύριζε πίσω. Τότε ή Ἰφιγένεια προσσηχῆθη στὴ θεὰ Ἄρ-

τεμνὺν γὰρ τὴν σῶσιν στή δύσκολη αὐτῇ σιγῇ, οἱ δὲ ναῦται συνώδεν-
σαν τὰς εὐχάς, τῆς μὲ παιᾶνα καὶ κωπηλατοῦσαν μὲ πιδ μεγάλη δρομή.
Ἀλλὰ τὸ πλοῖον δοο πῆγαινε γύριζε πίσω καὶ πληρίαζε τοὺς βράχους,
οἱ δὲ Ταῦροι προσπαθοῦσαν γὰρ τὸ κρατῆσουν μὲ συρτοθηλείς. Αὐτὰ
διηγήθη δ' ἄγγελος καὶ παρεκίνησε τὸν Θόαντα γὰρ πάρῃ δεσμὰ καὶ γὰρ
τρέξῃ γὰρ πίσω τοὺς ξένους καὶ τὴν Ἰφιγένειαν, ἣ ὅποια ἀπεδείχθη
προδότις.

Ἑρμηνεία.—Καὶ ἐν τῷ μεταξύ (ἤ: τότε)—διότι **μεγάλη θα-
λασσοαραγή** (=δεινὸς κλύδων) ἔσπρωξε τὸ πλοῖον πρὸς τὴν ξηρὰν,
καὶ ἦτο φόβος μήπως ἡ παρθένος βρέξῃ τὸν πόδα (ἤ: καὶ λίγο ἐλῆψῃ
γὰρ βρέξῃ ἡ παρθένος τὸν πόδα)—ἀφοῦ πῆρε στὸν ἀριστερὸν ὤμόν του
[αὐτήν], καὶ μῆκε στή θάλασσα καὶ πῆδησε στή σκίλα, ἀνέβασε τὴν
ἀδελφὴν [του] μέσα στὸ πλοῖο πού εἶχε ὥραϊον σῆμα, καὶ τὸ ἄγαλμα
τῆς κόρης τοῦ Διὸς πού **εἶχε πέσει** (=πέσημα) ἀπὸ τὸν οὐρανόν.
Καὶ (=δὲ) ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ πλοίου κάποια φωνὴ ἀκούστηκε: «ὦ
ναῦται τῆς ἑλληνικῆς γῆς (ἤ: ὦ ναῦται Ἕλληνες), **πιασθῆτε ἀπὸ τὸ
πλοῖο μὲ τὰ κουπιὰ** (ἤ: ὀδηγήσατε τὸ πλοῖον μὲ τὰ κουπιὰ=**νεῶς
λάβετε** κώπας) καὶ **κάνετε ἄσπρα τὰ κύματα** (=ρόθια ἐκλευκαί-
νετε)· διότι ἐρχομεν **ἐκεῖνα διὰ τὰ ὅποια** (=ὥνπερ **εἴνενα**) ἐπλευσα-
μεν στήν ἀφιλοξέγον θάλασσαν μέσα ἀπὸ τὰς Συμπληγάδας».

Εκεῖνοι δὲ **βοή** χαρούμενοι **βιάζοντες ἀπὸ τὰ στήθη των**
(=ἐκβρυχώμενοι στεναγμόν ἡδὺν) κτυποῦσαν [μὲ τὰ κουπιὰ] τὴ
θάλασσα. Καὶ τὸ πλοῖον, ὅσον μὲν ἦτο στὸ λιμάνι μέσα, προχωροῦσε
[καλὰ] **πρὸς τὴν ἐξοδὸν τοῦ λιμένος** (=σιόμια), **διὰν ὁμοῦ βγῆκε**
ἔξω (=διαπερῶσα δέ), **βρῆκε μεγάλη τρικυμία καὶ κακοπαθοῦσε**
(=**λάβρω κλύδωνι συμπεσοῦσα ἡπείγετο** =**συνέπεσε καὶ ἡπεί-
γετο**)· διότι ἔξαφνα φοβερὸς φυσήσας ἄνεμος ἔσπρωχνε τὰ παντὰ τοῦ
πλοίου **πίσω πρὸς τὴν πρύμναν** (=καλὴ **πρυμνα**)· καὶ αὐτοὶ ὑπέ-
μενον **παλαίνοντες** (=λακτίζοντες) **πρὸς τὰ κύματα [ματαιῶς]**· ἀλλὰ
(=δὲ) ἡ τρικυμία **στή ξηρὰ πίσω** (=παλλίρους) ἔφερε τὸ πλοῖον
παλίν. Τότε **στάθηκε καὶ προσηυχῆθη** (=σιταθεῖσα **ἠῤῥετο**) ἡ κόρη
τοῦ Ἀγαμέμνονος· «Κόρη τῆς Λητοῦς ἐμένα τὴν ἱερεῖα σου σῶσέ με
στήν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν βάρβαρον αὐτὸν τόπο καὶ συγχώρησέ με γιὰ
τὴν κλοπὴ παῦ ἔκαμα. **Διότι** (=δὲ) ἀγαπᾷς καὶ σὺ τὸν ἀδελφόν σου,
θεὰ **δέξου** (ἤ: γὰρ ἐπιτρέψῃς =δόκει) γὰρ ἀγαπᾷ **ἐπίσης** (=δὲ) καὶ
ἐγὼ τὰ ἀδελφία μου». Καὶ οἱ ναῦται **συνώδενσαν μὲ παιᾶνα** (=ἐ-
πενυφήμηναν **παιᾶνα**) τὰς εὐχὰς τῆς κόρης, ἀφοῦ ἐπιασαν τὰ κου-
πιὰ (=κώπη **προσαρμόσαντες**) μὲ χέρια (=ἐκωμίδας) **γυμναμένα**
ἀπὸ τοὺς πέπλους ἕως τοὺς ὤμους (=γυμνὰς ἐκ **πέπλων**) κατόπιν
προσταγῆς. Ἀλλὰ (=δὲ) τὸ πλοῖον **ὄλο καὶ πιδ πολὺ** (=μᾶλλον
μᾶλλον) πόδιζε πρὸς τοὺς βράχους καὶ ἕνας μὲν (=χῶδ =καὶ ὁ μὲν
τις) μὲ τὰ πόδια ὁρμᾷ στή θάλασσα, ἄλλος δὲ **προσπαθοῦσε γὰρ πε-
ρᾶσθαι** [στὸ πλοῖο] **συρτοθηλεία** (=ἐξανῆπτε **πλεκτὰς ἀγγύλας**). Καὶ
ἐγὼ **βέβαια** (=μὲν =μὴν) ἀμέσως σὲ σένα ἐδῶ (=δεῦρο) ἀπεστάλην
βασιλεῦ, γιὰ γὰρ σοῦ ἀναγγέλω τὰ ἐκεῖ **συμβάντα** (=τύχας). Τρέχα
λοιπόν, ἀφοῦ πάρῃς στὰ χέρια [σου] δεσμὰ καὶ βράχους· διότι ἐὰν δὲν

γαληνῆν τὸ κῆμα (=οἶσμα), δὲν ὑπάρχει ἐλπίς σωτηρίας διὰ τοὺς ξένους· καὶ ὁ βασιλεύων (=ἀνάκτωρ) τῆς θαλάσσης, ὁ σεβαστὸς Ποσειδῶν, δπως πάντοτε (=τε) προστατεύει (ἤ: ἀγαπᾷ) τὸν Ἥλιον, ἐχθρὸς στοὺς Πελοπίδας, καὶ τώρα καθὼς φαίνεται, θά θώσῃ (ἤ: θὰ ἐπιτρέψῃ =παρέξει) σὲ σένα καὶ στοὺς πολίτας νὰ πιάσετε στὰ χεῖρα [σας] τὸν υἱὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος, καὶ τὴν ἀδελφήν [του], ἡ ὁποία, λησμονήσασα τὴν σφαγὴν τῆς στῆν Αὐλίδι, ἀποδεικνύεται προδοτὶς τῆς θεᾶς.

στ. 1379—1419. Θερῶν. μτγ. ἀορ. τοῦ θρώσκω=τηδῶ.—εὐσημος ναὺς =ἡ ἔγουσα ὥραιον σῆμα, ἥτοι ἐυλόγητον παράστασιν· τὰ σήματα ἦσαν κοσμήματα, συγχρόνως καὶ διακριτικὰ τῶν πλοίων, ἀντὶ τῶν σημερινῶν σημάτων.—πέσσηα (τὸ)=1) πῶσις· 2) πρᾶγμα ποῦ ἔπσε.—λάβραθε, τοῦ λαμβάνομαι (τινος)=λαμβάνομαι ἀπὸ κάποιου· ἐνῶς λάβραθε κωπαῖς=πιασθήτε ἀπὸ τὸ πλοῖον μὲ τὰ κωπαῖς=ὀδηγήσατε τὸ πλοῖον μὲ τὰ κωπαῖς.—κῶπαῖς, δοτ. τοῦ ὀργανου.—τὸ βόθιον (ἐδῶ)=κῆμα.—γάρ, αἰτγ.—ὦν περ εἶνεκα, ἐμπρόθ. προσδ. τελικοῦ αἰτίου.—πόρος=1) πέρασμα· 2) θάλασσα (ἐδῶ)—ἐκβρυχάομαι· ὠμι=βρυχῶμαι· ὁ στεναγμὸς λέγεται ἡδύς, διότι ἔξερσ ἀνακούφισιν.—γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ ἡπείγεται=ἐκκοπάθει.—καλὶμπρυνος=ὁ ὁπισθοχωρῶν μὲ τὴν πρύμναν· καλὶμπρυνά λατρία· τὰ κανιά ὁ ἀνεμὸς φούσκωνε πρὸς τὴν πρύμναν καὶ ἔτσι ὠθεῖτο τὸ πλοῖον πρὸς τὰ ὀπισθ, δηλ. πρὸς τὴν ξηρὰ, χωρὶς νὰ σπαραῖ.—λακτιζῶ πρὸς τὸ κῆμα=κλωσσῶ σὺν κῆμα· παλαιὰ ματαίως πρὸς τὸ κῆμα· λέγεται ἐπὶ ματαίως ἀντιτάσεως (πρβλ. πρὸς κέντρα λακτιζειν).—καλὶπρους=ὁ ῥέων πρὸς τὰ ὀπισθ, ἐνταῦθα πρὸς τὴν ξηρὰν.—κλωπαῖς, δοτ. τῆς αἰτίας· νοεῖται δὲ ἡ κλοπὴ τοῦ ἀγάλματος.—δὲ=γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ κλωπαῖς· εἰπράζε δηλ. τὴν κλοπὴν ἀπὸ ἀγαθῆν πρὸς τὸν ἀδελφόν τῆς· διότι ἀνεμ αἰετὶ δὲν ἡδύνατο νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν μανίαν.—φιλεῖν δὲ· ὁ δὲ προσθετικὸς=ἐλπίς, ὁμοίως.—δοκεῖ, τοῦ δοκέω ὦ=(ἐδῶ) θεωρῶ ὁρθῶν, δέχομαι, ἐπιτρέπω.—παῖα· ἀντγμ. τοῦ ἐπενεφύησαν (=ἦσαν, τοῦ ᾤζω)=συνώδευσαν τὰς εὐχὰς μὲ παῖα (ἱμνον) πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα).—ἐπωμιδας, ὄνομ. ἐπωμῖς=1) τὸ ὑπερέχον ἄχρον τοῦ βραχιονος, ὅπου συνδέεται μὲ τὸ ὅστον τῆς κλειδός· 2) τὸ μέρος τοῦ χιτῶνος εἰς τὸν ὦμον· 3) (ἐδῶ) ὁλόκληρο τὸ χεῖρ ἀπὸ τὸν ὦμον.—ἐκ κελεύσματος, ἐμπρόθ. προσδ. σημ. τὴν συμφωνίαν. Οἱ ναῦται ἐγύμνωσαν τὰ χεῖρα κατὰ διαταγὴν τοῦ κυβερνήτου τοῦ πλοίου.—χῶ=καὶ ὁ, ἐνν. τῶν βαρβάρων.—ἐξενήπτε, ποτ. τῆς ἀποπείρας, τοῦ φ. ἐξαναπτῶ=χερμῶ, ἀναρτῶ.—ἄλλος δὲ, ἐνν. τῶν βαρβάρων· ἐξενήπτε πλεκτὰς ἀγνύλας=προσπαθεῖ νὰ περάσῃ συρτοθηλιά (βροχόν) εἰς τὸν ἱστὸν ἢ ἄλλην προεξογὴν τοῦ πλοίου—τὰς ἐκείθεν... βροχολογία=τὰς ἐκεῖ τυχὰς σημάτων ἐκείθεν.—σημάτων, τελ. μτγ.—ἀλλ' ἔρπε· ὁ ἄλλος μὲ πρόστακτικὴν εἶναι προεγρετικὸς=τρέχα λοιπὸν.—γάρ, αἰτγ.—τοῖς ξένους, δοτ. προσπα. κτηνική.—Ἥλιόν τε· ὁ τε κτεῖται ἀντὶ τοῦ· ὥσπερ αἰ... οὕτω καὶ νῦν.—λάβειν, τελ. ἀρμφ. ἐκ τοῦ παρέξει=προδύσει, κτγμ. μτγ. ἐκ τοῦ ἄλίσσεται.—ἀμνησθένους=ὁ μὴ μνημονευθεὶς· ἐδῶ ὅμως ἔχει ἐνεργητικὴν σημασίαν=ἀμνήμων=λησμονήσασα τὴν ἐν Αὐλίδι σφαγὴν, διὸ δηλ. ἐξήγησαν νὰ τὴν θυσιάσουν.

Ὁ Χορὸς καὶ ὁ Θῶας ὕστερα ἀπὸ τὴν διήγησιν.

στ. 1420—1434. Περίληψις.—Μόλις ἄκουσε τὰ παραπάνω ὁ Χορὸς οἰκτιρεῖ τὴν δυστυχὴ Ἰφιγένειαν καὶ τὸν ἀδελφόν τῆς. Ὁ δὲ Θῶας ὀργισμένος ἀνεβαίνει σὲ βράχο, φωνάζει τοὺς πολίτας καὶ ἀρᾷ μαζεύσθην πολλοὶ λέγει· ἰστέατε κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν καὶ διου ἐδοξε τοὺς ξένους καὶ τὴν ἱέρειαν πιάσατε τοὺς γὰρ νὰ τοὺς εἴπωμεν σὺν κομῇ ἢ νὰ τοὺς σουβλίσωμεν μὲ τὴν βοήθειαν τῆς θεᾶς· Καὶ

ἡδῆς, γυναικες, ποῦ τὰ ξεύρατε ὅλα καὶ τὰ κρύψατε θὰ οἷς διορθώσω, ὅταν τελειώσω πρώτα μὲ τοὺς ἄσεβεις.

Ἑρμηνεία. Χο. = Δόλια Ἰφιγένεια, χάθηνες (= θανῇ) καὶ μὲ τὸν ἀδελφόν σου ἂν ξαναπέσης (= πάλιν μολοῦσα) στὰ χέρια τοῦ βασιλέως.

Θό — Ὁ κάτοικος τῆς βαρβαρῶν αὐτῆς χώρας, ὅλοι ἐμπρός (= εἶα) τρέξατε (= δραμεῖσθε;) σὴν παραλία (= παράκτιοι) ἀφοῦ βάλετε χαλινάρια στὰ ἄλογα, δεχθῆτε (= οὐκ... δέξεσθε;) τὸ ἐξακείλαν ἑλληνικὸν πλοῖον (= ἐκβολὰς νεῶς Ἑλληνίδος), καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς θεᾶς σπενδοντες πιάστε (= οὐκ... θηράσετε;) τοὺς ἄσεβεις (ἢ: καταραμένους = δυσσεβεῖς) ἄνδρας, ἄλλοι δὲ τραβήξατε (ἢ: σύρτε = οὐκ... ἔλξτε;) σὴ θάλασσα τὰ γοργὰ (= ὠκυπομπούς) καράβια (= πλάτας), ἵνα, ἀφοῦ τοὺς πιάσετε καταδιώκοντας [αὐτοὺς] (= ἰππεύμασι) σὴ θάλασσα καὶ σὴ ξηρά, ἢ [τοὺς] ὀΐσωμεν στὸν κρημνὸ κάτω (= κατὰ στέφλου πέτρας) ἢ ἀνασκολοπίσωμεν. Καὶ σᾶς, ὦ γυναῖκες, ποῦ ξεύρατε (= τοὺς Ἰστορας) αὐτὰ τὰ σχέδια, θὰ τιμωρήσω ἄλλοτε (= αὐθις) ὅταν εὐκαιρήσω τώρα δὲ ἐπειγόμενοι (ἢ: βιαζόμενοι) διὰ τὸ προκείμενον ζήτημα δὲν θὰ μείνωμεν ἥσυχοι.

στ. 1420—1434. — μολοῦσα, ὑποθετ. μυχ. εἶα, παρακλεισματοπικὸν μόριον = ἐμπρός. — οὐκ... δραμεῖσθε... δέξεσθε... θηράσετε... ἔλξτε; ἢ ἀγνησις μετ' ἐρωτήσεως σημαίνει ἔντονον κατάφωσιν = δράμετε... δέξεσθε... — παράκτιοι: τὸ ἐπιθ. ἀντὶ ἐπισημαστικοῦ προσεταιρισμοῦ = παρὰ τὴν ἀκτὴν. — δυσσεβεῖς, διότι ἔκλεψαν τὸ ἄγαλμα. — ἰππεύμασι, πορεία ἐπὶ ἵππων ἢ ἀρματιῶν ἐκ τοῦ: ἰππεύμασι ἐν γῆς νοσῶνται κατὰ τὸ γένμα διώγματος εἰς τὸ ἐκ θαλάσσης. — λαβόντες, γυν. μυχ. — σιόλοφ: ὁ κατακρημνισμὸς ὡς πονηρὸς ὑπὸ χερα καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι καὶ Ῥωμαίοις. ἐνθ' ὁ ἀνασκολοπισμὸς ἐθιμωρεῖτο βάρβαρον καὶ βδελυρὸν. — αὐθις = ἄλλοτε. — ποινασόμεσθα, μέλλ. τοῦ ποινάσμεθα = τιμωρῶ — ἔχοντες, αἰτλγ. μυχ.

Τὸ θαῦμα τοῦ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ

στ. 1433—1474. **Περὶληψις.** Ἐνθ' ὁ Θόας καὶ οἱ βάρβαροι τρέχουν σὴν παραλία, παρουσιάζεται (ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ) ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ ἀπὸ τοῦ θεολογεῖν καὶ τοὺς ἐμποδίζει λέγουσα ὅτι τὸν Ὀρέστην εἰσελὼν ὁ Ἀπόλλων διὰ τὰ πάθη τὸ ἄγαλμα. Δὲν δύναται δὲ νὰ τὸν πιάσῃ διότι ὁ Ποσειδῶν χαρίζομενος εἰς τὴν ἰδίαν τὴν Ἀθηνᾶν ἐγαλήνευσε τὴν θάλασσαν. Διατάσσει δὲ ἡ θεὰ τὸν φεύγοντα Ὀρέστην νὰ ἐγκαθιδρόσῃ εἰς τὰς Ἀλάς τῆς Ἀττικῆς τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος, τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι θὰ ὀνομάζουσι Ταυροπόλον καὶ εἰς τὴν ἐορτὴν τῆς θὰ παίρνῃ λίγο αἶμα ὁ ἱερεὺς ἀπὸ ἑνὸς ἄνδρα ὡς ἀνάμνησιν τῆς καταλύσεως αὐτῆς. Τέλος ἡ Ἀθηνᾶ διατάσσει τὸν Θόαντα νὰ ἐλευθερώσῃ τὰς Ἑλληνίδας τοῦ χοροῦ.

Ἑρμηνεία. Ἀθηνᾶ. Ποῦ (ἢ: τί) ἐπιχειρεῖς (= πορθούμεναι) αὐτὴν τὴν καταδιώξιν, βασιλεῦ Θόας; ἀκουσε τὰ λόγια ἐμοῦ (= τῆσδε) τῆς Ἀθηνᾶς. Παῦσε νὰ καταδιώκῃς (ἢ: τὴν καταδιώξιν) καὶ νὰ ἐξαπολύῃς τὸ κῆμα (= ἐξορμών γεῦμα) τοῦ στρατοῦ διότι ὁ Ὀρέστης

ἦλθεν ἐδῶ **προωρισμένος** (= **πεπρωμένος**) ἀπὸ τοῦς ἰεροῦς τοῦ Λοξίου, διὰ τὴν ἀποφυγὴν τὴν ὀργὴν τῶν Ἑρινύων καὶ τὴν συνοδείην σὺν Ἄργος τὴν ἀδελφὴν του καὶ τὸ ἱερὸν ἄγαλμα νὰ φέρῃ στὴν δική μου χώραν, **τὰ ὅποια θὰ εἶναι ἀνακούφισις** (= **ἀναψυχὰς**) ἀπὸ τῆς δυστυχίας (ἢ: συμφορᾶς) **ποῦ τὸν δέρνουν τῶρα** (= **τῶν νῦν παρόντων**). Σὲ σένα μὲν αὐτὰ λέγω τὸν Ὀρέστη δέ, τὸν ὅποιον νομίζεις ὅτι θὰ σκοτώσῃς ἀφοῦ πιάσῃς **σὴν θαλασσοταραχὴν** (= **πονιῶ σάλω**), τῶρα πλέον ὁ Ποσειδῶν ὥρισε (= **τίθησι**) νὰ διασχίῃ (= **πορθ-μεύειν**) μὲ τὸ **πλοῖον του** (= **πλάτη**) **γαληνεμένη** (= **ἀκῦμονα**) τὴ **θάλασσα** (= **ῥῶτα πόντου**).

[Στρέφουσα πρὸς τὴ θάλασσα τὸ πρόσωπο ἢ θεὰ σὺν Ὀρέστη λέγει]

Τὰς προσταγὰς μου, Ὀρέστη, ἀφοῦ ἔμαθες — διότι ἀκούεις τὴν φωνὴν τῆς θεᾶς ἂν καὶ δὲν εἶσαι παρῶν — **πήγαινε μαζί** (= **λαβὼν**) μὲ τὰ ἄγαλμα καὶ τὴν ἀδελφὴν σου. Ὅταν δὲ ἔλθῃς σὴν θεοκύστιν, Ἀθῆνα, κάποιος τόπος ὑπάρχει σὰ ἐσχατὰ ὅρια τῆς Ἀιτικῆς, γειτονικὸς τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς **Καρύστου** (= **δειράδος Καρυστίας**), ἱερὸς, ὁ λαὸς μου διομᾶζει αὐτὸν Ἀλάς· ἐκεῖ ἀφοῦ κτίσῃς ναὸν **σὴσε** (= **ἱδρῶσαι**) τὸ ἄγαλμα, ἐπώνυμον (ἢ: ἐνθύμιον) τῆς χώρας τῶν Ταυρῶν καὶ τῶν βασινῶν σου, τὰ ὅποια **μαρτυρικὰ ὑπέφερες** (= **ἐξε-μόχθεις**) περιπλανώμενος στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ **τὴν καταδίωξιν** (= **οἱ σιγῆς**) τῶν Ἑρινύων. Αὐτὴν δὲ [ἐκεῖ] τὴν Ἀρτεμιν οἱ ἄνθρωποι θὰ ὀνομάζω **εἰς τὸ ἔξῃς** (= **τὸ λοιπὸν**) ὡς Ταυροπόλον θεάν. Καὶ νομοθέτησε τὸ ἔξῃς· ὅταν ἑορτάζῃς ὁ λαός, **ὡς ἀντιστάθμισα** (ἢ: ἀποζημίωσις= **ἀποινα**) τῆς μὴ [γενομένης] σφαγῆς σου (ἢ: θυσιᾶς σου) **ἃς ἐγγίξῃ** (ἢ: ἃς φέρῃ= **ἐπισχέτω**) τὸ εἶφος σὺν λαίμῳ ἐνδὸς ἀνδρός [ὁ ἱερεὺς] καὶ **ἃς βγάξῃ** (= **ἐξανιέτω**) λίγο αἷμα, **ὅσο γιὰ νὰ ἐμπλη-ροῦται ὁ θερησκοπευτικὸς τύπος** (= **ὁσίας ἐκατι**) καὶ ἵνα τιμᾶται ἡ θεὰ (ἢ: πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς).

Σὺ δέ, Ἰφιγένεια, γύρω ἀπὸ τὰ ἱερὰ **κλίμακοι** δὴ **ὀψώματα** (= **κλίμακας**) τῆς Βραυρώνος, πρέπει νὰ εἶσαι **ἱέρεια** (= **κληδου-χεῖν**) εἰς αὐτὴν ἐδῶ τὴν θεάν· ὅπου καὶ θὰ ταφῇς ὅταν πεθάνῃς καὶ θὰ σοῦ ἀφιερῶνουν ὡς **λαμπρὸν δῶρον** (= **ἄγαλμα**) **καλοῦ φασμέ-νους πέπλους** (= **εὐπῆνους ὑφᾶς πέπλων**), **δούους** (= **ἃς ἂν**) ἀφῇ νουν σὰ σπῆτια τῶν αἰ γυναικῶν ὅταν ψυχομαχοῦν (ἢ: πεθαίνουν) στὴ γέννα. — Καὶ αὐτὰς ἐδῶ τὰς ἑλληνίδας γυναικῶν διατάσσω (= **ἐξε-φλεμαι**) νὰ στείλῃς ἀπ' ἐδῶ στὴν πατρίδα τῶν **γιὰ τὰ εὐσεβῆ αἰ-σθήματά των** (= **γνώμης δικαίας εἵνεκα**), ... σώσασα ἀπὸ τοῦς κινδύνους καὶ προηγουμένως σὺν Ἀρείῳ Πάγῳ σὲ [σῆναι], Ὀρέστη δῶ-σασα (ἢ: ἀφοῦ ἔφερα= **κρίνασα**) [ὡς πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν διαλογὴν τῶν ψήφων] **ἰσοψηφίαν** καὶ νόμος (ἢ: διατάξεις τῆς πολιτείας) θὰ εἶναι ἡ ἔξῃς, νὰ νικήῃ δηλ. ὁποῖος πάρῃ ἴσας ψήφους (ἢ: **ἰύχη ἰσοψηφίαν**). Πάρῃ λοιπὸν ἔξω ἀπὸ τὴν χώρα αὐτὴν τὴν ἀδελφὴν σου, σὺ τοῦ Ἀγαμέμνονος, — καὶ σὺ, Θέας, μὴ θυμῶνεις πλέον (ἢ: παῦσε τὸν θυμὸν σου).

[Ὁ Θέας ὑποχωρεῖ, ἐλευθερῶναι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ χοροῦ]

στ. 1435—1474. — **πορθμεύω**=**διαβιβάζω**, περνῶ (διὰ στενοῦ πόρου)

πορθμεύω διωγμὸν=ἐκ χειρὸς καταδιώξιν.—τῆσδε=ἐμοῦ.—διώκων, κτηρ-
 μιχ τοῦ παῖσαι ὁμοίως τὸ: ἐξορμῶν.—φευγῶν, ἐσπεμφῶν, ἄξων, τελκ.
 μτχ.—τῶν νῦν... ἀναφυγὰς, παραθεσις εἰς τὴν ἐνοσίαν τῶν προηγουμένων
 στίχων.—θν δέ... Ὁρεσθιν: ἡ σύνταξις: Ὁρεσθιν δέ, ὃν δοκεῖς ἀπο-
 κτενεῖν... Ποσειδῶν... τίθησι... πορθμεύειν.—ἀλλά, νοεῖται ἡ θαλασ-
 σοσταρχή, τὴν ὅποιαν περιέγραψεν ὁ ἀγγέλος.—χαριν ἔρην, ἀντί: χαριν
 ἐμοῦ.—ἀκῶμων=ἀκίμωνος, γαληνιαία.—πορθμεύω νῦτα πόντου=δια-
 σχίζω τὴν ἐκίαναν τῆς θαλάσσης.—πορθμεύειν, τελκ. ἀμφ. ἐκ τοῦ τί-
 θησι.—πλάττῃ, δοτ. ὁργανική.—καίπερ οὐ παρῶν, ἐνδοκ. μτχ. μετὰ
 τοῦ καίπερ.—θεᾶς: ἐτεῖθ ἡ λ. εἰς τὸ τέλος τοῦ στίχου πρὸς ἑαριν. Ἡ
 ἰδιότης τοῦ νᾶ ἀκουῖται μακρόθεν ἀνῆκει εἰς τοὺς θεοὺς.—θεοδμήτους:
 ἐπιστῆντο διὰ ἐκτίσθῃ ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς.—Δειράς(ῆ)=ῥαχίς ὁροσειρά, ῥαχίς
 Δειράς Κερυστία=ἀρωγῆριον τῆς Κερύστου εἰς τὸ νότιον ἄκρον τῆς Εὐ-
 βολας.—ἐπώνυμος=ὁ φέρων τὸ ὄνομα, ὀνομασθεὶς ἀπὸ κάποιου ἢ ἀπὸ κάτ.
 Τὸ ἔσονται τοῦ ὁποῖον μετεκόμισεν ὁ Ὁρεσθιν ἦτο ἐπώνυμον τῆς χώρας τῶν
 Ταύρων καὶ τῶν περιπλανήσεων τοῦ Ὁρεσθίου. Ὁ Εὐριπίδης δηλ. τὸ ἐκωνό-
 μιον τῆς Ἀρτέμιδος ταυροπόλος παράγεται ἐκ τῶν λέξεων ταύρος καὶ
 πόλεω (ἀντιπολὺ): ἡ ἐτυμολογία ὅμως αὐτὴ δὲν εἶναι ὀρθή· ἴσως ἐσημαιο-
 ῖτο ἀρχικῶς: ἡ φερομένη ἐπὶ ἀρματος κυρομένη ὑπὸ ταύρων ἢ ἡ θηρεύουσα τοῦ-
 ρους ἡ προστάτης τῶν ποιμνίων ταύρων.—εἰστρεῖς, δοτ. τοῦ αἰτίου.—ἔταν
 ἔσφατῃ λέως: πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς ἐτελοῦντο εἰς τὰς Ἀραφηνίδας Ἀλᾶς
 τῆς Ἀττικῆς τὰ Ταυροπόλια.—ἀποινα (τὰ)=ἀποζημίωσις, ἀντιοδόθημα,
 δηλ. τῆς μὴ ἐκτελεσθείσης σφαγῆς τοῦ Ὁρεσθίου. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Εὐ-
 ριπίδου φαίνεται ὅτι εἰς τὰ Ταυροπόλια ἐτελεῖτο τοιαύτη συμβολικὴ πράξις,
 εἰς ἀνμνηρίν τῆς ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος καταργήσεως τῆς ἀνθρωποθυσίας.—
 ἐπισχέτω.. ἐξανιέτω, ἐνν. ὡς ὑποκμ.—δοῖα (ῆ)=θεῖος νόμος,
 θεροκευτικὸς τύπος: δοῖας ἔκασι=πρὸς πληρωσὶν τοῦ θεροκευτικοῦ τύπου.
 Φαίνεται ὅτι εἰς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐγένοντο καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀνθρωποθυ-
 σίαι· πάντως τὸ ἀρχαιοτάτον ἔγραπτόν μνημεῖον, τὰ δημοτικὰ ἔπη, δὲν ἀνα-
 φέρει ἀνθρωποθυσίας· δικαίως δὲ ὁ Εὐριπίδης ἀποδοεῖ εἰς τοὺς Ταύρους
 καὶ ὅτι εἰς τοὺς Ἕλληνας.—σεμνὰς=σεμνὰς διότι ὑψήθη ἐκεῖ νὰς τῆς
 Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος.—Βραυρώνιος=ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Βραυρῶνα, νοτιώ-
 τερον τῶν Ἀλῶν τῆς Ἀττικῆς (νῦν Βραῦνα): κλίμακες Βραυρωνίαις=κλιμα-
 κοειδὴ ὑψώματα τῆς Βραυρῶνος.—κλῆδουχεῖν=κλῆδουχον εἶναι, ἦτοι
 ἱερεῖαν εἶναι.—εὐπηνος=καλῶς ὑφασμένος εὐπηνὴ ὄφαι πέπλων=καλο-
 ὑφασμένα πέπλα.—ἄγαλα, κατηγοροῦμενον εἰς τὸ: εὐπηνος ὕψος (=ὡς
 λαμπρόν δῶρον).—θῆσούσι σοι: τὴν ἱπυγένειαν εἶμαι αἱ τέκνοισαι δίως
 καὶ τὴν θεάν τοῦ τέκετοῦ Ἀρεμιν (Εἰλείθειαν=λοχείαν)—γυναῖκας,
 ἐννοεῖ τὰς γυναῖκας τοῦ χοροῦ.—ἐξέφιμαι=παραγγέλλω, διατάσσω.—δικαίᾳ
 γνώμῃ=εὐσεβῇ αἰσθήματι.—ἐκώσασα: ἀνῆκει ἡ μτχ. εἰς φράσιν ἐκπεσοῦ-
 σαν.—Ἀρείοις πάγοις, ὁ πληθ. ἀντὶ τοῦ ἐνικού. Ἐκεῖ ἐδικάσθη ὁ Ὁρε-
 σθιν ὡς μητροκτόνος (βλ. στ. 961.).—κρίσασα, γον. μτχ. ὡς πιδέρος τοῦ
 δικαστηρίου ἢ Ἀθηνᾶ κατὰ τὴν διαβολὴν τῶν ψήφων παρατηρήσασα ἰσοψη-
 φίαν προσέθεσε καὶ τὴν ψήφον τῆς εἰς τὰς ἀθροιστικὰς ψηφους.—νόμισμα=
 νόμος.—ισήρης=ἴσος.—ἀλλά, προστακτ., προτρεπτικός.

στ. 1475—1499. Περίληψις.—Τοὺς λόγους τῆς θεᾶς μὲ σύ-
 ννοιαν καὶ εὐλάβειαν ἐδέχθη ὁ Θῶας, διότι λέγει ὅτι εἶναι δοκοπὸ νὰ
 ἀντιστέκεται κατεῖς σὺς προσταγὰς τῶν θεῶν. Ἡμερῶνι μάλιστα καὶ
 ἀποφασίζει νὰ στείλῃ σὴν πατρίδα τῶν καὶ τὰ γυναῖκας τοῦ χοροῦ.—
 Ἡ Ἀθηνᾶ ἐπαινεῖ τὸν Θῶαντα, ὁ δὲ χορὸς ὑμνεῖ τὴν Ἀθηνᾶν διὰ
 τὴν ἑλευθερίαν τὸν. Εἰς τὸ τέλος ὁ ποιητὴς μέσῃ σὴν γενικὴ εὐτυχία
 τῶν προσώπων τοῦ δράματος εὐχεται νὰ πάσῃ τὸ βραβεῖον τοῦ δραμα-
 τικοῦ ἀγῶνος.

Ἑρμηνεία. Θῶας.—Ὁποῖος ἀκούων δὲν πείθεται σὲ λόγια

τῶν θεῶν, θεὰ Ἀθηνᾶ, δὲν εἶναι φρόνιμος. Καὶ ἐγὼ οὔτε κατὰ τοῦ Ὁρέστου, εἴαν πῆρε τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς καὶ ἔφυγε, οὔτε κατὰ τῆς ἀδελφῆς του ὀργίζομαι· διότι τί καλὸ [εἶναι] **νὰ τὰ βάζῃ** κανεῖς (ἢ : νὰ ἀνταγωνίζεται=**ἀμιλλᾶσθαι**) μὲ τοὺς ἰσχυροὺς θεοὺς ; **Ἄς πάντε** (= **ἔωσαν**) στὴ χώρα σου μαζί μὲ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς, καὶ εἶδε **νὰ στήσουν** (= **καθιδρῦσαιντο**) μὲ τὸ καλὸ τὸ ἄγαλμα. Θὰ στείλω δὲ καὶ αὐτὴς ἐδῶ τὰς γυναῖκας στὴν εὐδαίμονα Ἑλλάδα, καθὼς ἀκριβῶς ὀργίζει(=**ἐφρίεται**) ἡ διαταγὴ σου. Καὶ **θὰ καταθέσω τὰ δῖπλα** (= **παύσω λόγῃν**), τὰ ὁποῖα **ὕψωνω** (= **ἐπαίρομαι**) κατὰ τῶν ξένων, καὶ τὰ **κουπιὰ** (= **ἐρετμὰ**) τῶν πλοίων [θὰ σταματήσω], θεὰ, ὅπως τὸ θέλεις. [Βλέπουσα ἡ Ἀθηνᾶ πρὸς τὴν θάλασσαν].

Ἀθηνᾶ.—Ἐπαινῶ ἡ ἀνάγκη **πράγματι** (= **γὰρ**) νικᾷ καὶ σὲ καὶ τοὺς θεοὺς.—Φυσᾶτε, ὦ ἄνεμοι, **στείλατε μὲ τὸ πλοῖον** (ἢ : πάρτε μαζί σας μὲ τὸ πλοῖον=**ναυσθλοῦσθε**) στὴν Ἀθῆνα τὸν υἱὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος· θὰ πάγω δὲ μαζί καὶ ἐγώ, προσφυλάττουσα τὸ ἱερὸν ἄγαλμα τῆς ἀδελφῆς μου. [Ἀμέσως μετὰ τοῦτο ἡ Ἀθηνᾶ ἐξηφανίσθη].

Χο.—[Στὴν Ἰφιγένεια καὶ τὸν Ὁρέστη].

Πηγαίνετε **μὲ τὸ καλὸ** (ἢ : στὴν εὐχὴ τοῦ θεοῦ=**ἐπ' εὐτυχίᾳ**) εὐδαίμονες **διότι εἶσθε** (ἢ : διότι ἀνήκετε=**δντες**) εἰς τὴν μερίδα τῶν σφζομένων.—Ἀλλά, ὦ Παλλὰς Ἀθηνᾶ, ποῦ σὲ τιμοῦν καὶ θεοὶ καὶ ἄνθρωποι, θὸ κάμωμεν ἔτσι ὅπως διέταξες. Διότι πολὺ εὐχάριστο καὶ ἀνέλπιστο **λόγο** (= **φήμην**) ἤκουσα (= **ἀκοᾶσι δέδεγμαι**).

᾽Ω πανοσβᾶσμια (= **μέγα σεμνή**) Νίκη, **εὐχομαι νὰ ἐξουσιάζῃς** (ἢ : νὰ ὑπερασπίξῃς=**κατέχοις**) τὴν ζωὴν μου καὶ πάντα νὰ μὲ στεφανώνῃς.—

στ. 1475—1499 ἄπιστος=ἀπειθής, ἐμφ. ἐστί.—Ὁρέστη τε... ἀδελφῇ τε οὐχί, ἀντί: οὔτε Ὁρέστη οὔτε ἀδελφῇ.—γὰρ, αἰτλγ.—καθιδρῦσαιν το, εὐχετική· εὐκτηκή.—χρεῶν (τὸ)=ἡ ἀνάγκη (περλ. τὸ τοῦ Σιμωνίδου: ἀ-νάγκη· ὁ οὐδὲ θεοὶ μάχονται).—ναυσθλεῦμαι=παῖρνω κάτι ἢ κάποιον καὶ τὸν πηγαίνω διὰ θαλάσσης—ἀδελφῆς: ἡ Ἀρτεμις καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἦσαν θυγατέρες τοῦ Διὸς.—τῆς σφζομένης μοίρας, ἡ γεν. συνάπτεται πρὸς τοὺς δντες, αἰτλγ. μτχ.—κλεεύεις, ἰσχυρ. ἐνεσιώς. Ἐκ τούτου εἰκόλομεν ὅτι εἰς τὸ ἀνωτέρω χάσμα ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ ἔδωκε παραγγέλλας καὶ πρὸς τὰς δού-
λας—φήμη, εἶναι, δ. περὶ ἀπελευθερώσεως τοῦ χοροῦ λόγος τῆς Ἀθηνᾶς.—**μέγα**, ἐπιτείνει τὸ ἐπιθ. **σεμνή**.—**Νίκη**: ὁ Χορὸς παρακαλεῖ τὴν Θεάν Νι-
κην νὰ ἀναδεικνύῃ αὐτὸν νικητὴν εἰς τοὺς δραματικούς ἀγῶνας. Τοὺς τρεῖς **εὐεταίλους** στίχους εὐρίσκομεν εἰς τὸ τέλος καὶ ἄλλων δύο δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου (τοῦ Ὁρέστου καὶ τῶν Φοίνισσων) ὁ ποιητὴς λοιπὸν καὶ εἰς τὰς **τρεῖς** αὐτὰς τραγωδίας νυχήθη ὑπὲρ νίκης. Ἀν ἐπέτυχεν ἡ δχι ἀγνοοῦμεν.

ΤΕΛΟΣ

024000028145

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ
ΤΑΞΗ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2003-2004

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ
ΤΑΞΗ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2003-2004
ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ
ΤΑΞΗ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2003-2004
ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α.Ε.

ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 9 ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Νέαι σχολικαὶ μεταφράσεις

Τῶν ἐγκεκριμένων ἀρχαίων κειμένων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων μετὰ *περιλήψεων καὶ ἐκτετῶν παρατηρήσεων συντακτικῶν, γραμματικῶν καὶ πραγματικῶν*. Αἱ νεότεραι καὶ πληρέστεραι μεταφράσεις τῶν ἐγκεκριμένων κειμένων Ο.Ε.Σ.Β.

Ὑπὸ Ν. Ζαφειρίου

- Ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου Ἀρριανοῦ
- Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις Βιβλία Α'—Γ'
 - » Ἑλληνικά » Α'—Β'
 - » Ἑλληνικά » Γ'—Δ'
- Ἡροδότου Ἱστορίαι Βιβλία Α'—ΣΤ'
- Λυσίου Λόγοι
- Δημοσθένους Α' Ὀλυνθιακὸς καὶ Α' Φιλιππικὸς
 - » Β' » Β'
- Ὀμήρου Ὀδύσσεια (μετὰ Ὀμηρικῆς γραμματικῆς)
- Ὀμήρου Ἰλιάδος βιβλία Α—Ζ
 - » » Ι—Ω
- Σοφοκλέους Ἀντιγόνη
- Εὐριπίδου Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις
- Πλάτωνος Κρίτων
 - » Ἀπολογία Σωκράτους
 - » Πρωταγόρας
 - » Φαίδων
- Θουκυδίδου Πλαταϊκὰ—Λεσβιακὰ
 - » Δημηγορίαι
 - » Περικλέους Ἐπιτάφιος
- Κικέρωνος Γ'. Κατὰ Κατιλίνα
- Κορνηλίου Νέπωτος Βίοι
- Όρατίου Ὠδαί

Ὑπὸ Γ. Κοτζίουλα

Λατινικοῦ Ἀναγνωσματορίου Κ. Κοσμά

Ὑπὸ Π. Φωτοπούλου

Ἀναγνωστικοῦ Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης Δ. Φιλικοῦ

Μαθηματικά

- Βιδωρῆ Α. Λύσεις τῆς ἐγκεκριμένης Θεωρητικῆς Γεωμετρίας Μπαρμπαστάθη (Ο.Ε.Σ.Β.).
- Ρόμπου Α. Λύσεις τῆς ἐγκεκριμένης Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς Μπαρμπαστάθη (ἐκδ. Ο.Ε.Σ.Β.).
- Λύσεις τῶν προβλημάτων τῆς ἐγκεκριμένης Πρακτικῆς Γεωμετρίας Μπαρμπαστάθη (ἐκδ. Ο.Ε.Σ.Β.).
- Λύσεις τῆς ἐγκεκριμένης Τριγωνομετρίας Μπαρμπαστάθη (ἐκδ. Ο.Ε.Σ.Β.).
- Λύσεις τῆς ἐγκεκριμένης Ἀλγέβρας Μπαρμπαστάθη (ἐκδ. Ο.Ε.Σ.Β.).
- Λογκριθμικοὶ Πίνκκες, ἐκδοσις πληρεστάτη.